

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1.	Podstawa prawna opracowania.....	8
1a	Podstawa prawna zmiany Studium.....	8
1b	Cel sporządzenia Zmiany Studium oraz charakterystyka prac planistycznych.....	9
2.	Zakres rozstrzygnięć merytorycznych	10
2a	Zakres rozstrzygnięć merytorycznych dla zmiany Studium.....	10
3.	Skutki prawne uchwalenia Studium	11
4.	Materiały wejściowe do studium	12
4a	Materiały wejściowe do Zmiany studium	12

UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

5. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

5.1	Funkcja i pozycja gminy w województwie zachodniopomorskim	13
5.2	Ustalenia planu ochrony Barlinecko-Gorzowskiego Parku krajobrazowego	15
5.3	Udział gminy w strukturach pozarządowych.....	15

6. SPOŁECZNO-GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

6.1	Położenie	17
6.2	Główne funkcje gminy i miasta	17
6.3	Stan ludności i źródła utrzymania	18
6.4	Obsługa ludności	23
6.4.1	Mieszkalnictwo	23
6.4.2	Ochrona zdrowia	25
6.4.3	Pomoc społeczna	26
6.4.4	Kościóły, związki wyznaniowe, cmentarze	27
6.4.5	Bezpieczeństwo publiczne.....	28
6.4.6	Oświata, wychowanie dzieci i młodzieży	28
6.4.7	Kultura, rekreacja i sport.....	30
6.4.8	Telekomunikacja	32
6.5	Cele rozwoju gminy	32
6.6	Założenia strategii rozwoju społeczno –gospodarczego /Aneks nr 1/	
6.7	Oczekiwania i preferencje mieszkańców gminy - wyniki badań socjologicznych /Aneks nr 2/	

7.	OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	
7.1	Prawne uwarunkowania ochrony.....	35
7.1a	Prawne uwarunkowania ochrony o szczególnym znaczeniu dla obszaru objętego zmianą Studium.....	37
7.2	Określenie zasobów /Aneks nr 3/	
7.3	Cele i kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego	38
7.3.1	Ochrona krajobrazu i przyrody.....	38
7.3.2	Zagrożenia dla przyrody nieożywionej i krajobrazu.....	66
7.3.3	Ochrona i kształtowanie zasobów środowiska	69
7.4	Gminny system monitorowania środowiska	72
7.5	Wnioski	73
8.	OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	
8.1	Prawne uwarunkowania ochrony.....	77
8.2	Określenie zasobów /Aneks nr 4, tom 1,2,3,4,/	
8.3	Cele i kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego	79
8.3.1	Wytyczne do ochrony i kształtowania krajobrazu archeologicznego.....	79
8.3.2	Wytyczne do ochrony i kształtowania krajobrazu wiejskiego	87
8.3.3	Wytyczne do ochrony i kształtowania krajobrazu miejskiego.....	91
8.3.4	Warunki ochrony zabytkowych obiektów i obszarów	98
9.	KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH	
9.1	Rewitalizacja obszarów wiejskich.....	123
9.1.1	Wielofunkcyjny rozwój wsi	123
9.1.2	Kształtowanie struktur osadniczych.....	130
9.1.3	Samodzielność kulturowa wsi.....	132
9.2	Rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta	133
9.2.1	Kompozycja przestrzenna	135
9.2.2	Kierunki przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	136
9.2.3	Zasady realizacji nowych zespołów mieszkaniowych	136
9.2.4	Zasady realizacji usług handlu.....	137
9.2.5	Zasady realizacji nowych terenów produkcyjnych.....	138
9.3	Aktywizacja funkcji turystyczno-wypoczynkowej	139
9.3.1	Stan obecny	140
9.3.2	Kierunki rozwoju zagospodarowania turystycznego.....	141
9.3.3	Trasy turystyczne.....	143

10.	UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU UKŁADÓW KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
10.1	Komunikacja kolejowa	145
10.2	Komunikacja drogowa	145
10.2.1	Stan obecny	145
10.2.2	Kierunki przekształceń układu komunikacyjnego	148
10.3	Gospodarka energetyczna.....	150
10.3.1	Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	150
10.3.2	Zaopatrzenie w gaz	154
10.3.3	Zaopatrzenie w ciepłą wodę	155
10.3.4	Odnawialne źródła energii	156
10.3.5	Niekonwencjonalne źródła energii.....	160
10.3.6	Kierunki rozwoju gospodarki energetycznej	160
10.4	Gospodarka wodno-ściekowa.....	161
10.4.1	Zaopatrzenie w wodę.....	161
10.4.2	Odprowadzenie i oczyszczenie ścieków	165
10.5	Gospodarka odpadami	169
11.	USTALENIA STANDARDÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU KATEGORIE UŻYTKOWANIA TERENU	
11.1	Tereny budowlane	171
11.2	Tereny niebudowlane	184
12.	REALIZACJA POLITYKI PRZESTRZENNEJ	
12.1	Ustalenia dla obszarów planistycznych	190
12.1.1	Miasto Barlinek	190
12.1.2	Barlineckie Pole	196
12.1.3	Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy „Puszcza Barlinecka	201
12.1.4	Barlinecki Park Kulturowo-Krajobrazowy „Źródłiskowa Dolina Płoni.....	208
12.1.5	Prądno	216
12.1.6	Puszcza Brlinecka	220
12.1.7	Zaścianek	222
12.2	Etapowanie realizacji -scenariusze przekształceń	228
12.3	Obszary, dla których opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe	230
12.3a	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych dla obszaru objętego zmianą studium.....	231

12.3b	Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	231
12.4	Wnioski do polityki przestrzennej gmin sąsiednich.....	231
13.	Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	233
14.	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych....	233
15.	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	234
16.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.....	234
17.	Obszary problemowe	234
18.	Synteza ustaleń zmiany studium wraz z uzasadnieniem objaśniającym przyjęte rozwiązania.....	234

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW GRAFICZNYCH (wyłącznie wydruki plansz)

1. Plansza podstawowa studium, skala 1:10 000, 13 arkuszy
2. Plansza podstawowa studium, skala 1:25 000
3. Uwarunkowania przyrodnicze, kierunki ochrony przyrody i kształtowania krajobrazu, skala 1:25 000
4. Uwarunkowania kulturowe, kierunki kształtowania i ochrony zabytkowego krajobrazu, skala 1:25 000
5. Infrastruktura techniczna, skala 1:25 000
6. Analiza stanu władania gruntami, skala 1:25 000
7. Plansza podstawowa – miasto, skala 1:5 000

schematy – uwarunkowania zewnętrzne (wyłącznie wydruki plansz)

8. Położenie gminy w województwie
9. Obszary ochrony kulturowej województwa

schematy - gmina: (plansze na CD oraz wydruki plansz)

10. Plansza podstawowa
11. Hierarchia sieci osadniczej i podział gminy na jednostki planistyczne
12. Elementy przyrody nieożywionej
13. Uwarunkowania przyrodnicze: przyroda ożywiona I
14. Uwarunkowania przyrodnicze: przyroda ożywiona II
15. Wytyczne z Planu Ochrony B-GPKr
16. Uwarunkowania kulturowe, kierunki kształtowania i ochrony zabytkowego krajobrazu
17. Stan władania gruntami
18. Schemat komunikacji w gminie. Stan obecny
19. Schemat komunikacji w gminie. Układ projektowany

20. Infrastruktura techniczna
21. Obsługa ludności – elementy istniejące
22. Obsługa ludności – elementy projektowane
23. Turystyka
24. Etapowanie prac planistycznych

schematy – miasto (plansze na CD oraz wydruki plansz)

25. Plansza podstawowa
26. Podział na jednostki planistyczne
27. Wytyczne strefowe do ochrony i kształtowania krajobrazu
28. Uwarunkowania kulturowe
29. Stan władania gruntami
30. Bilans terenów mieszkaniowych i produkcyjnych (wyłącznie wydruk planszy)
31. Tereny mieszkaniowe
32. Tereny produkcyjne
33. Tereny rekreacyjne
34. Schemat komunikacji. Układ projektowany
35. Gospodarka wodna
36. Koncepcja gospodarki ściekowej
37. Gospodarka elektroenergetyczna
38. Gospodarka energetyczna
39. Polityka przestrzenna
40. Etapowanie inwestycji
41. Etapowanie prac planistycznych
42. Scenariusz przekształceń – pozytywny
43. Scenariusz przekształceń negatywny

Spis załączników graficznych do Zmiany Studium:

44. Zmiana Studium w obrębie Krzynka - Płonno

SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO

urbanistyka, planowanie przestrzenne, programowanie

dr inż. arch. Tomasz Cykalewicz -główny projektant (upr. plan. przestrz. Nr 1201/91)

mgr inż. arch. Małgorzata Cykalewicz

mgr inż. arch. Ewelina Jarzemska

mgr inż. arch. Maciej Jarzemski

strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

dr Aneta Zelek

inżynieria

dr inż. Dariusz Dołgoszyja

mgr inż. Zbigniew Majchrowski

mgr inż. Jacek Szkaradkiewicz

uwarunkowania kulturowe

mgr inż. arch. Małgorzata Cykalewicz

Kazimierz Hoffmann

mgr Kazimiera Kalita Skwirzyńska

mgr Eugeniusz Wilgocki z zespołem

uwarunkowania przyrodnicze

prof. dr hab. Lucjan Agapow

dr hab. Wanda Bacieczko

mgr inż. Grzegorz Przybylski

mgr Alfreda Sochan

dr inż. Lesław Wołejko

dr inż. Jarosław Zieńko

dr Andrzej Jermaczek z zespołem

ankieta środowiskowa

mgr inż. arch. Małgorzata Cykalewicz mgr

inż. arch. Ewelina Jarzemska mgr inż. arch.

Maciej Jarzemski

grafika komputerowa

Mikołaj Granat

Mateusz Kurzawski

Zespół autorski zmiany Studium obszaru w obrębie Krzynka i Płonno gm. Barlinek, sporządzonej podstawie Uchwały nr LIV /388/ 2006 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 31 sierpnia 2006 roku:

mgr inż. Zbigniew Dudzik – główny projektant

mgr inż. Anna Dudziuk - Dudzik

mgr inż. Radosław Jończak

mgr inż. Artur Wawrzyniak

mgr inż. Jacek Kurzeja

dr Grzegorz Synowiec – opracowanie ekofizjograficzne

Wstęp

1. Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barlinek” jest:

Uchwała Rady Miejskiej w Barlinku Nr XXXVII/ 303/ 98 z dnia 18 czerwca 1998 roku podjęta w tej sprawie. Rada Miejska działała na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym oraz na podstawie art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym.

Opracowanie Studium jest ustawowym obowiązkiem gminy. Studium to dokument planistyczny, kreujący politykę przestrzenną gminy, zapewniający spójność zamierzeń dotyczących dysponowania przestrzenią gminy oraz koordynację opracowań planistycznych i branżowych. Studium uchwała Rada Miejska po przedstawieniu go do zaopiniowania właściwym organom. Studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy prawnej do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Studium zostało sporządzone przez zespół specjalistów pod kierunkiem projektanta mającego stosowne uprawnienia planistyczne, wymagane przez ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym. Zespół ten został wyłoniony w drodze publicznego przetargu, zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych.

1a. Podstawa prawna zmiany Studium

Procedurę zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barlinek, przyjętego Uchwałą Nr XLV/426/2002 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 30 września 2002 r., zainicjowała Uchwała Nr LIV/388/2006 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 31 sierpnia 2006 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barlinek.

Rada Miejska w Barlinku działała na podstawie art. 9 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2006 r. Nr 45, poz. 319). Zmiana obejmuje część tekstową i graficzną, która dotyczy obszaru położonego częściowo w obr. Krzynka i Płonno gm. Barlinek, a którego granice zostały ściśle określone na załączniku graficznym do wskazanej wyżej Uchwały Nr LIV/388/2006.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233) rozstrzyga, w § 8 ust. 2, o sposobie wprowadzania zmian do studium. Przytoczona wyżej norma prawna wskazuje, iż „projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy polegający na uzupełnieniu o pojedyncze ustalenia, o których mowa w art. 10 ust. 2, wykląda się do publicznego wglądu w formie ujednoczonego projektu studium z wyróżnieniem projektowanej zmiany”.

1b. Cel sporządzenia zmiany Studium oraz charakterystyka prac planistycznych

Celem zmiany Studium jest:

- określenie lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego dla terenów objętych zmianami,
- wyznaczenie obszaru do obowiązkowego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jakim jest - zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze - teren górniczy,
- wyznaczenie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- wyznaczenie nowych terenów umożliwiających rozwój budownictwa pensjonatowego, mieszkaniowego oraz obiektów i urządzeń turystycznych i sportowych.

W procesie przygotowania zmiany Studium zostały wykonane następujące prace planistyczne:

- wstępne określenie celów rozwoju wyszczególnionego obszaru – przeprowadzenie prac analityczono-studialnych umożliwiających właściwe ukierunkowanie prac początkowych, w tym głównie zdefiniowanie pytań dotyczących najistotniejszych zagadnień wymagających rozpoznania i oceny w fazie diagnozy,
- diagnoza zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju obszaru – rozpoznanie i ocena zagospodarowania obszarów sąsiednich, określenie związków przyrodniczych wyznaczonego obszaru i otoczenia, powiązań w zakresie infrastruktury technicznej, diagnoza istniejących zasobów i wartości istniejącego zagospodarowania, funkcjonowania układu przestrzennego z uwzględnieniem aspektów: przyrodniczych, zasobów surowcowych, ocena terenu z punktu widzenia uwarunkowań rozwoju
- określenie występujących problemów – określenie podstawowych sprzeczności i konfliktów, związanych ze zidentyfikowanymi zewnętrznymi wewnętrznymi uwarunkowaniami, ustalenie zbioru problemów wymagających rozwiązania określonych na podstawie między innymi sugestii złożonych w trakcie procedury opracowania zmiany Studium,
- ustalenie końcowych rozwiązań - określenie polityki przestrzennej gminy dla wyznaczonego obszaru – określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego, wytyczenie obszarów problemowych, obszarów narażonych na osuwania się mas ziemnych, obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji oraz

obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2. Zakres rozstrzygnięć merytorycznych

Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym określa zakres rozstrzygnięć merytorycznych studium w odniesieniu do: środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego, istniejącego zagospodarowania, prawa własności gruntów, jakości życia mieszkańców, zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Studium wskazuje między innymi:

1. obszary objęte i wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
2. lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i jego zagrożenia,
3. obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej w tym wyłączone spod zabudowy,
4. obszary zabudowane, ze wskazaniem terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji,
5. obszary wskazane pod zabudowę, w tym przewidziane do zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
6. kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej oraz tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych,
7. obszary, dla których sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania.

Studium uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Dla województwa zachodniopomorskiego plan zagospodarowania przestrzennego jest w trakcie przygotowywania.

Studium uwzględnia również ustalenia Planu ochrony Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego z 1996 r.

2a. Zakres rozstrzygnięć merytorycznych dla zmiany Studium

Wejście w życie nowej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717, z 2003 r. z późniejszymi zmianami) spowodowało rozszerzenie dotychczas obowiązującego zakresu rozstrzygnięć merytorycznych studium, w tym ustaleń dotyczących terenów eksploatacji złóż. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi w zmianie Studium określono w szczególności:

- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody,

- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne; obszary narażone na osuwania się mas ziemnych,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

3. Skutki prawne uchwalenia Studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi dokument określający politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Studium nie jest przepisem gminnym, a skutki prawne powodowane są przez studium pośrednio, poprzez wpływ na opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz programy branżowe, dla których stanowi wytyczne. Zgodnie z art. 20 ust 1 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2006 r. Nr 45, poz. 319)) - rada gminy może uchwalić plan miejscowy po stwierdzeniu jego zgodności z ustaleniami Studium.

Badanie zgodności powinno obejmować:

- spełnienie warunków ochronnych zapisanych w studium, a wynikających z ustaw szczególnych,
- podział terenów na budowlane (w tym na mieszkaniowe, wypoczynkowe, gospodarcze i techniczne oraz komunikacyjne) i niebudowlane (w tym na tereny: lasów, do zalesienia, wód otwartych, zieleni urządzonej, cmentarzy, rolne i nieużytków rolnych) przy uwzględnieniu zapisów wskazanych w Rozdziale 11,
- układ podstawowy komunikacji: ulice zbiorcze, główne i lokalne istniejące,
- lokalne standardy zabudowy i zagospodarowania terenu pozwalające na zachowanie jakości środowiska życia,
- spełnienie ponadlokalnych celów zagospodarowania przestrzennego,
- spełnienie statutowych obowiązków gminy.

4. Materiały wejściowe do studium

Do studium wpłynęły wnioski od instytucji i osób, w sumie 120 wniosków. Po starannym przeanalizowaniu zostały one uwzględnione w opracowaniu. Oprócz wniosków i obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego podstawowym i materiałami wejściowymi były następujące opracowania wykonane przez zespół autorski:

1. Walory środowiska przyrodniczego i koncepcja obszarów chronionych gminy Barlinek.
2. Studium krajobrazu kulturowego i koncepcja ochrony wartości zabytkowych gminy Barlinek.
3. Sprawozdanie z badań powierzchniowych prowadzonych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski na terenie gminy Barlinek.
4. Wartości archeologiczne na terenie gminy Barlinek.
5. Założenia strategii rozwoju miasta i gminy Barlinek w zakresie funkcji gospodarczych i społecznych.
6. Kierunki rozwoju i zagospodarowania Barlinka - badania świadomości mieszkańców - ankieta środowiskowa.
7. Badania struktury władania terenami i rynku nieruchomości.
8. Koncepcja gospodarki ściekowej dla gminy Barlinek.
9. Inwentaryzacja zasobów i walorów przyrodniczych gminy Barlinek – operaty szczegółowe, wersja robocza.

W Studium uwzględniono uchwaloną przez Radę Miejską Strategię ekorozwoju gminy Barlinek, przygotowaną w ramach programu Umbrella Project.

4a. Materiały wejściowe do zmiany Studium

1. Wnioski złożone na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barlinek
2. Plan ruchu odkrywkowego zakładu górniczego Krzynka wydobywającego kopalinę pospolitą na okres od 1 lipca 2003 r. do 1 lipca 2008 r.
3. Rozporządzenie nr 107/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 21 lipca 2006 r. w sprawie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego
4. Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barlinek
5. Koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego „Krzynka II – I” wydana pismem DOŚ –III-ZN-7515/20/2006/2007 z dnia 28 czerwca 2007r.
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. Nr 94, poz. 795).

UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

5. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

5.1 FUNKCJA I POZYCJA GMINY W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM

Województwo Zachodniopomorskie powstało 1 stycznia 1999 roku, utworzone na mocy ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa. W skład terytorium nowego województwa weszły poza innymi również gminy, które tak jak gmina barlinecka, przez ostatnie 25 lat należały do województwa gorzowskiego. Tak więc gmina Barlinek niejako odnowiła swoje związki ze Szczecinem i Pomorzem Zachodnim. Jednak położenie gminy nadal czyni ją gminą graniczną, tak jak za czasów historycznych, tym razem jest to granica województw zachodniopomorskiego i lubuskiego. Jednak ten nowy, trwający zaledwie dwa lata związek już zaowocował w świadomości mieszkańców wyraźną zmianą w preferowanym kierunku rozwojowym miasta z południowego (w stronę Gorzowa) na zachodni (w stronę Szczecina). Na tle 114 gmin województwa zachodniopomorskiego, gmina Barlinek nie wyróżnia się niczym szczególnym, może poza ogólnym jej odbiorem jako gminy czystej ekologicznie i aktywnej społecznie oraz kulturalnie.

W dokumencie Strategii rozwoju zapisano, że:

„Misją województwa zachodniopomorskiego jest stwarzanie warunków do osiągnięcia zrównoważonego i trwałego rozwoju zgodnego ze standardami Unii Europejskiej poprzez optymalne wykorzystanie wszystkich dostępnych walorów województwa oraz wynegocjowanych przez Polskę warunków akcesji.”

Przez postulat zrównoważonego i trwałego rozwoju rozumie się:

- aktywizację gospodarczą województwa z zachowaniem zasad zrównoważonego wzrostu ekonomicznego, z uwzględnieniem czynników ekologicznych i gospodarczych funkcji województwa (gospodarka morska, turystyka, transport, przemysł, rolnictwo), stanowiących podstawy przewagi strategicznej regionu,
- poprawę dostępności ekonomicznej i komunikacyjnej regionu i rozbudowę jego infrastruktury technicznej i ekonomicznej,
- rozwój nauki i budowanie więzi strukturalnych między praktyką a nauką,
- aktywizację obszarów wiejskich na rzecz ich wielofunkcyjnego rozwoju oraz wzrostu efektywności i konkurencyjności rolnictwa,
- wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- wdrożenie regionalnej polityki równoważenia rynku pracy,
- działanie na rzecz polepszenia warunków życia społeczności lokalnych w zakresie: edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, kultury, kultury fizycznej i polityki społecznej,
- podejmowanie inicjatyw gospodarczych i społecznych na rzecz pełnej integracji

województwa i wyrównania szans rozwoju poszczególnych jego obszarów,

- rozwój współpracy międzyregionalnej, międzynarodowej i transgranicznej,
- wspieranie rozwoju demokracji lokalnej.

Standardy Unii Europejskiej, w znaczeniu użytym w misji województwa, dotyczą wielu obszarów aktywności. W dziedzinie kontaktów międzyludzkich, w postępowaniu administracyjnym, życiu politycznym czy gospodarce tego typu standardy określa *acquis communautaire* czyli dorobek prawny Unii Europejskiej. Obok występują standardy funkcjonalne, których brak uprawnia do uzyskiwania subwencji unijnych (np. poziom umieralności niemowląt, stopień zróżnicowania wewnętrznego regionu, poziom dochodu narodowego w odniesieniu do średniej krajów Unii itd.). Osobnym zagadnieniem są standardy stanowiące normy techniczne i użytkowe w odniesieniu do grup produktów lub poszczególnych przedmiotów pozostających w międzynarodowym obrocie towarowym. Stanowisko negocjacyjne Polski i *acquis communautaire* jest praktycznie spisem tego, co zwykliśmy w Polsce określać mianem standardów Unii Europejskiej. Przyjęta deklaracja misji pozwala na docelowy kompromis między sferą gospodarczą a społeczną, jako zgodny z konstytucyjnymi założeniami modelu społecznej gospodarki rynkowej. Strategia rozwoju oparta o powyższą deklarację misji ma w swoich założeniach przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności województwa w skali krajowej i międzynarodowej, a w dalszej perspektywie do wzmocnienia jego strategicznej pozycji." Zgodnie ze strategią województwa gmina Barlinek leży w obszarze aktywizacji funkcji turystycznej - III B: „Obszar rozwoju funkcji turystycznej -strefa zachowań wartości przyrodniczych, turystyki wodnej i lądowej, utrzymanie rolnictwa średnio intensywnego, rozwój rolnictwa specjalistycznego, przemysłu przetwórczego oraz wydobywania kopalin.” Zapisy te mówią o ogólnych zasadach prowadzenia polityki regionalnej w obszarze gminy. Z lokalnego punktu widzenia dalszy rozwój wydobywania kopalin w gminie Barlinek jest bardzo niewskazany, a jego ujemne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze narusza równowagę biologiczną i hydrotechniczną również w obszarze otuliny Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

Zgodnie ze strategią rozwoju województwa ponadlokalnymi funkcjami gminy są:

- 1. ochrona środowiska przyrodniczego realizowana na terenie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego oraz w strefie ochrony ujęcia wody z jeziora Miedwie,**
- 2. komunikacja - przez miasto Barlinek przechodzą dwie drogi wojewódzkie: nr 156 relacji Lipiany - Barlinek -Strzelce Krajeńskie i nr 151 relacji Choszczno – Barlinek -Gorzów Wielkopolski.**
- 3. obsługa ruchu turystycznego,**
- 4. obsługa ludności w zakresie szkolnictwa ponadpodstawowego i szpitalnictwa.**

5.2 USTALENIA PLANU OCHRONY BARLINECKO-GORZOWSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Obszar gminy barlineckiej leży w strefie węzłowej sieci ekologicznej o znaczeniu międzynarodowym.

W strukturze Krajowej Sieci Ekologicznej EKONET-PL:

- obszar Puszczy Barlineckiej - 2K pełni rolę obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym (national core areas)
- obszar Pojezierza Myśliborskiego pełni rolę korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym (international ecological corridors)
- obszar Doliny Płoni pełni rolę korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym (national ecological corridors)

Na mocy Rozporządzenia nr 6 Wojewody Gorzowskiego z dnia 18 lipca 1996 r. Barlinecko - Gorzowski Park Krajobrazowy, utworzony w 1991, został powiększony o teren doliny Płoni i Jezioro Barlineckie oraz zatwierdzony został Plan Ochrony Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Dokument ten, z mocy ustawy o ochronie przyrody i ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, jest nadrzędny w stosunku do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plan ochrony stanowi formalno - prawną i merytoryczną podstawę określającą sposoby realizacji ponadlokalnych celów publicznych zapewniających ochronę Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

5.3 UDZIAŁ GMINY W STRUKTURACH POZARZĄDOWYCH

Gmina jest bardzo aktywna na polu współpracy międzynarodowej. Od 1997 roku jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Euroregionu Pro Europa Viadrina, z siedzibą w Słubicach, a obecnie jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Euroregionu Pomerania.

W ramach Euroregionu Pomerania jest prowadzona wspólna polityka dla realizacji celów sformułowanych umową założycielską Wspólnoty Europejskiej w wersji z dnia 02.10.1997r.(Umowa Amsterdamska). Dla partnerów Euroregion Pomerania zdefiniował cel nadrzędny: „Równy i zrównoważony rozwój regionu oraz zbliżenie mieszkańców i instytucji”.

Z programowych założeń rozwoju Euroregionu wynikają wzorce sektorowe dotyczące:

- gospodarki przestrzennej,
- rozwoju osadnictwa i mieszkalnictwa,
- transportu i komunikacji,
- infrastruktury technicznej, ochrony zasobów naturalnych i krajobrazu kulturowego,
- kultury, oświaty, zdrowia, spraw socjalnych,
- turystyki, które powinny mieć swoje odzwierciedlenie również w polityce przestrzennej i społecznej gminy.

Jako generalne obszary działania transgranicznej współpracy w Euroregionie zdefiniowano:

1. Działania na rzecz stabilizacji i rozwoju gospodarki w jedności z dowartościowaniem infrastruktury gospodarczej i oświaty w Euroregionie.
2. Działania na rzecz dowartościowania infrastruktury technicznej i infrastruktury transportowej zgodnie z wymogami konkurencyjności gospodarki i na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.
3. Działania na rzecz rozwoju turystyki infrastruktury turystycznej jako znaku markowego Euroregionu.
4. Działania na rzecz ochrony i zachowania przyrody i krajobrazu.
5. Działania na rzecz rozwoju infrastruktury socjalnej i kulturalnej oraz stabilizacji i dowartościowania usług socjalnych i oferty kulturalnej.
6. Działania na rzecz transgranicznej koordynacji regionalnego rozwoju oraz pogłębienia wewnątrz regionalnej i międzygminnej współpracy.

Od 1994 roku gmina Barlinek współpracuje z niemiecką gminą Schneverdingen. Współpraca ta obejmuje wymianę kulturalną, klubów sportowych oraz kontakty gospodarcze - powstało i działa w Barlinku Towarzystwo Polsko - Niemieckie.

Również od 1994 roku Barlinek współpracuje ze szwedzką gminą Eksjö w ramach programu realizowanego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej i Związek Gmin Szwedzkich. Współpraca ta jest przede wszystkim nastawiona na zagadnienia ekologiczne, a zwłaszcza realizację lokalnej Agendy 21. W ramach tej współpracy odbywają się konferencje ekologiczne, szkolenia, pomoc konsultingowa i finansowo-rzeczowa na realizację zadań związanych z ochroną środowiska. Od 1998 roku gmina współpracuje z francuskim miastem Courriers. Jest to głównie współpraca kulturalna.

Tak szerokie i wszechstronne kontakty zagraniczne mają wpływ głównie na poziom wykształcenia młodego pokolenia i jego wychowanie w duchu społeczeństwa otwartego.

6. SPOŁECZNO-GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

6.1 POŁOŻENIE

Gmina Barlinek położona jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego w powiecie myśliborskim. Od północy graniczy z gminą Przelewice, od wschodu z gminą Pełczyce i Strzelce Krajeńskie, od południowego wschodu z gminą Kłodawa, od zachodu z gminami Nowogródek Pomorski, Lipiany i Myślibórz. Teren miasta Barlinka otacza obszar gminy. Obie jednostki są ściśle związane ze sobą poprzez położenie nad rzeką Płonią, której dolina stanowi ważny w skali ponadregionalnej korytarz ekologiczny. Położenie Barlinka nad Jeziorem Barlineckim, w bezpośrednim sąsiedztwie cennych obszarów leśnych Puszczy Barlineckiej i obszarów Źródłiskowej Doliny Płoni, stanowi walor wyjątkowy, rzadko spotykany w skali całego regionu.

6.2 GŁÓWNE FUNKCJE GMINY I MIASTA

Dane ogólne

Powierzchnia gminy wynosi 25.877 ha (w tym miasto 1.754 ha)

Struktura użytkowania gruntów w gminie Barlinek:

- grunty orne: 8.963 ha (34,6 %);
- sady: 100 ha (0,4 %);
- użytki zielone: 1065 ha (4,1 %);
- lasy: 12.823 ha (49,6%);
- grunty pod jeziorami 584,12 ha (2,3 %);
- nieużytki, grunty zabudowane i tereny pozostałe: 2341,88 ha (9,0 %).

Znaczną część terenu gminy zajmuje Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy i jego strefa ochronna. Park krajobrazowy powołano rozporządzeniem nr 27 Wojewody Gorzowskiego z dnia 23.10.1991r. (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 14 poz. 87 z dn. 29.10.1991). W roku 1996 rozszerzono granice PK, głównie poprzez włączenie obszaru Doliny Płoni i zatwierdzenie Planu ochrony Barlinecko-Gorzowskiego PK -rozp. Wojewody Gorzowskiego nr 6 z 18.07.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 7 poz. 61 z dn. 24.08.1996. Obecnie na terenie gminy Barlinek znajduje się: część Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego o pow. 10.698,9 ha i część otuliny Parku o pow. 10.181 ha.

Funkcje miasta i gminy

Wiodącymi funkcjami gminy są funkcje: ochronna, osiedleńcza, rolnictwo i leśnictwo. Natomiast w głównych funkcjach miasta są funkcje: mieszkaniowa, przemysłowa, administracyjna, obsługi ludności i turystyki.

Zarówno funkcje gminy jak i miasta winny być podporządkowane ochronie zasobów środowiska naturalnego i krajobrazu, gdyż są to funkcje o znaczeniu ponadregionalnym.

Funkcje ponadlokalne gminy to: funkcja usługowa z zakresu szpitalnictwa i szkolnictwa ponadpodstawowego oraz kultury.

Funkcje terenów

Na obszarze gminy można wyróżnić następujące tereny o specyficznej funkcji :

1. tereny skoncentrowanego zainwestowania osadniczego : Barlinek, Mostkowo, Dziedzice, Rychnów, Moczkowo (możliwość lokalizacji w Moczkwie budownictwa mieszkaniowego dla potrzeb miasta),
2. tereny zainwestowania przemysłowego -Barlinek,
3. tereny eksploatacji kruszyw : rejon wsi Krzynka i wsi Płonno,
4. tereny gospodarki żywnościowej : głównie w północno - zachodniej części gminy,
5. tereny gospodarki leśnej : obszary lasów gospodarczych położonych w rejonie wsi Moczydło, Łubianka, Mostkowo, Dziedzice, Krzynka, obszary lasów ochronnych położonych wzdłuż doliny Płoni na terenach erozji leśnej; obszary lasów przeznaczonych do penetracji turystycznej w południowej części gminy,
6. tereny rekreacyjne położone głównie w rejonie jezior: Barlineckiego, Okunie, Sitno Moczydelskie.

6.3 STAN LUDNOŚCI I ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

Liczba ludności gminy wynosiła w połowie 2000 roku 20 113 mieszkańców, w tym w mieście 14 873, a na wsiach 5 240 mieszkańców.

Rozmieszczenie i zmiany liczby mieszkańców pokazuje poniższa tabela.

Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy

Lp.	Miejscowości	Dane na dzień			
		31.12. 1995	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998
1.	Barlinek	14.551	14.940	14.962	14.970
2.	Brunki	65	69	70	69
3.	Dziedzice	167	167	162	162
4.	Dzikowo	136	141	141	132
5.	Dzikówko	82	82	81	78
6.	Jarząbki	41	41	40	38
7.	Jaromierki	3	11	12	12
8.	Janowo	48	48	41	43
9.	Krzynka	229	220	216	229
10.	Kornatka	25	20	19	17
11.	Koryń	4	1	1	1
12.	Lutówko	292	305	303	309
13.	Laskówko	52	54	55	56
14.	Lubianka	164	154	156	161
15.	Moczydło	151	142	136	133
16.	Mostkowo	866	885	877	896
17.	Moczkowo	734	773	787	837

18.	Niewstap	3	3	3	3
19.	Nowa Dziedzina	55	61	60	63
20.	Niepołocko	26	28	26	27
21.	Okunie	51	53	53	55
22.	Okno	10	6	6	6
23.	Osina	159	155	153	152
24.	Ożar	85	77	79	80
25.	Pustac	21	16	16	19
26.	Podgórze	42	42	42	44
27.	Płonno	360	342	337	332
28.	Równno	99	101	101	98
29.	Rówienko	38	39	30	30
30.	Rychnow	568	678	685	651
31.	Stara Dziedzina	143	144	152	146
32.	Strapie	214	209	196	196
33.	Słowicze	9	8	7	7
34.	Sucha	10	9	9	10
35.	Swadzim	22	20	18	19
36.	Więclaw	13	21	21	19
37.	Wiewiórki	13	11	11	11
38.	Wilcze	15	11	11	11
39.	Żelice	38	42	43	38
40.	Żydowo	61	55	59	59

a prognoza demograficzna przedstawia się następująco:

Prognoza demograficzna -G M I N A B A R L I N E K

	Plan ogólny 1991	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000 06.30	prognoza planu ogólnego na 2010	prognoza studium 2010
Miasto	14 490	14 924	14 551	14 940	14 962	14 970	14 976	14 873	16 400	15 440
Wsie	4 850	5 064	5 114	5 244	5 215	5 478	5 238	5 240	5 100	5 402
Suma	19 340	19 988	19 665	20 184	20 177	20 448	20 214	20 113	21 500	20 842
			-323	+522	-7	+271	-234	-101		

	Zameldowania		Wymeldowania		Urodzenia		Zgony		Saldo migracji	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Miasto	113	94	148	171	137	163	114	109	-35	-77
Gmina	37	59	86	69	66	63	38	49	-49	-10
Suma	150	153	234	240	203	226	152	158	-84	-87

Przyrost naturalny w roku 1998 wynosił - 51 tj. 0,25%

w roku 1999 wynosił - 68 tj. 0,34%

Przy optymistycznym założeniu zerowego salda migracji i utrzymaniu się stałego przyrostu ludności na poziomie 0,34% przewidywana liczba ludności w gminie w roku 2010 będzie wynosiła 20 842 mieszkańców, w tym 15 442 w mieście i 5 400 w gminie. Przewidywane wielkości należy skorygować o liczbę mieszkańców osiedla Moczkowo, które faktycznie jest osiedlem miejskim. Wówczas drugi wariant zakładałby 16 317 mieszkańców w mieście i 4 525 na wsiach. Wielkości te niewiele odbiegają od zakładanych w planie miejscowym tj.

16 400 mieszkańców w mieście i 5 100 na wsiach (bez osiedla Moczkowo). Tak więc prognozowany wzrost liczby mieszkańców w gminie do roku 2010 wynosi 729 mieszkańców. Dla celów planistycznych można założyć stałą liczbę mieszkańców na wsiach, a cały przyrost ludności ulokować w mieście, wówczas Barlinek wraz z Osiedlem Moczkowo w roku 2010 mógłby mieć 16 262 mieszkańców, a w roku 2020 - 17 080 mieszkańców, przy niezmienionym trendzie rozwojowym. Liczba mieszkańców gminy do roku 2020 wynosiłaby 21599.

Przekształcenia struktury wieku

Struktura wieku mieszkańców gminy przedstawia się następująco:

dane za 1998 rok

- ludność w wieku przedprodukcyjnym -5759 tj. 28,3%:

0 – 2	676
3 – 6	1089
7 – 14	2653
15 – 17	1341
- ludność w wieku produkcyjnym 12 448 tj. 61,1%
- ludność w wieku poprodukcyjnym 2 166 tj. 10,6%

dane za 2000 rok

- ludność w wieku przedprodukcyjnym -5281 tj. 26,1%:

0 – 2	612
3 – 6	980
7 – 14	2458
15 – 17	1231
- ludność w wieku produkcyjnym 12 713 tj. 62,9%
- ludność w wieku poprodukcyjnym 2 235 tj. 11,0%

Przewidywana sytuacja demograficzna w gminie charakteryzować się będzie :

1. spadkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym (0 -17 lat),
2. niewielkim wzrostem ludności w wieku produkcyjnym (18 - 60/64 lat),
3. najszybszym przyrostem ludności w wieku poprodukcyjnym.

Bezrobotni w gminie Barlinek -stan na koniec marca 2000 r.

Ilość zarejestrowanych bezrobotnych -1951 osób w tym: 1101 kobiet i 850 mężczyzn, co oznacza 26,12 % bezrobotnych

82 absolwentów (większość ubiegłorocznych)

560 osób -18-24 lat

461 osób -25-34 lata

527 osób - 35-40 lat

403 osób - po 40 roku

Przyczyny bezrobocia to:

1. restrukturyzacja zatrudnienia,
2. wahania koniunkturalne,
3. zmiana formy zatrudnienia,
4. powroty ze świadczeń ZUS (nieprzedłużona renta, zwolnienie lekarskie itp.),
5. brak nowych miejsc pracy dla absolwentów.

Wyrejestrowania: w marcu 128 osób w tym: z tytułu podjęcia pracy 63 osoby, 38 osób nie zgłosiło się, podjęcie służby wojskowej, przejście na świadczenia ZUS. Bezrobociem objęci są przede wszystkim pracownicy niewykwalifikowani i tzw. bez zawodu 34% ogółu bezrobotnych, robotnicy przemysłowi, rzemieślnicy i operatorzy maszyn - 28,4%, pracownicy usług -18,2%, pracownicy biurowi - 9,5%, rolnicy i leśnicy stanowią zaledwie 4,9%, a specjaliści i technicy 4,3%. Tak więc za przyczyny bezrobocia można uznać bezrobocie strukturalne oraz niskie kwalifikacje pracowników.

Przeciwdziałanie bezrobociu i zrównoważenie rynku pracy jest jednym z podstawowych zadań gminy.

Aktywność zawodowa, zatrudnienie

Ponad 61% (tj. ok. 12.500 osób) ludności gminy to ludność w wieku produkcyjnym. Współczynnik aktywności zawodowej (liczba pracujących i bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym) wynosi ok. 55% i w ostatnich latach jest malejący. Aktywność gospodarczą gminy wyznacza liczba jednostek gospodarczych, ich wielkość oraz struktura branżowa. Według oceny na koniec 1999 roku w gminie funkcjonowało ok. 1320 podmiotów gospodarczych. Liczba ta oznacza, że na jedną firmę przypada blisko 7,5 gospodarstwa domowego. Wskaźnik ten jest niewiele wyższy w mieście, gdzie skupione są główne funkcje gospodarcze i wynosi ok. 5,5 gospodarstwa na jedną aktywną firmę, podczas gdy przeciętna „gęstość biznesu” w Polsce wynosi ok. 4 gospodarstwa na jeden podmiot gospodarczy. Biorąc pod uwagę fakt, że w gminie dominują przedsiębiorstwa małe, o zatrudnieniu do 5 osób oraz firmy jednoosobowe, oznacza to, że **aktywność gospodarcza mierzona współczynnikiem liczby gospodarstw przypadających na jedną firmę jest zbyt niska**. Problem ten ma szczególne znaczenie dla kreowania rynku pracy w regionie, a także naturalnych możliwości przetrwania większej liczby firm.

Aktualnie funkcje gospodarcze gminy wyznacza struktura sektorowa podmiotów gospodarczych, ukształtowana w ostatnich latach w wyniku przemian gospodarczych w regionie. **Struktura ta nie powinna być traktowana jako docelowa. Wymaga wielu działań stymulujących w kierunku zmiany charakteru gospodarki gminy na gospodarkę produkcyjno - usługową, z uwzględnieniem naturalnych funkcji rolno -spożywczych i leśnych**. Występuje wyraźne skupienie funkcji gospodarczych w mieście, gdzie funkcjonuje ok. 800 podmiotów gospodarczych, tj. ok. 60% ogólnej liczby firm i przedsiębiorstw w gminie. Gmina rozwija się głównie w oparciu o małe i średnie przedsiębiorstwa, w tym **ok. 72%**

funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W naturalny sposób zjawisko to wpływa na dość sztywną strukturę zatrudnienia w tych firmach i niewielkie możliwości rozbudowy działalności do większej skali. Obserwuje się również niepokojące zjawisko redukcji zatrudnienia w głównych przedsiębiorstwach Barlinka, zaliczanych do dużych przedsiębiorstw (zatrudniających powyżej 250 osób). Przemysł w gminie ma w zasadzie znaczenie lokalne i regionalne. Marginesowa liczba firm posiada związki handlowe w zagranicą (15 jednostek gospodarczych). Wydaje się, że wzrost zasięgu obsługiwanych rynków stanowi główną szansę rozwojową funkcjonujących w gminie przedsiębiorstw. Jak wskazuje analiza, na ok. 1320 podmiotów gospodarczych blisko 1/3 to niewielkie firmy własności prywatnej działające w sferze handlu i drobnych usług materialnych. Kolejne dziedziny to obsługa nieruchomości i firm (ok. 16% podmiotów), przemysł (ok. 12% podmiotów) oraz budownictwo (ok. 11% podmiotów). Niewielki udział rolnictwa i leśnictwa w tej strukturze wynika z faktu, iż działalność ta nie wymaga sformalizowania działalności gospodarczej, stąd w przedstawionej statystyce ma mniejsze znaczenie.

Zakłada się, że wzrost miejsc pracy nastąpi w dwóch sektorach gospodarki:

- w sektorze II (przemysł, budownictwo),
- w sektorze III (usługi, gospodarka komunalna).

Wzrost liczby miejsc pracy w sektorze III -w usługach i gospodarce komunalnej odpowiada zakładanemu wzrostowi standardu życia, rozwojowi turystyki i wypoczynku oraz wzrostowi znaczenia Barlinka jako ośrodka ponadgminnego.

1. Wzrost zatrudnienia w usługach wyspecjalizowanych powinien być w najbliższych latach głównym czynnikiem miastotwórczym.
2. Wzrost zatrudnienia w sektorze II wiązać się będzie z utrzymaniem funkcji przemysłowej w mieście. Zakłada się tworzenie nowych miejsc pracy głównie w produkcji o zaawansowanych technologiach i usługach produkcyjnych.
3. Na terenach wiejskich powinien rozwijać się głównie drobny przemysł przetwórczy bazujący między innymi na lokalnych surowcach i płodach rolnych oraz usługi agroturystyczne.
4. Wzrost zatrudnienia w budownictwie i rzemiośle budowlanym podyktowany będzie realizacją zakładanego programu mieszkaniowego i rewaloryzacji zabudowy.
5. Założyć należy utrzymanie zatrudnienia w sektorze I (rolnictwo, leśnictwo) na właściwie nie zmienionym poziomie. Wynika to z obecnego już bardzo zredukowanego zatrudnienia 2,6% (łącznie w rolnictwie, obsłudze i leśnictwie).

6.4 OBSŁUGA LUDNOŚCI

Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności są to zadania własne obejmujące sprawy ochrony zdrowia, pomocy społecznej, gminnego budownictwa mieszkaniowego, oświaty, kultury, rekreacji, porządku publicznego, zieleni i cmentarzy. Do zadań tych należy również utrzymanie gminnych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracji. Koszty wykonywania tych zadań stanowią najpoważniejszą pozycję w budżecie gminy. Od ich sprawnego i zgodnego z oczekiwaniami mieszkańców wykonania zależy w dużej mierze jakość życia.

Programowanie obiektów infrastruktury społecznej służących obsłudze ludności zwłaszcza szczebla ponadpodstawowego będzie determinowane możliwościami nie tylko samorządu gminnego, ale również powiatowego i wojewódzkiego. Należy liczyć się z możliwością dalszych zmian w systemie oświaty i wychowania. W miejsce dotychczasowych form mogą pojawić się różne, występujące równolegle systemy, realizowane głównie przez szkolnictwo niepubliczne wszystkich szczebli. Podobnie ma się sytuacja w opiece zdrowotnej. Niezależnie jednak od obecnych i przyszłych rozwiązań organizacyjnych w studium konieczne jest zapewnienie możliwości realizacji ilości usług - głównie z zakresu zdrowia i oświaty - odpowiadającej liczbie przewidywanych użytkowników. Rozwinięcie funkcji obsługi ruchu turystycznego i współpracy z innymi gminami będzie czynnikiem potencjalnego wzrostu zapotrzebowania na usługi.

W przypadku szczebla podstawowego obsługi ludności należy dążyć do dostosowania wielkości i lokalizacji placówek do miejsc zamieszkania.

6.4.1 MIESZKALNICTWO

Stan zasobów mieszkaniowych

Wielkość zasobów mieszkaniowych

Wyszczególnienie	miasto			wieś		
	1994	1998	2000	1994	1998	2000
mieszkania	4.268	4.306	4.351	1.372	1.379	1.398
izby	15.934	16.105	16.286	5.303	5.350	5.462
powierzchnia użytkowa mieszkań	245.527	248.827	252.408	90.691	91.535	93.889

Warunki mieszkaniowe w podstawowych wskaźnikach

Wyszczególnienie	miasto			wieś		
	1994	1998	2000	1994	1998	2000
liczba osób na 1 mieszkanie	3,36	3,37	3,31	3,69	3,78	3,42
liczba osób na izbę	0,90	0,90	0,88	0,95	0,97	0,90

izb na mieszkanie	3,73	3,74	3,74	3,77	3,88	3,78
ilość m ² pow. użyt./ 1 mieszkańca	17,1	17,1	17,5	17,9	17,6	17,6
ilość m ² pow. użyt./ 1 mieszkanie	57,5	57,8	58	66,1	66,4	60,2

Stan techniczny istniejących zasobów mieszkaniowych jest zróżnicowany.

Struktura wiekowa mieszkań przedstawiała się następująco (1998 r.) :

Wyszczególnienie	miasto	wieś
sprzed 1918 r	10,4 %	22,6 %
1918 -1944 r.	21,3 %	37,5 %
1945 -1970 r.	15,0 %	9,5 %
1971 -1978 r.	24,0 %	18,0 %
1978 -1998 r.	29,3 %	12,4 %

W strukturze wiekowej substancji mieszkaniowej odzwierciedla się cała powojenna historia budownictwa mieszkaniowego. W mieście, które było bardziej zniszczone w wyniku działań wojennych tylko ok. 30% zabudowy mieszkaniowej pochodzi sprzed 1945 roku, na wsiach dwukrotnie więcej - 60%. Do lat siedemdziesiątych ruch budowlany był bardzo niewielki. Dopiero realizacja budownictwa uprzemysłowionego, w układzie spółdzielczych osiedli mieszkaniowych, spowodowana lokalizacją dużych zakładów przemysłowych w mieście i PGR-ów na wsi zmieniła ten stan. W mieście ok. 50% mieszkań powstało w blokach, na wsiach tylko ok. 20%. W ostatnim dziesięcioleciu nastąpił znaczny rozwój budownictwa jednorodzinnego.

Nową formą realizacji zabudowy mieszkaniowej jest budownictwo TBS. Ideą powstania budownictwa społecznego była jego dostępność, zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najniższej uposażonej grupy społecznej. Niestety praktyka odbiegła daleko od tej idei, nie tylko w Barlinku. Obecnie TBS zarządza 25% zasobu mieszkaniowego, stanowiącego własność lub współwłasność gminy (na wsiach zaledwie 2,3 %). Liczba istniejących mieszkań w stosunku do ilości gospodarstw domowych jest niewystarczająca (mieszkania niesamodzielne), co powoduje napięcia społeczne. Można spodziewać się, że nastąpi i będzie nasilać się proces przemieszczania mieszkańców i segregacji w zależności od dochodów i struktury wieku. Spowoduje to przyspieszenie degradacji starszej substancji mieszkaniowej o niższym standardzie. Aby tej tendencji przeciwdziałać należy prowadzić równolegle do realizacji nowego budownictwa mieszkaniowego również rewaloryzację istniejącej zabudowy. Niedostatek mieszkań jest bardzo dotkliwy i odczuwalny przez sporą grupę społeczeństwa, przede wszystkim młode pokolenie. Na przyszły rozwój mieszkalnictwa w szczególnym wymiarze będą wpływać problemy ekonomiczne, stąd polityka mieszkaniowa winna być dostosowana do potrzeb różnych grup społecznych.

Program mieszkaniowy

Należy stworzyć warunki dla powstawania różnorodnych form zamieszkania dostosowanych

do różnych możliwości ekonomicznych i potrzeb mieszkańców. Z przeprowadzonych badań wynika, że największe poparcie -61% zyskała „niska i rozproszona zabudowa” np. domki jednorodzinne, „wille”, aż 47% badanych opowiedziało się za „niską, ale zwartą zabudową” np. małe 2-3 piętrowe kamieniczki, a tylko 20% zwolenników zyskał typ zabudowy „o charakterze osiedli ze zróżnicowaną zabudową wielorodzinną”.

Dla określenia wielkości programu budownictwa mieszkaniowego przyjęto następujące założenia :

- wskaźniki w granicach 3,3 osób na mieszkanie w mieście i około 3,5 na wsi;
- wielkość wyburzeń według szacunków wynikających z technicznego stanu budynków (z wyłączeniem obiektów zabytkowych);
- wyrównanie strat wynikłych z wyburzeń(odtworzenie zasobów mieszkaniowych po wyburzeniach);
- stopniowe dochodzenie do pełnego zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych;
- 1,10 gospodarstwa domowego na mieszkanie ogółem w gminie, 1,09 w mieście i 1,11 na wsi

Przyjmując powyższe wskaźniki należałoby w okresie do 2010 r. zrealizować min. 436 mieszkań, z czego 312 w mieście i 84 na wsi. Docelowo należy dążyć do uzyskania wskaźnika 1 gospodarstwo domowe na 1mieszkanie. Przy takim wskaźniku należałoby zrealizować 597 mieszkań. Miejscowościami gdzie są największe potrzeby mieszkaniowe wynikające ze złego stanu technicznego oraz z potrzeby rozgęszczenia mieszkań są : Brunki, Dziedzice, Krzynka, Moczkowo, Mostkowo, Płonno, Rychnów .

6.4.2 OCHRONA ZDROWIA

Dane statystyczne

Łóżka w szpitalach, apteki

Barlinek	łożka w szpitalu	apteki	liczba aptekę	mieszk./1
1994	157	3	4975	
1997	130	4	5082	
2000	x	3	6743	

Personel służby zdrowia (na 10 tysięcy mieszkańców)

Barlinek	lekarze	dentyści	położne	pielęgniarki	farmaceuci
1994	27,5	5,4	x	72,4	x
1998	19,1	2,5	11,3	54,5	1
województwo	18,4	3,9	6,0	48,0	2,8

Zakłady Opieki Zdrowotnej

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Szpital Powiatowy
Szpital dysponuje czterema oddziałami: internistycznym, pediatrycznym,

chirurgicznym i położniczo-ginekologicznym oraz kinezyterapią. Przy szpitalu działa przychodnia z następującymi poradniami: chirurgiczną, dermatologiczną, ginekologiczną, gastroenterologiczną, neurologiczną, okulistyczną, laryngologiczną, zdrowia psychicznego, ortopedyczną oraz rehabilitacji -fizykoterapii. Poradnia uzależnień działa w budynku OPS.

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk”
ZOZ działa w soboty i niedziele oraz w godzinach nocnych zatrudnia 5 lekarzy dla dorosłych i 43 lekarzy pediatrów.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarstwa Środowiskowego i Rodzinnego „Rytm”
ZOZ świadczy usługi pielęgniarskie w domu pacjenta.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespołowa Specjalistyczna Praktyka Lekarska Medycyny Rodzinnej
Zatrudnia dwóch specjalistów, wykonuje szczepienia ochronne, kieruje do poradni specjalistycznych w całym województwie, świadczy opiekę pielęgniarską i lekarską w domu pacjenta.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Żyjmy Zdrowo” Podstawowa Opieka Zdrowotna

W zakresie opieki zdrowotnej Barlinek pełni funkcje ośrodka ponadgminnego. Należy podnieść zakres i jakość opieki nad uczniami w szkołach oraz poprawić opiekę zdrowotną nad ludnością wiejską.

6.4.3 POMOC SPOŁECZNA

Zakres pomocy społecznej świadczonej na rzecz mieszkańców gminy jest coraz szerszy. Powodem tego jest nie tylko utrzymujące się bezrobocie, ograniczenie zasiłków dla bezrobotnych przez rząd, wzrost patologii społecznej, ale również włączenie się do tej działalności organizacji pozarządowych. Pomoc społeczna jest poważną pozycją w budżecie gminy (2.376.598 PLN w 1999 roku), realizowaną w ramach zadań własnych gminy:

- przeciwdziałanie alkoholizmowi
- zasiłki i pomoc w naturze
- terenowe ośrodki pomocy społecznej
- dożywianie w szkołach

oraz jako zadania zlecone:

- składki na ubezpieczenie społeczne
- dom pomocy społecznej
- usługi specjalistyczne
- zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne
- ubezpieczenia społeczne.

W Barlinku działa gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy

funkcjonuje Państwowy Dom Dziecka. Działalność w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej prowadzą: Stowarzyszenie Opiekuńcze, kościoły, związki wyznaniowe, Klub Seniora, Klub Abstynenta. Liczba rodzin korzystających z pomocy w roku 1999 wyniosła 1320. Z dożywiania w szkołach korzysta na bieżąco ok. 600 dzieci.

W ciągu najbliższych paru lat nie należy się spodziewać znaczącego zmniejszenia skali świadczonej pomocy społecznej, nawet przy założeniu zmniejszenia bezrobocia i skali ubóstwa. Należy rozważyć możliwość utworzenia rodzinnych domów dziecka w miejsce obecnie istniejącego.

6.4.4 KOŚCIOŁY, ZWIĄZKI WYZNANIOWE, CMENTARZE

Obszar gminy obsługiwany jest przez 5 kościołów parafialnych wyznania rzymsko - katolickiego, z których 2 położone są poza obszarem gminy Barlinek. Podlega im 8 kościołów filialnych. Ponadto na terenie Barlinka działa kościół prawosławny, zielonoświątkowy, wyznawców Jehowy i ewangelicki. Kościoły poza Barlinkiem znajdują się w: Równie, Osinie, Płonnie, Moczydło (kaplica), Rychnowie, Dzikowie, Mostkowo, Strąpiu, Dziedzicach. Małe wsie jak np. Żelice, Okunie, czy też Niepołcko (istniejący XVII wieczny kościół popadł w ruinę) mają utrudniony dostęp do kościoła ze względu na znaczne oddalenie od dużych wsi i miasta oraz złą obsługę komunikacyjną.

Na terenie gminy cmentarze znajdują się w 13 miejscowościach. Większość z nich to cmentarze nieczynne. Cmentarze czynne o łącznej powierzchni 8,83 ha znajdują się w miejscowościach: Barlinek, Dziedzice, Mostkowo, Rychnów.

Rejon obsługi cmentarzy

Miejscowość	Powierzchnia	Rejon obsługi
Barlinek	6,48 ha	Barlinek, Mostkowo, Łubianka, Moczydło, Okunie, Krzynka, Płonno, Żydowo, Niepołcko, Wilcze, Osina, Równno, Lutówko, Rówienko
Mostkowo	0,76 ha	Mostkowo, Podgórze, Kornatka, Swadzim, Wiewiórki, Strąpie
Dziedzice	0,72 ha	Dziedzice, Stara Dziedzina, Nowa Dziedzina, Niewstap, Jarząbki
Rychnów	0,87 ha	Rychnów

Należy utrzymać istniejące cmentarze i reaktywować cmentarze nieczynne. Reaktywacja cmentarzy wiejskich musi być wynikiem decyzji społeczności lokalnej. Istniejące historyczne założenia cmentarne na wsi należy zabezpieczyć przed niszczeniem. Reaktywacja cmentarza musi być poprzedzona projektem, który będzie uwzględniał wymogi ochrony wartości zabytkowych i kulturowych miejsca oraz uwarunkowania lokalizacyjne. Z całą pewnością należy zamknąć cmentarz komunalny w Barlinku, gdyż dalsze pochówki, zwłaszcza w mogiłach piętrowych, niekorzystnie wpływają na stan środowiska oraz zachowanie wartości kulturowych, jak również ograniczają zagospodarowanie terenów sąsiednich. Nowo założony, nie użytkowany cmentarz komunalny o powierzchni 3 ha powstał w zbyt dużym oddaleniu od terenu zwartej zabudowy miejskiej i z tego powodu, jak również z powodu braku stosownej decyzji administracyjnej, jego zainwestowanie uległo dekapitalizacji.

Należy zmienić lokalizację nowego cmentarza komunalnego, pozostawiając dotychczasowy teren jako rezerwę perspektywiczną.

6.4.5 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Policja

Obserwowany w ostatnich latach stały wzrost przestępczości (o 85% w okresie od 1994 do 1997 roku) jest znamieny dla życia społecznego nie tylko w Barlinku. Wykrywalność przestępstw utrzymuje się na poziomie 70 -60%. Najczęstszym rodzajem przestępstw są włamania, kradzieże mienia, przestępczość przeciwko rodzinie. Wzrasta również ilość wypadków i kolizji drogowych.

Komisariat Policji w Barlinku swym zasięgiem obsługi obejmuje obszar miasta i gminy. Należy utworzyć posterunek policji w Mostkowie. Barlinek nie powołał Straży Miejskiej, ale wydaje się zasadnym powołanie straży sąsiedzkiej dla ochrony mienia i wzrostu bezpieczeństwa publicznego. Utworzenie w mieście stref zamieszkania - stref uspokojonego ruchu sprzyjałoby zachowaniu bezpieczeństwa.

Straż pożarna

Ochronę przeciwpożarową pełni Ochotnicza Straż Pożarna w Barlinku, uzupełniona jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej w Mostkowie, Dziedzicach, Rychnowie, Płonnie, Łubiance i Moczydłach. Na terenach leśnych kontrolę przeciwpożarową prowadzi Nadleśnictwo Barlinek.

Stały zwyczaj wypalania traw wiosną i jesienią mimo że prawnie zabroniony jest przyczyną rok rocznie ponawiających się pożarów i przy tym tragicznych wypadków. Także ostatnio ponawiające się susze w okresie letnim są przyczyną pożarów w lasach. Zagrożenie pożarowe można zmniejszyć wpływając na poziom świadomości społecznej, prowadząc akcje informacyjne w okresie wzrostu zagrożenia pożarowego oraz włączając w nie organizacje społeczne np. Ligę Ochrony Przyrody. Ochotnicze Straże Pożarne powinny funkcjonować we wszystkich większych wsiach.

Studnie awaryjne

Na terenie miasta należy zapewnić rezerwację terenu dla potrzeb lokalizacji studni publicznych zgodnie z Zarządzeniem Nr 2/95 Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21września 1995 roku (MP. m 59, poz. 663). Szczegółowe lokalizacje należy poprzedzić rozpoznaniem hydrogeologicznym.

6.4.6 OŚWIATA, WYCHOWANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

Przedszkola

Na terenie miasta działają dwa przedszkola o łącznej liczbie 24 oddziałów i 496 miejsc, co

zapewnia objęcie wychowaniem przedszkolnym ok. 50 % ogółu dzieci w wieku 3 -6 lat. Sytuacja w rzeczywistości przedstawia się tak, że do przedszkoli uczęszczają dzieci z terenu miasta (ok. 78 %), a dzieci wiejskie pozbawione są tej opieki - do „zerówki” muszą być dowożone do szkół. W perspektywie zakłada się objęcie wychowaniem przedszkolnym około 40 % dzieci w wieku przedszkolnym na terenach wiejskich. W tym celu należałoby zapewnić około 120 miejsc w placówkach przedszkolnych na wsiach, bez uczestnictwa 6-latków z tzw. klas zerowych, które funkcjonują przy szkołach podstawowych. Przedszkola mogą powstawać również jako placówki niepubliczne -społeczne lub prywatne. Potrzeba i możliwość zorganizowania przedszkoli wynika wprost z aktywności zawodowej kobiet. Nie funkcjonuje jeszcze powszechnie model zatrudnienia w niepełnym wymiarze lub obsady jednego etatu przez dwie osoby. Taki model przy braku miejsc pracy oraz obciążeniu obowiązkami rodzinnymi jest dla kobiet bardzo dogodny. Sprzyjałby on również innemu modelowi opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym.

Szkolnictwo podstawowe - szkoły podstawowe i gimnazja

Sieć placówek szkolnych w roku szkolnym 2000/2001

Lp.	szkoła	aktualna liczba		ilość uczniów		ilość uczniów w oddziałach
		uczniów	oddziałów	miejscowych	dowożonych	
1	SP NR 1 w Barlinku	762	32	606	159	24
2	SP NR 4 w Barlinku	614	25	608	6	25
3	SP w Dziedzicach	54	7	10	44	8
4	SP w Mostkowie	112	7	88	24	16
5	SP w Osinie	73	7	72	1	10
6	SP w Płonnie	69	7	49	20	10
7	SP w Rychnowie	82	7	82	-	12
	Razem	1766	92	1515	254	
8	SP w Karsku	26			26	
9	SP w Chrapowie	21			21	
	Razem	47			47	
10	Publiczne Gimnazjum Nr 1 w Barlinku	379	14	306	73	27
11	Publiczne Gimnazjum Nr 2 w Barlinku	306	12	226	80	26
	Razem	685	26	532	153	
12	Publiczne w Karsku Gimnazjum	3			3	
	Ogółem	2501	118	2047	457	

Zakładana ilość dzieci w klasach pierwszych w ciągu najbliższych 5 lat spadnie ze 182 do 136 w mieście i z 89 do 69 na wsiach.

Codziennie do szkół dowożonych jest 457 uczniów -większość zleconymi usługami

dowozowymi lub własnym taborem i kursami PKS. Dzieci dowożone muszą być objęte opieką szkolną pozalekcyjną.

Niezależnie od przyszłych rozwiązań organizacyjnych zakłada się objęcie nauczaniem podstawowym 100 % dzieci w wieku szkolnym. Ostatnia reforma szkolna -powstanie gimnazjów znacznie „osłabiło” szkoły wiejskie. Przy tak zorganizowanym szkolnictwie niezasadnym wydaje się utrzymywanie szkoły w Dziedzicach, do której większość dzieci jest dowożona.

Z całą pewnością obecny model szkolnictwa podstawowego nie odpowiada warunkom wiejskim. Wydaje się godnym uwagi rozważenie restytucji małych szkół wiejskich zwłaszcza dla potrzeb nauczania początkowego (do 3 klas). Szkoły wiejskie nie muszą funkcjonować jako placówki publiczne, mogą one powstawać z inicjatywy społecznej.

Utworzenie wiejskich ośrodków edukacyjno - informacyjnych działających na rzecz małych społeczności lokalnych, łączących funkcje szkoły wiejskiej, świetlicy i ośrodka edukacji dla bezrobotnych, mogłoby stać się modelowym rozwiązaniem przeciwdziałającym stopniowej degradacji tych społeczności.

Szkolnictwo ponadpodstawowe - szkoły średnie i wyższe

Na terenie miasta funkcjonują trzy zespoły szkół średnich: Zespół Szkół Ogólnokształcących - 360 uczniów (funkcjonuje razem z Gimnazjum Nr1), Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 przy ulicy Szosowej -970 uczniów i Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 przy ulicy Jeziornej - 615 uczniów. W roku szkolnym 2001/2002 ilość uczniów w szkołach średnich zmniejszy się znacznie, gdyż nie będzie roku naboru do tych szkół -gimnazja zatrzymają najstarsze 9. klasy. Nie prowadzi się ewidencji dotyczącej miejsc zamieszkania uczniów stąd można tylko domniemywać ilu z nich dojeżdża do Barlinka z innych miejscowości. W skład Zespołów Szkół Zawodowych wchodzi zarówno licea ogólnokształcące jak i technika. Brak nowych miejsc pracy dla absolwentów utrudnia zapewne dobór profilu kształcenia w tych szkołach. Obydwie szkoły podlegają powiatowi.

W 1999 roku otwarto w Barlinku Terenowy Obiekt Dydaktyczny Akademii Rolniczej w Szczecinie, umożliwiając absolwentom szkół średnich kontynuację nauki na miejscu. Są to studia licencjackie. Większość absolwentów udaje się na studia do ośrodków uniwersyteckich, przede wszystkim Poznania i Szczecina oraz do mniejszych - Zielonej Góry.

W zakresie szkolnictwa ponadpodstawowego gmina pełni funkcję obsługi również w stosunku do miejscowości pozagminnych.

6.4.7 KULTURA, REKREACJA I SPORT

Kultura

Życie kulturalne w gminie jest wyjątkowo bogate i ma ugruntowane tradycje. Większość działalności skupia się w Barlineckim Ośrodku Kultury „Panorama”. W ramach tego Ośrodka

funkcjonują m.in. Pracownia Ceramiki Unikatowej i teatr „Wiatraki”. Poza nim działają dziecięce zespoły tańca „Uśmiechy” i „Słoneczna Gromada” oraz chór „Halka”. Wszystkie te zespoły mają liczne osiągnięcia. „Panorama” powołała Międzynarodowe Centrum Edukacji Kulturalnej: organizuje Barlineckie Dni Teatralne, które dzięki programowi Unii Teatralnej przerodziły się w imprezę o znaczeniu ponadlokalnym.

W mieście działa Biblioteka miejska, która ma tylko dwie filie na wsi. Istniejące niegdyś wiejskie punkty biblioteczne zostały zlikwidowane. Biblioteka miejska nie rozwija swojej działalności ze względu na trudności lokalowe.

Muzeum Regionalne dysponuje ciekawymi zbiorami i bardzo aktywnie włącza się w wydarzenia kulturalne.

W mieście wychodzą dwie gazety lokalne: „Echo Barlinka” i „Barliniak”. „Echo Barlinka” jest jedną z pierwszych gazet lokalnych, które powstały po roku 1989, ma już 10 letnią tradycję i stały zespół redakcyjny. Obydwie gazety mają zasięg lokalny.

Ośrodek Naukowo-Dydaktyczny ICOMOS mieszczący się w zabytkowym zespole Młyna Papierni prowadzi co roku warsztaty Letniej Szkoły Architektury i Ekologii Krajobrazu, w których bierze udział młodzież akademicka. Dzięki realizacji programu Fundacji Kultury „Małe Ojczyzny -tradycja dla przyszłości” Ośrodek łączy pracę naukowo-dydaktyczną z praktycznym działaniem na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego.

Barlinek jako ośrodek kultury pełni funkcję ponadlokalną. Na terenie wsi gminnych, które pozbawione są, poza działalnością szkół, placówek i usług kultury należy stworzyć mieszkańcom możliwość uczestniczenia w ruchu kulturalnym.

Sport, turystyka , wypoczynek

Walory środowiska sprawiły, że Barlinek rozwinął funkcję turystyczno-wypoczynkową. Bazuje ona głównie na Barlineckim Ośrodku Sportu, Turystyki i Rekreacji, który dysponuje kompleksem plaży miejskiej z miejscami hotelowymi oraz zespołem boisk i kortów tenisowych.

Ruch turystyczny w Barlinku odbywa się na niewielką skalę. Miasto dysponuje 300 miejscami noclegowymi w tym: 167 sezonowych (80 w ośrodku zamkniętym Pomorskiej Akademii Medycznej) i 133 całorocznych. Poza miastem zagospodarowanie turystyczne sprowadza się do wytyczonych czterech szlaków, pola biwakowego nad jeziorem Okunie, jednego gospodarstwa agroturystycznego w Krzyncie i jednego Moczydłach.

W mieście działa Klub Żeglarski „Sztorm”, Miejski Klub Sportowy „Pogoń”, Barlinecki Klub Tenisowy i Uczniowski Klub Sportowy „Ikar”. Poza obiektami sportowymi BOSTIRu, boiska i sale sportowe znajdują się przy szkołach. W Barlinku od kilku lat odbywają się turnieje szachowe pamięci Emanuela Laskera -mistrza szachowego wszechczasów, który urodził się w 1868 roku właśnie w Barlinku.

Na terenach wiejskich działają następujące kluby: Klub Sportowy „Koral” w Mostkowie, Klub Sportowy „Spartakus” w Rychnowie i Klub Sportowy „Grom” w Płonnie.

Codzienny wypoczynek mieszkańców powinien odbywać się oparciu o tereny zieleni

osiedlowej, parków miejskich i ogrodów działkowych. Niestety żadne z osiedli mieszkaniowych, tak wiejskich jak i miejskich, nie ma urządzonych terenów zieleni i rekreacji. Sieć parków miejskich jest także niewystarczająca i bardzo słabo urządzona. Dwa skwery miejskie powstałe w miejscu nieodbudowanych kwartałów staromiejskich nie powinny docelowo spełniać tej funkcji.

Na terenie miasta funkcjonują trzy duże kompleksy ogrodów działkowych o powierzchni w zupełności wystarczającej dla zaspokojenia potrzeb na tego typu rekreację.

Na terenie gminy i miasta zagospodarowanie dla funkcji turystycznej i dla wypoczynku codziennego mieszkańców jest niewystarczające i nie wykorzystuje w pełni naturalnych walorów środowiska.

6.4.8 TELEKOMUNIKACJA

Pod względem komunikacji telefonicznej mieszkańcy gminy nie są w najlepszej sytuacji. Pomimo wymianie centrali telefonicznej w Barlinku starego typu na centralę elektroniczną o pojemności 3840 NN i budowie sieci telefonicznej kablowej (światłowodowej) potrzeby w zakresie telekomunikacji nie są zaspakajane na bieżąco. Wskaźnik telefonizacji wynosi (ilośćabonentów na 100 mieszkańców): 30 w mieście, 11na wsiach i 19 dla całej gminy. Nadal są w gminie wsie praktycznie pozbawione dostępu do telefonu.

Bez rozbudowy istniejącej centrali telefonicznej nie jest możliwe świadczenie usług telekomunikacyjnych dla wszystkich oczekujących na podłączenie telefonu (ponad 1000 oczekujących).

Ze względu na istniejące lokalizacje bazowych stacji przesyłowych telefonii komórkowej południowa część gminy pozbawiona jest możliwości korzystania z tego typu usług.

Dla umożliwienia korzystania z usług telefonii komórkowej na terenie całej gminy konieczna jest budowa bazowej stacji przesyłowej w rejonie wsi Łubianka.

6.5 CELE ROZWOJU GMINY

Podstawowym celem polityki przestrzennej jest zapewnienie warunków funkcjonalno przestrzennych dla zrównoważonego rozwoju miasta i gminy.

„Zrównoważony rozwój to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym w celu zrównoważenia szans dostępu do środowiska przyrodniczego poszczególnych społeczeństw lub ich obywateli - zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń -następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.”

Tak więc zrównoważony rozwój to rozwój w zgodzie z warunkami miejsca i racjonalnie założonymi celami gospodarczymi. Idea zrównoważonego rozwoju zakłada pozostawienie przyszłym pokoleniom szans dalszego rozwoju i przekształceń przestrzeni.

Rozstrzygnięciem podstawowym dla określenia celów polityki przestrzennej i kierunków

zagospodarowania przestrzennego jest zdefiniowanie podstawowych funkcji miastotwórczych Barlinka i funkcji gminy. Na terenie gminy funkcje zmieniły proporcje. Radykalnemu zmniejszeniu uległo znaczenie funkcji rolniczej, nabiera znaczenia funkcja ochronna. W mieście zmienia się sposób realizacji funkcji produkcyjnej, dostrzega się znaczenie funkcji turystyczno-wypoczynkowej. Cele rozwoju gminy można podzielić na:

Cele gospodarcze

- redefinicja funkcji gospodarczych gminy:
- aktywizacja funkcji rolno-spożywczej z zachowaniem zasad ekorozwoju,
- rozwój funkcji turystycznej opartej o rozwój oferty edukacyjno-turystycznej, wypoczynek
- rodziny, turystykę sportową i weekendową, •odtworzenie funkcji rzemieślniczej będącej podstawą samozatrudnienia
- przeprofilowanie funkcji przemysłowej - wspieranie technologii wysokoprzetworzonych i opartych na produktach rodzimych
- działania na rzecz zrównoważenia rynku pracy
- wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości
- działania na rzecz stymulacji inwestycji, w tym przyciągnięcie kapitału zewnętrznego.

Cele społeczne

- funkcje społeczne powinny rozwijać się poprzez efekt synergii wynikający z rozwoju społecznego gminy
- poprawa dostępności do służby zdrowia
- poprawa dostępności do oświaty
- poprawa warunków bezpieczeństwa społecznego
- poprawa infrastruktury komunalnej i technicznej
- wzmocnienie więzi społecznych i poczucia tożsamości kulturowej.

Cele przestrzenne

- zapewnienie rozwoju przestrzennego przy zachowaniu walorów kulturowych przyrodniczych środowiska
- zachowanie wszystkich elementów sieci osadniczej
- uporządkowanie struktury przestrzennej miasta
- rewaloryzacja i integracja centrum miejskiego
- zmiana systemu komunikacyjnego miasta
- zagospodarowanie nowych terenów dla funkcji turystyczno-wypoczynkowej
- rewitalizacja wsi.

Cele ochronne

- czynna ochrona wartości przyrodniczych na terenach prawnie chronionych
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i utylizacji odpadów w skali gminy ograniczenie, eliminacja i neutralizacja zanieczyszczeń obniżających walory

środowiska i jakość życia mieszkańców

- rekultywacja terenów zdegradowanych: pokopalnianych i wysypisk śmieci
- zachowanie terenów otwartych o wartościach krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych.

6.6 ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO
/Aneks nr 1/

6.7 OCZEKIWANIA I PREFERENCJE MIESZKAŃCÓW GMINY - WYNIKI
BADAŃ SOCJOLOGICZNYCH /Aneks nr 2/

7. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

7.1 PRAWNE UWARUNKOWANIA OCHRONY

Warunki ochrony przyrodniczej realizowane są w oparciu o postanowienia ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 października 1991r. (Dz.U. z dnia 12 grudnia 1991r., z późniejszymi zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody Dz. U. nr 3 poz. 21 z 20001 r.)) w korelacji z ustawami:

- ustawa o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organami gminy, a organami administracji rządowej z dnia 17 maja 1990 r. (Dz.U. z 1990 Nr 34, poz. 198 z późniejszymi zmianami)
- ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Tekst jednolity: Dz.U. Nr 15, poz. 139 z 1999 r. z późniejszymi zmianami)
- ustawa - Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001r. (Dz.U. Nr 115, poz.1229)
- ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U.Nr 16, poz.78, z późniejszymi zmianami)
- ustawa o lasach z 28 września 1991 r. (Dz.U. Nr 101, poz. 444 z późniejszymi zmianami)
- ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U.2001 r nr 62 poz. 627)
- ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U.2001r nr 62 poz. 628)
- ustawa o zmianie prawa geologicznego i górniczego z 27 lipca 2001r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 110 poz. 1190)

oraz rozporządzenia wykonawcze do ustaw, a w tym Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie.

Mając na uwadze starania Polski o wejście do Wspólnoty Europejskiej, niezbędnym jest sukcesywne dostosowywanie przepisów polskich do jej wymogów, a także prowadzonych obecnie działań, tak aby uchwalane w najbliższych latach plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniały już te kwestie i wybiegały na przeciw tym wymogom. Jest to bardzo ważny element w procesie dostosowywania polskiego prawa w dziedzinie ochrony środowiska do wymagań Wspólnoty Europejskiej. W dalszych badaniach i planach należy postąpić się stosownymi rozporządzeniami, dyrektywami i decyzjami obowiązującymi w krajach członkach Wspólnoty Europejskiej.

- Zgodnie z Dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (z póź. zm.). W dyrektywie tej ustanowiono kompleksowy program ochrony dzikich ptaków wędrownych i ich siedlisk. Państwa członkowskie ponoszą ogólną odpowiedzialność za utrzymanie populacji wszystkich gatunków ptaków. Muszą one zakazać umyślnego zabijania lub chwytania ptaków, umyślnego

niszczenia i uszkodzenia ich gniazd i jaj, zbierania jaj w naturalnych siedliskach, umyślnego płoszenia tych ptaków w okresie lęgowym i wyprowadzania młodych oraz przetrzymywania ptaków tych gatunków, na które polowanie lub których chwytanie jest zabronione. Wykaz tych gatunków wymieniono w załączniku II do nowelizacji - Dyrektywie Rady 94/24/WE z dnia 8 czerwca 1994 r. Zgodnie z tą dyrektywą państwa członkowskie muszą wskazać obszary szczególnie chronione, przede wszystkim obszary podmokłe, jako siedliska tych gatunków. O podjętych działaniach państwa członkowskie poinformują Komisję, tak aby mogła ona zapewnić spójność różnych działań krajowych. Zgodnie z art. 4 tej dyrektywy gatunki objęte załącznikiem I będą chronione szczególnymi środkami obejmującymi także ich siedliska, zapewniającymi przetrwanie i rozród tym gatunkom. Państwa członkowskie będą zobowiązane do szczególnej ochrony tych obszarów, które pełnią międzynarodowe znaczenie. Na obszarach takich państwa członkowskie są zobowiązane utworzyć obszary chronione.

- Zgodnie z Decyzją Rady 82/72/EWG z dnia 3 grudnia 1981r. w sprawie przyjęcia Konwencji (tzw. Konwencja Berneńska) o ochronie gatunków europejskich dzikich zwierząt i roślin oraz siedlisk naturalnych (Konwencja ratyfikowana przez stronę polską w 1996 r.). W załącznikach I i II do Konwencji podano listę gatunków, które podlegają ochronie ścisłej. Państwa, które ratyfikowały Konwencję zgadzają się na ochronę siedlisk tych gatunków w swoich planach i polityce rozwoju oraz na zwrócenie szczególnej uwagi na obszary, które są ważne dla gatunków wędrownych podanych w załącznikach II i III (gatunki chronione). Dotyczy to zwłaszcza obszarów przygranicznych. Ochrona gatunków wymienionych w załączniku I dotyczy wprowadzenia zakazu zbierania i wycinania roślin. Natomiast ochrona gatunków wymienionych w załączniku II dotyczy wprowadzenia zakazu łapania, przetrzymywania i zabijania oraz niszczenia obszarów rozrodu lub odpoczynku tych gatunków, a także płoszenia tych zwierząt w okresie rozrodu i wychowu młodych.
- Zgodnie z Decyzją Rady 82/461/EWG z dnia 24 czerwca 1982 r. w sprawie przyjęcia Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (tzw. Konwencja Bońska). Zgodnie z tą Konwencją strony zobowiązują się do podjęcia natychmiastowych działań w celu ochrony 28 gatunków zagrożonych, wymienionych w załączniku I i dążyć do zawarcia umów obejmujących ochronę i gospodarkę 29 gatunków wymienionych w załączniku II, których status uznano za niesprzyjający. Wytyczne do umów mówią m.in., że należy zrealizować skoordynowane plany ochrony i gospodarowania populacjami tych gatunków, ochronę i utrzymanie i tworzenie nowych sieci siedlisk tych gatunków
- Zgodnie z Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Celem tej dyrektywy jest zachowanie różnorodności biologicznej w obrębie europejskiego terytorium państw członkowskich

poprzez ochronę siedlisk naturalnych oraz dzikiej flory i fauny. Dyrektywa ma na celu stworzenie „stanu sprzyjającego ochronie” dla tych rodzajów siedlisk i gatunków, które zostały wybrane jako będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. Realizacja celów przewodnich tej dyrektywy ma polegać na podjęciu szeregu działań w celu ustanowienia Europejskiej Sieci Ekologicznej, która otrzyma nazwę „Natura 2000”. Pierwszym krokiem do stworzenia tej sieci jest przygotowanie dla wszystkich państw członkowskich wykazu takich obiektów w obrębie ich terytoriów, które mają potencjalne znaczenie dla Wspólnoty. Następnie zostanie opracowany wspólny wykaz obiektów ważnych dla Wspólnoty. Trzeci etap to określenie listy obiektów jako „specjalnych obszarów chronionych” (Special Areas of Conservation). Na wszystkie państwa członkowskie zostało nałożone zobowiązanie dotyczące ochrony wszystkich obiektów umieszczonych w spisie komisji, a także gatunków roślin i zwierząt ujętych w załącznikach.

7.1.a PRAWNE UWARUNKOWANIA OCHRONY O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ STUDIUM

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej następuje dostosowywanie ustawodawstwa polskiego do ustawodawstwa unijnego, wynikiem tego procesu jest wejście w życie następujących aktów prawnych z zakresu obszarów chronionych:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz.1764 z 2004 r.),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz.2237z 2004 r.),
- Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (Dz. U. nr 92, poz.880 z 2004 r. z późniejszymi zmianami),
- Zmiany ustawy – Prawo ochrony środowiska z dnia 18 maja 2005 r. (Dz. U. Nr 175, poz. 1458 z 2005 r.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z 2004r. z późn. zm.).

7.2 OKREŚLENIE ZASOBÓW /Aneks nr 3/

7.3 CELE I KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

7.3.1 OCHRONA KRAJOBRAZU I PRZYRODY

Podstawą ochrony krajobrazu i przyrody stanowi Ekologiczny System Obszarów Chronionych funkcjonujący na terenie gminy w powiązaniu z terenami sąsiednimi. Elementami tego systemu są zarówno obszary jak i obiekty chronione powoływane zgodnie z ustawą o ochronie przyrody i ustawą o ochronie dóbr kultury, ze względu na ich wartości przyrodnicze jak i kulturowe. W Studium zaproponowano ESOCCh w oparciu o: istniejące obiekty prawnie chronione, projektowane obiekty chronione, zapisy Planu Ochrony Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz prace prowadzone przez Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie.

Obszary i obiekty chronione

- **obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000**

Obszary Natura 2000 - to sieć obszarów chronionych na terenie Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych, pod względem przyrodniczym, składników różnorodności biologicznej. Sieć Natura 2000 składa się z dwóch typów obszarów:

- obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) – wyznaczony na podstawie Dyrektywy 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. Dyrektywy „Ptasiej”),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – wyznaczone na podstawie Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywy „Siedliskowej”).

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 21 lipca 2004r. (Dz.U.Nr 229 poz.2313 z 2004) wyznacza na terenie gminy Barlinek obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 pod nazwą: „Puszcza Barliniecka” (kod PLB 080001).

Obszar objęty zmianą Studium graniczy bezpośrednio z obszarem Natura 2000 „Puszcza Barliniecka” (kod PLB 080001). Obszar eksploatacji kruszywa w rejonie Krzynka i Płonno, zawierający się w granicach zmiany Studium, mimo tego iż nie graniczy bezpośrednio z obszarem Natura 2000, może jednak mieć negatywny wpływ na niego. Dodatkowo w rejonie eksploatacji znajdują się siedliska roślin i zwierząt objętych ochroną, zgodnie z

Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U.Nr 168, poz. 1764) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Istnieje zatem zagrożenie, że planowane zainwestowanie, a w szczególności działalność związana z eksploatacją kruszywa i idąca za nią zmiana stosunków wodnych może stanowić zagrożenie dla flory i fauny obszaru, w tym roślin i zwierząt chronionych.

- **parki krajobrazowe**

Park krajobrazowy jest, w myśl ustawy, obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnienie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Podstawowym elementem ochrony obszarowej jest **Barlinecko - Gorzowski Park Krajobrazowy wraz z otuliną**.

Park został powołany Rozporządzeniem nr 27 Wojewody Gorzowskiego z dnia 23.10.1991 roku, powiększony o obszar doliny Płoni Rozporządzeniem nr 6 Wojewody Gorzowskiego z dnia 18 lipca 1996 roku, które to Rozporządzenie zatwierdzało również Plan Ochrony Parku. Położony jest on na terenie pięciu sąsiadujących gmin: Barlinek, Kłodawa, Nowogródek, Pełczyce i Strzelce Krajeńskie. Na terenie gminy obszar Parku wynosi 10 698,90 ha (co stanowi 44,61% jego obszaru), a obszar otuliny Parku 10 018,00 ha (co stanowi 32% jej obszaru). Na Park składają się z dwie jednostki strukturalne: Puszcza Gorzowska – stanowiąca zwarty obszar leśny oraz Dolina Rzeki Płoni rozciągająca się na północ od Barlinka, głęboko wcięta w obszar morenowy dolina użytkowana rolniczo. Ze względu na odmienność krajobrazową, przyrodniczą i kulturową obydwu jednostek oraz podjęte już opracowania zmierzające do powiększenia obszaru Parku w Studium proponuje się wyodrębnić z Parku dwóch samodzielnych obszarów ochrony:

1. Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy „Puszcza Barlinecka” (przywrócenie historycznej nazwy kompleksu leśnego, zmienionej w 1995 roku) zajmującego teren 7.575,38 ha południowej, leśnej części gminy. Głównym celem ochrony tego obszaru pozostanie: ochrona unikatowych wartości przyrodniczych i krajobrazowych, przebudowa siedliskowa i zwiększenie naturalnej odporności drzewostanów, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i hodowlanej (stawowej), zmniejszenie negatywnego wpływu ośrodków miejskich, w tym przede wszystkim zakładów przemysłowych Barlinka i Gorzowa, turystyczne zagospodarowanie i udostępnienie parku dla miękkiej turystyki oraz budowa ośrodka buforowego w Krzyncie.
2. Barlinecki Park Kulturowo-Krajobrazowy „Źródłiskowa Dolina Płoni” zajmującego teren 3.123,52 ha północno-wschodniej, rolniczej części gminy. Głównym celem ochrony tego obszaru pozostanie: ochrona unikatowych wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, dostosowanie gospodarki rolnej do warunków ochrony, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i hodowlanej (stawowej), zmniejszenie negatywnego wpływu ośrodków miejskich, w tym przede wszystkim ekspansji

zakładów produkcyjnych przemysłowych Barlinka, turystyczne zagospodarowanie i udostępnienie parku dla miękkiej turystyki i agroturystyki w oparciu o wsie zlokalizowane na terenie parku i w jego otulinie oraz budowa ośrodka buforowego w Moczkuwie.

Należy dążyć zarówno do wzmocnienia prawnej ochrony terenu obecnego i projektowanych parków krajobrazowych przez nadanie im rangi rezerwatu biosfery jak i do wzmocnienia ochrony czynnej, która dotychczas wykonywana jest przede wszystkim przez służby leśne, a w związku z tym podporządkowana jest gospodarce leśnej i nie obejmuje swym zasięgiem całego obszaru chronionego.

Obszar objęty zmianą Studium bezpośrednio przylega do granicy Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego i w całości położony jest w jego otulinie.

- **rezerwaty przyrody**

Rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, w tym siedliska przyrodnicze, a także określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Na terenie gminy powołano dotychczas dwa rezerwaty przyrody:

"Skalisty Jar Libberta" (R-1)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, krajobrazowy, (geologiczny i glebowy / leśny).

Powołany Zarz. Min. Ochr. Środ., Zas. Natur. i Leśn. z dn. 27.06.1995 (M.P. Nr 33 poz. 405)

Położenie: w sąsiedztwie miejscowości Równo, Nadleśnictwo Choszczno Oddział 53A a,b,c,d,f,g,i,j,k,l,n,o,p.

Przedmiot ochrony: Teren morenowy pokryty roślinnością drzewiastą, osobliwości geologiczne, bogata flora, gatunki chronione i rzadkie.

Powierzchnia. 33,21 ha

Charakterystyka przyrodnicza: W wąwozie erozyjnym na krawędzi doliny Płoni odsłonięcia skałek wapienno-piaskowych o charakterze zlepieńców, głązy narzutowe porośnięte mchami i porostami. Skałki zlepieńcowe o nazwach „Czarcia Kazalnica”, „Czarcie Okno” i „Diabelskie Schody” należy uznać za pomniki przyrody nieożywionej. Roślinność leśna o charakterze grądu z bogatą florą. Liczne populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: m.in. *Arum maculatum*, *Cicerbita alpina*, *Convallaria majalis*, *Corydalis intermedia*, *Galium sylvaticum*, *Hedera helix*, *Mulgedium alpinum*, *Neottia nidus-avis*, *Primula veris*, *Viola mirabilis* fo. *alba*.

Zagrożenia: Obiekt położony w sąsiedztwie wsi. Przejawy dewastacji: spływy ścieków, ze wsi Równo, wysypywanie odpadów, uszkodzanie skałek przez turystów.

“Markowe Błota” (R-2)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, fitocenotyczny, biocenoz naturalnych i półnaturalnych
Powołany Zarz.Min.Ochr.Środ., Zas.Natur. i Leśn. z dn. 26.01.1994 (M.P. Nr 16/94 poz. 116).

Położenie: koło miejscowości Moczydło, Nadl. Barlinek, Oddz. 357 b,c,d,f, 358b,c,d, 361i,j, 409, 410, 411, 412, 413a,b,c,f.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie ekosystemów wodnych, bagiennych i leśnych, z typową dla nich florą i fauną oraz drzewostanów bukowych i mieszanych.

Powierzchnia: 193,40 ha, w tym lasy 132,22 ha, bagna 56,96 ha, drogi i linie podziału powierzchniowego 4,22 ha.

Charakterystyka przyrodnicza: Bogata ornitofauna, stanowiska łęgowe orła bielika, rybołowa, bociana czarnego, puchacza, błotniaka stawowego, kobuza, żurawia, gągoła. Liczne populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Carex limosa*, *Convallaria majalis*, *Drosera rotundifolia*, *Elatine alsinastrum*, *Frangula alnus*, *Galium odoratum*, *Ledum palustre*, *Lycopodium annotinum*, *Lycopodium clavatum*, *Menyanthes trifoliata*, *Nuphar lutea*, *Nymphaea alba*, *Senecio paludosus*, *Utricularia vulgaris*, *Valeriana dioica*, (widłaki, rosiczka, grążel żółty - Bieńkowski 1998) roślinność torfowiskowa, bagienna, zaroślowa i leśna.

Zagrożenia: Obiekt dawniej ekstensywnie użytkowany łąkowo, obecnie wycofany z użytkowania

- sukcesja regresywna. W ostatnich latach obserwuje się znaczne obniżenie poziomu wody.

W trakcie zatwierdzania są następujące rezerваты przyrody:

“Buczyny Barlineckie” (R-3)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, florystyczny, udokumentowany, w trakcie zatwierdzania.

Położenie: koło miejscowości Okunie i Moczkowo, Nadl. Barlinek, Oddz. 41-46, 47j,i,m,r, 70d,71h.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie ekosystemów leśnych, z typową dla nich florą i fauną oraz drzewostanów bukowych o wybitnych walorach krajobrazowych na zboczach wzniesień morenowych w sąsiedztwie południowych brzegów jez. Barlineckiego.

Pow. 236,75 ha, w tym wody otwarte 4,89 ha, lasy 217,61ha, pastwiska 4,67 ha, rowy 0,45 ha, drogi i linie podziału powierzchniowego 5,07 ha.

Charakterystyka przyrodnicza: Malowniczy kompleks leśny na wschodnim i południowym brzegu jez. Barlineckiego. W części południowej kompleks torfowiskowy i źródliskowy ze źródłem „Boży Dar” uznanym pomnikiem przyrody nieożywionej. Liczne populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Alchemilla monticola*, *Alnus incana*, *Aquilegia vulgaris*, *Calamagrostis stricta*, *Carex diandra*, *Carex flava*, *Carex lasiocarpa*, *Convallaria majalis*, *Dactylorhiza majalis*, *Epipactis helleborine*, *Epipactis palustris*, *Frangula alnus*, *Galium sylvaticum*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Hydrocotyle vulgaris*, *Nuphar lutea*, *Nymphaea alba*, *Polypodium vulgare*, *Primula veris*, *Sparganium minimum*, *Vinca minor* (Lipnicki i Boiński 1988). Bogata ornitofauna, stanowiska orła bielika, kani rdzawej (Bieńkowski 1998).

Zagrożenia: gospodarka leśna, obniżanie się poziomu wód podziemnych.

“Jezioro Sitno - Lubiszewko” (R-4) (tylko części gm. Barlinek)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, krajobrazów ekologicznych / biokompleksów naturalnych i półnaturalnych, udokumentowany

Położenie: na południe od miejscowości Moczydło, Nadl. Barlinek, Oddz. 405j,k,l, 406i,k,455a,b,c,f, 456a,d,f,k,n, 503a,b, 504a,b,c,d,f,g, 505c,d,f,g,h,i,j, 553c, 554a,b,c,d,f,g.Nadl. Kłodawa, Oddz. 11d,f,g,i,j,k, 12a,b,c,d.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie ekosystemów leśnych, wodnych i bagiennych, z typową dla nich florą i fauną oraz walorów rekreacyjnych, dydaktycznych i badawczych.

Powierzchnia: 285,61ha, w tym wody otwarte 88,89 ha, lasy 188,53 ha, drogi, linie podziału powierzchniowego i inne 8,19 ha.

Charakterystyka przyrodnicza: Malowniczy kompleks lasów, jezior i bagien z jeziorami Sitno i Moczydelskie. Bogata roślinność torfowiskowa, bagienna (9 zespołów) i leśna (7 zespołów).Populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Galium sylvaticum*, *Nuphar lutea*. *Bogatoornitofauna*, m.in. orzeł bielik, bocian czarny, kanie, rybołów, kolonia gągołów.

Zagrożenia: gospodarka leśna, turystyka pobytowa.

Udokumentowane są następujące rezerваты przyrody:

“Grądowa Dolina” (R-5)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, krajobrazów ekologicznych / biokompleksów naturalnych i półnaturalnych.

Położenie: na południe od miejscowości Wilcza Góra, Nadl. Barlinek, Oddz. 686a-i, 1687a-j,1688c,d,f,g, 678d, 686c-o, 689 l,m,n. (proponowane rozszerzenie w stosunku do projektu pierwotnego: Oddz. 1687k,l, m,n; 1694 a).Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie ekosystemów leśnych, wodnych i bagiennych, z typową dla nich florą i fauną oraz walorów krajobrazowych, dydaktycznych i badawczych.

Pow. 80,89 ha, w tym wody otwarte 8,00 ha, lasy 68,41 ha, zadrzewienia 1,76 ha, bagna i torfowiska 0,38 ha.

Charakterystyka przyrodnicza: Malowniczy kompleks lasów, jezior i bagien z jeziorami Sitno i Moczydelskie. Bogata roślinność torfowiskowa, bagienna (9 zespołów) i leśna (7 zesp.).Populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Actaea spicata*, *Convallaria majalis*,*Equisetum hyemale*, *Equisetum pratense*, *Frangula alnus*, *Galium boreale*, *Galium odoratum*,*Galium sylvaticum*, *Hedera helix*, *Juncus subnodulosus*, *Medicago minima*, *Menyanthes trifoliata*, *Nuphar lutea*, *Nymphaea alba*, *Phleum phleoides*, *Polypodium vulgare*, *Ranunculussceleratus*, *Ribes alpinum*, *Ribes nigrum*, *Sanicula europaea*, *Scrophularia umbrosa*, *Silene nutans*, *Silene otites*, *Stellaria uliginosa*, *Valeriana dioica*, *Verbascum lychnitis*, *Viburnumopulus*, *Vicia cassubica*.

Zagrożenia: Prace odwodnieniowe w kompleksie leśnym i źródłiskowym i bagiennym. Zanieczyszczenie wód biogenami z sąsiadujących stawów. Gospodarka leśna na zboczach.

“Źródła Płoni” (R-6)

Rodzaj ochrony: rezerwat ścisły i częściowy, fitocenotyczny / zbiorowiska leśne i nieleśne.

Położenie: na wschód od miejscowości Barlinek, Nadl. Barlinek, Oddz. 1714a-l.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie ekosystemów leśnych, źródłiskowych, wodnych i bagiennych, z typową dla nich florą i fauną oraz walorów krajobrazowych, dydaktycznych i badawczych.

Powierzchnia: rez. ścisły: 3,17 ha; rezerwat częściowy: 29,21 ha, razem 32,38 ha, w tym lasy 31,86 ha, inne 0,52 ha.

Charakterystyka przyrodnicza: Malowniczy kompleks bagiennych lasów, bagien i aktywnych źródeł. Bogata roślinność torfowiskowa, bagienna i leśna. Populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Calamagrostis stricta*, *Cystopteris fragilis*, *Equisetum hyemale*, *Galium sylvaticum*, *Hedera helix*, *Lathraea squamaria*, *Ribes nigrum*, *Scrophularia umbrosa*, *Valeriana dioica*.

Zagrożenia: obiekt w stadium spontanicznych procesów erozyjnych.

Projektowane są rezerваты przyrody

“Wąwozy pod Żydowem” (R-7)

Rodzaj ochrony: rezerwat ścisły i częściowy, fitocenotyczny / zbiorowiska leśne

Położenie: koło miejscowości Żydowo, Nadl. Barlinek, Oddz. 667b,c,g, 668a-j, 669f,g,j,l,m,n..

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie ekosystemów leśnych - lasów grądowych w krajobrazie morenowym pociętym wąwozami.

Powierzchnia: rez. ścisły: 27,61 ha; rezerwat częściowy: 25,35 ha, razem 52,96 ha.

Charakterystyka przyrodnicza: Stary las grądowy z pomnikowymi dębami, klonami, bukami oraz charakterystycznymi dla grądu okazałymi czereśniami. Populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Actaea spicata*, *Cystopteris fragilis*, *Primula veris*, *Polypodium vulgare*.

Zagrożenia: gospodarka leśna

“Janowskie Murawy” (R-8)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, biokompleksów naturalnych i półnaturalnych

Położenie: koło miejscowości Osina i Janowo, Nadl. Barlinek, Oddz. 1677a-l.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie ekosystemów muraw kserotermicznych, leśnych i źródłiskowych z typową dla nich florą i fauną oraz walorów krajobrazowych.

Powierzchnia: 60,94 ha, w tym lasy 29,44 ha, rola 30,00 ha, inne 1,50 ha.

Charakterystyka przyrodnicza: Malownicze krajobrazowo wąwozy i strome zbocza doliny rzeki Płoni z interesującą roślinnością kserotermiczną, murawową, zaroślową i leśną. Aktywny kompleks źródłiskowy u podstawy zbocza. Lasy mezofilne (grądy i wilgotne łągi). Fragment zbocza, dawniej użytkowany jako pastwisko, obecnie na etapie sukcesji do czyżni. Obiekt tworzy kompleks przestrzenny z parkiem dworskim w Janowie.

Populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Ajuga genevensis*, *Anthericum*

ramosum, Asparagus officinalis, Brachypodium pinnatum, Campanula trachelium, Carduus nutans, Carex montana, Carex praecox, Chondrilla juncea, Clematis vitalba, Fragaria viridis, Genista tinctoria, Helichrysum arenarium, Koeleria macrantha, Lilium martagon, Phleum phleoides, Primula veris, Pulsatilla pratensis, Sambucus racemosa, Stachys recta, Trifolium alpestre, Valeriana sambucifolia, Veronica spicata, Viola hirta.

Zagrożenia: zalesienia muraw.

“Wilcze Jary” (R-9)

Rodzaj ochrony: rezerwat ścisły i częściowy, florystyczny, krzewów i drzew

Położenie: na północ od miejscowości Barlinek, Nadl. Barlinek, Oddz. 1684b,d,f,g, 1691b-i.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie starodrzew i gatunków liściastych na zboczach wąwozów oraz kompleksów źródliskowych i cieków wodnych o znaczeniu dla gospodarki wodnej całego obszaru

Powierzchnia: rez. ścisły: 10,45 ha; rezerwat częściowy: 46,06 ha, razem 56,51 ha, w tym lasy 55,46 ha, inne 1,05 ha.

Charakterystyka przyrodnicza: Malownicze krajobrazowo wąwozy i strome zbocza doliny rzeki Płoni z interesującą roślinnością leśną i aktywnymi kompleksami źródliskowymi. Cenny starodrzew z pomnikowymi okazami buków, lip, grabów i dębów. Ok. 100 okazów bluszczu, w tym okazy kwitnące. Populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Actaea spicata, Castanea sativa, Convallaria majalis, Corydalis intermedia, Corydalis solida, Cystopteris fragilis, Fragaria viridis, Galanthus nivalis, Galium odoratum, Hedera helix, Phyteuma spicatum, Polypodium vulgare, Ribes alpinum, Ribes nigrum, Spiraea salicifolia, Valeriana sambucifolia, Vinca minor, Vincetoxicum hirsutum, Viscaria vulgaris. Mszaki: Eurhynchium praelongum, Eurhynchium striatum, Mnium stellare.*

Zagrożenia: gospodarka leśna, ekspansja zabudowy miejskiej.

“Jezioro Listek” (R-10)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, biocenotyczny, biocenoz naturalnych i półnaturalnych

Położenie: na południe od miejscowości Moczkowo i, Nadl. Barlinek, Oddz. 459c,d,f, g; 458g,h,f; 506a,b,c,d; 507a,b; 460f.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie kompleksu biotopów, okradłowych z typową roślinnością wodną i torfowiskową i stanowiskami chronionej i zagrożonej flory.

Charakterystyka przyrodnicza: Mezotroficzne jezioro, z cenną roślinnością wodną – masowo chronione grzybienie północne – *Nymphaea candida*. Wzdłuż brzegu szuwar kłoci wiechowatej *Cladium mariscus*. W złądowiatach zatokach torfowiska, o charakterze wapniolubnych mechowisk z typowymi roślinami.

Zagrożenia: gospodarka leśna, obniżanie się poziomu wód podziemnych.

“Jezioro Okunie” (R-11)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, krajobrazów ekologicznych, biokompleksów naturalnych i półnaturalnych

Położenie: przy miejscowości Okunie, Nadl. Barlinek, Oddz. 160, 181c,m, 182, 183, 184b,d,185, 186a,b,c, 187b, 188a,b,g,h.Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie mezotroficznego jeziora z rzadkimi zespołami roślin wodnych oraz jego otoczenia z kompleksem bagien, torfowisk i lasów.

Powierzchnia: 117,89 ha, w tym wody otwarte 42,74 ha, lasy 60,49 ha, bagna i torfowiska 8,86ha, użytki rolne 1,31 ha, inne 4,49 ha. Populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich:*Galium odoratum, Menyanthes trifoliata, Najas marina, Nuphar lutea, Scrophularia umbrosa*

Zagrożenia: gospodarka leśna, turystyka pobytowa.

“Lilie Wodne” (R-12)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, florystyczny, roślin zielnych i krzewinek

Położenie: na południowy-wschód od miejscowości Moczydło, Nadl. Barlinek, rezerwat: Oddz. 545a,b, otulina: Oddz. 545c-k, 546f,g,h + jez. Mokre.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie jeziora i przyległego kalcyfilnego torfowiska z roślinnością wodną i torfowiskową, w obrębie kompleksu leśnego

Powierzchnia: rezerwat częściowy: 7,50 ha; otulina: 50,04 ha

Charakterystyka przyrodnicza: Populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Cladium mariscus, Juncus subnodulosus, Nymphaea alba, Drepanocladus spp., ramienice*. Żywe, alkaliczne torfowisko meczowiskowe, zasilane wodami podziemnymi. Rozległe płyty szuwaru kłociowego i zbiorowiska z sitem tępokwiatowym
Zagrożenia: gospodarka leśna.

“Suchar Rosiczkowy” (R-13)

Rodzaj ochrony: rezerwat częściowy, florystyczny, roślin zielnych i krzewinek

Położenie: na połudn.-wsch. od miejscowości Moczydło, Nadl. Barlinek, Oddz. 547f, 548d.

Przedmiot i cel ochrony: Zachowanie zarastającego jeziora z roślinnością wodną i torfowiskową, w obrębie kompleksu leśnego

Powierzchnia: rezerwat częściowy: 7,50 ha; otulina: 50,04 ha Bogate populacje roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich: *Drosera rotundifolia, Ledum palustre, Oxycoccus palustris, Vaccinium uliginosum. Andromeda polifolia, Carex limosa, Sphagnum spp.* Żywe torfowisko mszarne zarastające dystroficzne jeziorko. Mszar dywanowy z torfowcem magellańskim, mszar z turzycą bagienną, bór bagienny z największą w rejonie populacją bagna zwyczajnego.

Zagrożenia: gospodarka leśna, ślady pożaru lasu.

• użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płyty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym

miejsca ich sezonowego przebywania lub rozrodu.

Na terenie gminy powołano następujące użytki ekologiczne:

Wyspy na jez. Barlineckim (UE-2)

Rodzaj ochrony: użytk ekologiczny istniejący (Rozporządzenie nr15 Wojewody Gorzowskiego z 25 listopada 1993, Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 17, poz. 190 z dn. 26.12.1993)

Położenie: 4 wyspy na jez. Barlineckim

Powierzchnia: 3,7 ha

Charakterystyka przyrodnicza: Wyspa Łabędzia porośnięta drzewostanem olchowym, Wyspy Sowie i Nadziei porośnięte drzewostanem olchowym, Wyspa Zielona stanowi skupisko trzciny i roślin wodnych. Miejsce lęgów rzadkich gatunków ptaków m.in. nurogęsia i gągoła.

Zagrożenia: niekontrolowana penetracja, kłusownictwo

"Rychnowskie Mokradła" (UE-5)

Rodzaj ochrony: użytk ekologiczny istniejący, propozycja powiększenia Położenie: Rynnowe zagłębienie między Dzikowem a Rychnowem. Przedmiot ochrony: Półnaturalne i unaturalniające się ekosystemy wodne, bagienne, zaroślowe i leśne. Krajobraz w rynnach polodowcowej z zagłębieniami wytopiskowymi na obszarze moreny dennej. *Charakterystyka przyrodnicza:* Ciąg unaturalniających się biotopów bagiennych zbiorowisk szuwarowych, zarośli wierzbowych i olsu w otoczeniu starodrzewu liściastego z okazami pomnikowymi. Ważny biotop dla zwierząt wodno-błotnych. Funkcja ekologiczna w krajobrazie rolniczym.

Użytki na terenie lasów Nadleśnictwa Barlinek

powołane Rozporządzeniem nr 9 Wojewody Gorzowskiego z 28 sierpnia 1995 r: (UE-6), (UE-7), (UE-8), (UE-9), (UE-10), (UE-11), (UE-12), (UE-13), (UE-14)

Proponuje się uznać za użytki ekologiczne:

„Rynna Jeziora Głębokiego” (UE-1)

Rodzaj ochrony: użytk ekologiczny - proponowany

Położenie: od drogi Lutówko -Laskowo do rez. „Skalisty Jar Libberta”

Przedmiot ochrony: naturalne i półnaturalne ekosystemy murawowe, wodne, bagienne i leśne, ostoja zwierzyny.

Charakterystyka przyrodnicza: Rynna wąwozowa rozcinająca krawędź doliny Płoni. W zagłębieniach terenu ciąg małych zbiorników wodnych wykorzystywanych rybacko z różnym natężeniem, w tym jez. Głębokie. Zbiorowiska roślinności wodnej i bagiennych. W bocznym wąwozie zjawiska erozyjne ujawniające skałki - zlepieńce (proponowany pomnik przyrody). W części północnej interesujące zbiorowiska leśne: grąd z grabami, brzoza i bujnym runem którym występuje przytulia leśna; łęg jesionowy przechodzący w aleję jesionową. Na zboczach fragmenty muraw kserotermicznych. Rzadkie gat. roślin: *Ajuga genevensis*,

Fragaria viridis, Galium sylvaticum, Galium sylvaticum, Phytolacca spicata, Ononis spinosa, Potentilla heptaphylla, Primula veris, Sanguisorba minor, Viola mirabilis.

Zagrożenia: zmiana stosunków wodnych, zanieczyszczenie, dzikie wysypiska, niekontrolowana penetracja, kłusownictwo.

"Dzikowskie Mokradła " (UE-3)

Rodzaj ochrony: użytek ekologiczny - proponowany

Położenie: Ciąg zabagnionych zagłębień na północny zachód od Dzikowa, powiązanych przestrzennie z parkiem w Dzikowie.

Przedmiot ochrony: Półnaturalne i unaturalniające się ekosystemy wodne, bagienne, leśne i zaroślowe. Krajobraz w rymie polodowcowej z zagłębieniami wytopiskowymi na obszarze moreny dennej.

Charakterystyka przyrodnicza: Ciąg unaturalniających się biotopów bagiennych z szeroką gamą zbiorowisk roślinności wodnej, szuwarowej i turzycowiskowej. Na terenie porzuconych dawno użytków zielonych sukcesja do zbiorowisk szuwarowych, zarośli wierzbowych i olsu. Ważny biotop dla zwierząt wodno-błotnych. Częściowo użytkowany jako stawy rybne.

"Oczka koło Dzikowa " (UE-4)

Rodzaj ochrony: użytek ekologiczny

Położenie: Zagłębienia śródpolne na północny wschód od Dzikowa.

Przedmiot ochrony: Półnaturalne i unaturalniające się ekosystemy wodne, bagienne i zaroślowe. Krajobraz w rymie polodowcowej z zagłębieniami wytopiskowymi na obszarze moreny dennej. Stanowisko rzadkiego gatunku -najmniejszej rośliny kwiatowej świata - wolfii bezkorzeniowej (*Wolffia arrhiza*).

Charakterystyka przyrodnicza: Ciąg unaturalniających się biotopów bagiennych ze zbiorowiskami roślinności pleustonowej, szuwarowej i turzycowiskowej. Sukcesja do zbiorowisk szuwarowych, zarośli wierzbowych i olsu. Ważny biotop dla zwierząt wodno-błotnych. Funkcja ekologiczna w krajobrazie rolniczym.

"Łąki nad Kłodawką " (UE-15)

Rodzaj ochrony: użytek ekologiczny

Położenie: Rozległe łąki koło wsi Łubianka, ciągnące się wzdłuż kanału Kłodawki.

Powierzchnia: 63, 78 ha

Przedmiot ochrony: Półnaturalne zbiorowiska roślinności łąkowej

Charakterystyka przyrodnicza: Nieużytkowane łąki, położone wzdłuż cieku Kłodawki

"Rynna Santocznej " (UE-16)

Rodzaj ochrony: użytek ekologiczny *Położenie:* Fragment rynny rzeki Santocznej rozciągający się od leśnictwa Okno do Starej Dąbrowy; obręb Krzynka *Powierzchnia:* 11,53 ha

Przedmiot ochrony:

Charakterystyka przyrodnicza: Ciąg unaturalniających się nieeksploatowanych stawów

hodowlanych, położonych w dolinie rzeki Santocznej

"Łąki pod Moskowem" (UE-17)

Rodzaj ochrony: użytek ekologiczny

Położenie: Położone koło Moskowa, na zachód od Osiny, wśród pól uprawnych rozległe nieużytki

Powierzchnia: 17,28 ha

Przedmiot ochrony: Stanowisko licznego występowania kumaka i rzekotki drzewnej. Miejsce lęgów błotniaka stawowego, żurawia, wodnika i innych ptaków wodnych i błotnych.

Charakterystyka przyrodnicza: Unaturalniający się zespół nieużytków rolniczych

"Swadzimskie mokradła" (UE-18)

Rodzaj ochrony: użytek ekologiczny

Położenie: Fragment rynny rzeki Santocznej rozciągający się od leśnictwa Okno do Starej Dąbrowy.

Powierzchnia: 84,95 ha

Przedmiot ochrony: Stanowiska licznego występowania wielu zagrożonych gatunków ptaków m.in. żurawia, bąka, wodnika, krzyka, błotniaka stawowego, świerszczka i strumieniówki. Miejsce godów 8. gatunków płazów m.in. rzekotki i kumaka nizinnego.

Charakterystyka przyrodnicza: Największy na terenie gminy kompleks nieużytków rolniczych położonych na torfach

• zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Dla zintegrowania ochrony wartości kulturowych i przyrodniczych krajobrazu wyznaczono w Studium Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe obejmujące tereny wsi wraz z ich strefą ekspozycji oraz położone w ich sąsiedztwie istniejące lub projektowane rezerwat przyrody. Główną wytyczną do ochrony tych Zespołów jest zintegrowanie ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych konkretnych wskazanych fragmentów krajobrazu. Powołanie Zespołów dałoby również podstawy do ochrony obszaru przed właściwym prawnym powołaniem rezerwatu. Dla Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych powinny być sporządzone plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego. W Planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Barlinek z 1994 r. były wyznaczone projektowane ZPK. W Studium ZPK „Okunie” i ZPK „Moczydło” zostały powiększone tak by stać się podstawą do ochrony korytarza ekologicznego

ZPK -1 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Równo” proponowany obejmuje wieś Równo i istniejący rezerwat przyrody „Skalisty Jar Libberta” wraz z najbliższą strefą ekspozycji tych obiektów, zabytkową aleją wysadzaną drzewami owocowymi, prowadzącą z folwarku do rezerwatu.

- ZPK – 2 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Janowo”** projektowany obejmuje folwark Janowo i projektowany rezerwat przyrody „Janowskie Murawy” bez strefy ekspozycji zespołu, która jest bardzo rozległa i sięga zabudowań wsi Lutówko.
- ZPK – 3 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Żydowo”** projektowany obejmuje wieś Żydowo i projektowany rezerwat przyrody „Wąwozy pod Żydowem” wraz ze strefą ekspozycji wsi, zabytkowym wiejskim cmentarzem i aleją pomnikowych drzew.
- ZPK – 4 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Młyn Papiernia”** projektowany obejmuje zabytkowy zespół Młyna Papierni i zabytkowy zespół dawnej fabryki pługów wraz z projektowanym rezerwatem przyrody „Wilcze Jary” oraz strefą ekspozycji zespołu Młyna.
- ZPK – 5 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Jeziora Barlineckie”** proponowany obejmuje zespół trzech jezior: Barlineckie, Uklejno i jezioro bez nazwy wraz z fragmentem lasu komunalnego i projektowanym rezerwatem przyrody „Buczyny Barlineckie” oraz najbliższe otoczenie jezior m.in. z zabytkowy zespół plaży miejskiej i starego tartaku oraz ze strefą ekspozycji jeziora Barlineckiego.
- ZPK – 6 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Okunie”** projektowany obejmuje dolinę wód roztopowych wraz z użytkami ekologicznymi, projektowanym rezerwatem przyrody „Jezioro Okunie” i wsią Okunie, ciągnącą się od jeziora Barlineckiego do jeziora bez nazwy przy osadzie Dąbrowa.
- ZPK – 7 Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Moczydło”** projektowany obejmuje dolinę wód roztopowych od jeziora bez nazwy przy osadzie Dąbrowa do granic gminy wraz z wsią Moczydło i projektowanym rezerwatem przyrody „Jezioro Sitno-Lubiszewko”.

- **korytarze ekologiczne**

Dla zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonowania obszarów chronionych wyznacza się korytarze ekologiczne – pradoliny, doliny rzeczne, rynny jeziorne, obniżenia terenowe oraz fragmenty obszarów leśnych, które łączą te obszary tworząc razem krajową sieć EKONET.

Na terenie gminy Barlinek za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym uznano:

1. „Obszar Barlinecki” (02-K), który poprzez dolinę Płoni, wiąże Pojezierze Myśliborskie i Równinę Gorzowską z jeziorami Płoni, Miedwie i Dąbie, i dalej z obszarem węglowym „Dolnej Odry” (01-M) łącznie z Zalewem Szczecińskim i Bałtyckim.

oraz lokalne korytarze łączące się:

2. Na południe przez lokalny korytarz „Okunie” i wewnętrzny „Dolina Santocznej” z

korytarzem głównym „Dolnej Noteci” i dalsze powiązanie z „Obszarem Puszczy Noteckiej” (03K) .

3. Poprzez korytarz wewnętrzny „Dolina Myśli” -na terenie gminy obszary położone na północny zachód od Barlinka w rejonie miejscowości Rychnów, Pustkowie i Dziedzice, aż po szosę Barlinek -Jesionowo, (Agapow i inni 1997) prowadzi do Odry i wiąże obiekty przyrodnicze: Park Krajobrazowy „Ujście Warty” wraz z rezerwatem „Słońsk” i „Cedyński Park Krajobrazowy” i „Dolnej Odry”.
4. Poprzez obniżenie terenowe w ciągu jeziora Nierybno po wieś Równo (Jezioro Głębokie), które powinno być uznane za lokalny korytarz ekologiczny wiąże się z „Obszarem Barlineckim” (02-K).
5. **Tereny leśne występujące w obszarze objętym zmianą Studium pełnią rolę łącznika i korytarza ekologicznego pomiędzy Obszarem Natura 2000 Puszcza Barliniecka i Barliniecko – Gorzowskim Parkiem Krajobrazowym. Tereny te stanowią teren migracji roślin oraz zwierząt.**

- **parki wiejskie**

Integralnym składnikiem systemu terenów chronionych są zabytkowe parki, łączące walory kulturowe, jako zespoły zabytkowej zieleni komponowanej i przyrodnicze z uwagi na cenne kolekcje starodrzewu.

Na terenie gminy Barlinek udokumentowano 18 większych parków zabytkowych, z czego 17 stanowiło, lub stanowi nadal, element założenia folwarczno-dworsko-ogrodowego, a jedno jest parkiem pocmentarnym (w Barlinku). Wszystkie wymienione obiekty posiadają dokumentację dendrologiczno-techniczną, znajdującą się w zasobach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Park wiejski w Starej Dziedzinie znajduje się w Rejestrze Zabytków. Rozporządzeniem Wojewody Gorzowskiego z dn. 1.03.1993 (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 3, poz. 33 z dn. 30.03.1993 r.) tereny na obszarach wsi pokryte drzewostanami o charakterze parkowym uznano za parki wiejskie i objęto ochroną.

Do najcenniejszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym należą parki w: Żelicach, Dzikowie, Żydowie i Niepołcku. Łącznie w badanych parkach stwierdzono 100 gatunków roślin drzewiastych, w tym 46 rodzimych i 54 introdukowanych. Najwięcej gatunków odnotowano w parkach w Barlinku – 43 i Strapiu – 40 (Bacieczko i in. 2000). Do najczęściej występujących gatunków drzew rodzimych należą: *Quercus robur*, *Tilia cordata*, *Ulmus laevis*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus* i *Fraxinus excelsior*. Wśród drzew introdukowanych często występują *Aesculus hippocastanum* i *Robinia pseudoacacia*. W warstwie krzewów najpospolitszym i często dominującym gatunkiem jest dziki bez czarny – co jest wskaźnikiem synantropizacji i zaniedbania obiektu. Parki w Równie, Moczkanie, Lutówku, Dziedzicach, Mostkowie i Jarząbkach są bardzo zaniedbane, park w Płonnie w zasadzie całkowicie zniszczony.

Rewaloryzacja założeń parkowych jest ściśle związana z funkcjonowaniem i stanem zachowania całych układów wsi. Jednak uporządkowanie parków i zabezpieczenie przed dalszą dewastacją należy do codziennych obowiązków gospodarzy terenu i powinno być

egzekwowane przez służby komunalne i konserwatorskie.

Pomnikowy drzewostan znajdujący się na terenie parków zestawiono w tab. 3 Aneksu nr 3.

Pomniki przyrody

Lp.	Nr ewid.	Gatunek	Lokalizacja	Wymiary	Rok zatwierdzenia
1	2	3	4	5	6
1	470	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Kinice oddział 82 c	wys. 35 m, obwód 520 cm	1990
2	129	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczydło oddział 455a	wys. 30 m, obwód 340cm	1961
3	131	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczydło oddział 405 h	wys. 30 m, obwód 310cm	1961
4	143	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczydło oddział 354 d	wys. 25, obwód 390 cm	1961
5	178	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczydło oddział 311a	wys. 30, obwód 410 cm	1982
6	179	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczydło oddział 311a	wys. 30, obwód 510 cm	1982
7	150	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 181 d	wys. 34, obwód 365 cm	1961
8	475	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 87 d	wys. 41 m obwód 373	1990
9	478	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 155 f	wys. 39m ,obwód 348cm	1990
10	479	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 212 f	wys. 29 m, obwód 320 cm	1990
11	534	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 191 c	wys. 35 m, obwód 527 cm	1990
12	535	Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 212 f	wys. 34 m, obwód 580 cm	1990
13	476	Buk zwyczajny	Leśnictwo Okno oddział 124 a	wys. 32 m, obwód 440 cm	1990
14	472	Lipa drobnolistna	Leśnictwo Moczkowo oddział 51 a	wys. 25 m, obwód 507 cm	1990
15	471	2x Dąb szypułkowy	LeśnictwoKinice oddział 111 h	wys. 27 m, obwód 350 - 330cm	1990
16	13	25x Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczkowo oddział 109 a	wys. 24-26 m, obwód 190 - 580 cm	1995
17	134	3x Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczydło oddział 405 j	wys. 30 m, obwód 310, 400 i 550 cm	1961
18	177	6x Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczydło oddział 405 g	wys. 25-30 m, obwód 290-370 cm	1983
19	473	2x Dąb szypułkowy	Leśnictwo Moczkowo oddział 406 h	wys. 30 m, obwód 330-340 cm	1990
20	180	2x Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 181 g	wys.32m, obwód 370 i 445cm	1983
21	474	2x Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 62 c	wys. 42 m, obwód 336 i 341 cm	1990
22	477	2x Dąb szypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 181 g	wys 28 i 30 m, obwód 402 i 430 cm	1990
23	480	2x Dąb bezszypułkowy	Leśnictwo Okno oddział 66 b	wys. 39 i 40 m, obwód 397 i 319 cm	1990

24	481	3x Dąb bezszypułkowy	Leśnictwo Okno	wys. 38 m, obwód 345, 362 i 419 cm	1990
25	482	2x Dąb bezszypułkowy	Leśnictwo Okno	35 m, obwód 352 i 354 cm	1990
26	459	skały zlepione	Leśnictwo Barlinek	wys. 3-3,75 obwód 8,25-10m	1990
27	460	odsłonięte zbocze piaskowca	Leśnictwo Barlinek	wys. 4m, długość podstawy 8 m	1990
28	16	źródło „Boży Dar”	Leśnictwo Moczkowo	średnica 1,5 m, głębokość 1,0m	1956

Zabytkowe aleje - do uznania jako pomniki przyrody

Nr	Lokalizacja	Gatunek	Obwód w m	Wys. w m
1	2	3	4	5
A-1	Na północ od Niepołcka wzdłużstrumienia	Fraxinus excelsior L. - Jesion wyniosły, szpaler	pow. 2,50	
A-2	Droga wzdłuż odpływu z jez. Głębokie	Fraxinus excelsior L. - Jesion wyniosły, aleja w łęgu		
A-3	Aleja do ruin dawnego pałacu k. Niepołcka	Tilia x euchlora K. Koch -Lipa krymska		
A-4	Droga Dzikowo – Strapie	Quercus rubra L. -Dąb czerwony Acer pseudoplatanus L. - Klon jawor	1,50-1,80	
A-5	Swadzim przy drodze wiejskiej	Aesculus hippocastanum L. kasztanowiec zwyczajny	2,60-3,25	
A-6	Lutówko - aleja dojazdowa do gosp.	Tilia cordata Mill. - Lipa drobnolistna		
A-7	Żydowo	Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	350	21
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	390	20
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	415	22
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	225	23
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	315	22
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	365	22
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	333	21
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	382	23
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	382	23
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	270	20
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	242	17
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	290	18
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	341	18
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	315	18
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	289	19
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	329	21
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	320	21
Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	235	20		
Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	210	20		

	m. Żydowo, lewa str. szosy z Barlinka do Żydowa	Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	294	21		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	270	18		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	252	19		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	292	20		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	334	19		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	334	19		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	290	18		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	278	20		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	327	21		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	312	25		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	276	25		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	243	24		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	378	26		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	310	27		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	298	25		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	346	26		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	371	25		
		Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	283	26		
		A-8	m. Żydowo -droga do parku	Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	303	27
				Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	348	27
Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	350			26		
Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	374			25		
Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	310			20		
Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	244			21		
Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	230			20		
Quercus robur L. - Dąb szypułkowy	278			23		
A-9	Rychnów, przy kościele	Tilia platyphyllos Scop. - Lipa szerokolistna	do 240			
A-10	droga Rychnów – Barlinek	Acer saccharinum L.- Klon srebrzysty	255-280			
A-11	droga Moczkowo – Barlinek	Fraxinus excelsior L. - Jesion wyniosły	ok . 250			
A-12	Okunie - wieś aleja dwustronna	Tilia cordata Will. - Lipa drobnolistna (48 drzew)	230-300			
A-13	Barlinek ul. Sportowa	Aleja jednostronna, mieszana Aesculus hippocastanum L. - kasztanowiec zwyczajny; Tilia cordata Will. - Lipa drobnolistna	200-295; 300-395			
A-14	Barlinek ul. Wiosenna	Aleja dwustronna mieszana: Acer saccharinum L.- Klon srebrzysty; Klony i jawory	170-380;			

Należy w dalszych pracach wytypować spośród drzew ujętych w tabeli nr 3 w Aneksie nr 3 egzemplarze do wpisu jako pomniki przyrody.

Ochrona gatunkowa roślin

!! - gatunki pod ochroną całkowitą

! - gatunki pod ochroną częściową

V - gatunki zagrożone,

R - gatunki rzadkie:

PI - w Polsce

PZ - na terenie Pomorza Zachodniego (wg Żukowski, Jackowiak 1995)

* - gatunki godne ochrony w skali regionalnej

W rubryce "Uwagi" zawarto informacje ustne bądź uzyskane ze źródeł niepublikowanych oraz z publikacji (por. spis literatury).

Nazewnictwo gatunków przyjęto wg Mirek i in. (1995) oraz wg Bugała (1991).

Nazwy gatunków - wytłuszczone - gatunki rodzime

Nazwy gatunków drukiem zwykłym - gatunki obce

Gatunek	Status	NR STANOWISKA	Uwagi
Actaea spicata L. - Czerniec gronkowy	V(PZ)	R-1; R-5; R-7; R-9; UE-1; 44;	
Ajuga genevensis L. Dąbrówka kosmata (D. Genewska)	*	R-8; UE-; 87,	
Alnus incana (L.) MOENCH – Olsza szara (O. biała)	*	71; 102;	
Andromeda polifolia L. – Modrzewnica zwyczajna (M. północna)	V(PZ)	R-12;	
Anthemis tinctoria L. - Rumian żółty	*	87	
Anthericum ramosum L. - Pajęcznica gałęzista	*	R-8;	
Aquilegia vulgaris L. - Orlik pospolity	!!, V	R-3	
Arum maculatum L. -Obrazki plamiste	*	R-1; P-5;	
Asparagus officinalis L. - Szparag lekarski	*	R-8; 43; 87;	
Asplenium ruta-muraria L. – Zanakcica murowa	*	P-4; 106; 108	
Astragalus cicer L. Traganek pęcherzykowaty	*	28;	
Blysmus compressus (L.) PANZ. EX LINK - Ostrzew spłaszczony	E	59	
Brachypodium pinnatum (L.) P. BEAUV. - Kłosownica pierzasta	*	R-8; 3; 87;	
Butomus umbellatus L. -Łączęń baldaszkowy	*	114	
Calamagrostis stricta (TIMM) KOELER - Trzcinnik prosty	V(WP)	R-6; 36;	
Calla palustris L. - Czermieńbłotna	*	UE-7;	
Campanula sibirica L. - Dzwonek syberyjski	V(PZ)	UE-1; 87;	
Campanula trachelium L. -Dzwonek pokrzywolistny	*	R-8;	
Caragana arborescens LAM. - Karagana syberyjska	*	P-13;	
Cardamine dentata SCHULT. S. S. Rzeżucha bagienna	*	UE-7;	
Carduus nutans L. - Oset zwisły	*	R-8; 31;	
Carex caespitosa L. - Turzyca darniowa	*	R-5;	
Carex caryophyllea LATOURR. - Turzyca wiosenna	*	R-8;	
Carex limosa L. - Turzyca bagienna	V(PZ)	R-2;	
Carex montana L. - Turzyca pagórkowa	*	R-8;	
Carex praecox SCHREB. - Turzyca wczesna	*	R-8;	
Carlina vulgaris L. - Dziewięciśl pospolity	*	87	
Castanea sativa MILL. - Kasztan jadalny	*	R-9;	

Centaureum pulchellum subsp. erytheraea (SW.) DRUCE – Centuria nadobna	!	49	
Ceratophyllum submersum L. -Rogatek krótkoszyjkowy	V(PZ)	18;	
Chondrilla juncea L. - Chondrilla sztywna	*	R-8;	
Cicerbita alpina (L.) Wallr. -Modrzyk górski	*	R-1	
Cicuta virosa L. -Szalej jadowity	*	11, 26;	
Clematis vitalba L. - Powojnik pnący	*	R-1; R-8;	
Conium maculatum L. - Szczwól plamisty	R(PZ)	29	
Convallaria majalis L. - Konwalia majowa	!	R-1; R-3; R-5; R-9; 91; 95; 124; 129; 134; 133; 137; 138; 144; 146; 156;	
Corydalis intermedia (L.) MÉRAT -Kokorycz wątła	R(PZ)	R-1; R-9; 70	
Corydalis solida (L.) Clairv. -Kokorycz pełna	R(PZ)	R-1; R-9;	
Cucubalus baccifer L. -Wyżpin jagodowy	*	17; 24;	
Cymbalaria muralis P. Gaertner, B. Meyer et Scherb. - Lnica bluszczowata	*	108	
Cyperus fuscus L. -Cibora brunatna	*	41;	
Cystopteris fragilis (L.) BERNH. - Paprotnica krucha	*	R-6; R-7; R-9;	
Dactylorhiza incarnata (L.) Soo	!!	35;	
Dactylorhiza majalis (RCHB.) P. F. HUNT & SUMMERH. -Kukułka (Storzcyk) szerokolistna	!!	35; 37; 38; 39	
Dianthus superbus L. s. s. -Goździk pyszny	!!	42	
Drosera rotundifolia L. - Rosiczka okrągłolistna	!!, I(PZ)	R-12;	
Echinops sphaerocephalus L. -Przegorzan kulisty	*	1; 84	
Elatine alsinastrum L. - Nadwodnik okółkowy	E(PZ)	R-2;	
Epipactis helleborine (L.) CRANTZ Kruszczyk szerokolistny	!!	R-3; 7;	
Epipactis palustris (L.) CRANTZ - Kruszczyk błotny	!!	R-3;	
Equisetum hyemale L. - Skrzyp zimowy	*	R-5; R-6;	
Equisetum pratense EHRH. -Skrzyp łąkowy	*	R-5;	
Eriophorum vaginatum L. - Wełnianka pochwowata	V(WP)	R-12;	
Fragaria viridis Duchesne -Poziomka twardawa	*	R-8; R-9; UE-1; 5; 87;	
Frangula alnus MILL. -Kruszyna pospolita	!	R-3; R-5; UE-7; 12; 22; 56; 61; 62; 92; 93; 94; 95; 103;	
Gagea pratensis (PERS.) DUMORT. - Złoćląkowa	*	42;	
Galanthus nivalis L. - Śnieżyczka przebiśnieg	!!	R-8; R-9; P-12;	
Galium boreale L. - Przytulica północna	*	R-5;	
Galium odoratum (L.) SCOP. - Przytulica (Marzanka) wonna	!	R-1; R-3; R-5; R-9; R-11; UE-7; 101;	
Galium sylvaticum L. - Przytulica leśna	*	R-1; R-4; R-5; R-6; UE-1; 156;	
Genista tinctoria L. -Janowiec barwierski	*	R-8;	
Gymnocarpium dryopteris (L.) Newman -Cienistka (Zachyłka trójkątna)	*	R-1; UE-7;	
Hedera helix L. - Bluszcz pospolity	!!	R-1; R-5; R-6; R-9; P-2; P-5; P-13; P-14; 10; 13; 57; 89; 91; 118; 119; 135; 128; 148; 156;157;	

Helichrysum arenarium (L.) MOENCH -Kocanki piaskowe	!	R-8; 45; 54; 87;	
Heracleum sosnovskii Manden. -Barszcz Sosnowskiego	*	16; 19;	
Hydrocotyle vulgaris L. - Wąkrota zwyczajna	*	140	
Hypericum humifusum L. - Dziurawiec rozesłany	R(PZ)	R-1;	
Impatiens glandulifera ROYLE -Niecierpek gruczołowaty (N. Roylego)	*	50, 113; 98;	
Juncus subnodulosus SCHRANK - Sit tępokwiatowy	V(PZ)	R-5; 27; 30, 33; 34; 35; 37; 38; 39; 55; 59;	
Koeleria macrantha (LEDEB.) SCHULT. - Strzęplica nadobna (S. grzebieniasta)	*	R-8;	
Lathraea squamaria L. - Łuskiewnik różowy	*	R-6;	
Lathyrus niger (L.) BERNH. - Groszek czerniejący	*	R-1;	
Lathyrus vernus (L.) BERNH. - Groszek wiosenny	*	R-1;	
Ledum palustre L. - Bagno zwyczajne	!	R-2; 167;	
Lilium martagon L. -Lilia złotogłów	!!	R-8; 157	
Linum austriacum L. -Len austriacki	*	86; 87	
Medicago minima (L.) L. -Lucerna koleczastostrąkowa	*	R-5; 3;	
Menyanthes trifoliata L. - Bobrek trójlistkowy	*	R-2; R-5; R-11;	
Najas marina L. -Jeziora morska	*	R-11; 115; 114; 140;	
Neotia nidus - avis (L.) C.M. Richard -gnieźnik leśny	!!	R-1;	
Nuphar lutea (L.) SIBTH. & SM. - Grażel żółty	!!	R-3; R-4; R-5; R-11; 16; 20; 15; 23; 46; 48; 56; 82; 85; 98; 114; 116; 117;	
Nymphaea alba L. - Grzybienie białe	!	R-2; R-3; R-5; R-12; 15; 16; 20; 23; 47; 116; 140;	
Ononis spinosa L. - Wilżyna ciernista	!	UE-1;	
Onopordum acanthium L. - Popłoch pospolity	*	45;	
Orobache caryophyllacea Sm. -Zaraza przytuliowa	E(PZ)	8;	
Orobanche reticulata Wallr. Zaraza bladokwiatowa	E(PZ)	7;	
Parnassia palustris L. - Dziewięciornik błotny	*	34;	
Petrorhagia prolifera (L.) P. W. BALL & HEYWOOD - Goździcznik wycięty	*	3; 9;	
Phleum phleoides (L.) H. KARST. -Tymotka Boehmera	*	R-5; R-8; 87;	
Physocarpus opulifolius Maxim. Pęcherznica kalinolistna	*	P-8;	
Phyteuma spicatum L. - Zerwa kłosowa	*	R-1; R-9; UE-1;	
Polygonum polystachyum WALL. ex MEISSNER - Rdest wielokłosowy	*	P-5;	
Polypodium vulgare L. - Paprotka zwyczajna	!	R-3; R-5; R-7; R-9; 68,	
Potentilla heptaphylla L. -Pięciornik siedmiolistkowy	*	UE-1;	
Primula veris L. - Pierwiosnek (Pierwiosnka) lekarski	!	R-1; R-7; R-8; UE-1; 31;	
Pulsatilla pratensis (L.) MILL.- Sasanka łąkowa	!!, V(PZ)	R-8;	

Ranunculus sceleratus L. - Jaskier jadowity	*	R-5;	
Reynoutria japonica Houtt. - Rdestowiec ostrokończysty	*	P-14;	
Reynoutria sachalinensis (F. Schmidt) Nakai - Rdest sachaliński	*	UE-5; 4;	
Ribes alpinum L. - Porzeczka alpejska	*	R-1; R-5; R-9; 101;	
Ribes nigrum L. - Porzeczka czarna	!	R-5; R-6; R-9; 44; 53;	
Rumex maritimus L. - Szczaw nadmorski	*	83	
Salvia pratensis L. - Szałwia łąkowa	*	83	
Salvia verticillata L. - Szałwia okrągowa	*	2	
Sambucus racemosa L. Bez koralowy (Dziki bez koralowy)	*	R-8; P-14, 101;	
Sanguisorba minor SCOP. - Krwiściąg mniejszy	*	UE-1;	
Sanicula europaea L. - Żankiel zwyczajny	*	R-1; R-5;	
Saxifraga granulata L. - Skalnica ziarenkowata	*	58	
Scrophularia umbrosa DUMORT. -Trędownik skrzydlaty (T. Oskrzydlony)	*	R-5; R-6; R-11; 20; 142;	
Scutellaria altissima L. -Tarczycza wyniosła	*	R-1;	
Sedum maximum (L.) HOFFM. - Rozchodnik wielki	*	R-1; 156; 157;	
Sedum sexangulare L. -Rozchodnik sześciorzędowy	*	R-1;	
Senecio paludosus L. - Starzec bagienny	V(PZ)	R-2;	
Silene nutans L. -Lepnica zwisła	*	R-5; 31;	
Silene otites (L.) WIBEL - Lepnica wąskopłatowa (L. usznica)	*	R-5;	
Sonchus palustris L. -Mlecz błotny	*	34; 33;	
Spiraea salicifolia L. Tawuła bawolina (T. Wierzbolistna	*	R-9; P-8;	
Stachys recta L. - Czyściec prosty	V(PZ)	R-8;	
Stellaria uliginosa MURRAY - Gwiazdnica bagienna (G. bagnowa)	V(PZ)	R-5;	
Taxus baccata L. - Cis pospolity	!!	P-4; P-7; P-8; P-13; P-14;	
Trifolium alpestre L.	*	R-8;	
Trisetum flavescens (L.) P. BEAUV. -Konietlica łąkowa	V(PZ)	R-8; 55;	
Trollius europaeus L. S. S. - Pełnik europejski	!! V(PZ)	39	
Utricularia minor L. - Pływacz drobny (P. mniejszy)	V(PZ)	116a	
Utricularia vulgaris L. - Pływacz zwyczajny	*	R-2; UE-7; 11, 114; 140;	
Valeriana dioica L. - Kozłek dwupienny	V(WP)	R-2; R-5; R-6; 35; 38; 39; 83;	
Valeriana sambucifolia J.C. MIKAN - Kozłek bżowy	I(WP)	R-8; R-9; 33; 83,	
Verbascum lychnitis L. -Dziewanna firletkowa	*	R-5;	
Veronica spicata L. - Przetacznik kłosowy	*	R-8; 52; 83, 53;	
Viburnum opulus L. - Kalina koralowa	!	R-1; R-5; 17; 25; 32; 51; 101; 140;	
Vicia cassubica L. -Wyka kaszubska	*	R-5;	
Vicia grandiflora SCOP. - Wyka brudnożółta	*	R-7; 9; 58	
Vicia sylvatica L. -Wyka leśna	R(PZ)	R-1;	
Vinca minor L. - Barwinek pospolity	!!	R-3; R-9; P-2; 148; 156;	

Vincetoxicum hirculinaria Medik. -Ciemiężyk białokwiatowy	*	R-9; 40;	
Viola hirta L. - Fiołek kosmaty	*	R-8;	
Viola mirabilis L. - Fiołek przedziwny	R(PZ)	R-1; UE-1;	
Viscaria vulgaris Rohl -Smółka pospolita	*	R-8; R-9;	
Wolffia arrhiza (L.) HORDEL EX WIMM. - Wolffia bezkorzeniowa	V(PZ)	UE-4; 21; 82; 121;	
Mszaki		R-6;	
Eurhynchium praelongum /Hedw./ Br.eur.		R-9;	
Eurhynchium striatum /Hedw./ Schimp.		R-9;	
Mnium stellare Reich. ap. Hedw.		R-9;	
Plagiomnium ellipticum /Brid./ Kop.		R-6;	

Ochrona gatunkowa zwierząt

Lp.	Nazwa polska Nazwa łacińska	Status ochrony	Liczebność	Wykaz st. poszczególnych gatunków Lokalizacja miejscowość	Uwagi dot. stanu stanowiska, zagrożeń i wskazania konserwatorskie	Stwierdzenie w trakcie inventaryzacji *
1.	Bąk Botaurus stellaris	OG	1p	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia	Objąć ochroną w formie użytku ekologicznego	Tak
2.	Bąk Botaurus stellaris	OG	1p	Staw rybny NE od Barlinka	Objąć ochroną w formie użytku ekologicznego	Tak
3.	Bąk Botaurus stellaris	OG	1p	Rez. Markowe Błota	Chronione, niezagrożone	Agapow
4.	Bielik Haliaeetus albicilla	OG	1p	Buczyny na S brzegu jez. Barlineckiego	Objęte ochroną strefową	Tak
5.	Bielik Haliaeetus albicilla	OG	1p	Rezerwat Markowe Błota	Objęte ochroną strefową	Tak
6.	Bielik Haliaeetus albicilla	OG	1p	Mokradła śródleśne 2 km na S od m. Brunki	Objęte ochroną strefową	Tak
7.	Błotniak stawowy Circus aeruginosus	OG	1p	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia	Objąć ochroną w formie użytku ekologicznego	Tak
8.	Błotniak stawowy Circus aeruginosus	OG	1p	Kompleks mokradeł na N od Moskowa	Prawdopodobne miejsce lęgów, niezagrożone	Tak
9.	Błotniak stawowy Circus aeruginosus	OG	1p	Staw rybny NE od Barlinka	Prawdopodobne miejsce lęgów, niezagrożone	Tak
10.	Błotniak stawowy Circus aeruginosus	OG	1p	Jezioro Gostyń	Prawdopodobne miejsce lęgów, niezagrożone	Tak
11.	Błotniak stawowy Circus aeruginosus	OG	1p	Mokradło 1 km na S od Lutówka		Tak

12.	Błotniak stawowy Circus aeruginosus	OG	1p	Staw 1 km na W od Lutowa		Tak
13.	Błotniak stawowy Circus aeruginosus	OG	1p	Mokradła śródleśne 2 km na S od m. Brunki	Objąć ochroną w formie użytku ekologicznego	Tak
14.	Bocian czarny Ciconia nigra	OG	1p	Oddz. 68 l. Barlinek, przy W brzegu jez. Głębokiego	Gniazda nie potwierdzono, do dalszej weryfikacji	Agapow
15.	Borsuk Meles meles	OG	1 stan.	Rezerwat Markowe Błota		
16.	Borsuk Meles meles	OG	1 stan.	Kompleks żwirowni koło k. m. Krzyńka		Tak
17.	Brodziczek samotny Tringa ochropus	OG	1p	Rezerwat Markowe Błota		Tak
18.	Brzeczka Locustella luscinioides	OG	3-5p	Rezerwat Markowe Błota		Tak
19.	Brzeczka Locustella luscinioides	OG	1-2p	Jez. Listek		Tak
20.	Cyraneczka Anas crecca	OG	1p	Rezerwat Markowe Błota		Agapow
21.	Czernica Aythya fuligula	OG	5-8p	Staw rybny NE od Barlinka		Tak
22.	Czernica Aythya fuligula	OG	2-3p	Kompleks niewielkich stawów w lesie na NEE od Barlinka		Tak
23.	Derkacz Crex cres	OG	2-3p	Łąki na S od osady Sucha	Utrzymać ekstensywne użytkowanie łąk	Tak
24.	Derkacz Crex cres	OG	5-7p	Łąki na E od Łubianki	Utrzymać ekstensywne użytkowanie łąk	Tak
25.	Derkacz Crex cres	OG	2-3p	Łąki nad Płonią 2 km na N od Niepołcka	Utrzymać ekstensywne użytkowanie łąk	Tak
26.	Derkacz Crex cres	OG	2-3p	Łąki na SE od Laskówka	Utrzymać ekstensywne użytkowanie łąk	Tak
27.	Derkacz Crex cres	OG	1-2p	Łąki nad Płonią 1 km na NE od Janowa	Utrzymać ekstensywne użytkowanie łąk	Tak
28.	Dudek Upupa epops	OG	0-1p	Okolice Moczydła	W okresie badań nie potwierdzony	Agapow
29.	Dziwonia Carpodacus erythrinus	OG	1p	Łąki nad Płonią 2 km na N od Niepołcka		Tak
30.	Gągoł Bucephala clangula	OG	1p	Jez. Libenka		Tak
31.	Gągoł Bucephala clangula	OG	1p	Jezioro Lutowo		Tak
32.	Gągoł Bucephala clangula	OG	2-3p	Staw 2 km na NNW od Lubociesz		Tak
33.	Gągoł Bucephala clangula	OG	1p	Stawy przy źródłach Płoni		Tak
34.	Gęgawa Anser anser	OG	2-3p	Staw 1 km na W od Lutowa	Objąć ochroną w formie użytku ekologicznego	Tak

35.	Gęgawa Anser anser	OG	1p	Rez. Markowe Błota		Agapow
36.	Głowienka Aythya ferinau	OG	3-5p	Staw rybny NE od Barlinka		Tak
37.	Głowienka Aythya ferinau	OG	2-3p	Staw 2 km na NNW od Lubocieszy		Tak
38.	Grzebiuszka ziemna Pelobates fuscus	OG	N	Kompleks żwirowni koło k. m. Krzynka		Tak
39.	Kokoszka wodna Gallinula chloropus	OG	2-3p	Staw rybny N od Barlinka	Chronić w formie użytku ekologicznego	Tak
40.	Krakwa Anas strepera	OG	1-2p	Staw rybny N od Barlinka	Chronić w formie użytku ekologicznego	Tak
41.	Kszyk Gallinago gallinago	OG	2-5p	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia	Utrzymać poziom wody i ekstensywne użytkowanie	Tak
42.	Kszyk Gallinago gallinago	OG	2-3p	Łąki na S od osady Sucha	Utrzymać poziom wody i ekstensywne użytkowanie	Tak
43.	Kszyk Gallinago gallinago	OG	3-5p	Łąki na E od Łubianki	Utrzymać poziom wody i ekstensywne użytkowanie	Tak
44.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	L	Zagłębienia śródpolne 1,5 km na W od Moczkowa		Tak
45.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	L	Stawy -źródła Płoni		Tak
46.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	L	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia		Tak
47.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Śródpolne mokradła na S od Strąpia		Tak
48.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Staw rybny na E od Barlinka		Tak
49.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Śródpolne mokradło 1 km na SW od Osiny		Tak
50.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Sródpolne mokradło 2 km na SW od Osiny		Tak
51.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	L	Mokradło 1 km na S od Lutówka		Tak
52.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Zagłębienia śródpolne 0,5 km na W od Lutowa		Tak
53.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Staw 1 km na W od Lutowa		Tak
54.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Kompleks stawów w dolinie Płoni na E od Janowa		Tak
55.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	L	Mokradła śródleśne 2 km na S od m. Brunki		Tak
56.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Jez. Piaskowe		Tak
57.	Kumak nizinny Bombina bombina	OG	N	Kompleks stawów na N od Niepołcka		Tak

58.	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	OG	N	Staw rybny 2 km na NNW od Lubociesz		Tak
59.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	S brzeg jez. Barlineckiego		Tak
60.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Stawy -źródła Płoni		Tak
61.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Jez. Nierybno		Tak
62.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Jezioro Gostyń		Tak
63.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Staw 1 km na W od Lutowa		Tak
64.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Staw 1 km na NW od Lutowa		Tak
65.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Jezioro Lutowo		Tak
66.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Staw rybny NE od Barlinka		Tak
67.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Staw rybny na E od Barlinka		Tak
68.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	2p	Staw rybny 2 km na N od Niepołcka		Tak
69.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Kompleks stawów na N od Niepołcka		Tak
70.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	OG	1p	Staw 2 km na NNW od Lubociesz		Tak
71.	Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	OG	2-5p	Buczyny na S brzegu jez. Barlineckiego	Chronić zwartość starodrzewiu bukowego	Tak
72.	Nurogęś <i>Mergus merganser</i>	OG	1p	Jez. Barlineckie	Na wyspach rozwiesić skrzynki lęgowe	Agapow
73.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	2p	jez. Uklejno		Tak
74.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	12-15p	jez. Barlineckie		Tak
75.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	1p	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia		Tak
76.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	2p	Jez. Nierybno		Tak
77.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	1-2p	Jez. Moczydelskie Sitno		Tak
78.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	1-2p	Jez. Suche		Tak
79.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	2-3p	Jezioro Lutowo		Tak
80.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	2-3p	Jezioro Gostyń		Tak
81.	Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	OG	2-3p	Jez. Karskie Małe		Tak
82.	Perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps griseigena</i>	OG	1p	Rezerwat Markowe Błota		Agapow

83.	Perkozek Tachybaptus ruficollis	OG	1p	Śródpolne mokradło 1 km na SW od Osiny		Tak
84.	Perkozek Tachybaptus ruficollis	OG	1p	Staw rybny NE od Barlinka		Tak
85.	Perkozek Tachybaptus ruficollis	OG	1p	Staw rybny 2 km na NNW od Lubocieszycy		
86.	Perkozek Tachybaptus ruficollis	OG	1p	Rezerwat Markowe Błota		Tak
87.	Pliszka górska Motacilla cinerea	OG	1p	Płonia koło Niepołcka	Utrzymać watki nurt rzeki	Tak
88.	Puchacz Bubo bubo	OG	1p	1 km na S od Żydowa	Zlokalizować gniazdo, objąć ochroną strefową	Agapow
89.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Zagłębienia śródpolne 1,5 km na W od Moczkowa		Tak
90.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Zagłębienia śródpolne 2,5 km na W od Moczkowa		Tak
91.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Zagłębienia śródpolne 2 km na W od Moczkowa		Tak
92.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Staw na SW od Moczkowa		Tak
93.	Rzekotka arborea Hyla	OG	N	Stawy -źródła Płoni		Tak
94.	Rzekotka arborea Hyla	OG	N	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia		Tak
95.	Rzekotka arborea Hyla	OG	N	Mokradło 2 km na SW od m. Jarząbki		Tak
96.	Rzekotka arborea Hyla	OG	N	N część jez. Lubieszewko		Tak
97.	Rzekotka arborea Hyla	OG	N	Jez. Libenka		Tak
98.	Rzekotka arborea Hyla	OG	N	Rezerwat Markowe Błota		Tak
99.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Mokradło śródpolne 1 km na SE od Rychnowa		Tak
100.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Mokradło 2 km na NNE od Rychbowa	Miejsce rozrodu	Tak
101.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Zagłębienia śródpolne 0,5 km na W od Lutowa		Tak
102.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Staw 1 km na W od Lutowa		Tak
103.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Mokradło 1 km na S od Lutówka		Tak
104.	Rzekotka arborea Hyla	OG	L	Śródpolne mokradło 1 km na SW od Osiny		Tak

105.	Rzekotka arborea	Hyla	OG	N	Kompleks stawów w dolinie Płoni na E od Janowa	Miejsce rozrodu	Tak
106.	Rzekotka arborea	Hyla	OG	N	Srodpolne mokradło 2 km na SW od Osiny		Tak
107.	Rzekotka arborea	Hyla	OG	L	Mokradła śródleśne 2 km na S od m. Brunki		Tak
108.	Rzekotka arborea	Hyla	OG	N	Jez. Karskie Małe		Tak
109.	Rzekotka arborea	Hyla	OG	L	Staw na NE od m. Okunie		Tak
110.	Rzekotka arborea	Hyla	OG	N	Stawy na N od Niepołcka		Tak
111.	Rzekotka arborea	Hyla	OG	N	Staw 2 km na NNW od Lubociesz		Tak
112.	Siniak oenas	Columba	OG	2-3p	Buczyny na S brzegu jez. Barlineckiego	Zachować starodrzewy bukowe	Tak
113.	Siniak oenas	Columba	OG	3-4p	Buczyny na S brzegu jez. Barlineckiego	Zachować starodrzewy bukowe	Tak
114.	Siniak oenas	Columba	OG	3-4p	Buczyny na S brzegu jez. Barlineckiego	Zachować starodrzewy bukowe	Tak
115.	Siniak oenas	Columba	OG	2-3p	Buczyny na S od jez. Okunie	Zachować starodrzewy bukowe	Tak
116.	Słonka rusticola	Scolopax	OG	1p	Mokradła śródleśne 2 km na S od m. Brunki		Tak
117.	Strumieniówka Locustella fluviatilis		OG	2-3p	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia		Tak
118.	Strumieniówka Locustella fluviatilis		OG	1-2p	Dolina Płoni na NE od Janowa		Tak
119.	Śmieszka ridibundus	Larus	OG	250-300p	Staw rybny NE od Barlinka		Tak
120.	Świergotek łąkowy pratensis	Anthus	OG	10-15p	Łąki na E od Łubianki		Tak
121.	Świergotek łąkowy pratensis	Anthus	OG	3-5p	Łąki na S od osady Sucha		Tak
122.	Świerszczak Locustella naevia		OG	15-20p	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia		Tak
123.	Świerszczak Locustella naevia		OG	5-10p	Kompleks łąk na N od Swadzimia		Tak
124.	Świerszczak Locustella naevia		OG	5-10p	Łąki na E od Łubianki		Tak
125.	Świerszczak Locustella naevia		OG	3-5p	Łąki na S od osady Sucha		Tak
126.	Świerszczak Locustella naevia		OG	3-5p	Dolina Płoni na NE od Janowa		Tak
127.	Świerszczak Locustella naevia		OG	2-3p	Dolina Płoni na N od Niepołcka		Tak
128.	Wodnik aquaticus	Rallus	OG	3-5p	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia		Tak

129.	Wodnik aquaticus	Rallus	OG	2-3p	Mokradło 1 km na S od Lutówka		Tak
130.	Wodnik aquaticus	Rallus	OG	2-3p	Staw rybny NE od Barlinka		Tak
131.	Wodnik aquaticus	Rallus	OG	1-2p	Północna część rez. Markowe Błota		Tak
132.	Wodnik aquaticus	Rallus	OG	1p	Staw na NE od m. Okunie		Tak
133.	Wodnik aquaticus	Rallus	OG	1p	Jez. Okunie		Tak
134.	Wydra Lutra lutra		OG	1stw.	Staw rybny NE od Barlinka		Tak
135.	Wydra Lutra lutra		OG	1stw.	Płonia na SE od Laskówka		
136.	Zausznik Podiceps nigricollis		OG	2-3p	Staw rybny NE od Barlinka	Chronić w formie użytku ekologicznego	Tak
137.	Zimorodek Alcedo atthis		OG	1p	SW brzeg jez. Barlineckiego		Tak
138.	Zimorodek Alcedo atthis		OG	1p	SE brzeg jez. Barlineckiego		Tak
139.	Zimorodek Alcedo atthis		OG	1p	Płonia na SE od Laskówka		Tak
140.	Żuraw Grus grus		OG	2p	Kompleks mokradeł na N od Swadzimia		Tak
141.	Żuraw Grus grus		OG	1p	Kompleks mokradeł na N od Mostkowa		Tak
142.	Żuraw Grus grus		OG	1p	Łąki na S od osady Sucha		Tak
143.	Żuraw Grus grus		OG	1p	Rezerwat Markowe Błota, część W		Tak
144.	Żuraw Grus grus		OG	1-2p	Rezerwat Markowe Błota, część E		Tak
145.	Żuraw Grus grus		OG	1p	Kompleks mokradeł na S od Jez. Libenka		Tak
146.	Żuraw Grus grus		OG	1p	Kompleks niewielkich stawów i mokradeł w lesie 2 km na NE od Barlinka		Tak
147.	Żuraw Grus grus		OG	1p	Mokradło 1 km na S od Lutówka		Tak
148.	Żuraw Grus grus		OG	1p	Mokradła śródleśne 2 km na S od m. Brunki		Tak
149.	Żuraw Grus grus		OG	1p	Mokradła na W od leśn. Okno		Tak
150.	Żuraw Grus grus		OG	1-2p	Dolina Płoni na NE od Janowa		Tak

Oznaczenia:

st – stanowisko

E – Europejska czerwona lista zwierząt

PL – Polska czerwona lista zwierząt

PZ – Czerwona lista Pomorza Zachodniego

KB – Konwencja Berneńska

DH – Dyrektywa Habitatowa

P – Dyrektywa Ptasia

CL – Czerwona lista m – Meklemburgii, b – Brandemurgii

* - tak w przypadku, gdy gatunek został stwierdzony w trakcie inwentaryzacji lub nie w przypadku, gdy jest to gatunek pochodzący z literatury.

W obliczu rosnącej antropopresji skuteczna ochrona fauny wymaga zarówno podjęcia szeregu działań konserwatorskich jak i prowadzenia określonej polityki sprzyjającej zachowaniu ginących gatunków i ich siedlisk przez administrację lokalną oraz działające na terenie gminy podmioty.

Do taksonów wymagających podjęcia czynnych działań konserwatorskich należy przede wszystkim szereg gatunków ptaków, płazów i ryb. Wśród nich wymienić można między innymi następujące:

Puchacz *Bubo bubo*. Występuje na terenie gminy w co najmniej trzech, a być może nawet pięciu miejscach, jednak aktualnie nigdzie nie zlokalizowano go w formie znalezionej gniazda. Metodyka inwentaryzacji tego gatunku wykracza poza możliwości niniejszej inwentaryzacji. Obliguje to do przeprowadzenia szczegółowych badań mających na celu zlokalizowanie miejsc występowania gatunku i objęcie ochroną elementów środowiska szczególnie istotnych dla poszczególnych par. Obszary wyznaczone na podstawie aktualnej wiedzy musiałyby obejmować teren znacznie wykraczający poza przyjętą wielkość stref ochronnych.

Bielik *Haliaeetus albicilla*. Gatunek występujący na trzech stanowiskach, wszystkie trzy objęte są ochroną strefową. Jego występowanie, z uwagi na pojawianie się nowych stanowisk wymaga ciągłego monitorowania.

Śmieszka *Larus ridibundus*. Występuje na terenie gminy tylko na jednym stanowisku, na stawie w północno – zachodniej części miasta. Nie jest to gatunek ginący, ani objęty szczególnymi formami zainteresowania Unii Europejskiej, określić go można jako parasolowy – tworzący warunki funkcjonowania innym gatunkom ptaków wodnych. Z tego względu ochrona kolonii śmieszek na w/w stawie jest jednym z priorytetowych zadań z zakresu ochrony fauny gminy.

Zausznik *Podiceps nigricollis*. Gatunek zanikający w całej Europie i również w Polsce, w gminie Barlinek występujący na jednym stanowisku, w w/w kolonii śmieszek. Stanowisko to wymaga objęcia pilną ochroną.

Bąk *Botaurus stellaris*. Gatunek stwierdzony na trzech stanowiskach. Dwa z nich nie są chronione.

Żuraw *Grus grus*. Charakterystyczny element fauny gminy, stwierdzony na kilkunastu stanowiskach, zarówno w lasach jak i na śródpolnych mokradłach na terenie całej gminy. Jego populacja na terenie gminy liczyć może do 20 par. Jest to gatunek parasolowy, przy okazji jego ochrony, powszechnie akceptowanej, chronić można siedliska mokradłowe, miejsca występowania wielu innych zagrożonych gatunków. Wszystkie jego stanowiska powinny być chronione, najlepiej w formie użytków ekologicznych.

Derkacz *Crex crex*, gatunek zanikający w skali Europy, w związku ze zmianami użytkowania łąk i terenów podmokłych, na terenie gminy stosunkowo licznie występujący jeszcze w dolinie Płoni oraz w kompleksie łąk na wschód od Łubianki. Wymaga utrzymania ekstensywnego użytkowania największych kompleksów użytków zielonych.

Płazy, szczególnie zanikający w całej Europie kumak nizinny ***Bombina bombina*** oraz występująca w zachodniej Polsce tylko lokalnie **rzekotka drzewna *Hyla arborea***. Na terenie gminy stanowiska ich występują w wyjątkowej koncentracji i liczebności. Populacje obu gatunków ocenić można na dziesiątki tysięcy osobników, co jest ewenementem w skali co najmniej zachodniej Polski. Najliczniejsze stanowiska obu gatunków naniesiono na mapy inwentaryzacji. Powinny one zostać objęte ochroną, najlepiej w formie użytków ekologicznych.

Spośród **ryb** na uwagę zasługują dwa gatunki -sieja ***Coregonus lavaretus*** i sielawa ***Coregonus albula*** występujące przede wszystkim w jeziorach Barlineckim i Okunie. Wymagają one bezwzględniego utrzymania aktualnej trofii wód i skutecznej ochrony przed zanieczyszczeniami i innymi zmianami antropogenicznymi. Objęcie ochroną prawną przynajmniej jednego z wymienionych jezior (Jezioro Okunie) wydaje się koniecznym warunkiem zabezpieczenia ich trwałego występowania.

7.3.2 ZAGROŻENIA DLA PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ I KRAJOBRAZU

Gmina Barlinek nie posiada punktów monitoringu poszczególnych elementów środowiska naturalnego. Dlatego też w związku z istniejącymi na tym terenie czynnymi kopalniami należy szczególnie przestrzegać odległości i pasów ochronnych podczas prowadzonej eksploatacji. Prowadzona na szeroką skalę hodowla ryb powinna uwzględniać gospodarkę zasobami wód gruntowych. Retencjonowanie i spuszczenie wód ma wpływ na wahanie zwierciadła wód podziemnych.

Drugim ważnym problemem jest ochrona wód podziemnych. Ponieważ połowę powierzchni obszaru gminy tworzą sandry zbudowane z materiału piaszczystego -przepuszczalnego, stanowiące strefę alimentacji wód podziemnych, należy tu szczególnie dbać o gospodarkę wodno-ściekową i nie dopuszczać do lokalizacji jakichkolwiek ognisk zanieczyszczeń powierzchniowych. Należy prowadzić strefy ochrony pośredniej (zasobowej) dla głównych ujęć. Dzikie, eksploatowane dorywczo lub o zarzuconej eksploatacji wyrobiska należy objąć pracami rekultywacyjnymi, celem zapobiegania umieszczenia w ich obrębie składowisk odpadów i gruzu. Należy właściwie nadzorować eksploatację kruszyw w istniejących kopalniach. Liczne złoża torfów na terenie gminy są złożami o zasobach pozabilansowych i nie są wskazane do prowadzenia eksploatacji, również pod pozorem urządzania stawów hodowlanych. Stare wyrobiska należy objąć ochroną, ze względu na cenne siedliska awifauny i charakterystyczne sukcesje roślinne. Północna część obszaru gminy wchodzi w obszar ochrony pośredniej „A” i „B” komunalnego ujęcia wody z jeziora Miedwie. Obowiązują więc tu duże ograniczenia rozwoju intensywnych form rolnictwa, a użytkowników rolniczej przestrzeni produkcyjnej obowiązują szczególnie wysokie wymagania odnośnie utrzymania

tego rejonu w równowadze ekologicznej. Na obszarze całej gminy należy bezwzględnie wykluczyć odprowadzenie nie oczyszczonych ścieków do jezior i cieków wodnych. W większości są to małe jeziora, na ogół zanikające, zarastające – wymagają ochrony przed zanieczyszczeniem. Są ważnym elementem przyrody i krajobrazu wiejskiego. Należy zachować wszystkie śródpolne i śródleśne jeziora ze względu na ich ważną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów polnych i leśnych oraz walory

Stan środowiska naturalnego

W roku 1997 została przeprowadzona klasyfikacja gminy pod względem zagrożeń środowiska. Gmina Barlinek została zaklasyfikowana do grupy C i kategorii IV. Oznacza to, że na terenie gminy stwierdzono występowanie ponadnormatywnych zanieczyszczeń i uciążliwości środowiska, ale ich zasięg i natężenia nie mogą być określone ze względu na brak wystarczających ilości danych pomiarowych oraz, że te zjawiska negatywne mają lokalny charakter lub dotyczą tylko jednego kryterium oceny.

Stan czystości rzek

Na terenie gminy mają swoje źródła i płyną w górnym odcinku cztery rzeki: Płonia, Santoczna, Myśla i Kanał Kłodawski.

Płonia jest rzeką III rzędu, prawym dopływem Odry, do której wpływa przez jezioro Dąbie w Szczecinie. Obszar zlewni Płoni leży w strefie ochronnej ujęcia wody z jeziora Miedwie dla Szczecina. Źródła Płoni leżą ok. 2 km od centrum Barlinka i właśnie miasto w największym stopniu zanieczyszcza rzekę, do której odprowadzane są wody z komunalnej oczyszczalni ścieków. W 1996 roku wody Płoni nie odpowiadały normom i stan ten raczej nie uległ zmianie. Zgodnie z wymaganiami docelowymi jakość wód Płoni powinna odpowiadać I klasie czystości. Santoczna jest rzeką IV rzędu, prawym dopływem Kanału Polka, zasilającego Noteć. Obszar źródeł znajduje się w okolicach jeziora Okunie. Na cieku Santocznej funkcjonuje kilka dużych obiektów stawowych, które są głównymi źródłami zanieczyszczenia rzeki. Obecnie wody Santocznej mają III klasę czystości w odcinku ujściowym, a docelowo powinny odpowiadać I klasie czystości.

Myśla jest rzeką III rzędu, prawobrzeżnym dopływem Odry. W zlewni Myśli znajdują się 24 podstawowe cieki, jeden z nich ma swój początek koło wsi Rychnów. Wody Myśli na terenie gminy nie były poddane badaniom czystości. Kanał Kłodawski jest lewobrzeżnym dopływem Kłodawki zasilającej Wartę. Obszar źródliskowy znajduje się w okolicy leśniczówki Sucha. Wody Kanału na terenie gminy nie były poddane badaniom czystości.

Stan czystości jezior

Monitoring jezior i badania czystości wód prowadzone są przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska. Badania jezior wykonywane są w oparciu o system punktów kontrolno pomiarowych zaliczanych do sieci reperowej (stała grupa kontrolna) i podstawowej (co roku inna grupa kontrolna). Największe jezioro położone na terenie gminy - jezioro Barlineckie ma II klasę czystości wód. Jezioro zostało zaliczone do II kategorii podatności na

zanieczyszczenie. Badań osadów dennych jeziora Barlineckiego i osadów rzecznych na terenie gminy nie przeprowadzono. Jezioro zasilane jest przez dwa dopływy: od północnego-wschodu ciekami wypływającym z jeziora Uklejewo, a od południa strumieniem „Lodowatym” wypływającym ze źródła „Boży Dar”. W letnich miesiącach występuje deficyt tlenowy w warstwach przydennych, co sprzyja uwalnianiu się fosforanów i zwiększa eutrofizację wód. Od niedawna stosowane są napowietrzacze w południowym, wąskim końcu jeziora. Stwierdzono zasobność wód jeziora w związki mineralne, natomiast zawartość związków organicznych jest niewielka. Głównym źródłem zanieczyszczenia wód jeziora są wprowadzane do niego wody opadowe z kolektorów deszczowych, do których przedostają się ścieki sanitarne z posesji prywatnych. Drugim źródłem zanieczyszczeń w okresie letnim jest oczywiście rekreacyjne wykorzystanie wód. Dla zachowania czystości wód jeziora należy oprócz zlikwidowania wypływów deszczówki, utrzymać dotychczasowy zasięg zagospodarowania brzegów.

Źródła zanieczyszczeń wód podziemnych

Na terenie gminy, w dolinie Płoni i przy jeziorach funkcjonują 24 stawy rybne o łącznej powierzchni 229,09 ha, które są nie tylko źródłem zanieczyszczenia wód, ale również zmieniają bilans wodny.

Ilość ścieków oczyszczonych, odprowadzanych do wód i do gruntu zmniejszyła się w ostatnich latach. Miejska oczyszczalnia w Barlinku przyjmuje dziennie średnio 3000 m³ ścieków. Ścieki oczyszczone są odprowadzane do Kanału Młynówka, poniżej miasta. Na terenie gminy poza nielicznymi oczyszczalniami przydomowymi funkcjonuje tylko jedna wiejska oczyszczalnia w Lutówku, z której ścieki oczyszczone odprowadzane są systemem oczyszczalni korzeniowej do doliny Płoni. Oczyszczalnie w Mostkowie, Starej Dziejzinie i Rychnowie obsługiwały jedynie bloki pegeerowskie i właściwie już nie funkcjonują. Gmina przystąpiła do realizacji gminnego systemu odprowadzania ścieków.

Teren eksploatacji złóż w rejonie Krzynka i Płonno, może stanowić źródło zanieczyszczeń dla wód podziemnych znajdujących się na obszarze najwyższej ochrony (ONO) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP 135 –Zbiornik Barlinek).

Stan czystości powietrza

Udział emisji w 1995 r. tj. głównie dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, pyły ze spalania paliw, w gminie wynosił 3,2 %, co jest bardzo wysokim wskaźnikiem. W dawnym województwie gorzowskim emitował tylko Międzyrzecz – 3,5 %, Kostrzyn – 7,3 % i Gorzów – 62,6 %. Na terenie gminy i miasta nie dokonuje się systematycznych pomiarów stężeń SO₂ i NO₂, prowadzone są natomiast badania wielkości opadu pyłów gruboziarnistych na dwóch ulicach: Bocznej i Chopina. Z pomiarów tych wynika, że opad pyłów znacznie zmalał w ostatnich latach i wynosił 50,4 – 65,4 g/m², podczas gdy norma wynosi 200 g/m², a dla obszarów specjalnie chronionych 40 g/m². Po zrealizowaniu Fabryki Drzwi – Klaus Borne przy ulicy Lipowej, przy granicy Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, zwiększyła

się znacząco ilość toksycznych związków emitowanych do powietrza, szkodliwych zwłaszcza dla drzewostanów.

Na terenie gminy nie prowadzi się stałego monitoringu powietrza pod kątem zagrożeń motoryzacyjnych. Niewątpliwie takie zagrożenie istnieje, gdyż wskaźnik motoryzacji jest dość wysoki, a cały ruch przez miasto jest prowadzony przez Stare Miasto, w pobliżu jeziora. Stale wzrasta zanieczyszczenie hałasem na terenie miasta. Jego emitorami są głównie zakłady przemysłowe: Zakłady Urządzeń Okrętowych, Zakłady Drzewne, Kopalnia Kruszyw w Krzyncie i wspomniana już Fabryka Drzwi, ich urządzenia technologiczne i ciężki transport, który generują. Należy tutaj zaznaczyć, że zagrożenie hałasem wzrosło bardzo w ostatnich latach na terenach leśnych, ze względu na stosowanie przez leśników głównie zmechanizowanego i ciężkiego sprzętu. Wraz z rozwojem motoryzacji wzrasta również hałas od komunikacji, zwłaszcza w centrum miasta.

Zanieczyszczenie i degradacja gleb

Gleby uprawne na terenie gminy Barlinek należą do I i II grupy przydatności rolniczej, są one zasobne w składniki pokarmowe i mają dobrą strukturę, są więc dość odporne na degradację i zanieczyszczenie. Badania prowadzone od kilku lat przez Stację Chemiczno-Rolniczą w Gorzowie wykazały znikome zanieczyszczenie gleb pierwiastkami metali ciężkich..

Większość gleb na terenie gminy ma III i IV klasę bonitacyjną(ponad 84 %), mniej jest gleb V i VI klasy. Są to w większości gleby bielcowe wytworzone na glinie zwałowej.

Punktową degradację gleb powodują dwa gminne wysypiska śmieci, źle prowadzone i przepelnione (de facto zamknięte) pod Strąpiem i pod Rychnowem oraz niezrekultywowane wyrobiska poeksploatacyjne na terenie samego miasta Barlinka i koło wsi Krzynka, nieczynne stawy hodowlane koło Mostkowa, Łubianki i Moczydła.

7.3.3 OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA

ochrona i kształtowanie zasobów glebowych

Degradacja środowiska glebowego na terenie gminy Barlinek jest wynikiem:

1. prowadzonej działalności gospodarczej w środowisku przyrodniczym,
2. procesów prowadzących do pomniejszenia aktualnej lub potencjalnej zdolności jakościowej i ilościowej produkcji dóbr,
3. rodzaj degradacji gleb zależy od charakteru procesu degradującego, najczęściej występującą degradacją jest:
 - erozja -pod wpływem wody (zmywy powierzchniowe prowadzące do ciągłego wypłukiwania materiału z powierzchniowych poziomów gleb i tym samym zmniejszające profil glebowy) i wietrzenie głównie gleb organicznych pod wpływem warunków atmosferycznych prowadzące do zwiększenia udziału części mineralnych w glebie (jałowienie gleb),
 - fizyczna degradacja - spowodowana wykorzystywaniem ciężkiego sprzętu do uprawy gleb o słabej strukturze prowadzące do ugniecenia gleby objawiające się

wzrostem zlewności i zaskorupienia,

- chemiczna degradacja - spowodowana usuwaniem składników pokarmowych roślin i materii organicznej z gleby; związane jest to ze wzrostem pH opadów atmosferycznych, prowadzącym do wypłukiwania wapnia w postaci kwaśnego wodorowęglanu wapniowego; dodatkowym czynnikiem jest bezpośrednia bliskość wysoko obciążonych szlaków komunikacyjnych (zanieczyszczenie metalami ciężkimi, w szczególności ołowiem) oraz stosowaniem chemizacji w rolnictwie prowadzące do wzrostu stężenia związków azotu (azotany, sole amonowe, mocznik), potasu i fosforu w glebie.

Program działań w zakresie ochrony gleb:

1. wykonanie prac związanych z oszacowaniem gleb o wątpliwej przydatności do celów produkcji rolniczej na terenie gminy Barlinek,
2. prowadzenie zalesienia gleb o niskich klasach bonitacyjnych tj. VI RZ, VI PsZ - tereny te należy wcześniej wyłączyć z użytkowania rolniczego i objąć zmianą w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
3. celem polepszenia mikroklimatu rolniczego i zmniejszenia erozji wietrznej gleb terenów uprawnych konieczne jest wprowadzenie zadrzewień śródpolnych,
4. opracowanie technologii stosowania nawożenia mineralnego, z dostosowaniem do odpowiedniej klasy gleb celem zabezpieczenia przed degradacją chemiczną i fizyczną,
5. prowadzenie stałej konserwacji urządzeń melioracyjnych,
6. należy oszacować fizyczną degradację gleb tj. wielkość, rozmiar oraz ilościową ocenę zagęszczania gleb uprawnych, przyczyny zasklepienia, zaskorupienia i zlewności poziomów uprawnych, podmokłości i przesuszania gleb, co pozwoli na określenie działań technicznych likwidacji skutków degradacji fizycznej gleb i sukcesywnie w przyszłości wprowadzić agromelioracje; konieczne jest podjęcie działań w kierunku opracowania programów i planów urządzeń rolnych na terenach ulegających degradacji,
7. dokonać oceny degradacji chemicznej na terenie gminy Barlinek,
8. konieczne jest wypracowanie technologii rekultywacji gleb zmeliorowanych, które uchroniły by je przed dalszą degradacją.

ochrona zasobów wód powierzchniowych i głębinowych

1. **Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych powinna następować poprzez:**
 - ochronę ujęć wód polegającą na wprowadzaniu w obszarze ich stref ochronnych funkcji, które nie powodujących ich zanieczyszczenia,
 - sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych, w tym w szczególności obszaru eksploatacji kopalni - nie dopuszcza się możliwości odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do cieków powierzchniowych i gruntu,
 - odpowiednie zabezpieczenie (modernizacja) lub likwidacja (rekultywacja) składowisk odpadów, jak i obszarów zdegradowanych w wyniku działalności górniczej.

2. Zorganizowanie gminnego banku danych o ujęciach wód podziemnych.
3. Przyspieszenie prac nad kanalizacją sanitarną i lokalnymi oczyszczalniami ścieków w gminie.
4. Wyznaczenie obiektów stanowiących największe zagrożenie dla wód podziemnych.
5. Opracowanie mapy waloryzacyjnej środowiska hydrogeologicznego z punktu widzenia lokalizacji obiektów szczególnie uciążliwych dla wód podziemnych.
6. Weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych na pobór wód podziemnych i powierzchniowych. Przydział na podstawie uzasadnionych potrzeb.
7. Wprowadzenie obowiązku trwałego oznaczania studni zawierających wody nieprzydatne do picia.
8. Ustalenie zasad użytkowania gruntów rolnych, ich nawożenia i stosowania związków biologicznie czynnych w celu ograniczenia zanieczyszczeń obszarowych wód, szczególnie Jeziora Barlinieckiego. Ustanowienie roślinnych barier ochronnych wzdłuż brzegów cieków wodnych i jeziora.
9. Zorganizować monitoring gospodarki odpadami.

ochrona powietrza atmosferycznego

1. Wprowadzić gminny program poprawy izolacyjności cieplnej budynków istniejących.
2. Bezwzględnie egzekwować ograniczenie emisji pyłów z lokalnych kotłowni węglowych.
3. Opracować gminny bank źródeł emisji substancji zanieczyszczających powietrze oraz program likwidacji największych trucielei.
4. Obwodnica miasta Barlinek. Skierowanie ruchu pojazdów z drogi ze Strzelc Krajeński, przez Płonno do Pełczyc.
5. Organizacja i budowa tras rowerowych, jako alternatywa komunikacji samochodowej.
6. Poprawa gazyfikacji gminy.

ochrona środowiska przed hałasem i wibracjami

1. Obwodnica miasta Barlinek. Skierowanie ruchu pojazdów z drogi ze Strzelc Krajeńskich przez Płonno drogą do Pełczyc.
2. Uzupełnianie braków drzew przy ciągach komunikacyjnych.
3. Wydzielenie stref ograniczonego ruchu pojazdów mechanicznych.
4. Organizacja i budowa tras rowerowych, jako alternatywa komunikacji samochodowej.
5. Przestrzeganie zasad inżynierii ruchu drogowego w celu zwiększenia płynności ruchu.
6. Instalowanie w budynkach narażonych na hałas komunikacyjny okien o zwiększonej izolacyjności.
7. Wprowadzenie ekranów akustycznych lub innych metod ograniczenia przenikania hałasu do otoczenia w uciążliwych akustycznie jednostkach organizacyjnych.
8. Wykonanie map akustycznych Barlinka i miejscowości zlokalizowanych przy ruchliwych ciągach komunikacyjnych.

ochrona zasobów naturalnych

1. Dominującym rozpoznany zasobem naturalnym są osady wodnolodowcowe tj. piaski i żwiry występujące bezpośrednio na powierzchni lub pod niewielkiej miąższości pokrywą glin zwałowych.
2. Konieczna jest ochrona wyznaczonych torfowisk, jako obszarów chronionych ze względu na osobliwości przyrodnicze.
3. Konieczne jest prowadzenie rekultywacji terenów po eksploatacji kruszyw mineralnych. Powstające puste przestrzenie należy sukcesywnie w miarę postępu prac eksploatacyjnych wypełniać materiałem nadkładowym. Powstające w wyniku działalności górniczej nieużytki o zmienionym ukształtowaniu terenu muszą być objęte rekultywacją mającą za zadanie właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, odtworzenie gleb i wprowadzenie roślinności.
4. Konieczne jest zapobieganie dzikiej eksploatacji kruszyw mineralnych na potrzeby lokalne. W szczególności dotyczy to krawędziowej doliny rzeki Płoni oraz szeregu dolinek denudacyjnych.

7.4 GMINNY SYSTEM MONITOROWANIA ŚRODOWISKA

monitoring środowiska

1. Monitoring środowiska w Gminie Barlinek jest rozproszony i jest prowadzony przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Brak jest stałych badań stanu środowiska z wielolecia.
2. Należy podjąć działania mające na celu włączenie Gminy Barlinek do regionalnej sieci stacji i stanowisk pomiarowych. Monitoring powinien objąć swoim zakresem:
 - monitoring wód podziemnych,
 - monitoring wód powierzchniowych, a przede wszystkim Jeziora Barlineckiego, rzeki Myśli i Płoni, Santocznej i Klodawki,
 - monitoring powietrza,
 - monitoring gospodarki odpadami.

priorytety krótkoterminowe

1. Zorganizowanie koordynacji pomiarów i obserwacji prowadzonych w obecnym zakresie przez Wojewódzki Instytut Ochrony Środowiska i Wojewódzki Inspektorat Sanitarny.
2. Zinventaryzowanie źródeł emisji substancji zanieczyszczających powietrze, obiektów emitujących hałas i wibracje do otoczenia, obiektów odprowadzających ścieki do wód powierzchniowych lub do środowiska gruntowo-wodnego oraz miejsc gromadzenia odpadów i nieczystości. W oparciu o powyższe opracowanie programu monitoringu środowiska w oparciu o wszystkie dostępne dane.
3. W oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację opracowanie systemu informatycznego pozwalającego na dostęp do bazy danych i jej uaktualnianie.
4. Opracowanie systemu stałych obserwacji i okresowych pomiarów w obszarach

chronionych (rezerваты, park krajobrazowy) oraz stanu jakości wody w Jeziorze Barlineckim, rzece Myśli, Płoni, Santocznej i Kłodawce.

powszechny dostęp do informacji o środowisku

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska należy:

1. Sporządzić i udostępnić wykaz dokumentów zawierających wszelkie informacje o warunkach korzystania ze środowiska oraz programów i projektów dotyczących ochrony środowiska.
2. Zapewnić udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska, gdyż każdy ma prawo składania uwag i wniosków w sprawie oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć.

7.5 WNIOSKI

- Ze względu na brak w przepisach przejściowych ustawy o ochronie przyrody z dnia 7 grudnia 2000r. zapisu utrzymującego w mocy akty prawne tworzące następujące formy ochrony: obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe Rada Miejska powinna niezwłocznie podjąć uchwałę o ochronie obszarów i obiektów chronionych ustanowionych wcześniej w innym trybie.
- Należy skoordynować współpracę pomiędzy gminą Barlinek i gminami sąsiednimi w celu powołania "transgranicznych" obiektów chronionych. W szczególności należy dążyć do powołania wielkoprzestrzennych form ochrony na terenie doliny rzeki Płoni na obszarach gmin sąsiadujących m.in. Przelewice i Dolice, w celu ochrony ważnego korytarza ekologicznego o randze ponadregionalnej (Cykalewicz i Wolejko 1995).
- Konieczna jest współpraca pomiędzy Konserwatorem Przyrody i Konserwatorem Zabytków dla ustalenia zasad skutecznej ochrony obiektów, łączących walory kulturowe i przyrodnicze, jak np. parki krajobrazowe, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, parki podworskie i cmentarze z pomnikowym drzewostanem.
- Konieczne jest skoordynowanie celów ochrony ustalonych w Planie Ochrony B-GPKr i planach urzędzeniowych terenów leśnych.
- Wszystkie obszary wskazane w niniejszym opracowaniu do ochrony powinny uzyskać właściwą dokumentację przyrodniczą przed ich formalnym powołaniem. Obszary istniejące i projektowane powinny uzyskać plany ochrony, uwzględniające zabiegi aktywne, przeciwdziałające degradacji zasobów i warunków przyrodniczych. Dotyczy to także większości obiektów na terenie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, dla których istniejący Plan Ochrony nie daje satysfakcjonujących rozwiązań.
- Obszar Źródłiskowej Doliny Płoni, odznaczający się dużym nagromadzeniem walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, powinien być kształtowany zgodnie ze zintegrowaną koncepcją kształtowania krajobrazu jako samodzielny obszar chroniony – park kulturowo-krajobrazowy.
- Istniejące i projektowane pomniki przyrody (w szczególności najstarsze drzewa)

powinny zostać ocenione pod względem zdrowotnym przez właściwych specjalistów, a w niezbędnym przypadkach należy zastosować zabiegi ochronne.

- Konieczne jest objęcie ochroną wszystkich dawnych cmentarzyków wiejskich i innych obiektów związanych z tradycją kulturową. Ze względu na możliwość występowania cennych gatunków na murach budowli, należy zwrócić szczególną uwagę na ich zachowanie podczas konserwacji zabytków.
- Szczególną opieką należy otoczyć aleje przydrożne, stanowiące cenny i charakterystyczny składnik przyrody gminy.

Wytyczne do planów zagospodarowania przestrzennego

- Należy dążyć do opracowania i wdrożenia zintegrowanego programu gospodarowania zasobami jez. Miedwie i obszarem doliny rzeki Płoni, przy priorytetowym potraktowaniu zagadnień ochrony przyrody i środowiska.
- W zakresie regulacji stosunków wodnych należy ograniczyć prace hydrotechniczne i melioracyjne do terenów faktycznie użytkowanych rolniczo. W odniesieniu do większości cennych obszarów przyrodniczych objętych propozycjami ochrony, należy opracować i wdrożyć program restytucji (poprawy) warunków wodnych.
- Należy dążyć do utrzymania istniejących proporcji pomiędzy krajobrazem rolniczym i leśnym. Nadmierne zwiększanie lesistości gminy będzie się wiązało z dalszym spadkiem bioróżnorodności. Szczególnie istotne jest utrzymanie tradycyjnej działalności rolniczej na otwartych terenach Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.
- Jedną z form utrzymania działalności gospodarczej na tych terenach powinno być promowanie turystyki i działalności edukacyjnej z wykorzystaniem stwierdzonych walorów przyrodniczych. Wymaga to opracowania koncepcji rozbudowy infrastruktury -tras pieszych, rowerowych i konnych, np. w oparciu o wycofane z użytkowania drogi gospodarcze i leśne.
- Konieczne jest uregulowanie formalno-prawne gospodarki wodno-stawowej, w celu powstrzymania inwestycji trwale dewastujących przestrzeń i pogarszających jakość wód.
- Należy podjąć środki dla ograniczenia kłusownictwa i rabunkowej eksploatacji drzewostanów i surowców mineralnych.
- Wszystkie obszary leśne w strefie krawędziowej dolin, wzdłuż cieków i na obrzeżu kompleksów źródliskowych powinny uzyskać kwalifikację lasów ochronnych.
- Wartościowe fragmenty drzewostanów leśnych i przydrożnych powinny być objęte ochroną krajobrazową.
- Naczelnym zadaniem gminy powinno być: pełne zabezpieczenie obiektów chronionych i projektowanych, utrzymanie drożności korytarzy ekologicznych, w szczególności „Doliny Płoni”. Zdecydowanego działania wymaga ustalenie bilansu wodnego: Płonia, Jezioro Barlineckie, Okunie i Santoczna.

Dla terenu objętego zmianą studium w obrębie Krzyńka, Płonno :

- Dla ochrony dziko występujących roślin i zwierząt objętych ochroną zapewnić zabezpieczenie ostoi i siedlisk roślin i zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi:
 - dla gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną wprowadza się zakaz zrywania, niszczenia i uszkodzania roślin objętych ochroną oraz niszczenia ich siedlisk i ostoi
 - dla gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną wprowadza się zakaz zabijania, okaleczania, chwytania, transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt oraz niszczenia ich siedlisk i ostoi.

W przypadku niemożności zapewnienia powyższego, zapewnić przeniesienie roślin zagrożonych na nowe stanowiska. Gospodarowanie na obszarach występowania roślin i zwierząt chronionych powinno uwzględniać konieczność zachowania tych gatunków i ich środowiska w stanie niezmienionym.

- Dla terenów poeksploatacyjnych konieczne jest rekultywowanie terenu w kierunkach: leśnym, zadrzewienia i zakrzywienia, rolnych lub jako tereny zielone rekreacyjne. Dopuszcza się także przekształcenie terenów poeksploatacyjnych na tereny zabudowy mieszkaniowej i pensjonatowej.
- W sąsiedztwie przebiegu granicy obszaru Natura 2000 (PLB 080001) oraz wzdłuż istniejących i planowanych dróg proponuje się dolesienia i zadrzewienia o charakterze alejowym.
- Obowiązują rygory i zasady zagospodarowania określone w przepisach szczególnych dotyczących obszarów Natura 2000 i innych obszarów chronionych.
- Dla terenu oznaczonego na rysunku studium symbolem UT/PW/PM ustala się konieczność wprowadzenia w planach miejscowych ograniczeń mówiących o:
 - minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, która nie powinna być mniejsza niż 60% powierzchni terenu;
 - maksymalnej wysokości zabudowy nieprzekraczającej dwóch kondygnacji.
- W strefach ochronnych wokół ujęć wody – bezpośrednich i pośrednich – obowiązują rygory i zasady zagospodarowania określone w przepisach szczególnych oraz w dokumentach o utworzeniu tych stref.
- W zagospodarowaniu terenów uwzględnić należy występowanie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 135 – Zbiornik Barlinek (ONO), zlokalizowanego na całym obszarze terenu objętego zmianą Studium. Konieczne jest podjęcie działań zmierzających do otoczenia ochroną Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, poprzez wdrażanie działań niezbędnych dla zapobiegania dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do tych wód, a dzięki temu zapobieganiu pogarszania się ich stanu. Działania te powinny dotyczyć w szczególności terenów o wrażliwym środowisku gruntowo-wodnym na infiltrację zanieczyszczeń.
- Przewidziana w Studium eksploatacja złoża surowców mineralnych powinna:
 - zapewniać racjonalne wykorzystanie złóż surowców mineralnych,

- być realizowana wraz z rekultywacją obszarów zdegradowanych w wyniku działalności górniczej,
- być realizowana w sposób minimalizujący jej szkodliwe skutki na środowisko przyrodnicze i kulturowe oraz zdrowie ludzi.

8. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

8.1 PRAWNE UWARUNKOWANIA OCHRONY

Warunki ochrony konserwatorskiej realizowane są o postanowienia ustawy o ochronie dóbr kultury z dnia 15 lutego 1962 r. (Dz.U. Nr 10 poz. 48, z późniejszymi zmianami Dz.U. Nr 38, poz. 173 z 1983 r., Dz.U. Nr 35 poz. 192 z 1989 r., Dz.U. Nr 34 poz. 198 i Nr 56, poz. 322 z 1990 r., Dz.U. Nr 141, poz. 692 z 1995 r., Dz.U. Nr 106 poz. 496 z 1996 r., Dz.U. Nr 5 poz. 24, Nr 88 poz. 554, Nr 115 poz. 741 z 1997 r., Dz.U. Nr 106 poz. 668 z 1998 r.), w korelacji z ustawami:

- ustawa o podziale działań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organami gminy, a organami administracji rządowej (Dz.U. z 1990 r. Nr 34, poz. 198 z późniejszymi zmianami)
- ustawa o gospodarce nieruchomościami (Tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543)
- ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Tekst jednolity Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późniejszymi zmianami)
- ustawa - Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 z późniejszymi zmianami)
- ustawa - Prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17 maja 1989 r. (Tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 z późniejszymi zmianami)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z 2001r.)

Podstawy merytoryczne ochrony

Treść merytoryczna warunków i postulatów ochrony konserwatorskiej opracowana została w oparciu o:

- a) zasady działań konserwatorskich sformułowane przez zespoły specjalistów działających w krajowych i międzynarodowych organizacjach, zapisane w:
 - „Ustaleniach Zespołu Ekspertów Międzyresortowej Komisji ds. Rewaloryzacji Miast i Zespołów Staromiejskich”
 - „Karcie Weneckiej”
 - „Zaleceniach UNESCO dot. Ochrony zespołów zabytkowych i tradycyjnych”
 - „Karcie ICOMOS”
 - Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego, La Valetta, 16.01.1992 r. (Dz. U. nr 120/96 poz. 564);
- b) ocenę wartości zabytkowych sporządzoną na podstawie analizy materiałów studialnych, zbiorów archiwalnych, literatury przedmiotu.

Cele i zasady ochrony - ustalenia ogólne

Celem ochrony dóbr kultury - zgodnie z treścią ustawy o ochronie dóbr kultury z dn. 15 lutego 1962 r. jest ich: „zachowanie, należyte utrzymanie oraz społeczne celowe wykorzystanie i udostępnianie dla celów naukowych, dydaktycznych i wychowawczych, tak aby służyły nauce oraz popularyzacji wiedzy i sztuki, stanowiły trwałe elementy rozwoju kultury i były czynnym składnikiem życia współczesnego społeczeństwa”. Ochrona dóbr kultury polega na ich zabezpieczeniu przed zniszczeniem i dewastacją oraz na opracowaniu dokumentacji naukowej, ewidencji i ich restauracji, opartej na zasadach naukowych. Obowiązkiem organów administracji samorządowej i właścicieli oraz użytkowników obiektów zabytkowych jest dbałość o dobra kultury i podejmowanie działań ochronnych oraz uwzględnianie zadań ochrony zabytków w planach zagospodarowania przestrzennego i budżecie gminy. Wszelkie prace i roboty przy zabytkach i w granicach stref ochrony konserwatorskiej i archeologicznej wolno prowadzić tylko za zezwoleniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ). Bez zezwolenia WKZ zabytków nie wolno przerabiać, odnawiać, rekonstruować ani dokonywać innych zmian. Właściciel i użytkownik obiektu zabytkowego zobowiązany jest dbać o jego zachowanie, a w szczególności:

- zabezpieczyć przed zniszczeniem i dewastacją,
- niezwłocznie zawiadomić WKZ o wydarzeniach mogących mieć ujemny wpływ na stan i zachowanie zabytku,
- zawiadomić WKZ w ciągu 1 miesiąca o przeniesieniu własności zabytku, przekazaniu w najem, dzierżawę, wieczyste użytkowanie.

Warunki ochrony konserwatorskiej winny być przestrzegane przy:

- określaniu prawa miejscowego, opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego, opracowywaniu planów realizacyjnych, opracowywaniu projektów architektonicznych,
- wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wydawaniu decyzji dotyczących gospodarki terenu i podziałów własnościowych,
- wydawaniu decyzji dot. sposobu użytkowania i eksploatacji obiektów zabytkowych

Ochronie prawnej podlegają dobra kultury wpisane do rejestru zabytków oraz inne, wskazane przez Służbę Ochrony Zabytków, których charakter zabytkowy jest oczywisty (w tym przede wszystkim dobra kultury znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej).

8.2 OKREŚLENIE ZASOBÓW (Aneks nr 4 tom 1,2,3,4)

8.3 CELE I KIERUNKI OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

8.3.1 WYTYCZNE DO OCHRONY KONSERWATORSKIEJ I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU ARCHEOLOGICZNEGO

Stanowiska archeologiczne

Ochrona zabytków, w tym archeologicznych stała się obecnie jedną z najtrudniejszych dziedzin konserwatorskich. Czynniki, które decydują o możliwości przetworzenia większości stanowisk archeologicznych mają zdecydowanie negatywny charakter. Zagrożeniem dzisiaj jest brak właściwych wzorców kulturowych i technicznych. Brak jest ekonomicznego i funkcjonalnego uzasadnienia do ochrony stanowisk archeologicznych. Zagrożeniem jest także nachalna reklama turystyczna, materiałów agrotechnicznych czy materiałów budowlanych. Brak wiedzy i wrażliwości wśród elit tak wiejskich jak i miejskich, nauczycieli, agronomów, księży i mieszkańców z cenzusem wiedzy fachowej powoduje działania albo zbędne, albo wręcz szkodliwe w stosunku do prawidłowej ochrony zabytków archeologicznych. Rozwijający się ośrodek miejski jakim jest Barlinek silnie oddziałuje na krajobraz i warunki życia mieszkańców gminy. Wpływa także na możliwości zachowania stanowisk archeologicznych nie tylko w swojej najbliższej okolicy. Zmiana w zakresie gospodarowania rolniczego także nie wpływa właściwie na proces zachowania, a w zasadzie braku niszczenia stanowisk archeologicznych. W coraz większym stopniu zagrożeniem dla krajobrazu archeologicznego są dokonywane obecnie wtórne podziały terenów rolnych, a także niekiedy powstawanie nowej wiejskiej zabudowy. Pojawiają się ostatnio układy dzierżawne (także, a może przede wszystkim realizowane przez obcokrajowców) nie uwzględniające granic wsi. Nowi użytkownicy stosują bardzo ciężki sprzęt na dużych obszarach, co niekorzystnie wpływa na stan zachowania stanowisk. Nieco inaczej wygląda sytuacja na obszarach zalesionych. Tutaj, w przypadku kiedy dokonano go przed wielu laty, stan ten wpływa raczej korzystnie na zachowanie (właśnie ze względu na zalesienie nieznanymi) stanowisk archeologicznych. Dobra kultury są bogactwem narodowym i powinny być chronione przez wszystkich obywateli. Organy rządowe i samorządowe są zobowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony dóbr kultury. Natomiast obowiązkiem właścicieli i użytkowników jest utrzymanie należących do nich dóbr kultury we właściwym stanie. Zasób wartości archeologicznych jest zatem przedmiotem szczególnej troski zarówno mieszkańców jak i władz gminy i za ważny cel publiczny należy uważać działania dążące do ich ochrony. Organem prawnej ochrony dziedzictwa kulturowego na terenie Województwa Zachodniopomorskiego jest Wojewoda działający przy pomocy WKZ w Szczecinie. Na terenie powiatu, w zakresie określonym przepisami ustawy jest Zarząd Powiatu i Starosta. Natomiast na terenie gminy Zarząd Gminy i Burmistrz. Ochrona dziedzictwa archeologicznego na terenie gminy polega na utrzymaniu i wyeksponowaniu zachowanych zasobów, przede wszystkim układu, bądź pojedynczych relikwów osadnictwa prehistorycznego i średniowiecznego. Celem tej ochrony jest m.in.

zachowanie wartościowych stanowisk archeologicznych poprzez stworzenie gminnego programu ochrony dóbr kultury i prowadzenie ewidencji dóbr kultury znajdujących się na terenie gminy. Powinno to być realizowane także poprzez sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zawierającego strefy ochrony konserwatorskiej. Celem ochrony stanowisk archeologicznych jest zachowanie rozpoznanych stanowisk archeologicznych w stanie niezmienionym, ograniczenie do niezbędnego minimum prowadzenia archeologicznych badań ratowniczych oraz prawne uregulowanie sposobu zgłaszania i wykonywania prac ziemnych na terenach, na których stwierdzono w ramach badań AZP ślady dawnego osadnictwa. Z uwagi na prawdopodobieństwo odkrycia innych stanowisk archeologicznych nie ujętych w AZP władze gminy powinny prowadzić akcję informacyjną dla inwestorów i wykonawców robót ziemnych i melioracyjnych w celu uczulenia ich na ewentualne znaleziska mające cechy przedmiotów zabytkowych.

Wartości archeologiczne miejscowości

BARLINEK

Z badań AZP pochodzi ogółem 6 stanowisk archeologicznych, na których zarejestrowano:

Epoka brązu (KŁŻ) - 2 cmentarzyska
Okres starożytny -1 punkt osadniczy

Okres wczesnośredniowieczny -1 domniemane grodzisko
Okres średniowieczny -1 punkt osadniczy
-1 ślad osadniczy

Okres nowożytny -3 ślady osadnicze

BRUNKI

Z badań AZP pochodzą ogółem 2 stanowiska archeologiczne, na których zarejestrowano:

Okres starożytny -1 ślad osadniczy

Okres wczesnośredniowieczny -1 ślad osadniczy

DZIEDZICE

Z badań AZP pochodzi ogółem 17 stanowisk archeologicznych, na których zarejestrowano:

Epoka kamienia (mezolit, neolit) -6 śladów osadniczych
- 3 osady

Epoka brązu (KŁŻ)	- 2 cmentarzyska ciałopalne Okres rzymski - 2
ślady osadnicze	-1 punkt osadniczy
	- 5 osad
	-1 cmentarzysko
Okres starożytny	-3 ślady osadnicze
- 6 punktów osadniczych	
-1 osada	
Okres wczesnośredniowieczny	-1 ślad osadniczy
- 3 punkty osadnicze	
- 4 osady	
Okres średniowieczny	-9 śladów osadniczych
- 8 punktów osadniczych	
Okres nowożytny	-3 ślady osadnicze
- 6 punktów osadniczych	
Chronologia?	-1 osada

STARA DZIEDZINA

Z badań AZP pochodzi ogółem 7 stanowisk archeologicznych, na których zarejestrowano:

Epoka brązu (KŁŻ)	-1 osada
Okres rzymski	-1 osada
Okres starożytny	-1 ślad osadniczy
	- 2 osady
Okres wczesnośredniowieczny	-2 ślady osadnicze
Okres średniowieczny	-2 ślady osadnicze
	- 2 punkty osadnicze
Okres nowożytny	-1 punkt osadniczy

DZIKOWO

Z badań AZP pochodzi ogółem 17 stanowisk archeologicznych, na których zarejestrowano:

Okres starożytny	-1 ślad osadniczy
	-1 punkt osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	-1 ślad osadniczy
	- 2 punkty osadnicze
Okres średniowieczny	-2 ślady osadnicze
	- 2 punkty osadnicze
	-1 osada
Okres nowożytny	-1 ślad osadniczy
	-1 punkt osadniczy

KRZYNK

Z badań AZP pochodzą ogółem 2 stanowiska archeologiczne, na których zarejestrowano:

Okres starożytny	-1 ślad osadniczy
Okres średniowieczny	-2 ślady osadnicze
Okres nowożytny	-1 ślad osadniczy
	-1 osada

LASKÓWKO

Z badań AZP pochodzi ogółem 12 stanowisk archeologicznych, na których zarejestrowano:

Epoka brązu (KŁŻ)	-1 punkt osadniczy
Okres rzymski	-1 punkt osadniczy
Okres starożytny	-2 ślady osadnicze
	-1 punkt osadniczy
	- 6 osad
Okres wczesnośredniowieczny	-2 ślady osadnicze
Okres średniowieczny	-2 ślady osadnicze
	- 2 punkty osadnicze

LUTOWO

Z badań AZP pochodzą ogółem 2 stanowiska archeologiczne, na których znaleziono:

Okres wczesnośredniowieczny	-1 ślad osadniczy
Okres nowożytny	-1 punkt osadniczy

ŁUBIANKA

Z badań AZP pochodzą ogółem 2 stanowiska archeologiczne, na których znaleziono:

Epoka kamienna	-1 ślad osadniczy
	-1 osada

MOCZKOWO

Z badań AZP pochodzi ogółem 8 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Epoka kamienia	-1 ślad osadniczy
Okres rzymski	-2 ślady osadnicze
Okres starożytny	-1 ślad osadniczy
	-1 punkt osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	-2 ślady osadnicze
Okres średniowieczny	-2 ślady osadniczy
Okres nowożytny	-1 ślad osadniczy

MOCZYDŁO

Z badań AZP pochodzi ogółem 1 stanowisko archeologiczne, na którym znaleziono:

Okres starożytny	-1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	-1 ślad osadniczy
Okres średniowieczny	-1 osada

MOSTKOWO

Z badań AZP pochodzi ogółem 13 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Epoka kamienna	-4 ślady osadnicze
Epoka brązu (KŁŻ)	-1 ślad osadniczy
Okres starożytny	-4 ślady osadnicze - 4 punkty osadnicze - 2 osady
Okres wczesnośredniowieczny	-1 ślad osadniczy -1 osada
Okres średniowieczny	-3 ślady osadnicze -2 ślady osadnicze
Okres nowożytny	-2 ślady osadnicze -1 punkt osadniczy

NIEPŁOCKO

Z badań AZP pochodzi ogółem 5 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Epoka kamienna	-1 punkt osadniczy
Epoka brązu (KŁŻ)	-1 punkt osadniczy
Okres rzymski	- 2 punkty osadnicze -1 osada
Okres starożytny	- 2 punkty osadnicze - 2 osady
Okres wczesnośredniowieczny	-2 ślady osadnicze -1 punkt osadniczy -1 osada
Okres średniowieczny	-5 śladów osadniczych
Okres nowożytny	-1 ślad osadniczy -1 punkt osadniczy

NIERYBNO

Z badań AZP pochodzi ogółem 1 stanowisko archeologiczne, na którym znaleziono:

Epoka brązu (KŁŻ)	-1 osada
-------------------	----------

OSINA

Z badań AZP pochodzą ogółem 4 stanowiska archeologiczne, na których znaleziono:

Epoka kamienna	-1 ślad osadniczy
Okres starożytny	- 2 punkty osadnicze - 2 osady
Okres średniowieczny	-1 ślad osadniczy -1 punkt osadniczy
Okres nowożytny	-1 ślad osadniczy - 2 punkty osadnicze

OŻAR

Z badań AZP pochodzi 12 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Okres starożytny	-3 ślady osadnicze - 4 punkty osadnicze - 3 osady
Okres wczesnośredniowieczny	- 2 punkty osadnicze -1 osada
Okres średniowieczny	-2 ślady osadnicze
Okres nowożytny	-1 ślad osadniczy -1 punkt osadniczy

PŁONNO

Z badań AZP pochodzi ogółem 19 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Epoka brązu (KŁŻ)	-1 punkt osadniczy -1 osada
Okres starożytny	-4 ślady osadnicze -1 punkt osadniczy -2 osady
Okres wczesnośredniowieczny	-2 ślady osadnicze
Okres średniowieczny	-1 ślad osadniczy -6 punktów osadniczych -6 osad
Okres nowożytny	-5 śladów osadniczych - 6 punktów osadniczych

PRĄDNO

Z badań AZP pochodzi ogółem 1 stanowisko archeologiczne, na którym zarejestrowano:

Okres rzymski	-1 cmentarzysko grupy lubuskie
---------------	--------------------------------

RÓWNO

Z badań AZP pochodzi ogółem 10 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Okres rzymski	-1 ślad osadniczy - 2 punkty osadnicze
Okres starożytny	-1 ślad osadniczy - 2 punkty osadnicze - 2 osady
Okres wczesnośredniowieczny	-1 ślad osadniczy
Okres średniowieczny	-5 śladów osadniczych -1 punkt osadniczy - 3 osady
Okres nowożytny	-1 ślad osadniczy -1 punkt osadniczy

RYCHNÓW

Z badań AZP pochodzi ogółem 6 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Epoka brązu (KŁŻ)	-1 osada
Okres starożytny	-3 ślady osadnicze -1 punkt osadniczy -1 osada

STRĄPIE

Z badań AZP pochodzi ogółem 6 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Okres rzymski	-1 ślad osadniczy
Okres starożytny	-4 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	-1 osada
Okres średniowieczny	-2 ślady osadnicze

SWADZIM

Z badań AZP pochodzą ogółem 4 stanowiska archeologiczne, na których znaleziono:

Epoka kamienna	-1 ślad osadniczy
Epoka brązu	-1 osada
Okres starożytny	-1 ślad osadniczy -1 osada
Okres średniowieczny	- 2 punkty osadnicze

ŻELICE

Z badań AZP brak jest stanowisk archeologicznych.

ŻYDOWO

Z badań AZP pochodzi ogółem 6 stanowisk archeologicznych, na których znaleziono:

Epoka kamienna	-2 ślady osadnicze
Okres rzymski	-1 osada
Okres starożytny	-2 ślady osadnicze
	-1 punkt osadniczy
	-1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	-1 ślad osadniczy
	-1 punkt osadniczy
Okres średniowieczny	-2 ślady osadnicze
	-1 punkt osadniczy
	-1 osada
Okres nowożytny	-1 ślad osadniczy
	-1 punkt osadniczy

8.3.2 WYTYCZNE DO OCHRONY KONSERWATORSKIEJ I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU WIEJSKIEGO

Krajobraz kulturowy terenów wiejskich zachował wiele cennych wartości historycznych. Do wartości, które powinny być chronione należą:

- historyczne układy przestrzenne wsi,
- historyczna zabudowa wsi z zabytkowymi budowlami sakralnymi, dworskimi, folwarcznymi z wiejską zabudową zagrodową i użyteczności publicznej,
- historyczne założenia pałacowo – ogrodowe,
- cmentarze wiejskie,
- przebieg starych dróg z ich nawierzchnią i zielenią,

Niestety ostatnie zmiany własnościowe, ustrojowe i gospodarcze na terenach wiejskich spowodowały skokowy ubytek substancji zabytkowej i pogorszenie stanu środowiska kulturowego. Można śmiało stwierdzić, że taka właśnie jest współczesna, powojenna, stale utrzymująca się tendencja -stałe pogarszanie się stanu środowiska kulturowego. Przyczyn tego stanu rzeczy należy doszukiwać się nie tylko w wydarzeniach dziejowych, które spowodowały przerwanie ciągłości kulturowej rozwoju tzw. ziem odzyskanych ale i w świadomej polityce państwa ludowego, która zaprzeczała wartościom kulturowym „pruskiej spuścizny”. Choć dzisiaj polityka państwa zmieniła się i zmierza do uniwersalizmu i bycia w europejskiej wspólnocie wielokulturowej, to jednak upadek PGR-ów, które były spadkobiercą wielkiej własności ziemskiej, izolacja i degradacja społeczności wiejskiej oraz brak polityki ochrony wartości kulturowych na poziomie lokalnym, gminnym prowadzi do bezpowrotnej utraty wartości zabytkowych i kulturowych.

Ochrona historycznych układów przestrzennych wsi

Istniejąca na terenie gminy sieć osadnicza wykształciła się w ciągu XIII i XIV wieku, częściowo w oparciu o osadnictwo wczesnośredniowieczne, przebadane zaledwie w kilku miejscowościach, m.in. w Barlinku i Dziedzicach, gdzie w badanej osadzie odkryto 21 obiektów, w tym resztki zabudowy mieszkalnej w postaci 6 półziemianek z VI w.n.e. Metrykę średniowieczną, poza Barlinkiem, mają tu takie miejscowości jak: Laskówko, Równno, Niepołcko, Żydowo, Płonno, Dziedzice, Mostkowo, Dzikowo, Rychnów i Brunki. Dokładne daty ich powstania, z uwagi na brak źródeł, są trudne do ustalenia. Kilka wspomnianych zostało dopiero ujętych w spisie posiadłości margrafa Ludwika w 1337 r. Spośród dziesięciu odnotowanych wyżej miejscowości, większość powstała z pewnością jeszcze przed 1254 r., na co wskazują m.in. ich nazwy oraz wcześniejsze wzmianki źródłowe dot. np. Niepołcka czy Laskówka. O średniowiecznej metryce kilku z tych wsi świadczą ponad to, zachowane w całości lub częściowo, owalnicowe układy charakterystyczne dla tego okresu; czytelne doskonale w Rychnowie i Płonnie, a także częściowo w Dziedzicach, Mostkowie i Dzikowie. Jedyna miejscowość z tamtego okresu, w której brak jest ewidentnych reliktywów średniowiecznych to Brunki, której zabudowa pochodzi w całości z XIX wieku. W zabudowie podworskiej występują trzy typy założeń:

1. Dużych zespołów o tradycji sięgającej czasów średniowiecza, z kościołem w pobliżu

siedziby właściciela, parkiem i zabudowaniami gospodarczymi usytuowanymi zazwyczaj przy dwóch dziedzińcach. Należą do nich Dziejce, Dzikowo, Laskówko, Mostkowo, Niepołcko, Strąpie, Żydowo, Równno, Płonno.

2. Mniejszych zespołów powstałych na bazie starszych założeń folwarcznych, związanych początkowo z dużymi majątkami ziemskimi, zwanymi rycerskimi. Folwarki te wraz z przynależnymi doń gruntami, początkowo wydierżawione, z czasem wykupywane przez nowych właścicieli, uzyskiwały rangę samodzielnych majątków tzw. „Gut'ów”, w których oprócz zabudowań gospodarczych, wznoszono również siedzibę właściciela lub administratora, czy dzierżawcy. Przy siedzibach tych zakładane były również parki. Typowymi przykładami tej grupy założeń są: Brunki, Janowo, Jarząbki, Lutówko, Moczkowo, Swadzim, Stara Dziejina i Żelice.
3. Trzecią grupę stanowią zespoły powstałe na bazie folwarków - z czasem małych, samodzielnych majątków lub tylko folwarków, których właściciele i dzierżawcy, wzorując się na dużych założeniach dworskich, budowali swoje siedziby w kompleksach zabudowań gospodarczych, ale już z reguły bez parków. Przykładami tej grupy są: Lutowo, Mostkowo, Nierybno, Niewstap, Nowa Dziejina, Osina, Wiewiórki, Wilcza Góra. Założenia tej grupy często niewiele się różniły od większych zagród chłopskich, a zwłaszcza tzw. wybudowań, wznoszonych wśród pól wokół większych miejscowości, w formie trzech cztero budynkowych kompleksów zgrupowanych wokół małych, wewnętrznych dziedzińców. Do grupy bezparkowych założeń podworskich należy również założenie w Rychnowie - dużej wsi kościelno-chłopskiej. W zachowanym zespole folwarcznym, powstałym tu w XVIII i XIX wieku początkowo nie było siedziby właścicieli, mieszkających w swych rodowych włościach. Dla zbudowanych już przez nowych właścicieli siedzib, lokalizowanych w pobliżu zabudowań gospodarczych, nie było po prostu miejsca na założenia parkowe.

W pierwszej połowie XVIII wieku, w wyniku akcji kolonizacyjnej ziem położonych wokół Gorzowa, zwanej kolonizacją fryderycjańską, a prowadzonej na terenach do tej pory nie zasiedlonych m.in. na terenie Puszczy Barlineckiej, powstało kilka nowych miejscowości a wśród nich: Łubianka, Okunie, Moczydło (w pocz. XIX w), choć ślady osadnicze z czasów przedhistorycznych znajdujące się w rejonie leśniczówki Okno świadczą o dawnej tradycji osadniczej w tym rejonie. Jest bardzo możliwe, że oprócz zakładanych tu leśniczówek, planowane były lub nawet realizowane przedsięwzięcia przemysłowe, podobnie jak w położonych w południowej części Puszczy Barlineckiej wioskach w Łośnie (huta szkła) czy w Santocznie (huta żelaza). XVIII-wieczna zabudowa tych wsi była (jak to pokazują rozpoznane przykłady w Santocznie i Łośnie) ryglowa i niestety prawie nic z niej nie przetrwało do naszych czasów (podobnie stało się w innych miejscowościach). W strukturze sieci osadniczej gminy ważne są również osady młyńskie powstałe na północy gminy w dolinie Płoni. Część nich ma rodowód średniowieczny, nie wszystkie osady przetrwały do dziś. Ilość osad świadczy o ważnej, kulturotwórczej roli rzeki w krajobrazie.

Dla ochrony najcenniejszych układów przestrzennych wsi należy:

- wyznaczyć strefy ochrony konserwatorskiej tych układów,

- zakazać w planach miejscowych zagospodarowania rozpraszania zabudowy wiejskiej na zewnątrz zwartych układów zabudowy,
- utrzymać dominantę bryły kościoła w kompozycji przestrzennej,
- utrzymać lub odtworzyć funkcję i rolę w układach przestrzennych wsi podstawowych elementów kompozycji: nawsia, folwarku, założenia pałacowo-ogrodowego,
- utrzymać skalę i charakter tradycyjnej zabudowy wiejskiej.

Ochrona historycznej zabudowy wsi

Po XVIII wiecznych założeniach dworskich i folwarcznych, które w tym okresie zakładane były często od podstaw, niewiele pozostało. Z sięgających niewątpliwie tego czasu założeń podworskich w: Dzikowie, Dziedzicach, Laskówku, Niepołcku, Mostkowie, Strąpiu, Żydowie czy Równie, przetrwały tylko miejsca usytuowania dawnych zespołów i zapewne część parków, podczas gdy ich zabudowa pochodzi już w całości z XIX i pocz. XX wieku. Ryglowy kościółek w Niepołcku, jedyny zachowany po 1945 r. przykład oryginalnego budownictwa w konstrukcji ryglowej z XVIII w. na tym terenie, parę lat temu zawalił się i w ten sposób w historycznej zabudowie miejscowości gminy Barlinek mamy do czynienia głównie z obiektami dziewiętnastowiecznymi - nie licząc średnio- wiecznych kościołów w Dziedzicach, Dzikowie, Rychnowie i Równie. Z XIX wieku datuje się większość zabudowy wiejskiej, folwarcznej i dworskiej, z dworami i parkami wznoszonymi zarówno w starych posiadłościach rycerskich jak i w licznych nowo zakładanych folwarkach.

Zabytkowe budowle sakralne

Potwierdzeniem kilkusetletniej historii miejscowości są średniowieczne kościoły zachowane w Dziedzicach, Dzikowie, Rychnowie oraz w formie ruiny - w Równie. Wiadomo również, iż starą metrykę miały wybudowane od nowa w XIX w. świątynie w Mostkowie i Płonnie, a także nieistniejące już obiekty sakralne w Żydowie i w Laskówku. Nieistniejący także, od niedawna, kościół w Niepołcku miał późniejszą, XVII -wieczną metrykę. Na początku XX wieku zbudowano jeden nowy kościół w Strąpiu.

Zabytkowe zespoły folwarczne

Z zespołów wznoszonych łącznie z dworami i podlegających ciągłej rozbudowie o nowe obiekty, pozostały właściwie również fragmenty pierwotnych założeń, z pojedynczymi budynkami gospodarczymi i rzadziej z większymi kompleksami zachowanymi np. w Janowie, Równie, Strąpiu czy Żydowie. Zabudowa folwarczna, jak na to wskazują istniejące przykłady, była często bardziej okazała niż same siedziby dworskie. Murowane z cegły i kamieni granitowych: obory, stodoły, gorzelnie, magazyny i inne budynki gospodarcze o ogromnych często kubaturach, uzyskiwały bardzo staranne opracowanie elewacji z dekoracyjnie opracowanymi otworami wejściowymi i okiennymi, z licznymi gzymsami, fryzami i malowniczymi wieżyczkami, jak np. w Strąpiu i Żydowie. Założenia te grodzone były często dekoracyjnie opracowanymi, ceglanyymi murami, zachowanymi m.in. w Dzikowie, Mostkowie, i

Strąpiu.

Wiejska zabudowa zagrodowa

Przeważająca na terenie gminy do 1945 r. własność szlachecka, której ewidentnymi przejawami w zakresie budownictwa były założenia dworskie i folwarki, nie miały wpływu na formy budownictwa wiejskiego. Wznoszone dla służby i pracowników dworskich domy, zachowane m.in. w Strąpiu, Dzikowie czy Mostkowie otrzymały typowe formy wielorodzinnych domów, bliźniaków i czworaków, murowanych z cegły, z dachami o ceramicznym pokryciu. Istniejące przy nich zaplecza gospodarcze sprowadzają się z reguły do niewielkich kurników i chlewików. Inaczej wygląda zabudowa wiejska w dawnych wsiach kościelnych, np. w Rychnowie czy Płonnie, gdzie istnieje szereg obszernych zagród z podwórzami obudowanymi dużymi budynkami gospodarczymi i domami o dekoracyjnie rozwiązanych elewacjach. Najciekawszy i najlepiej zachowany zespół budownictwa wiejskiego tego typu, z zachowanym średniowiecznym rozplanowaniem, istnieje w Rychnowie.

Budynki użyteczności publicznej

Zachowane do dziś w kilku wsiach budynki szkół: Dzikowo, Niepołcko, Płonno, Żydowo i Rychnow, budowanych tu już od 4 ćw. XIX w. zasługują na uwagę, może nie tyle z uwagi na formy architektoniczne, które są proste, ale z uwagi na fakt inwestowania społeczności wiejskich w naukę.

Budowlami użyteczności publicznej były we wsiach, zachowane do dziś w kilku z nich, sale zebrań wiejskich, którym nadawano niekiedy bardzo okazałe formy. Takie właśnie są świetlice w Diedzicach i Moczydłach - budowle te powinny być bezwzględnie ocalone jako charakterystyczne dla budownictwa przełomu XIX/XX wieku i życia ludzi w tamtych czasach. Do zabytkowych już dziś obiektów budownictwa użyteczności publicznej należą także dwie istniejące na terenie gminy (poza Barlinkiem) stacje kolejowe w Dzikowie i Mostkowie. Zbudowane były wkrótce po przeprowadzeniu linii kolejowej (1883-1889) łączącej Barlinek z Głazowem. Zbudowane na początku XX w. budynki stacyjne, na skutek zamknięcia linii kolejowej w 1991 r. będą wkrótce zapewne jedynymi relikwiami tego szlaku komunikacyjnego.

Historyczne założenia pałacowo -ogrodowe

Dla historii budownictwa dworskiego ważne są przykłady z pierwszej i drugiej grupy założeń. Są one niestety w większości całkowicie przekształcone, czy to w wyniku zniszczeń wojennych, czy późniejszego zaniedbania i dewastacji. Zniszczone i rozebrane po 1945 r. zostały np. dwory w: Diedzicach, Dzikowie, Jarząbkach, Mostkowie, Żydowie i Żelicach. Nie wiemy dziś jakie były ich formy, a możliwe, że zawierały w sobie relikwii XVIII wiecznych założeń. Te, które przetrwały, powstałe w 2 poł. XIX i na początku XX wieku, są często również opuszczone i zdewastowane (Lutówko, Stara Diedzina), a w większości bardzo zniszczone. Reprezentują proste, raczej skromne typy murowanych z cegły, tynkowanych, podpiwniczonych, parterowych budowli, których urozmaiceniem są ryzality o neogotyckich lub neobarokowych formach. W grupie jedenastu zachowanych dworów (Brunki, Janowo,

Laskówko, Moczkowo, Niepołcko, Płonno, Równo, Rychnów, Stara Dzielina, Strąpie i Swadzim) wyróżniał się ryglowy dwór w Niepołocku, który niestety jest w stanie ruiny. Z istniejących w XIX w. pełnych zespołów dworskich, najwięcej do naszych czasów przetrwało założenia parkowych, które chociaż w prawie każdym przypadku zniekształcone i zdewastowane, czytelne są w pejzażu wsi okazałymi grupami drzew. Wśród 16 zachowanych na terenie gminy parków do najcenniejszych, dużych założeń, o komponowanych układach należały parki w: Brunkach, Dzielicach, Dzikowie, Janowie, Mostkowie, Niepołcku, Strąpiu, Swadzimie, Żydowie i Żelicach. Parki wiejskie zakładane były zawsze przy siedzibie dworskiej, integralnie związane z nimi przez osie widokowe, przez całą kompozycję. Ich funkcją było zaplecze rekreacyjne dla właścicieli dworu i reprezentacyjna oprawa siedziby. Pozbawione tej funkcji i wiążącej się z tym pielęgnacji, narażone są na swego rodzaju zawieszenie w próżni i dewastację.

Zabytkowe cmentarze wiejskie

W historii rozwoju osadnictwa ważne miejsca zajmowały zawsze cmentarze. W okresie średniowiecza sytuowane były przy kościołach, gdzie funkcjonowały do XIX w. Wówczas na skutek rozporządzeń władz państwowych, cmentarze przy kościołach (istniejących najczęściej w centrum zabudowy wiejskiej) zaczęto zamykać, zakładając nowe, w znacznym oddaleniu od wsi. Na terenie gminy zachowało się 17 cmentarzy, a raczej tyle miejsc po cmentarzach, które w większości zostały zniszczone po 1945 r. O ich dawnym istnieniu świadczą dziś nieliczne tylko zachowane nagrobki, zieleń i fragmenty ogrodzeń.

Drogi wiejskie

Drogi wiejskie są równie trwałym i ważnym elementem krajobrazu kulturowego co rozplanowanie osad i ich zabudowa. Przebieg dróg, ich nawierzchnia i obsadzenie drzewami (charakterystyczne nasadzenia drzew owocowych) powinny być zachowane i chronione wszędzie tam, gdzie nie kłóci się to z konieczną modernizacją drogi.

8.3.3 WYTYCZNE DO OCHRONY KONSERWATORSKIEJ I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU MIEJSKIEGO

Ze względu na wartość istniejących zasobów krajobrazu kulturowego, stan ich zachowania oraz jego postępującą degradację i dezintegrację należy objąć cały zespół miejski planem strefowym ochrony konserwatorskiej.

STARE MIASTO

Najstarsza część Barlinka wymaga obecnie podjęcia takich działań konserwatorskich i budowlanych, które pozwolą -choć częściowo - na przywrócenie jej walorów historycznych, urbanistycznych i krajobrazowych. Z tego względu należy objąć cały teren Starego Miasta planem rewitalizacji i kształtowania krajobrazu. W planie tym należy uwzględnić trzy aspekty:

1. Zachowanie i staranną konserwację istniejących enklaw historycznej zabudowy (ciągów, wnętrz architektonicznych i poszczególnych obiektów) oraz ich wyakcentowanie w pejzażu miasta.

Na szczególne podkreślenie zasługuje zachowanie istniejącej zabudowy historycznej (w tym o wartościach zabytkowych), której liczba w ostatnim ćwierćwieczu niepokojąco spadła z 135 do ok. 60 budynków !

Należy zachować istniejący historyczny układ urbanistyczny Starego Miasta, tj. sieć ulic i placów. Tam, gdzie jest to jeszcze możliwe, zachować należy także wewnętrzne podziały kwartałów na bloki i działki, w celu utrzymania historycznej skali zabudowy. Istniejące budynki wzniesione przed rokiem 1945 - mieszkalne, użyteczności publicznej i gospodarcze przedstawiające walory architektoniczne, historyczne bądź urbanistyczne należy poddać gruntowym remontom i konserwacji, umożliwiającym ich zachowanie w historycznym kształcie. Remonty generalne powinny prowadzić do podniesienia standardu tych budynków do poziomu wymagań współczesnych (instalacje), z zachowaniem przy tym obecnego gabarytu budynków, zasadniczych elementów ich rozplanowania (np. sienie przelotowe i bramy w tradycyjnych domach), pierwotnego detalu architektonicznego i stolarki. Należy uzupełnić, według zachowanych lub zgodnie z ikonografią, brakujące elementy detalu (gzymsy, opaski otworów itp.) oraz stolarki -płycinowe drzwi, czteropolowe i wielopodziałowe okna. Nie należy wprowadzać w elewacjach współczesnej, typowej stolarki o niesymetrycznych podziałach. Szczególnie pieczołowicie winny być potraktowane fasady budynków i elewacje w pierzejach ulic. Elewacje od strony podwórzy mogą być potraktowane mniej rygorystycznie, ale winny również zachowywać pierwotny układ osi otworów i detalu. W przypadku katastrofalnego stanu technicznego istniejącego budynku dopuszcza się jego wymianę na nową substancję, o gabarycie, kształcie i charakterze odpowiadającemu budynkowi pierwotnemu. Rozwiązanie takie należy traktować jako ostateczność. Decyzje w tej kwestii winien podejmować Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie i on też winien zatwierdzić projekt nowego budynku. Dla uczynienia kompozycji historycznej należy zachować i w miarę potrzeb konserwować istniejące fragmenty murów miejskich. Wskazane przy tym jest odtworzenie zlikwidowanego w 1997 r. obrysu obwarowań wzdłuż północnego odcinka ul. Górnej (np. w postaci lekko wyniesionej kamiennej bandy na istniejącym w ziemi historycznym fundamencie, oddzielającej jezdnię od chodnika, leżącego już poza tym obrysem). Zachowania i stałej konserwacji wymagają też elementy małej architektury (fontanna i latarnie w rynku), pierwotne nawierzchnie ulic (bruk - ul. Grodzka i Kościelna) oraz szpalery i grupy zieleni (ul. Jeziorna i Podwale, a także plac przykościelny Piastowskie Wzgórze).

2. Przekształcenie budynków wzniesionych po roku 1945 i ich otoczenia w sposób mający na celu ich zharmonizowanie z zabudową historyczną i krajobrazem.

Większość obiektów wzniesionych po 1945 r na terenie Starego Miasta uznać należy za obiekty dysharmonizujące, wymagające zmiany formy.

Wszelkie zabiegi mające na celu zharmonizowanie nowej, powojennej, blokowej i pawilonowej zabudowy z zabudową historyczną należy traktować jako zabiegi doraźne,

zakładając w dalszej przyszłości stopniową wymianę tej zabudowy. Należy przeprojektować elewacje zabudowy blokowej, tworząc takie rozwiązania kolorystyczne i fakturowe, które optycznie dawałyby efekt zmniejszenia i przytłumienia dużych jednostajnych brył i płaszczyzn. Niedopuszczalne jest użycie ostrych, nasyconych kolorów, tak jak to zrobiono w ciągu ostatnich lat, gdyż w efekcie doprowadzono do jeszcze większej dewaloryzacji środowiska kulturowego. Należy zagospodarować bezpośrednio otoczenie tych budynków, dążąc do akcentowania obrzeży dawnych kwartałów i urządzenia wnętrz międzyblokowych (zieleni, mała architektura). Pawilony handlowe (narożnik ul. Niepodległości z Szewską i ul. Szewska, narożnik ul. Koziej, narożnik Przeskoku, ul. Niepodległości 6, 8, 29, 31, 35a oraz ul. Staromiejska i narożnik ul. Szkolnej z ul. Paderewskiego) należy zastąpić nową zabudową, nawiązującą formą i gabarytami do zabudowy historycznej. Należy zlikwidować garaże przy ul. Koziej i Różanej, a także garaże pod murami obronnymi od strony wschodniej i przy ul. Małej.

3. Uporządkowanie zdeintegrowanej zniszczeniami, wyburzeniami i nową zabudową kompozycji urbanistycznej całego terenu Starego Miasta i jego obrzeży, w nawiązaniu do historycznej sieci ulic, z zachowaniem klasycznych linii zabudowy z uzupełnieniem luk nową tkanką architektoniczną projektowaną indywidualnie, nawiązującą gabarytem i charakterem do zabudowy historycznej.

Nowa zabudowa mieszkalna na terenie Starego Miasta powinna być projektowana indywidualnie i zachowywać gabaryt oraz formę zabudowy historycznej. Budynki winny nawiązywać do typowego dla architektury miasta domu kalenicowego, parterowego lub piętrowego (maksymalnie do trzech kondygnacji), o wysokim dachu z pokryciem ceramicznym. Należy unikać agresywnych rozwiązań architektonicznych - zbytniego rozczłonkowania brył i wielokrotnego przełamywania połączeń dachowych. Nowo projektowana zabudowa winna mieć charakter obrzeżny i służyć tworzeniu zamkniętych wnętrz urbanistycznych. Zabudową o wyżej wspomnianym charakterze należy uzupełnić luki w pierzejach ulic: Jeziornej, Kościelnej, Szkolnej, Staromiejskiej, Wodnej, Armii Krajowej łącznie z ul. Małą, Niepodległości, Żabią, Chmielną, Kozią, Odrzańską, Górną i Podwale. Jedną z najważniejszych kwestii w rewaloryzacji przestrzeni Starego Miasta jest zabudowa dwu kwartałów przyrynkowych: północno-wschodniego i południowo-zachodniego oraz odtworzenie najważniejszego historycznie wnętrza urbanistycznego w mieście tj. rynku. Względy historyczne przemawiają za wypełnieniem kwartałów zabudową i ostatecznym „zamknięciem” rynku. Jednak ze względu na to, że oba wymienione kwartały są zagospodarowane jako tereny zielone (skwery) z wysoką zielenią, a Stare Miasto posiada inne tereny pod zabudowę (wymienione wcześniej luki w zabudowie) kwartały przyrynkowe należy traktować jako rezerwy terenów budowlanych dzielnicy staromiejskiej, a ich zabudowę przewidzieć w dalszej perspektywie czasowej. Zabudowa w kwartałach przyrynkowych winna mieć charakter obrzeżny i spełniać wymogi określone wcześniej dla nowoprojektowanych budynków na terenie Starego Miasta. Zalecane jest odtworzenie nieistniejących dziś budynków w pierzejach przyrynkowych. Zalecane jest otwarcie obu kwartałów; kwartału południowo-zachodniego od strony ul. Sądowej, a kwartału północno-wschodniego od strony

pl. Kościelnego. Prace projektowe (a potem budowlane) winny przewidywać zabudowę dwufasadową (bez zapleczy), czyli frontami zwróconą na zewnątrz i do wnętrza kwartałów, w maksymalnym stopniu zachowując istniejące skwery, tworząc w środku ogólnodostępne zielone wnętrza „atrialne”. Partery budynków (z ewentualnymi bramowymi przejściami do wnętrza kwartałów) w pierzejach rynkowych i pozostałych powinny być przeznaczone na usługi. Doświadczenia innych miast polskich, które zdecydowały się na odbudowę kwartałów staromiejskich (np. Kołobrzeg, Szczecin, Elbląg, Kostrzyn, Stargard) daje dostatecznie dużo wiedzy na temat przeprowadzenia tego skomplikowanego przedsięwzięcia, zarówno od strony merytorycznej jak i gospodarczej. Dla wzmocnienia i poprawienia skuteczności dotychczasowej ochrony układu staromiejskiego należy objąć go w całości strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej.

Ze względu na brak badań archeologicznych Starego Miasta powinno być ono, wraz z obrzeżem, przedmiotem ochrony archeologicznej jako strefa „W III” ochrony archeologicznej. Oznacza to, że wszelkie prace ziemne na tym terenie należy zgłaszać do WZK w Szczecinie. Na niżej wymienionych obszarach potencjalnej eksploracji archeologicznej wszelkie prace ziemne powinny odbywać się pod nadzorem archeologicznym (z ramienia WKZ lub jednostek upoważnionych). Ochronie archeologicznej podlega szczególnie:

- kwartał przykościelny
- rynek
- obszar odpowiadający zarysowi dawnych murów obronnych z bramami i furtami wodnymi
- otoczenie Żydowskiej Góry wraz z nią samą
- rejon ul. Żabiej.

Przyległy do murów staromiejskich teren parkowy, tak zwany Park w Delcie Płoni (właściwie Młynówki) zachował jeszcze ślady kompozycji historycznej i cenny starodrzew. Tę ważną ekspozycję sylwety układu Starego Miasta grupę zieleni należy objąć strefą „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu. Wszystkie te działania mają prowadzić do wzmocnienia historycznej funkcji Starego Miasta jako centrum kulturotwórczego całego ośrodka miejskiego.

POZOSTAŁE DZIELNICE MIASTA

Należy utrzymać historyczną sieć uliczną, linie i charakter zabudowy. Obiekty powstałe przed rokiem 1945, o ile nie utraciły dotąd walorów architektonicznych, winny być zachowane w historycznym kształcie. Remonty i modernizacje nie mogą naruszać pierwotnej formy, szczególnie wyglądu zewnętrznego budynków. Wymienione wcześniej obiekty o szczególnych w skali miasta walorach winny być ujęte w rejestrze lub ewidencji WKZ i otoczone opieką konserwatorską. Należy utrzymać charakterystyczną dla pozastaromiejskich dzielnic miasta dużą ilość zieleni.

NOWE MIASTO

Najcenniejszy zespół zabudowy skupiony wzdłuż osi kompozycyjnej, którą tworzy ulica 1.

Maja. Należy objąć strefą „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej. Współczesną zabudowę w tej strefie należy doprowadzić do formy harmonizującej z historycznymi kamienicami o akcentowanych frontach. Pawilon handlowy u zbiegu ulic Ogrodowej i Dworcowej należy uznać również za obiekt dysharmonizujący, który należy zastąpić nową zabudową. Poza strefą ochrony konserwatorskiej znajdują się wartościowe zabytkowe budynki, które pozostaną w strefie ingerencji konserwatorskiej. W strefie tej, zabudowę blokową przy ulicy Słowackiego i Szpitalnej należy uznać za dysharmonizującą i wymagającą rekompozycji. Tereny wewnątrzblokowe i zewnętrzne otoczenie osiedla należy zagospodarować małą architekturą i zielenią. Bloki i pawilony przy ul. Ogrodowej (za wiaduktem) należy przykryć dwuspadowymi dachami, nawiązującymi do otaczającej zabudowy jednorodzinnej, przy czym przeprojektowania wymagają także elewacje bloków z wprowadzeniem drobniejszych podziałów ścian. Dla ochrony zabytkowych zespołów: Młyna Fabrycznego i Młyna Papierni, najlepiej

zachowanych spośród kilku osad młyńskich zlokalizowanych na Płoni (w granicach miasta), należy wyznaczyć dla nich strefę „A” bezpośredniej ochrony konserwatorskiej. Innymi cennymi zabytkami są:

- budynek szpitala (wpisany do rejestru zabytków). Dla jego ochrony należy wyznaczyć strefę „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu, obejmującą również fragment przyległego parku leśnego, który stanowi historyczne otoczenie budynku;
- budynek zwany Zwiebel Villa (w trakcie wpisu do rejestru zabytków), stanowiąca charakterystyczny akcent w panoramie miasta od strony jeziora; dla ochrony tego obiektu należy również wyznaczyć strefę „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu, obejmującą całe wzgórze, na którym zlokalizowany jest budynek;
- budynek kąpieliska miejskiego (wpisany do rejestru zabytków). Jest to właściwie zespół budynku plaży miejskiej wraz z drewnianymi pawilonami i pomostami oraz boiskami sportowymi i terenem parku leśnego; dla ochrony tego zespołu należy wyznaczyć strefę „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu obejmującą kąpielisko, tereny sportowe i parkowe.

ZYDLUNG

Zabudowa tej części miasta powstała w latach 20-tych i 30-tych ubiegłego wieku. Do dziś zachowały się plany niezrealizowanych fragmentów zabudowy. Charakterystyczny układ budynków na wąskich, długich działkach pozwalał na lokalizację towarzyszącej zabudowy gospodarczej przy zachowaniu dość luźnej zabudowy. Nową, powojenną zabudowę sytuowano na zapleczu istniejących domów, niszcząc tym walory historycznego układu urbanistycznego. Dla ochrony tego pomimo wszystko jednorodnego zespołu historycznej zabudowy należy objąć go strefą „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej. Nowa zabudowa winna być projektowana indywidualnie i nawiązywać do gabarytu i form sąsiadującej jednorodzinnej zabudowy historycznej. Projekty budynków wznoszonych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy historycznej powinny być zatwierdzone przez WKZ w Szczecinie lub upoważnione przez niego jednostki.

PRZEDMIEŚCIE MYŚLIBORSKIE

Ta część miasta, pomimo licznych wyburzeń i powstania osiedla przy ul. Stodolnej, zachowała historyczne rozplanowanie i jego cenne elementy. Jednym z nich jest zespół zabudowy dawnej fabryki beczek Neusteina (obecnie Stary Tartak), który łączy się z placem przy dawnej Hali Sportowej (obecnie sklep spożywczy sieci Netto). Teren ten łącznie z fragmentem zabudowy miejskiej położonej w bezpośrednim sąsiedztwie murów miejskich należy objąć strefą „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej. Również strefą „B” ochrony należy objąć układ i wartościową zabudowę historyczną ulicy Gorzowskiej - relikty dawnej dzielnicy stodolnej i XIX wieczne kamienice małomiasteczkowe. Zespół zabytkowych budynków szkół, dawnej Folksschule i Mittelschule wraz z przyległym terenem tzw. Żydowskiej Góry, na której znajdują się pozostałości cmentarza żydowskiego (domniemane grodzisko przedlokacyjne) należy objąć strefą „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu i zadbać przede wszystkim o:

- ochronę tego zespołu w panoramie miasta (zneutralizowanie bryły sali gimnastycznej)
- stworzenie lapidarium na terenie cmentarza i ochronę resztek zieleni cmentarnej. Zabytkowy zespół zieleni pocmentarnej przy ulicy Gorzowskiej wraz z obecnie jeszcze czynnym cmentarzem komunalnym należy również objąć strefą „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu ze względu na:
 - niszczenie starodrzewu w parku pocmentarnym w trakcie realizacji zabudowy wzdłuż ulicy Gorzowskiej,
 - niszczenie kompozycji i cennego wyposażenia historycznego cmentarza w trakcie dokonywania nowych pochówków i prac „porządkowych” (teren nowego cmentarza komunalnego niszczone niewykorzystany).

Fragment dobrze zachowanego zabytkowego krajobrazu kulturowego doliny Płoni znajdujący się poza zwartą zabudową miejską wraz z trzema osadami młyńskimi i pozostałościami urządzeń spiętrzających należy objąć strefą „K” ochrony konserwatorskiej krajobrazu. W strefie tej przede wszystkim trzeba zabezpieczyć budynek młyna Untermüle, który jest jednym z niewielu już przykładów budownictwa ryglowego.

Ochrona i rewaloryzacja eksponowanych panoram miasta

Wytyczne konserwatorskie dotyczące miasta muszą znaleźć odzwierciedlenie nie tylko w sposobie kształtowania jego poszczególnych obszarów, ale również w komponowaniu i kształtowaniu całości obszaru miasta, który najlepiej odzwierciedla panorama. Najbardziej eksponowaną jest panorama Barlinka od strony jeziora i ulicy Strzeleckiej. Właśnie w tej panoramie najbardziej drastycznie widać niedostosowanie skali nowego budownictwa do staromiejskiego układu urbanistycznego. Zniwelowana została częściowo dominacja bryły kościoła w sylwecie miasta oraz efekt piętrzenia się zabudowy od strony jeziora w stronę rynku. Aby zharmonizować wszystkie elementy kompozycji sylwety miasta należy zachować starą, drobną zabudowę pomiędzy blokami a jeziorem oraz pod murami miasta. Należy wprowadzić w tym rejonie nową, uzupełniającą, drobną zabudowę z wysokimi, ceramicznymi dachami. Dla osłabienia efektu „rozsadzania” panoramy, który tworzą nowe bloki i

agresywnie wysunięta ku jezioru hala gimnastyczna (SP 1), należy zmienić ich wystrój architektoniczny poprzez wprowadzenie w ich tle zieleni wysokiej, a na przedpolu zieleni niskiej. Dla ochrony i rewaloryzacji tej panoramy wyznacza się strefę „E” konserwatorskiej ochrony ekspozycji. Następną, bardzo eksponowaną panoramą miasta jest jego widok ze wzgórza „Golgota”. Wszelkie działania zmierzające do odtworzenia skali historycznej zabudowy i wnętrza urbanistycznych oraz jej charakteru i kolorytu (detal zabudowy i ulicy) należy uznać za właściwe i jedynie słuszne. Niestety, wewnątrzmięskie bloki, a zwłaszcza te wzdłuż ul. Jeziornej, działają jak parawan oddzielający widok na wnętrze miasta i na jezioro. Efekt ten jest nie do przezwyciężenia przy obecnym sposobie zabudowy Starego Miasta. W strefie tej panoramy od strony wjazdu z Lipian do miasta znajduje się niezabudowany teren (przed wojną teren tartaku). Jest to przyszły teren inwestycyjny. Dla ochrony sylwety miasta i czytelności średniowiecznego układu urbanistycznego wyznaczyć należy strefę „E” konserwatorskiej ochrony jej ekspozycji. Inną, atutową panoramą układu staromiejskiego tworzy widok z Górnego Tarasu i osiedli do niego przylegających. Z wyjątkiem dwóch kurtynowo wkomponowanych dużych brył nie jest on niczym więcej zakłócony i wskazane jest utrzymanie tego stanu, z tworzeniem w miarę możliwości nowych punktów widokowych (np. poprzez przekształcenia stromego zbocza między wąwozami, w teren rekreacyjno-wypoczynkowy, z tarasowo-wytyczonymi alejami i małą architekturą parkową).

Unikalna panorama jeziora wraz z częścią wtopionego w kotlinę miasta przy wjeździe do Barlinka z Gorzowa zagrożona jest zaciągnięciem szczelnej przesłony przez nową zabudowę wkradającą się na atrakcyjne, nie tylko dla indywidualnego odbiorcy, tereny pomiędzy szosą a brzegiem jeziora. Należy w związku z tym wyłączyć te obszary z jakiegokolwiek zabudowy i kompleksowych zadrzewień, dopuszczając jedynie nasadzenia pojedyncze lub kępowe oraz objąć strefą ochrony ekspozycji „E”.

Mniej rozległe widoki panoramiczne:

- na zabudowę ulicy Świętego Bonifacego z za jeziora Chmielowego (Głębokiego), w której pozytywną dominantą jest sylweta kościoła,
- na skłon doliny Płoni poniżej toru kolejowego z za stawów rybnych, w której negatywną dominantę stanowi komin kotłowni miejskiej,
- na zabytkowy zespół Młyna Papierni z wnętrza krajobrazowego wyznaczonego przyległymi wzgórzami i ścianą lasu,

wymagają również ochrony i kształtowania zgodnego z historyczną wytyczną kompozycyjną. Dla ich ochrony należy wyznaczyć strefy „E” ochrony ekspozycji.

Ze względu na znaczny (w skali całego miasta) stopień zachowania historycznej substancji urbanistycznej i architektonicznej, wyjątkowo piękne, naturalne ukształtowanie terenu miasta i harmonijne wkomponowanie w ten krajobraz historycznej zabudowy, na terenie całego Barlinka winno być zabronione wznoszenie typowych rozwiązań blokowych, budynków o wysokości większej niż cztery kondygnacje, a w sąsiedztwie zabudowy historycznej także innych typowych rozwiązań architektonicznych o gabarycie znacznie odbiegającym od typowego dla zabudowy miasta modułu (np. wielkopowierzchniowe hale handlowe). W zabudowie nowych terenów winno być preferowane budownictwo jedno- i wielorodzinne

(szeregowo) o maksymalnej wysokości do trzech kondygnacji. Należy unikać wkomponowywania wielkich brył w teren o zróżnicowanym ukształtowaniu i tworzenia w ten sposób kurtyn widokowych (niezalecanym przykładem: wielorodzinne budynki przy ul. Zielnej i Kombatantów). W nowopowstających budynkach na terenie całego miasta należy stosować wysokie dachy o pokryciu ceramicznym. Zabudowę historyczną na terenie całego miasta należy stale utrzymywać na wysokim poziomie techniczno-użytkowym i estetycznym (remonty kapitalne i bieżące).

8.3.4 WARUNKI OCHRONY ZABYTKOWYCH OBIEKTÓW I OBSZARÓW

Dla ochrony wartości kulturowych krajobrazu opracowano **systemu ochrony krajobrazu kulturowego**, który jest podstawą ochrony obszarowej (na wzór ESOCh), a po wejściu w życie rozporządzeń wykonawczych do ustawy o ochronie dóbr kultury będzie podstawą do tworzenia obszarów prawnie chronionych. System ten uszczegółowieniem zapisów zawartych w „Ochronie zabytkowego Krajobrazu Kulturowego Województwa Zachodniopomorskiego” (Szczecin 2000 r.), stąd numeracja elementów systemu odpowiada numeracji ciąglej przyjętej dla całego terenu województwa. System zawiera następujące kategorie obszarów:

RK rezerwy kulturowe

PK parki kulturowe

SOK strefy ochrony konserwatorskiej

SIK strefy ingerencji konserwatorskiej

Na terenie gminy nie wyznaczono żadnego rezerwatu kulturowego.

- **Park Kulturowy (PK)**

Forma ochrony wyróżniających się krajobrazowo i kulturowo terenów, na których znajdują się zróżnicowane bądź jednorodne pod względem historyczno-architektonicznym dobra kultury, posiadające wyrazistą tożsamość, wraz z otaczającym krajobrazem geograficzno-przyrodniczym. Parki kulturowe należy ustanowić w celu ochrony zabytkowych form i treści krajobrazu kulturowego tożsamego dla pejzażu regionu, zintegrowanego ze środowiskiem przyrodniczym. Część doliny Płoni wchodzi w skład projektowanego „Parku Kulturowego Doliny Rzeki Płoni”, obejmującego obszary położone wzdłuż rzeki od jeziora Miedwie na terenie gminy Stargard Szczeciński, przez Przelewice, aż do źródliska rzeki Płoni w gminie Barlinek. Obszar ten w przeszłości był zagospodarowany przez cystersów; pozostałości zakonu cysterskiego znajdują się w Kołbaczu, położonym na terenie parku. Projektuje się również Park Kulturowy „Strąpie” obejmujący zespół zabudowań folwarcznych z pałacem, parkiem oraz kościółkiem wiejskim. Zespół jest jednym z cenniejszych i lepiej zachowanych zespołów województwa zachodniopomorskiego. Na terenie PK powinny obowiązywać rygory ochrony krajobrazu i zespołów zabudowy oraz zagospodarowania terenu stanowiące w programie ochrony. Program ochrony parku jest integralną częścią planu regionalnego i jest wiążący dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowości. Ochrona, konserwacja i rewaloryzacja krajobrazu wewnętrznego oraz zewnętrznego PK winny opierać się na następujących założeniach:

- utrzymanie sieci osadniczej; zakaz nowej zabudowy poza obrębem tradycyjnych niw

- siedliskowych; wskazana reaktywacja wyludnionych miejscowości i opuszczonych siedlisk;
- utrzymanie w miejscowościach układu ulic i placów z zachowaniem ich przebiegu, przekrojów, nawierzchni, pierwotnych linii rozgraniczających i linii zabudowy;
 - utrzymanie i odtworzenie historycznych podziałów parcelacyjnych;
 - utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej lub lokalnej-kulturowej oraz zachowanych elementów zagospodarowania terenu w dobrym stanie technicznym, funkcjonalnym oraz estetycznym;
 - nowa zabudowa powinna być lokalizowana w granicach historycznych układów, na siedliskach pustych i porzuconych;
 - dopuszcza się nową zabudowę w gabarytach i na lokalizacji zabudowy dotychczasowej w nawiązaniu do usuniętej lub w oparciu o typ zabudowy regionalnej;
 - utrzymanie i wyeksponowanie układów komponowanej zieleni parków, cmentarzyobsadzeń przydrożnych.

- **Strefa Ochrony Konserwatorskiej (SOK)**

Forma ochrony jednostek osadniczych o wartościach zabytkowych, posiadających cechy lokalne charakteryzujące historyczny rozwój przestrzenny regionu, czytelnie zachowane historyczne układy, zespoły tradycyjnej zabudowy, dominanty historyczne o walorach lokalnych, egzemplifikujące cechy krajobrazu tożsame dla określonego regionu.

Działania w obrębie stref ochrony konserwatorskiej powinny zmierzać nie tylko do zachowania historycznej struktury, ale też do jej rewaloryzacji i powinny być regulowane szczegółowymi zapisami w planach zagospodarowania przestrzennego obejmujących cały obszar objęty strefą.

- **Strefa Ingerencji Konserwatorskiej (SIK)**

Forma ochrony ustanowiona w celu zapewnienia nadzoru konserwatorskiego nad historycznymi elementami kompozycji przekształconych jednostek osadniczych.

Działania w obrębie SIK powinny zmierzać do ochrony zachowanych elementów historycznego zagospodarowania wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w ewidencji konserwatorskiej przy jednoczesnym harmonijnym kształtowaniu krajobrazu współczesnego. Zadanie te należy realizować w trybie tradycyjnej działalności inwestycyjnej w oparciu o plan miejscowy i współczesne koncepcje projektowe, na zasadzie dobrej kontynuacji.

Tabela nr 22 Zestawienie miejscowości wraz z waloryzacją, wtycznymi i proponowanymi formami ochrony

NAZWA JEDNOSTKI Gmina	Stopień walory- zacji	Wtyczne strefowe		Proponowane formy ochrony		Istniejące formy ochrony krajobrazu
		Strefo- wanie	zakresy i kierunki	Ochrona miejscowości	Ochrona obszarowa	
Barlinek	2	A, B, E, K	KONS, INTE, KONT	SOK		
Brunki	4	K,E	KONS	SIK		
Dziedzice	3	A, B, K, E	KONS, REKN,	SOK		
Dzikowo	3	B, K	INTE, REKN, KONS	SOK		
Jarząbki	5	B,K	REKN,KONT	SIK		
Krzyńka	4	B, E	INTE, REKOM	SIK		
Laskówko	3	A,B, K, E	KONS, REKN,	SOK	PK3	BGPK
Lutówko	6	B, K	KONS,REKN.INTE	SIK		
Łubianka	4	B,K	KONT	SOK		
Moczkowo	6	B, K,E	INTE, REKN, EKOM	SIK		BGPK
Moczydło	4	B,K,E	KONT	SIK		BGPK
Mostkowo	6	A, B, K E	KONS, INTE, REKN,	SOK		
Niepołtcko	5	B, K,E	REKN,	SOK	PK3	BGPK
Okunie	4	B,K,E	KONT	SIK		BGPK
Płonno	3	A, B, K, E	KONS, REKON	SOK	PK3	
Równo	3	A, B, K, E	KONS, REKN,	SOK	PK3	
Rychnów	3	A, B,K,E	KONS, KONT, INTE	SOK		
Stara Dziedzina	3	B,K,E	KONS,	SOK		
Strąpie	1	A, K,E	KONS, INTE	PK21		
Swadzim	4	B,K	KONS,	SIK		
Żelice	4	B,K	KONS, REKN	SIK		
Żydowo	5	B, K,E	KONS, REKN,	SOK	PK3	BGPK

LEGENDA:

Kolumna 2: stopień waloryzacji, wskazano na walory zabytkowe jednostki (lub ich brak) w skali 6. punktowej

1p. jednostka o wartości zabytkowej, z czytelną historyczną kompozycją przestrzenną(jednorodną lub z nawarstwieniami), zabudową o ponadlokalnych walorach architektonicznych i historycznych, w dobrym lub dość dobrym stanie zachowania;

2p. jednostka o wartości zabytkowej, z czytelnym (jednorodnym lub nawarstwionym) układem, z licznym zespołem zabudowy historycznej o znacznych walorach zabytkowych, w różnym stopniu zachowania;

3p. jednostka o wartości zabytkowej, z czytelnym układem historycznym z nawarstwieniami, licznym zespołem tradycyjnej zabudowy zaniedbanym lub częściowo zdegradowanym;

4p. jednostka o wartości zabytkowej, z jednorodnym układem historycznym, zabudową tradycyjną zachowaną w różnym stopniu,

5p. jednostka o wartości zabytkowej, z układem historycznym częściowo zatartym przez zniszczenie istotnego elementu, zabudową tradycyjną zachowaną w różnym stopniu

6p. jednostka z układem historycznym, zdegradowana zdominowana współczesną kompozycją przestrzenną i zabudową sprzeczną z dawną.

Kolumna 3: strefy ochrony konserwatorskiej – A, B, K, E - w obrębie jednostki osadniczej, zasady wyznaczania stref przedstawiono w rozdz.

Kolumna 4: zakres i kierunki działań konserwatorskich w strefach są to:
KONS – konserwacja, INTE – integracja, REKN – rekonstrukcja, REKOM – rekompozycja, KONT – kontynuacja.

Kolumny 5 i 6: proponowane formy ochrony, z wyszczególnieniem:

- -form ochrony miejscowości (kol. 5) - RK, PK, SOK, SIK
- -form ochrony obszarowej (kol.6) zawarta jest informacja czy jednostka jest położona w obrębie większego obszaru postulowanego do ochrony – PK, ZSOK.

Kolumna 7: informacja o położeniu jednostki na obszarze Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych

STREFA „A” -ściślejszej ochrony układów przestrzennych lub ich fragmentów - obszar uznany za szczególnie ważny jako materialne świadectwo historyczne.

OCHRONIE PODLEGA:

- rozplanowanie ulic i placów oraz ich zachowane oryginalne nawierzchnie,
- historyczne linie zabudowy,
- historyczne granice działek i szerokości frontów zabudowy,
- istniejąca zabudowa o walorach zabytkowych /wpisana do rejestru zabytków lub

zakwalifikowana do rejestru/,

- historyczne formy zabudowy,
- zieleń komponowana, jej układ i skład gatunkowy,
- mała architektura /ogrodzenia, bramy, pomniki/.

WARUNKI OCHRONY:

- obowiązuje trwałe zachowanie historycznego układu przestrzennego we wszystkich jego elementach,
- usunięcie lub przebudowa obiektów dysharmonizujących,
- wszelka działalność budowlana wymaga zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w trybie określonym przez Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 18.10.2000r. w sprawie zasad i trybu udzielania i cofania zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich, archeologicznych i wykopaliskowych oraz warunków ich prowadzenia i kwalifikacji osób uprawnionych do wykonywania tych prac (Dz.U. Nr 93, poz. 1033)
- obowiązuje uzgodnienie dokumentacji projektowej z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Proponowane ustanowienie stref „A” ochrony konserwatorskiej:

BARLINEK	- strefa „A”1 ochrony konserwatorskiej zespołu staromiejskiego - strefa „A”2 ochrony zespołu Młyna Fabrycznego - strefa „A”3 ochrony zespołu Młyna Papierni
DZIEDZICE	-strefa „A” ochrony terenu parceli kościoła wraz z obiektem kościoła i murem ogradzającym
DZIKOWO	- strefa „A” ochrony działki kościelnej wraz z budynkiem kościoła
JANOWO	- strefa „A” ochrony zespołu zabudowy dworu wraz z budynkami gospodarczymi
LASKÓWKO	- strefa „A” ochrony dworu
MOSTKOWO	- strefa „A” ochrony działki kościelnej wraz z kościołem - strefa „A” ochrony zespołu zabudowy dworca
NIEPOŁCKO	- strefa „A” ochrony dworu
PŁONNO	- strefa „A” ochrony działki kościelnej
RÓWNO	- strefa „A” ochrony działki kościelnej wraz z przyległym cmentarzem - strefa „A” ochrony założenia pałacowo-ogrodowego wraz z folwarkiem
RYCHNÓW	- strefa „A” ochrony działki kościelnej
STRĄPIE	- strefa „A” ochrony układu przestrzennego folwarku wraz z dworem i kościołem

STREFA „B” - ochrony układów przestrzennych lub ich fragmentów, w obrębie których zachowało się w dużym stopniu historycznie ukształtowane rozplanowanie i zabudowa o

lokalnych wartościach kulturowych.

OCHRONIE PODLEGA:

- rozplanowanie ulic i placów, z uwzględnieniem możliwości ochrony zachowanych nawierzchni,
- historycznie ukształtowane szerokości frontów parceli i działek siedliskowych,
- rozplanowanie zabudowy działek siedliskowych i charakterystycznego usytuowania budynku mieszkalnego,
- forma architektoniczna zabudowy -gabaryty wysokościowe, formy dachów, zasadnicza kompozycja elewacji,
- zieleń komponowana /obsadzenia ulic, starodrzew w obrębie siedlisk/; jej układ i skład gatunkowy,

□

WARUNKI OCHRONY:

- obowiązuje utrzymanie zasadniczych elementów układu przestrzennego,• obiekty dysharmonizujące powinny być docelowo usunięte lub przebudowane,
- nowe obiekty należy dostosować do historycznej kompozycji przestrzennej oraz architektonicznych form zabudowy, występujących w obrębie miejscowości,
- przy budowie nowych obiektów lub remontach zabudowy dawnej, wskazane jest stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych, przede wszystkim w pokryciach dachów,
- obowiązuje uzgodnienie dokumentacji projektowej z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,

Proponowane ustanowienie stref „B” ochrony konserwatorskiej:

BARLINEK	- strefa „B”1 ochrony Przedmieścia Myśliborskiego wraz ze Starym Tartakiem - strefa „B”2 ochrony założenia Nowego Miasta - strefa „B”3 ochrony zabudowy ulicy Gorzowskiej - strefa „B”4 ochrony dzielnicy Zydlung
DZIEDZICE	- strefa „B” ochrony układu wsi
DZIKOWO	- strefa „B” ochrony układu wsi z elementami o wartościach kulturowych i architektonicznych
JARZĄBKI	- strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi - strefa „B” ochrony układu przestrzennego i zabudowy kolonii
KRZYŃKA	- strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi
LASKÓWKO	- strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi
LUTÓWKO	- strefa „B” ochrony układu przestrzennego założenia folwarcznego
ŁUBIANKA	- strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi
MOCZKOWO	- strefa „B” ochrony założenia folwarku
MOCZYDŁO	- strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi

MOSTKOWO - strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi
 NIEPOŁCKO - strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi OKUNIE - strefa „B” ochrony układu wsi
 PŁONNO - strefa „B” ochrony reliktywów średniowiecznego układu przestrzennego wsi
 RÓWNO - strefa „B” ochrony układu wsi
 RYCHNÓW - strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi
 STARA DZIEDZINA - strefa „B” ochrony zespołu folwarcznego
 SWADZIM - strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi
 ŻELICE - strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi
 ŻYDOWO - strefa „B” ochrony układu przestrzennego wsi

STREFA „K” - ochrony krajobrazu związanego z zespołem zabytkowym lub obszary ukształtowane w wyniku działalności człowieka - parki, cmentarze, aleje.

OCHRONIE PODLEGA:

- historycznie ukształtowana granica parków i cmentarzy
- kompozycja zieleni; rozplanowanie i skład gatunkowy
- układ dróg i alejek w obrębie parków i cmentarzy
- mała architektura: ogrodzenia, bramy
- nagrobki, krzyże, ogrodzenia kwater i inne zachowane elementy urządzenia cmentarzy

WARUNKI OCHRONY:

- zachowanie historycznych granic i innych elementów urządzenia w obrębie strefy
- niedopuszczalna jest parcelacja i zabudowa zabytkowego założenia
- obiekty kubaturowe na terenie parków mogą być lokalizowane tylko w miejscu dawnej zabudowy, wkomponowane w układ założenia
- tereny dawnych, obecnie nie użytkowanych cmentarzy, należy uporządkować, zachowane zabytki sepulkralne zabezpieczyć
- wszelkie prace renowacyjne, porządkowe, wycinki wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, a w przypadku założeń wpisanych do rejestru zabytków zezwolenia WKZ

Proponowane ustanowienie stref „K” ochrony konserwatorskiej:

BARLINEK - strefa „K”1 ochrony Parku w Delcie
 BARLINEK - strefa „K”2 ochrony cmentarza żydowskiego wraz z otaczającym założeniem dwóch szkół
 BARLINEK - strefa „K”3 ochrony zieleni parku pocmentarnego wraz z cmentarzem przy ulicy Gorzowskiej
 BARLINEK - strefa „K”4 ochrony zespołu zieleni przy ulicy Strzeleckiej wraz z

	budynkiem Cebulowej Willi
BARLINEK	- strefa „K”5 ochrony parku przy ulicy Sportowej wraz z kompleksem plaży miejskiej
BARLINEK	- strefa „K”6 ochrony parku przy szpitalu miejskim wraz z kompleksem budynków szpitalnych
BARLINEK	- strefa „K”7 ochrony krajobrazu kulturowego fragmentu doliny Płoni wraz z osadami młyńskimi
BRUNKI	- strefa „K” ochrony założenia parkowego
DZIEDZICE	- strefa „K” ochrony terenu cmentarza - strefa „K” ochrony terenu parku podworskiego
DZIKOWO	- strefa „K” ochrony założenia parkowego - strefa „K” ochrony cmentarza
JANOWO	- strefa „K” ochrony założenia parku wraz z detalem architektonicznym
LASKÓWKO	- strefa „K” ochrony założenia parkowego - strefa „K” ochrony cmentarza
LUTÓWKO	- strefa „K” ochrony parku podworskiego
ŁUBIANKA	- strefa „K” ochrony zabytkowego cmentarza
MOCZKOWO	- strefa „K” ochrony założenia parkowego - strefa „K” ochrony cmentarza
MOCZYDŁO	- strefa „K” ochrony założeń cmentarzy
MOSTKOWO	- strefa „K” ochrony założenia parkowego - strefa „K” ochrony cmentarza
NIEPOŁCKO	- strefa „K” ochrony założenia parku - strefa „K” ochrony cmentarza
OKUNIE	- strefa „K” ochrony cmentarza
PŁONNO	- strefa „K” ochrony cmentarzy - strefa „K” ochrony założenia pałacowo-ogrodowego
RYCHNÓW	- strefa „K” ochrony cmentarza
STARA DZIEDZINA	- strefa „K” ochrony założenia parkowego
STRĄPIE	- strefa „K” ochrony parku - strefa „K” ochrony cmentarza
SWADZIM	- strefa „K” ochrony parku
ŻELICE	- strefa „K” ochrony założenia parkowego
ŻYDOWO	- strefa „K” ochrony założenia parkowego wraz z cmentarzem - strefa „K” ochrony cmentarza rodzinnego Kalcksteinów

STREFA „ E” - ochrony ekspozycji zabytkowego układu przestrzennego lub jego elementów.

OCHRONIE PODLEGA:

- obszar stanowiący zabezpieczenie widoku na sylwetę lub dominanty zabytkowego układu

WARUNKI OCHRONY:

- obowiązuje wyłącznie obszar spod zabudowy kubaturowej, zakłócającej ekspozycję zabytku
- wszelkie inwestycje na tym terenie należy poprzedzić studiami panoramicznymi, które szczegółowo określają warunki oraz dopuszczalny zasięg zabudowy
- lokalizacja obiektów kubaturowych i innych wysokich urządzeń wymaga uzyskania zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Proponowane ustanowienie stref „E” ochrony konserwatorskiej:

BARLINEK	- strefa „E”1 ochrony ekspozycji panoramy Starego Miasta od strony jeziora
BARLINEK	- strefa „E”2 ochrony ekspozycji Starego Miasta od strony wjazdu z Lipian i Wzgórza Golgota
BARLINEK	- strefa „E”3 ochrony ekspozycji panoramy zabudowy ul.Św. Bonifacego od strony jeziora
BARLINEK	- strefa „E”4 ochrony ekspozycji panoramy wnętrza doliny Płoni od strony stawów
BARLINEK	- strefa „E”5 ochrony ekspozycji zespołu Młyna Papierni
BARLINEK	- strefa „E”6 ochrony ekspozycji wnętrza jeziora Barlineckiego od strony ulicy Gorzowskiej
BRUNKI	- strefa „E” ochrony ekspozycji założenia pałacowo-ogrodowego
DZIEDZICE	- strefa „E” ochrony ekspozycji wsi
DZIKOWO	- strefę „E” ochrony ekspozycji parku
JANOWO	- strefa „E” ekspozycji założenia dworsko-parkowego
JARZĄBKI	- strefa „E” ochrony ekspozycji parku
LASKÓWKO	- strefa „E” ochrony ekspozycji założenia dworsko-parkowego
LUTÓWKO	- strefa „E” ochrony ekspozycji założenia pałacowo-ogrodowego
MOCZYDŁO	- strefa „E” ekspozycji wsi w krajobrazie
MOSTKOWO	- strefa „E” ochrony ekspozycji kościoła
NIEPOŁCKO	- strefa „E” ekspozycji założenia pałacowo-ogrodowego
OKUNIE	- strefa „E” ochrony ekspozycji wsi
OSINA	- strefa „E” ekspozycji układu w krajobrazie
PŁONNO	- strefa „E” ekspozycji panoramy wsi
RÓNO	- strefa „E” ochrony ekspozycji zespołu folwarcznego
RYCHNÓW	- strefa „E” ochrony ekspozycji panoramy wsi
STARA DZIEDZINA	- strefa „E” ochrony ekspozycji wsi
STRĄPIE	- strefa „E” ochrony ekspozycji zespołu folwarcznego i parku

ŻYDOWO - strefa „E” ochrony ekspozycji zespołu pałacowo - ogrodowego

STREFA "W.II." - częściowej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami.

OCHRONIR PODLEGA:

- stanowiska wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w ewidencji służby konserwatorskiej -Wojewódzkiego Oddziału Służb Ochrony Zabytków w Szczecinie.
- WARUNKI OCHRONY
- Zachowanie stanowiska wpisanego do rejestru zabytków oraz ujętego w ewidencji służby konserwatorskiej.
- Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich i budowlanych przez Wojewódzki Oddział Służb Ochrony Zabytków w Szczecinie. Obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie przed podejmowaniem decyzji o jakiegokolwiek działalności .
- W przypadku podjęcia realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych oraz zorganizowanie nadzoru archeologiczno-konserwatorskiego w trakcie wykonywania prac inwestycyjnych lub remontowych związanych z pracami ziemnymi.
- Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od Wojewódzkiego Oddziału Służb Ochrony Zabytków w Szczecinie.

Stanowiska zaklasyfikowane do strefy W. II ochrony konserwatorskiej

Nr stan. na mapie	Miejscowość	Nr stan. na arkuszu	Nr stan. w miejscowości	Chronologia	Funkcja
26	NIEPŁOCKO	60/38-11	1	KŁŻ,R,STAR,WS,SR	X,OO,LX,LX
28	- II -	62/38-11	3	R,WS,SR	X,O,LX
30	- II -	64/38-11	5	N,R,STAR,WS,SR	X,X,X,X,LX
31	- II -	65/38-11	6	STAR,SR,NOW	O,LX,LX
33	ŻYDOWO	67/38-11	6	STAR,WS,SR	O,LX,X
37	DZIEDZINA	24/39-10	4	KŁŻ(V EB)	O
38	- II -	25/39-10	5	R,WS,SR,NOW	O,L,LX,X
44	DZIEDZICE	31/39-10	10	WS(VIII-IX)	O
47	MOSTKOWO	34/39-10	1	KŁŻ,STAR,WS(VIIVIII)	LX,O,O
52	DZIEDZICE	53/3910	24	R?,STAR	X,O
53	- II -	54/3910	5	M,KŁŻ(IV-V EB)	O,CC

64	- II -	46/3910	21	N,STAR,R,SR,R	LX,LX,O,LX,O
66	- II -	48/39	1	N?,STAR,SR,M,KŁŻ,	LX,O,LX,O,CC,
	- II -	10		R(III-V),?	C,O
67	- II -	49/3910	6	R,SR,M,WS/SR	O,LX,LX,O
68	- II -	50/3910	4	WS,M,WS(K VI-VII)	X,O,O
74	STRĄPIE	4/3911	6	WS(VI-VIII)	O
82	SWADZIM	62/3910	1	KŁŻ	O
88	NIERYBNO	7/3911	1	KŁŻ	O
108	ŻYDOWO	29/3911	1	EK,STAR,SR,NOW	LX,X,O,LX
114		1/39-12	7	R?,SR	O,X
123	DZIKOWO	1/40-11	3	WS(IX),SR(XIII-XIV)	X,O
128	RYCHNÓW	5/40-11	2	STRA,SR(XV),NOW	LX,O,X
138	DZIKOWO	13/4011	6	KŁŻ	O
150	PŁONNO	3/39-12	1	KŁŻ	O
157	- II -	10/3912	8	STAR,SR(XIIIIV),NOW	X,O,LX
161	- II -	18/3912	16	WS,SR(XIV-XV)	LX,O
163	- II -	15/3912	13	SR(XIII-XIV),NOW	O,X
171	MOCZYDŁO	1/41-12	1	STAR,WS,SR	O,LX,O

Strefa "W.III." - ograniczonej ochrony archeologicznej, polegającej na prowadzeniu obserwacji archeologicznej w formie nadzoru archeologiczno-konserwatorskiego w przypadku podejmowania prac związanych z robotami ziemnymi.

OCHRONIE PODLEGAJĄ:

- stanowiska ujęte w ewidencji służby konserwatorskiej. Dla wszystkich stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji konserwatorskiej należy wyznaczyć strefę „W.III”. ochrony konserwatorskiej. Również strefą „W.III” należy objąć teren Starego Miasta.

WARUNKI OCHRONY

- Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich i budowlanych podejmowanych w obrębie stanowisk przez Wojewódzki Oddział Służb Ochrony Zabytków w Szczecinie.

- W przypadku podjęcia realizacji inwestycji obowiązuje prowadzenie nadzoru archeologiczno-konserwatorskiego oraz ewentualnych badań ratunkowych na koszt Inwestora. Inwestorzy i użytkownicy terenu zobowiązani są do zawiadomienia PSOZ o podjęciu działań inwestycyjnych lub remontowych związanych z robotami ziemnymi z wyprzedzeniem minimum 3-miesięcznym, w celu umożliwienia zorganizowania nadzoru archeologiczno - konserwatorskiego.
- Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania

stosownego zezwolenia od Wojewódzkiego Oddziału Służb Ochrony Zabytków w Szczecinie. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy, w okresie od maja do października.

Stanowiska zaklasyfikowane do strefy W. III ochrony konserwatorskiej

Nr stan. na mapie	Miejscowość	Nr stan. na arkuszu	Nr stan. w miejscowości	Chronologia	Funkcja

1	LASKÓWKO SŁOWIAŃSKIE	41/38-11	1	STAR	O
2	- II -	42/38-11	2	R,STAR	X,O
3	- II -	43/38-11	3	STAR,SR	O,X
4	- II -	44/38-11	7	STAR	O
5	- II -	47/38-11	4	KŁŻ?	X
6	- II -	45/38-11	5	STAR,SR	X,X
7	- II -	46/38-11	6	SR	LX
8	RÓWNO	48/38-11	1	R	X
9	- II -	49/38-11	2	STAR	O
10	- II -	57/38-11	6	STAR,SR	X,O
11	- II -	58/38-11	7	STAR,SR	X,O
12	- II -	50/38-11	3	R,STAR,SR	X,O,LX
13	- II -	51/38-11	4	STAR,SR	LX,X
14	- II -	70/38-11	10	KŁŻ,SR,NOW	O,LX,LX
15	- II -	71/38-11	11	WS,SR	LX,LX
16	- II -	40/38-11	9	STAR,SR,NOW	X,O,X
17	- II -	72/38-11	8	KŁŻ?,SR	O,LX
18	- II -	52/38-11	5	R,SR	LX,LX
19	LASKÓWKO SŁOWIAŃSKIE	53/38-11	8	WS	LX
20	- II -	54/38-11	9	STAR	O
21	- II -	55/38-11	10	STAR,SR	LX,LX
22	- II -	56/38-11	11	STAR,WS	O,LX
23	- II -	59/38-11	12	STAR	LX
24	RÓWNO	68/38-11	12	SR	LX
25	- II -	69/38-11	13	STAR,SR	LX,LX
27	NIEPŁOCKO	61/38-11	2	SR,NOW	LX,X
29	- II -	63/38-11	4	STAR,WS	X,LX
32	ŻYDOWO	66/38-11	5	R,WS	X,X
33	- II -	67/38-11	6	STAR,WS,SR	O,LX,X
34	DZIEDZINA	21/39-10	1	SR(XIV-XV)	X

35	- II -	22/39-10	2	SR	X
36	- II -	23/39-10	3	WS?,SR(XIV-XV)	LX,X
39	- II -	27/39-10	7	STAR	O
40	- II -	26/39-10	6	STAR	O
41	DZIEDZICE	29/39-10	8	STAR,SR	X,X
42	DZIEDZINA	28/39-10	8	STAR,SR	LX,LX
43	DZIEDZICE	30/39-10	9	STAR,WS(VII-VIII)	X,X
45	- II -	32/39-10	2	R,WS,SR,NOW	O,LX,LX,X
46	- II -	33/39-10	11	SR,NOW	LX,X
48	DZIEDZICE	35/39-10	25	WS(VIII),SR,NOW	X,X,X
49	- II -	36/39-10	3	N,R,STAR,SR	LX,LX,X,X
50	- II -	51/39-10	22	STAR,SR,NOW	LX,LX,X
51	- II -	52/39-10	23	STAR	LX

54	MOSTKOWO	55/39-10	2	STAR	LX
55	DZIEDZICE	37/39-10	12	R,SR,NOW	O,LX,LX
56	- II -	39/39-10	14	SR(XIII-XIV)	X
57	- II -	40/39-10	15	STAR,SR,NOW	X,X,X
58	- II -	38/39-10	13	STAR,SR	X,X
59	- II -	41/39-10	16	EK,SR,NOW	LX,LX,LX
60	- II -	42/39-10	17	R,SR	O,X
61	- II -	45/39-10	20	SR(XV),NOW	X,X
62	- II -	44/39-10	19	WS(X-XI),SR	X,LX
63	- II -	43/39-10	18	WS?,NOW	LX,LX
65	- II -	47/39-10	7	M,R?,NOW	LX,LX,LX
69	STRĄPIE	56/39-10	1	STAR	LX
70	- II -	63/39-10	2	STAR	LX
71	- II -	1/39-11	3	R,SR	LX,LX
72	- II -	2/39-11	4	STAR,SR	LX,LX
73	- II -	3/39-11	5	STAR	LX
75	MOSTKOWO	57/39-10	3	STAR	O
76	- II -	58/39-10	4	STAR	X
77	- II -	59/39-10	5	STAR,SR,NOW	X,X,LX
78	- II -	2/40-10	9	N,SR,NOW	LX,X,X
79	- II -	3/40-10	10	EK,N?,SR	LX,LX,LX
80	- II -	60/39-10	6	SR,NOW	LX,LX
81	- II -	61/39-10	7	STAR,?	X,LX
83	SWADZIM	65/39-10	3	STAR	O
84	- II -	64/39-10	2	EK,STAR,SR,NOW	LX,X,X,LX
85	- II -	66/39-10	4	SR,NOW	X,X
86	DZIKOWO	5/39-11	1	STAR,SR,NOW	LX,X,LX
87	- II -	6/39-11	2	SR	LX
89	OŻAR	8/39-11	1	WS(IX)	X
90	- II -	9/39-11	2	WS	O
91	- II -	11/39-11	3	STAR	O

92	- II -	12/39-11	4	STAR	X
93	- II -	13/39-11	5	STAR	LX
94	LUTOWO	10/39-11	1	WS,NOW	LX,X
95	OSINA	22/39-11	1	STAR,NOW	O,X
96	- II -	23/39-11	2	STAR	O
97	- II -	24/39-11	3	STAR,SR,NOW	X,X,LX
98	- II -	25/39-11	4	N?,STAR,SR,NOW	LX,X,LX,X
99	OŻAR	14/39-11	6	STAR,SR	X,LX
100	- II -	15/39-11	7	STAR	X
101	- II -	16/39-11	8	STAR	LX
102	- II -	26/39-11	13	SR	LX
103	- II -	19/39-11	11	STAR,WS	O,X
104	- II -	17/39-11	9	STAR,NOW	X,X
105	- II -	18/39-11	10	STAR,NOW	O,LX
106	- II -	20/39-11	12	STAR	LX
107	BARLINEK	21/39-11	2	SR,NOW	X,LX
109	- II -	30/39-11	2	STAR,SR,NOW	LX,LX,LX
110	- II -	31/39-11	3	STAR,SR	LX,LX
111	BARLINEK	27/39-11	3	STAR	X
112	- II -	28/39-11	4	SR,NOW	LX,LX
113	ŻYDOWO	32/39-11	4	SR	LX
115	- II -	2/39-12	8	EK,STAR	LX,LX
116	BARLINEK	24/40-11	1	WS,SR,NOW	G?,LX,LX
117	MOSTKOWO	1/40-10	8	STAR	LX
118	- II -	4/40-10	11	N,STAR,WS(IX)	LX,X,LX
119	- II -	5/40-10	12	STAR,SR	X,LX
120	DZIKOWO	7/40-10	7	STAR	X
121	MOSTKO	6/40-10	13	STAR	LX
122	WODZIKOWO	8/40-10	8	WS	X
124	- II -	3/40-11	5	SR	X
125	- II -	2/40-11	4	WS,SR,NOW	LX,LX,X
126	RYCHNÓW	9/40-10	10	SR,NOW	LX,LX
127	- II -	4/40-11	11	SR(XIII-XIV),NOW	X,LX
129	- II -	10/40-10	11	STAR,SR(XV)	LX,X
130	- II -	11/40-10	2	WS?,SR,NOW	LX,X,LX
131	- II -	12/40-11	9	SR,NOW	O,X
132	- II -	6/40-11	3	SR	LX
133	- II -	11/40-11	8	WS,NOW	LX,X
134	- II -	7/40-11	4	KŁŻ	O
135	- II -	8/40-11	5	STAR,WS	LX,LX

136	- II -	10/40-11	7	STAR,SR,NOW	X,LX,LX
137	- II -	9/40-11	6	STAR	O
139	MOCZKOWO	16/40-11	3	EK,STAR	LX,LX
140	- II -	15/40-11	2	R	LX
141	- II -	14/40-11	1	STAR	X
142	- II -	23/40-11	8	WS(VIII-IX)	LX
143	- II -	17/40-11	4	WS,NOW	LX,LX
144	- II -	18/40-11	5	R	LX
145	- II -	19/40-11	6	SR/NOW(XV/XVI)	LX
146	BRUNKI	21/40-11	1	WS?	LX
147	MOCZKOWO	20/40-11	7	SR	LX
148	BRUNKI	22/40-11	2	STAR	LX
149	PŁONNO	5/39-12	3	STAR	LX
151	- II -	4/39-12	2	KŁŻ,SR(XIV-XV)	X,X
152	- II -	6/39-12	4	STAR,SR,NOW	O,X,X
153	- II -	7/32-12	5	SR,NOW	X,X
154	- II -	8/39-12	6	SR(XIV-XV)	X
155	- II -	9/39-12	7	SR,NOW	LX,LX
156	- II -	11/39-12	9	STAR	O
158	- II -	13/39-12	11	STAR,SR(XIV-XV)	LX,X
159	- II -	12/39-12	10	STAR,SR,NOW	LX,O,LX
160	- II -	14/39-12	12	SR/NOW(XV/XVI)	O
162	- II -	19/39-12	17	SR,NOW	O,X
164	- II -	16/39-12	14	SR(XIV-XV),NOW	X,X
165	- II -	17/39-12	15	STAR,NOW	LX,X
166	KRYNICA	1/40-12	1	STAR,SR,NOW	LX,LX,LX
167	PŁONNO	2/40-12	18	WS,SR,NOW	LX,LX,LX
168	- II -	3/40-12	19	SR(XIV-XV)	O
169	- II -	4/40-12	20	SR(XV-XVI?),NOW	X,LX
170	KRYNICA	5/40-12	2	SR,NOW	LX,O
172	MOSTKOWO	67/39-10	1	SR	O
173	- II -	29/40-10	14	SR(XIV)	LX
174	RYCHNÓW	30/40-10	13	WS(VIII-IX)	LX
175	- II -	31/40-10	14	SR(XIV-XV)	X
176	- II -	25/40-11	15	EK,STAR?	LX,LX
177	PRADNO	2/41-12	1	R	C

OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW

OCHRONIE PODLEGA:

- forma architektoniczna budowli we wszystkich elementach: bryły, kompozycji elewacji, stolarki oraz zabytkowe wyposażenie i zasadnicze elementy rozplanowania wnętrza
- materiał budowlany, w tym rodzaj pokrycia dachu

WARUNKI OCHRONY:

- obowiązuje trwałe zachowanie obiektu i użytkowanie zgodnie z jego wartością;
- wszelkie prace remontowo-renowacyjne wymagają zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w trybie określonym przez Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki 18.10.2000r. w sprawie zasad i trybu udzielania i cofania zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich, archeologicznych i wykopaliskowych oraz warunków ich prowadzenia i kwalifikacji osób uprawnionych do wykonywania tych prac (Dz.U. Nr 93, poz. 1033)

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Miasto:

- średniowieczny układ urbanistyczny - nr rejestru KOK-I-292/79,
- fragmenty średniowiecznych murów miejskich -nr rejestru KOK-I-293/79,
- budynek kościoła p.w. Niepokalanego Serca NMP - nr rejestru KOK-I-294/79.
- zespół zabudowy kąpieliska miejskiego przy ul.Sportowej z 1927 roku-w rejestrze zabytków pod Nr A - 27; sfinansowane przez fundację barona von Klitzinga
- budynek „A” Szpitala Powiatowego w Barlinku - w rejestrze zabytków Nr 433 arch. Beschören; wybudowany w latach 1927-34 decyzją korporacji miejskiej
- zespół młyna „Papierni” przy ul.Św.Bonifacego 37 w rejestrze zabytków KOK-I354

Tereny wiejskie:

- park podworski z końca XIX w., krajobrazowy, w rejestrze zabytków nr 238, KLIII-5340-R/238/78
- kościół filialny p.w. św. Andrzeja w Dziedzicach z przełomu XIV i XV w., przebudowany XVIII i poł. XIX w., w rejestrze zabytków nr 267/79 z 22.08.1979 r. (wcześniej wpisany do rejestru zabytków pod nr 444 z 12.12.1963 r.)
- kościół filialny p.w. św. Stanisława bp. Męczennika w Dzikowie z przełomu XIV i XV w., przebudowany w poł. XIX w., w rejestrze zabytków pod nr. 262/79 z 20.08.79 (wcześniej wpisany do rejestru zabytków pod nr 555 z 1966 r.)
- kościół filialny p.w. Najświętszej Marii Panny w Rychnowie z 1. poł. XIV w., przebudowany w XVI w., w rejestrze zabytków pod nr. 341 z 12.09.58 r.

Obiekty proponowane do wpisania do rejestru zabytków**Miasto:**

1. Kamienice przy ulicy 1.Maja 11 i 12
2. „Villa Durfera” tzw.Pałacyk Cebulowy” przy ulicy Strzeleckiej 23
3. Kamienica przy ul.Chmielnej 7 - Dom Laskera
4. Kamienice przy ulicy Rynek 4,4a
5. Dom przy ul. Jeziornej 3 „Chiński Dom”
6. Warsztat garbarski przy ul. Jeziornej 1/2
7. Kościół prawosławny przy ulicy Górnej 7
8. Dawny Stary Sąd przy ulicy Górnej 18
9. Dawny Nowy Sąd przy ulicy Sądowej 8
10. Apteka „Pod Orłem” przy ulicy Niepodległości 16
11. Dawna przyszpitalna siedziba Szarych Sióstr przy ulicy Żabiej 3
12. Dom przy ulicy Gorzowskiej 67, zespół dawnego Hospicjum
13. Budynek dawnego dworca kolejowego przy ulicy Szosowej 4
14. Zespół młyna Dworcowego (Korzkiew) przy ulicy Fabrycznej 3
15. Zespół budynków stacji ujęcia wody przy ulicy Strzeleckiej

Tereny wiejskie:

1. Świątelnica wiejska we wsi Dziedzice
2. Kaplica cmentarna we wsi Dziedzice
3. Budynek mieszkalno-gospodarczy w zespole folwarcznym we wsi Dziedzice
4. Park podworski we wsi Dzikowo
5. Pałac wraz z parkiem we wsi Janowo
6. Dom mieszkalny nr 5 we wsi Janowo
7. Dwór we wsi Laskówko
8. Budynek kościoła p.w. św. Antoniego Padewskiego w Mostkowie
9. Dwór ryglowy we wsi Niepołcko
10. Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża we wsi Płonno
11. Zespół zabudowań folwarcznych we wsi Równu
12. Zespół zabudowań folwarcznych we wsi Strapie
13. Zespół pałacowo - ogrodowy we wsi Strapie
14. Kościół we wsi Strapie
15. Park podworski w Żelicach
16. Park podworski we wsi Żydowo
17. Budynek stajni w zespole folwarcznym we wsi Żydowo.

OBIEKTY W EWIDENCJI ZABYTKÓW

OCHRONIE PODLEGA:

- ukształtowanie bryły obiektu: gabaryty wysokościowe, kształt dachu
- zasadnicze podziały i charakterystyczny detal architektoniczny elewacji
- forma stolarki okiennej i drzwiowej, frontowej.

WARUNKI OCHRONY:

- obowiązujące utrzymanie tradycyjnej formy architektonicznej /wyżej wymienionych elementów/
- wskazane jest stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych przy wymianach zniszczonych elementów budowlanych
- wszelkie prace remontowo-budowlane, mające wpływ na zewnętrzną formę obiektu, wymagają uzgodnienia z WKZ
- w przypadku koniecznej rozbiórki obiektu, po wystawieniu orzeczenia o jego złym stanie technicznym, należy opracować dokumentację budowlaną i fotograficzną (jeden egzemplarz przekazać do archiwum WKZ)

Obiekty znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej

Miasto:

1. Tradycyjne domy:

- ul. Armii Polskiej 1
- ul. Górna 8, 10, 11, 20, 21
- ul. Kościelna 1
- ul. Niepodległości 13, 30, 32, 41, 43
- ul. Odrzańska 6
- ul. Rynek 4, 4a, 7, 8, 9
- ul. Jeziorna 17
- ul. Tunelowa 9
- ul. Żabia 3, 8
- ul. Kozia 4, 5, 6
- domy mieszkalne przy ul. Bocznej 7, 9, 11

2. Małomiasteczkowe kamienice

- ul. Armii Polskiej (przy „Ratuszu”)
- ul. Różana 2
- ul. Chmielna 6,7,8
- ul. Jeziorna 3
- ul. Kozia 2
- ul. Niepodległości 7
- ul. Sądowa 3

- ul. Paderewskiego 1
- kamienice przy al. 1 Maja 10, 13

3. Wille

- ul. Niepodległości 28
- "Villa Dülfera (tzw. „Pałacyk Cebulowy”) przy ul. Strzeleckiej 23
- willa przy ul. Pełczyckiej 4
- wille przy al. 1 Maja 25 i 26
- willa przy ul. 31 Stycznia 7
- willa przy ul. Strzeleckiej 7
- willa właściciela dawnej Fabryki Krzesień
- małe wille przy ul. Św. Bonifacego 3, 3A, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 118, 20, 22, 24,

4. Budynki użyteczności publicznej

- ul. Górna 7 - kościół prawosławny - cerkiew p.w. Uspienija Prieswiatoj Bogorodicy (dawny kościół ewangelicki)
- ul. Sądowa 20 - dawny „Nowy Sąd”
- ul. Paderewskiego 4 - XIX-wieczna szkoła, potem Dom Gminy
- ul. Górna 18 - zabytkowy budynek barlineckiego „Starego Sądu”
- ul. Żabia 3 - dawna przyszpitalna siedziba tzw. „Szarych Sióstr”
- ul. Niepodległości 16 - apteka „Pod Orłem”
- ul. Niepodległości 20 - Ratusz z 1850 roku
- budynek dawnego dworca kolejowego przy ul. Szosowej
- budynki obu szkół (podstawowej nr 1 i ZSZ nr 2) w kwartale pomiędzy ul. Jeziorną a brzegiem jeziora
- "Hala Sportowa" z 1923 roku przy ul. Gorzowskiej obecnie dyskont spożywczy NETTO
- kościół katolicki przy ul. św. Bonifacego z 1923 roku
- dom przy ul. Gorzowskiej 67 (z szachulcowym szczytem, zespół d. Hospital).
- kostnica z 1887 roku na terenie parku pocmentarnego przy ul. Gorzowskiej
- zespół zajmowany przez Dom Dziecka (dawny Dom Zdrojowy), przy ul. Polana
- Lecha

5. Budynki o charakterze gospodarczym i inne

- stacja trafo na ul. Żabiej
- lodownia z 1871 roku przy ul. Zaulek prawdopodobnie w miejscu dawnej siedziby rycerza Toyte - zasadzcy
- zespół młyna „Tylnego” (Słodowiec) przy ul. św. Bonifacego
- zespół młyna „Dworcowego” (Korzkiew) przy ul. Fabrycznej
- zespół pofabrycznych ceglanych hal produkcyjnych (dawnej Fabryka Krzesień), przy ul. Jeziornej 7
- cegielnia przy ul. Ogrodowej 33

- zespół budynków stacji ujęcia wody przy ul. Strzeleckiej
- zespół stodół przy ul. Gorzowskiej

6. Zabytki ruchome

- kierat (maneż) z 1920 roku dzwonowy, systemu Gerretta przy zabudowaniach gospodarczych Młyna - Papierni

7. Cmentarze zabytkowe

- cmentarz przykościelny z XIV w., ul. Kościelna, zlikwidowany, obecnie zielen przykościelna
- cmentarz ewangelicki z początku XIX w. przy ul. Gorzowskiej, zlikwidowany, obecnie park miejski
- cmentarz komunalny z początku XX w., przy ul. Gorzowskiej, czynny
- kirkut z początku XIX w., przy ul. Jeziornej, nieczynny, obecnie zielen przy szkole

Tereny wiejskie:

1. Zabytkowe cmentarze

- Dziejnice - cmentarz komunalny z 2. połowy XIX w., czynny
- Dziejnice - cmentarz przykościelny z początku XIX w., nieczynny
- Dzikowo - cmentarz przykościelny z XV w., nieczynny
- Dzikowo - cmentarz z XIX w., nieczynny
- Krzynka - mogiła Gruchały z 1945 r.
- Laskówko - cmentarz z poł. XIX w., nieczynny
- Łubianka - cmentarz z XIX w., nieczynny, pomnik poległych w I. wojnie światowej
- Moczkowo - cmentarz z XIX w., nieczynny, zielen wysoka przy zabudowaniach gospodarczych
- Moczydło - cmentarz z poł. XIX w., nieczynny
- Moczydło - cmentarz z poł. XIX w., nieczynny
- Mostkowo - cmentarz przykościelny z XIX w., nieczynny, nowy budynek plebani
- Mostkowo - cmentarz komunalny z poł. XIX w., czynny
- Niepołcko - cmentarz z pocz. XIX w., nieczynny
- Okunie - cmentarz z poł. XIX w., nieczynny
- Płonno - cmentarz przykościelny z poł. XIX w., nieczynny
- Płonno - cmentarz z poł. XIX w., nieczynny
- Płonno - cmentarz z pocz. XX w., nieczynny
- Równno - cmentarz przykościelny z poł. XIX w., nieczynny
- Równno - cmentarz z pocz. XX w., nieczynny
- Rychnów - cmentarz z pocz. XIX w., nieczynny
- Strapie - cmentarz z pocz. XIX w., nieczynny
- Żydowo -- cmentarz z poł. XIX w., nieczynny
- Żydowo -- cmentarz z poł. XX w., nieczynny

2. Zabytkowe założenia pałacowo - ogrodowe

- Brunki - park podworski, krajobrazowy, naturalistyczny, dwór
- Dziejnice - park podworski krajobrazowy, swobodny
- Dzikowo - park pałacowy, krajobrazowy, naturalistyczny
- Janowo - park pałacowy, krajobrazowy, swobodny, pałac
- Jarząbki - park podworski, krajobrazowy
- Laskówko - park podworski, krajobrazowy, dwór
- Moczkowo - park podworski, krajobrazowy, naturalistyczny, dwór
- Mostkowo - park podworski, krajobrazowy, angielski
- Niepołcko - park podworski, krajobrazowy, dwór
- Płonno - park podworski o cechach krajobrazowych, dwór z 1906 r.
- Równo - park przypałacowy, naturalistyczny, pałac
- Strapie - park podworski, krajobrazowy z el. romantycznymi, dwór
- Swadzim - park podworski, krajobrazowy typu „pięknego” potem naturalistyczny, dwór
- Żelice - park przypałacowy, barokowy potem naturalistyczny
- Żydowo - park przypałacowy, swobodny, naturalistyczny

3. Obiekty sakralne

- Mostkowo -kościół parafialny p.w. św. Antoniego Padewskiego z 1851 r.
- Płonno –kościół filialny p.w. Podwyższenia św. Krzyża z poł. XIX w.
- Równo - kościół w (ruina), nr rej. KL 20/79/63
- Strapie – kościół filialny p.w. Matki Bożej Różańcowej z 1906 r.

4. Obiekty użyteczności publicznej

- Łubianka -leśniczówka z 1900 r.
- Niepołcko - szkoła z 1881 r.
- Żydowo - zajazd

5. Zabudowa folwarczna

- Brunki - zespół folwarczny z 4. ćw. XIX w.
- Dziejnice - zespół folwarczny z poł. XIX w.
- Dzikowo - zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Jarząbki - zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Janowo – zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Osina -zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Laskówko - zespół folwarczny z ćw. XIX w.
- Lutowo – zespół folwarczny z 3. ćw. XIX w.
- Lutówko -zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Moczkowo – zespół folwarczny z 3 ćw. XIX w.
- Mostkowo – zespół folwarczny z poł. XIX w.

- Niepołcko – zespół folwarczny z poł. XIX w.
- Nierybno – zespół folwarczny z 4. ćw. XIX w.
- Płonno - zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Równo -zespół folwarczny z lat 1831 -1929
- Rychnów - zespół folwarczny z 1ćw. XIX w.
- Stara Dziedzina - zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Strapie -zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Swadzim – zespół folwarczny z 4 ćw. XIX w.
- Wilcza Góra – zespół folwarczny z poł. XIX w.
- Żydowo - zespół folwarczny

6. Budownictwo ludowe

- Dziedzice - chałupa nr 14 z poł. XIX w.
- Dzikowo - czworak (dom nr 18) z poł. XIX w.
- Krzynka -chałupa nr 9 z 1878 r.
- Moczydło - budynek gospodarczy nr 18 z poł. XIX w.
- Mostkowo - dwojak (dom nr 18) z 1850 r.
- Niepołcko - pięciorak (dom nr 1) z poł. XIX w.
- Okunie -chałupa nr 3 z końca XIX w.
- Równo - dwojak (dom nr 5) z 1887 r.
- Rychnów - stodoła nr 27 z 2. poł. XIX w.
- Strapie - czworak (dom nr 9) z 4. ćw. XIX w.

7. Zabytki ruchome

- Mostkowo - odsiewacz cylindryczny z 1906 r.
- Strapie - tokarka kłowa z 1893 r., strugarka z 1910 r., wieloczynnościowa obrabiarka do drewna z 1910 r.

Obiekty proponowane do wpisania do ewidencji konserwatorskiej

Miasto:

Należy sporządzić karty ewidencyjne obiektów zabytkowych spoza terenu Starego Miasta, reprezentatywnych dla zespołów zabudowy objętych strefami ochrony konserwatorskiej, a szczególnie zabudowań Starego Tartaku, osiedla „Zydlung”, kamienic i willi Nowego Miasta.

Tereny wiejskie:

1. Budynek szkoły we wsi Dzikowo
2. Budynek stacji kolejowej w Dzikowie
3. Zespół zabudowy mieszkalno-gospodarczej kolonii Jarząbki
4. Budynek dawnej szkoły we wsi Krzynka
5. Budynek dawnej świetlicy we wsi Łubianka
6. Budynek remizy strażackiej we wsi Łubianka

7. Zespół budynków sali wiejskiej ze sklepem we wsi Moczydło
8. Budynek leśniczówki z lipą w podwórzu we wsi Moczydło
9. Zespół budynków dworca we wsi Mostkowo
10. Budynek leśniczówki nr 16 po południowej stronie wsi Okunie wraz z pozostałościami ogrodu ozdobnego
11. Zagroda cztero budynkowa nr 11 we wsi Okunie
12. Budynek dawnej szkoły we wsi Osina
13. Budynek dawnej szkoły we wsi Płonno
14. Budynek gorzelni we wsi Płonno
15. Budynek szkoły we wsi Rychnów
16. Budynek dworu we wsi Rychnów
17. Budynek administratora folwarku w Wilczej Górze
18. Budynek owczarni w Wilczej Górze
19. Zespół budynków folwarku w Żelicach
20. Dom administratora folwarku we wsi Żydowo
21. Budynek świetlicy wiejskiej we wsi Żydowo

9. KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH

9.1 REWITALIZACJA OBSZARÓW WIEJSKICH

Likwidacja gospodarstw wielkoobszarowych prowadzonych przez Państwowe Gospodarstwa Rolne – spadkobierców pruskiego rolnictwa oraz załamanie się rynków wschodnich dla produktów rolnych pozbawiło miejsc pracy i możliwości zarobkowania większość mieszkańców wsi. Brak źródeł utrzymania, pogłębiająca się dekapitalizacja zabudowy i brak infrastruktury społecznej powoduje degradację społeczności wiejskiej. W gminie Barlinek funkcja rolnicza, tradycyjnie rozwijana, ma dobre warunki przyrodnicze i dlatego powinna być podstawą gospodarki wiejskiej i służyć zrównoważonemu rozwojowi całego obszaru gminy. Służyć powinna również zachowaniu wiejskiego stylu życia i kulturowej odrębności wsi.

Rewitalizacja obszarów wiejskich powinna być przeprowadzona w oparciu o wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich, ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz partnerstwo mieszkańców wsi, miasta i władz samorządowych.

9.1.1 WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ WSI

Rolnictwo

Program rozwoju rolnictwa opracować należy w oparciu o analizy wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej i dotychczasowego sposobu jej zagospodarowania, zainwestowania ośrodków gospodarki rolnej oraz ograniczeń dla rolnictwa, wynikających z wymogów ochrony środowiska naturalnego. Rolnicza przestrzeń produkcyjna zajmuje 9,8 tys. hektarów, tj. blisko 41 % obszaru gminy. Wartość gleb w gminie jest dość wysoka: 31 % stanowią grunty klas III, a 49 % grunty klas IV. W przewadze są to grunty orne. Większość gruntów o największych walorach produkcyjnych położona jest na obszarach chronionych lub z racji niekorzystnego układu czynników geologicznych wymaga ograniczenia intensyfikacji produkcji rolniczej.

W studium docelowo przewiduje się zachowanie i rolnicze wykorzystanie wartościowych gruntów klas II, III i IV przy jednoczesnej rezygnacji z terenów o gruntach mało wartościowych klas VI i pozostających w niskiej kulturze oraz niekorzystnie położonych gruntów klas V. Docelowo przewiduje się zalesienie lub przekazanie na cele nierolnicze większych, zwartych kompleksów tych gleb. Większe kompleksy tych gruntów znajdują się w rejonie Rychnowa, Ożaru, Płonna, Krzynki, Strąpia oraz Dziedzic. Znaczna część wartościowych gleb zlokalizowana jest w północno - wschodniej części gminy na obszarach strefy ochrony pośredniej wód Jeziora Miedwie oraz projektowanego Parku Kulturowo - Krajobrazowego " Źródłiskowa Dolina Płoni " i jego strefy ochronnej. Są to grunty położone w rejonie Janowa, Równa, Laskówka i Lutówka. Z racji wymogów ochrony należy na tych obszarach ograniczyć produkcję zwierzęcą i roślinną prowadzoną metodami przemysłowymi. W obrębie tych obszarów należy rozwinąć rolnictwo ekologiczne, bazujące na dobrych i bardzo dobrych glebach.

Część wartościowych gruntów kwalifikuje się, z racji wysokich walorów produkcyjnych oraz

korzystnego położenia, poza strefami ochrony i zagrożeń, do intensyfikacji produkcji rolnej. Są to obszary zlokalizowane w rejonie Starej Dziejiny, Strąpia, Dziejic oraz Rychnowa i Mostkowa. W obrębie tych gruntów istnieje możliwość rozwijania sadownictwa. Dotyczy to przede wszystkim rejonu Strąpia, Dziejic oraz gruntów położonych na północ od Dzikowa, gdzie korzystne w przewadze warunki glebowo - klimatyczne sprzyjają uprawie wielu gatunków drzew owocowych.

W rejonie wsi Stara Dziejina, Mostkowo i Rychnów panują korzystne warunki dla chowu bydła. Rozwój tego kierunku produkcji nastąpić może w oparciu o zlokalizowane tu użytki zielone oraz pozostałe grunty.

W północno -wschodniej części gminy, w dolinie rzeki Płoni, bezwzględnie należy utrzymać istniejące użytki zielone, jako naturalną ochronę wód rzeki oraz dla utrzymania istniejących w sąsiedztwie zespołów roślinnych, przewidzianych do objęcia ochroną rezerwatową w ramach PKK " Źródłiskowa Dolina Płoni ". W tym celu również pożądana jest zmiana sposobu użytkowania na użytki zielone lub użytkowanie przemienne gruntów ornych, położonych w sąsiedztwie łąk w rejonie Żydowa.

W dolinie Płoni, w rejonie Laskowa i Niepołcka, powinno się wprowadzić zagospodarowanie przeciwozyjne gleb erodowanych, położonych na stromych stokach doliny. Postuluje się wprowadzenie płodozmianów przeciwozyjnych na obszarze strefy ochronnej projektowanego PKK " Źródłiskowa Dolina Płoni " w północnej części gminy w rejonie Równa. Obszary te, miejscami bogato urzeźbione, wymagają specjalnego doboru upraw chroniących glebę lub zalesienia.

W zakresie organizacji rolnictwa przewiduje się restrukturyzację gospodarstw wielkoobszarowych, nawiązującą do związanych z rozłogiem obiektów przy jednoczesnym zmniejszeniu obszaru poszczególnych gospodarstw. Struktura własnościowa gruntów w gminie w roku 1998 przedstawiała się następująco:

Lp.	Nazwa właściciela	powierzchnia gruntów [ha]
1	Spółdzielnia Usług Rolniczych w Barlinku	13,01
2	Polski Związek Wędkarski w Gorzowie Wielkopolskim	561,33
4	Agro Pełcz sp. z o. o.	463,56
5	Gospodarstwo Administracji i Nadzoru w Barlinku	130,80
6	Nordland Polska sp. z o. o. w Maszewie	787,70
7	Szczecińskie Kopalnie Surowców Mineralnych	13,17
8	Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Barlinku	2,00
9	Nadleśnictwo Choszczno	11,27
10	Nadleśnictwo Barlinek	234,98
11	Nadleśnictwo Myslibórz	38,13
12	Koło Łowieckie „Szarak” w Barlinku	11,90
	Razem	2.267,85
13	Rolnicy indywidualni ogółem	8.196,71

Struktura indywidualnych gospodarstw w rozbiu na poszczególne miejscowości na koniec 1997 roku przedstawiała się następująco:

Miejscowości	Grupy gospodarstw w zależności od powierzchni						Ilość gospodarstw	Pow. gosp. miejscowości
	1-2	2-5	5-7	7-10	10-15	p.15		
Barlinek	33	17	5	4	5	2	66	325,3
Dzikówko	-	3	1	1	7	7	19	292,8
Dzikowo	6	7	1	2	6	9	32	1.440,5
Dziedzice	8	6	8	8	6	11	47	584,5
Jarząbki	-	2	2	2	4	3	13	164,8
Krzyńka	14	5	1	1	2	1	24	98,8
Lutówko	-	-	-	-	-	1	1	51,6
Łubianka	5	8	3	1	-	1	18	93,2
Moczkowo	24	28	7	6	6	5	76	383,8
Moczydło	6	1	-	-	-	1	8	46,7
Mostkowo	7	10	5	6	1	10	39	1.669,3
Niepołcko	3	-	1	-	1	2	7	64,9
Okunie	1	1	-	-	-	-	2	5,0
Osina	12	3	2	5	6	7	35	381,8
Ożar	3	4	2	2	2	11	25	442,9
Płonno	13	6	3	5	1	2	30	386,2
Podgórze	-	1	-	2	1	2	6	66,1
Równno	6	5	2	5	8	9	35	409,5
Rychnów	8	7	2	8	14	8	47	1.480,1
Strapie	-	-	-	-	-	1	1	15,0
Swadzim	-	-	1	1	1	-	3	42,0
Wiewiórki	-	1	1	2	-	2	6	102,0
Wilcze	-	1	-	-	-	-	1	4,5
Żydowo	11	6	2	-	3	5	27	248,1
Razem	160	122	49	61	74	104	568	8.799,4
%	28,0	21,5	8,5	10,7	13,0	18,3	100,0	

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach indywidualnych

Rok	Pow. ogółem	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozost.grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska		
1999	9.015	8.394	7.547	100	503	244	28	593
2000	8.690	8.076	7.247	100	494	235	28	586

Z zestawień wynika kilka podstawowych faktów mających decydujący wpływ na

funkcjonowanie rolnictwa w gminie:6

1. w gminie dominują gospodarstwa indywidualne,
2. struktura gospodarstw jest niewłaściwa ze względu na możliwości prowadzenia samodzielnej, dochodowej działalności – jedna czwarta gospodarstw nie stanowi w istocie gospodarstw rolniczych, są to raczej działki przyzagrodowe do 2 ha, połowa gospodarstw nie osiąga 5 ha, a tylko 18 % gospodarstw przekroczyło wielkość 15 ha, choć dopiero gospodarstwo 30 hektarowe tzw. rodzinne pozwala na racjonalne gospodarowanie utrzymanie się na rynku,
3. przewaga małych (do 2 ha) gospodarstw w dużych wsiach Krzynka, Płonno, Moczkowo, w sąsiedztwie miasta świadczy raczej o ich pozarolniczym charakterze
4. istnienie tylko jednego! gospodarstwa rolnego w dużych, tradycyjnie rolniczych miejscowościach: Strapie i Lutówko świadczy o kompletnym załamaniu funkcji rolniczej,
5. w roku 1991 zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie było 18,5% ogółu zatrudnionych w gminie, a w roku 1998 zaledwie 2,6% tj. 121 osób (1,2 os/100 ha), co jest wielkością nie wystarczającą,
6. w gminie nie funkcjonuje przemysł i przetwórstwo rolne,
7. nie istnieje żaden produkt rolny, który istniałby na rynku jako produkt kojarzony z gminą,
8. rynek lokalnych produktów rolnych jest bardzo ograniczony, ceny nie są konkurencyjne,
9. niewielki ruch turystyczny w sezonie letnim nie ma wpływu na zwiększenie produkcji lokalnej.

W przyszłości na rozwój rolnictwa będą miały wpływ:

1. **wzrost ilości gospodarstw rodzinnych 10 – 30 hektarowych,**
2. **podniesienie jakości w produkcji żywności – żywność ekologiczna, czysta,**
3. **zwiększenie dochodów z rolnictwa poprzez wartość dodaną do produktów rolnych – rozwinięcie przetwórstwa, wypromowanie produktów lokalnych na rynku,**
4. **dostosowanie produkcji rolnej do wymogów ochrony środowiska i jego walorów,**
5. **rozwinięcie oświaty rolnej i przygotowania zawodowego rolników,**
6. **rozwój turystyki wiejskiej w tym agroturystyki.**

Leśnictwo

Większość lasów gminy stanowi kompleks Puszczy Barlineckiej. Na tym obszarze powołano park krajobrazowy co w znacznym stopniu wpłynęło na zmniejszenie intensywności produkcji leśnej. Planowany park kulturowo-krajobrazowy w północnej części gminy obejmował będzie w większości lasy ochronne, które mają już ograniczoną funkcję gospodarczą.

Część powierzchni leśnych stanowi obecnie parki wiejskie, którym należy przywrócić funkcję

rekreacyjną, rezerwy przyrody i użytki ekologiczne, które funkcjonują jako specjalistyczne gospodarstwa leśne.

Struktura własnościowa terenów lasów na koniec roku 1995 przedstawiała się następująco:

Lp.	Właściciel / władający	powierzchnia ogółem [ha]
1	2	3
1	AWRSP	57,19
2	Nadleśnictwo Barlinek	11.841,00
3	Nadleśnictwo Choszczno	312,26
4	Nadleśnictwo Myślibórz	255,00
5	Polski Związek Wędkarski w Gorzowie Wielkopolskim	5,70
6	Komunalne i prywatne	5922,85
	razem	18.394,00

Typy siedliskowe lasów w gminie :

Typ siedliskowy lasu	Charakterystyka	Powierzchnia w [ha]	%
1	2	3	4
Bór świeży	Na glebach bielcowych wytworzonych z luźnych piasków, wody gruntowe poniżej 2m, drzewostany sosnowe	220,73	1,2
Bór mieszany świeży	Na glebach z piasków gliniastych lub naglinionych, wody gruntowe poniżej 1,5m drzewostan tworzy sosna z do mieszkąświerka, jodły, buka	9.564,88	52
Las świeży	Na glebach żyznych brunatnych, drzewostan tworzą buk, jodła, świerk, modrzew	1.471,52	8,0
Las mieszany	Na glebach brunatnych wytworzonych z piasków gliniastych, drzewostan tworzy sosna, dąb, buk, jodła, świerk, modrzew	6.437,90	35,0
Ols	Na glebach bagienno torfowych, poziom wód gruntowych od 0,25 do 0,5m, drzewostan tworzy olsza z domieszkąjesionu i brzozy	202,33	1,1
Pozostałe		496,64	2,7
RAZEM		18.394,00	100%

Dane taksacyjne głównych gatunków produkcyjnych w Nadleśnictwie Barlinek;

1. sosna: $237 \frac{m^3}{ha}$, $4,56 \frac{m^3}{ha/rok}$ 52 lata
2. buk $217 \frac{m^3}{ha}$ $2,52 \frac{m^3}{ha/rok}$ 86 lat
3. dąb $300 \frac{m^3}{ha}$ $3,74 \frac{m^3}{ha/rok}$ 80 lat
4. modrzew $138 \frac{m^3}{ha}$ $4,63 \frac{m^3}{ha/rok}$ 30 lat
5. olsza $209 \frac{m^3}{ha}$ $4,47 \frac{m^3}{ha/rok}$ 47 lat

Najcenniejszy dla rekreacji typ siedliskowy lasu to bór świeży i bór mieszany. Do rekreacji nie nadają się drzewostany poniżej wieku 40 lat, a najcenniejsze są ponad 100 letnie. Jak widać danych taksacyjnych, średnia wieku drzewostanów odpowiada wiekowi ich największego przyrostu.

Pokrycie lasami obszaru gminy jest bardzo nierównomierne. Cała część północno-zachodnia jest właściwie bezleśna, stanowią ją duże kompleksy gruntów ornych i łąk. W studium wyznaczono tereny pod zalesienia, kierując się następującymi kryteriami:

- niską klasą bonitacyjną gleb
- własnością gruntów
- ciągłością i zwartością kompleksów leśnych
- zgłoszonymi wnioskami do zmian planu zagospodarowania.

Ponadto przewidziano pod zadrzewienie strefy brzegowe zbiorników wodnych oraz docelowo kompleksy gleb w strefie kształtowania obrzeża miasta. Na terenie Zespołu Miejskiego Barlinek wyznaczono nowe, duże powierzchnie zieleni parkowej, która ma uzupełnić system zieleni miejskiej w obszarach zurbanizowanych. Tak duże powierzchnie zadrzewień mogą powstawać jako powierzchnie leśne i z czasem być kształtowane jako zieleń parków leśnych.

W przyszłości na rozwój leśnictwa będą miały wpływ:

1. **dostosowanie hodowli lasu do wymogów ochrony środowiska i jego walorów naturalnych,**
2. **wzrost powierzchni lasów gospodarczych, zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo,**
3. **związywanie produkcji drewna z lokalnym przemysłem opartym o ten surowiec,**
4. **wzrost konkurencyjności cen drewna na rynku,**
5. **udostępnienie terenów leśnych dla turystyki „miękkiej”.**

Przemysł, rzemiosło, usługi

Centralizacja działalności gospodarczej, likwidacja PGR-ów oraz załamanie się rynku rolnego doprowadziły do upadku przedsiębiorczości wiejskiej, a tym samym do osłabienia ekonomicznego wsi. Jeszcze do niedawna na terenach wiejskich funkcjonowało kilka zakładów przemysłu rolnego: gorzelnie w Płonnie i Strapiu, masarnie w Mostkowie i Ożarze, suszarnia zbóż w Mostkowie i suszarnia zielonek w Lutówku. Poza tym, na terenie gminy, prawie w każdej wsi, znajdują się zakłady rzemieślnicze.

Odtworzenie struktur przemysłowo-usługowych wsi powinno opierać się na:

1. lokalnych formach działalności gospodarczej, zakorzenionych w świadomości mieszkańców,
2. lokalnych surowcach i płodach rolnych oraz ich przetwórstwie,
3. rewitalizacji tradycyjnej zabudowy folwarcznej,
4. dobrze zorganizowanym doradztwie i marketingu,
5. tworzeniu indywidualnych miejsc pracy, zwłaszcza dla kobiet, w ramach restrukturyzowanych gospodarstw,
6. lokalizowaniu na terenach wiejskich drobnych zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych, kooperujących z większymi przedsiębiorstwami,
7. odtworzeniu infrastruktury komunalnej oraz drobnych zakładów usługowych działających również w domu klienta.

Zasady zagospodarowania nowych terenów produkcyjno - składowych

Przygotowanie realizacji nowych terenów przemysłowych i produkcyjno-składowych wymaga:

1. opracowania programu rozwoju przedsiębiorczości wiejskiej,
2. oceny wpływu na środowisko planowanych inwestycji -określenia rodzaju i stopnia zagrożenia stanu środowiska inwestycją,
3. przygotowania projektowego terenów obejmującego cały obszar przewidziany do zainwestowania,
4. zabezpieczenia odpowiedniej obsługi inżyniersko-technicznej terenów,
5. określenia etapowania zabudowy terenów, koniecznego dla uniknięcia rozproszenia środków i wzrostu ogólnych kosztów utrzymania terenów zainwestowanych.

Program lokalizacji terenów przemysłowych i produkcyjno-składowych (bez zakładów dopuszczonych na terenie zabudowy mieszkaniowej) powinien uwzględniać możliwości istniejące w poszczególnych miejscowościach:

Brunki	rewitalizacja terenu folwarku,
Dziedzice	rewitalizacja terenu folwarku, nowe tereny produkcyjne
Dzikowo	rewitalizacja terenu folwarku,
Krzymka	adaptacja terenu potartaczego
Lutówko	rewitalizacja terenu folwarku
Mostkowo	rewitalizacja terenu folwarku, rozwój terenów przemysłu rolnego park przemysłowy
Nowa Dziedzina	rewitalizacja terenu folwarku,
Płonno	rewitalizacja terenu folwarku, przemysł przetwórczy, tereny produkcyjno-składowe
Rychnów	rewitalizacja terenu folwarku, nowe tereny produkcyjno-składowe
Stara Dziedzina	rewitalizacja terenu folwarku,
Strąpie	przemysł przetwórczy, tereny składowe.

Wiejskie sklepy

Jedną z uciążliwości życia na wsi jest utrudniona dostępność do usług, a zwłaszcza do usług handlu. Handel obwoźny, zaopatrujący mniejsze miejscowości jest zawodny i niezgodny z tradycyjnym sposobem robienia zakupów i utrzymywania więzi sąsiedzkich.

Lokalizacja sklepów na terenie wsi jest możliwa jeśli:

- jest to adaptacja tradycyjnej zabudowy wiejskiej,
- nowa zabudowa pozostaje w harmonii z charakterem i formą otaczającej zabudowy,
- lokalizacja sklepu sprzyja wytworzeniu i funkcjonowaniu centrum wsi.

Lokalizacja sklepów przy gospodarstwach rolnych i fermach jest możliwa jeśli:

- umożliwia to sprzedaż wyrobów wyprodukowanych w gospodarstwie,
- dojazd od sklepu nie jest uciążliwy dla zabudowy mieszkaniowej.

Warto przypomnieć, że w tradycji wiejskiej funkcjonowały targi i jarmarki, swoiste giełdy towarowe i jednocześnie wydarzenia kulturalne. Dziś pozostał maleńki „rynek”, czasowo organizowany w mieście. Wznowienie tej tradycji byłoby dla wielu mieszkańców wsi bodźcem do podjęcia działalności gospodarczej.

Turystyka wiejska

Już dziś turystyka wiejska przynosi znaczne dochody, a jednocześnie przyspiesza działania na rzecz ochrony i wspierania tradycji lokalnej, krajobrazu, historii i kultury, stanowiących jedną z atrakcji turystycznych. Jej rozwój niesie za sobą również pewne zagrożenia, jak choćby wzmożony ruch samochodowy, penetracje terenu przez osoby obce.

Jedną z form turystyki wiejskiej jest agroturystyka, czyli wypoczynek w gospodarstwie wiejskim. Uruchomienie usług agroturystycznych, przygotowanie „produktu agroturystycznego” wymaga:

1. bazy noclegowej o zróżnicowanym standardzie,
2. zapewnienia wygodnego, odpowiednio oznakowanego dojazdu,
3. umożliwienia uczestniczenia w życiu i pracach gospodarstwa,
4. dostępności do usług,
5. zwiedzania atrakcji turystycznych.

Konieczne jest stworzenie programu lokalnego rozwoju turystyki wiejskiej przy współpracy społeczności lokalnych, które chcą działać na rzecz swojej wsi oraz zapewnienia profesjonalnej obsługi całego przedsięwzięcia.

9.1.2 KSZTAŁTOWANIE STRUKTUR OSADNICZYCH

Obszary osadnicze

Studium zakłada zachowanie i utrwalenie istniejącej struktury sieci osadniczej jako historycznie ukształtowanego elementu krajobrazu kulturowego, dostosowanego do warunków miejsca i podstawowej funkcji obszaru.

Zakłada się wydzielenie następujących obszarów osadniczych :

1. obszar miejski - obszar intensywnego inwestowania,
2. obszar strefy buforowej pomiędzy miastem i terenami wiejskimi - ograniczone inwestowanie podporządkowane funkcji ochronnej i wytworzenie zielonego pasa na obrzeżu terenów zurbanizowanych,
3. obszar parków krajobrazowych i ich stref ochronnych -dostosowanie polityki inwestycyjnej do zasad gospodarowania na terenie parków; lokalizacja nowej zabudowy wyłącznie w obrębie istniejących miejscowości,
4. obszar rozproszonej zabudowy - ograniczone inwestowanie i ochrona walorów krajobrazowych istniejącej kompozycji przestrzennej,
5. obszar skoncentrowanego osadnictwa wiejskiego -obszar inwestowania z zastrzeżeniem ochrony obszaru przed rozproszeniem zabudowy.

Hierarchia sieci osadniczej

Zakłada się następująca hierarchię wiejskiej sieci osadniczej:

1. wiejskie ośrodki usług podstawowych: Dziejnice, Dzikowo, Lutówko, Mostkowo, Płonno, Rychnów, Strapie,
2. wsie elementarne: Brunki, Osina, Nowa Dziejzina, Równno, Stara Dziejzina, Żydowo,
3. wsie letniskowe: Janowo, Jarząbki, Krzynka, Laskówko, Łubianka, Moczkowo, Moczydło, Niepołcko, Okunie, Prądno, Żelice,
4. osady: Dzikówko, Jaromierki, Kolonia Jarząbki, Kornatka, Ożar, Niewstap, Podgórze, Pustać, Rówienko, Swadzim, Wiewiórki, Wilcze,
5. leśniczówki: Dąbrowa, Kryń, Okno, Słowicze, Sucha, Więclaw.

Rozplanowanie zabudowy, architektura

Warunki zamieszkania na wsi w większości przypadków znacznie odbiegają od standardu przyjętego dla zabudowy miejskiej. W studium zakłada się przede wszystkim rewaloryzację wiejskich zespołów zabudowy, ale także wskazuje się na nowe tereny dla zabudowy mieszkaniowej.

Podstawą kształtowania tych zespołów powinno być:

- zachowanie (lub przywrócenie) ładu przestrzennego, •ochrona historycznego rozplanowania i kompozycji,
- niedopuszczenie do rozproszenia nowej zabudowy poza tereny zwartej zabudowy wiejskiej,
- humanizacja osiedli pegeerowskich,
- rewitalizacja podworskich parków wiejskich jako miejsca wypoczynku mieszkańców i atrakcji turystycznej,
- zachowanie i adaptacja starej zabudowy na drugie domy, indywidualne letniska,
- kontynuacja lokalnej tradycji, opracowanie lokalnego wzornika architektury,
- zachowanie skali zabudowy i wykorzystanie lokalnego budulca,
- podniesienie standardu zabudowy (przede wszystkim uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej)

Zasady realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej

Dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej we wsiach jeśli :

1. proponowana zabudowa mieści się w granicach zwartej zabudowy wsi i nie zakłóci jej historycznego rozplanowania,
2. nowa zabudowa nie spowoduje zabudowy terenów otwartych, które mają szczególne znaczenie dla zachowania charakteru wsi i jej ekspozycji w krajobrazie,
3. projekt zabudowy odpowiada wielkością i charakterem lokalnym warunkom,
4. projekt zabudowy jest zgodny z wymogami ochrony zabudowy historycznej.

Wyjątkowo dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy poza zwartą zabudowę wsi jeśli:

1. będzie tworzyć zwarty zespół zabudowy na terenach wyznaczonych w studium,
2. będzie to wykorzystanie opuszczonej zabudowy, korzystne dla środowiska wiejskiego,
3. będzie to zabudowa uzupełniająca na terenie dawnych siedlisk jeśli projekt zabudowy jest zgodny formą, materiałem, sposobem posadowienia budynku z charakterem siedliska,
4. propozycja nie pociąga za sobą zabudowy terenów otwartych o szczególnym znaczeniu dla charakteru i formy wsi.

Usunięcie zabudowy jest dopuszczone w trybie przewidzianym w Prawie budowlanym jeśli:

1. budynek nie jest wpisany do rejestru zabytków lub nie posiada specjalnego znaczenia historycznego i architektonicznego oraz nie leży w strefie ochrony konserwatorskiej, chyba że zgodę na rozbiórkę wyraził Wojewódzki Konserwator Zabytków,
2. jeśli budynek nie nadaje się do dalszego użytkowania i grozi zawaleniem.

9.1.3 SAMODZIELNOŚĆ KULTUROWA WSI

W obecnej sytuacji klucz do rozwiązywania większości problemów wsi znajduje się wewnątrz, a nie na zewnątrz środowisk wiejskich. Aby sprostać trudnemu zadaniu rewitalizacji obszarów wiejskich społeczności te muszą współdziałać jako wspólnota, w poczuciu tożsamości. Tożsamość opiera się na samodzielności kulturowej. Pomimo dotkliwych doświadczeń jakich doznali mieszkańcy wsi w powojennej Polsce, na tzw. „ziemiach odzyskanych” badania socjologiczne wykazały, że zachowali oni swoją tożsamość (W. Misiak, Samodzielność kulturowa wsi, 1993r.). W latach 70. bezkrytycznie przyjmowano tezę o wyrównywaniu warunków życia w mieście i na wsi. Miało temu towarzyszyć „wyrównanie wzorców kulturowych” i „industrializacja wsi”. Tezy te wprowadzane w życie nie przetrwały próby czasu. Wiejskość, wiejski styl życia nawet dziś w odczuciu mieszkańców miasta ma w sobie wartość kontaktu z żywą przyrodą, spokoju, poczucia wspólnoty (M. Cykalewicz z zespołem, Ankieta środowiskowa, 2000r.). Mieszkańcy wsi są dziś traktowani jak „strażnicy dziedzictwa”, choć w przypadku współczesnej wsi zachodniopomorskiej jest to w większym stopniu dziedzictwo historyczne niż kulturowe. Zachowanie dziedzictwa kulturowego należy

łączyć z potrzebami życiowymi mieszkańców, co nie może mieć nic wspólnego z budowaniem skansenów.

Należy sformułować program działań praktycznych dla podtrzymania równowagi między tradycją a współczesnością. Program ten powinien zawierać zarówno wspieranie rzemiosła i rękodzieła, jak również propagowanie wiedzy i świadomości społecznej o zasobach dziedzictwa. W programie tym ważną kwestią byłoby nie tylko sięgnięcie do źródła jakim jest zapis ziemi, ale również do historii rodzin, ich korzeni i tradycji.

9.2 ROZWÓJ STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ MIASTA

Rozwój urbanistyczny miasta kształtuje działanie czynników urbanistycznych (prof. Tadeusz Tołwiński, 1963). Analizując ich oddziaływanie możemy ocenić poprawność rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej Barlinka:

1. Czynnik warunków przyrodzonych (inaczej warunków miejsca) jest stały, stwarza fizjograficzne bariery w rozwoju miasta wyznaczając dla niego ramy krajobrazowe: jezioro, Puszcza Barlinecka, wysoczyzna Górnego Tarasu. **Miasto rozwija się współcześnie przewyciężając bariery naturalne i ponosząc dodatkowe koszty urbanizacji.**
2. Czynnik gospodarczy, gdy czerpie przede wszystkim z warunków przyrodzonych wówczas miasto rozwija się harmonijnie, w zgodzie z warunkami miejsca; w Barlinku działa on nieprawidłowo: przemysł drzewny i meblowy bazujący tradycyjnie na lokalnym surowcu jest niewystarczająco rozwinięty. Lokalizacja Zakładów Urządzeń Okrętowych była decyzją czysto polityczną. Jest to działalność w ogóle nie związana z położeniem miasta. Pomimo bardzo dużych walorów krajobrazowo – przyrodniczych funkcja wypoczynkowa w mieście jest słabo rozwinięta. Miasto nie stanowi zaplecza obsługującego tereny rolnicze, położone wokół niego (tę funkcję miało jeszcze do niedawna Mostkowo – ośrodek władzy PGR). **Barlinek rozwinął się jako miasto przede wszystkim przemysłowe, niezgodnie z czynnikiem warunków przyrodzonych oraz czynnikiem komunikacji.**
3. Czynnik warowności w przeszłości ukształtował miasto średniowieczne, pozostałością są mury obronne i kształt Starego Miasta. Dzisiaj ten czynnik można określić jako poczucie bezpieczeństwa – ostatnio to poczucie zmniejszyło się ze względu na przemiany obyczajowe i utrzymującą się przestępczość, nie ma to jednak wpływu na kształt przestrzeni miejskiej. Właściciele prywatnych posesji nie dążą do ich wyizolowania z przestrzeni publicznych. Wprowadzanie usług i zakładów produkcyjnych do osiedli zabudowy jednorodzinnej ogranicza prywatność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. **Współcześnie czynnik warowności nie ma wpływu na kształt przestrzeni miasta.**
4. Czynnik komunikacji był tym, który w czasach nowożytnych przełamał czynnik warowności – dla lepszego skomunikowania miasta z okolicą wyburzono mury i bramy miejskie. Kolej poprowadzona w XIX wieku stwarzając dodatkową barierę w rozwoju przestrzennym miasta, jednocześnie wytyczyła jego nową oś kompozycyjną (obecnie

ulica 1.Maja). Dzisiaj czynnik komunikacji funkcjonuje w sposób niewłaściwy na terenie miasta – dzielnice mieszkaniowe coraz bardziej oddalają się od centrum miasta, stają się trudno dostępne ze względu na odległość i ukształtowanie terenu (są lokowane na wzniesieniach wokół miasta). Wykształcenie się ośrodków osiedlowych, które przejęłyby częściowo funkcje centrum i współdziałając z nim stworzyły ciągły system przestrzeni publicznych, jest obecnie niemożliwe z uwagi wielkość osiedli (są zbyt małe). Uciążliwość komunikacji w centrum miasta hamuje działanie czynnika gospodarczego, obniża wartość gospodarczą tej przestrzeni. **Czynnik komunikacji zdominował rozwój funkcjonalno-przestrzenny miasta, lecz działa nieprawidłowo.**

5. Czynnik obyczajowo-prawny przesądził o ukształtowaniu struktur zabudowy miejskiej najsilniej w 1276 roku, kiedy nadano prawa lokacyjne miastu – do dziś zachowały się ślady tej struktury w obrębie Starego Miasta. Drugi raz czynnik ten bardzo silnie zadziałał w czasach socrealizmu, kiedy zatarto w strukturze miasta wszelkie podziały własnościowe – siatkę parcelacyjną, a planowa gospodarka socjalistyczna wytyczyła z rozmachem nowe tereny inwestycyjne, przerastające swą skalą możliwości adaptacyjne istniejącego układu urbanistycznego. Działanie czynnika obyczajowo-prawnego zmienia się dziś po raz trzeci w historii miasta -współdziałając z czynnikiem kompozycji urbanistycznej musi przełamać dezintegrację przestrzenną struktury miasta.
6. Czynnik kompozycji urbanistycznej, czyli czynnik świadomej twórczości obejmuje całość konstrukcji i formy miasta; gdy panuje nad pozostałymi czynnikami są to czasy świetności i rozkwitu miasta, kiedy one go zdominują, to jest to czas upadku kultury miejskiej. **Czynnik kompozycji urbanistycznej jeszcze nie funkcjonuje prawidłowo.**

Podsumowując, należy stwierdzić, że rozwiązanie problemów kształtowania przyszłej struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta powinno uwzględniać:

- **rozwój terytorialny – powoduje główne koszty urbanizacji – należy dążyć do usprawnienia istniejącej struktury, racjonalnego, intensywnego zagospodarowania terenów już zurbanizowanych i zabudowanych,**
- **rozwój gospodarczy – należy przełamać dominację funkcji przemysłowej poprzez dostosowanie formy i jakości produkcji do warunków miejsca,**
- **rozwój komunikacji – przebudowa układu komunikacyjnego jest najpilniejszym zadaniem, które najszybciej wpłynie na poprawę funkcjonowania struktury miejskiej,**
- **poczucie bezpieczeństwa – ochrona terenów mieszkaniowych przed innym użytkowaniem i wydzielenie stref wyciszonego ruchu wpłynie na wzrost poczucia bezpieczeństwa,**
- **ład przestrzenny – rozwiązanie problemów funkcjonalno–przestrzennych, przywrócenie ładu przestrzennego i harmonii w krajobrazie miejskim wymaga zgodnych co do idei urbanistycznej opracowań planistycznych i projektowych.**

9.2.1 KOMPOZYCJA PRZESTRZENNA

Miasto jest strukturą historycznie nawarstwioną. Sposób tego nawarstwienia jest odzwierciedlony w kompozycji przestrzennej miasta. Każde kolejne pokolenie mieszkańców kształtuje przestrzeń miasta zgodnie ze swoją wiedzą, umiejętnościami i kulturą. Na kompozycję przestrzenną miasta składają się elementy fizjonomiczne:

1. otaczający krajobraz – cechą i wartością małego miasta, jakim jest Barlinek, jest zachowanie w kompozycji przestrzennej ciągłego kontaktu z otaczającym krajobrazem;
2. rozplanowanie zabudowy – siatka ulic i podział katastralny (na działki),
3. zabudowa – jej forma, umiejscowienie na działce, wzajemne sąsiedztwo różnych form, oraz elementy znaczeniowe:
 1. identyfikacja przestrzeni – wyróżnienie jej, nazwanie np. przestrzeń publiczna rynku miejskiego;
 2. wzorzec kulturowy formy zabudowy – np. forma architektoniczna kościoła halowego z wieżą funkcjonująca w tradycji katolickiej;
 3. zgodność wzorca kulturowego z funkcją zabudowy – sklep sieci netto w hali sportowej, klasycyzująca, nieco sakralna w wyrazie architektura budynku klóci się z jego funkcją, powoduje element zaskoczenia odbiorze.

W codziennym odbiorze przestrzeni miasta przez mieszkańców decydującą rolę odgrywają elementy znaczeniowe kompozycji. Z tego względu zabudowa blokowa na starym mieście, powstała po wyburzeniu historycznych kamienic, była akceptowana jako wyraz nowoczesności i awansu społecznego. Na tej właśnie zasadzie dzisiaj, pokrywanie budynków intensywnymi, klóącymi się z otoczeniem kolorami, jest akceptowane, bo jest zrozumiałe, jest wyrazem pewnych możliwości i „nowoczesności”. Jednak dopiero współgranie wszystkich elementów kompozycji, czytelność i ciągłość wątku kompozycji tworzy ład przestrzenny. Współczesną kompozycję przestrzenną Barlinka cechuje:

1. silne oddziaływanie otaczającego krajobrazu
2. zachowanie wielu podstawowych elementów historycznej kompozycji (jak rynek staromiejski, kościoły, osie ulic, zarys murów miejskich)
3. dezintegracja przestrzeni spowodowana:
 - sztucznym rozcięciem miasta przez linię kolejową;
 - brakiem czytelnego włączenia nowych osi kompozycyjnych - ulicy Szosowej i ulicy Kombatantów - w układ miasta;
 - brakiem zabudowy i przypadkowym zagospodarowaniem najbardziej eksponowanych przestrzeni: kwartałów staromiejskich i ciągu ulicy 31. Stycznia;
 - niezgodnością staromiejskiej siatki ulic z usytuowaniem bloków;
 - niedostępnością dużych fragmentów centrum miasta zajmowanych przez zamknięte zakłady przemysłowe (Stary Tartak, Fabryka Drzwi);
4. chaos form architektury.

Współczesną kompozycję przestrzeni miasta cechuje chaos i dezintegracja, pomimo zachowania wielu elementów historycznie utrwalonej kompozycji. Przywrócenie ładu przestrzennego w kompozycji miasta powinno być podstawą w planowaniu przekształceń zabudowy i struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta.

9.2.2 KIERUNKI PRZEKSZTAŁCENÍ STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Głównymi kierunkami przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta będzie:

- Rewaloryzacja Starego Miasta Najstarsza,
centralnie położona część miasta jest dobrem kultury, zabytkiem wpisanym do państwowego rejestru. Rewaloryzacja oznacza przywrócenie utraconych wartości zniszczonych i zaniedbanych. Zasady przeprowadzenia rewaloryzacji są zapisane w „Studium wartości kulturowych gminy Barlinek” (Aneks nr 4) oraz w rozdziale dotyczącym ochrony i kształtowania środowiska kulturowego. Stare Miasto nadal będzie pełniło rolę centrum miejskiego, którego jedną z głównych funkcji jest funkcja reprezentacyjna. W kompozycji przestrzennej miasta musi nastąpić integracja elementów historycznych i współczesnych.
- Poprawa warunków zamieszkania
Na terenach miejskich zespołów mieszkaniowych należy chronić funkcję mieszkaniową przed innym użytkowaniem i zagospodarowaniem mogącym zakłócać zamieszkanie. Należy wydzielić strefy uspokojonego ruchu i wyeliminować ciężki transport, stworzyć sieć tras rowerowych. Należy zapewnić łatwy dostęp do obiektów użyteczności publicznej i miejsc wypoczynku i rekreacji.
- Łagodzenie uciążliwości komunikacji i zakładów przemysłowych
Układ przestrzenny miasta rozwijający się koncentrycznie na zewnątrz nie zapewnia właściwych połączeń komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi częściami miasta. Cały ruch tranzytowy przechodzi przez rynek staromiejski. Zasady przebudowy układu komunikacyjnego podane są w rozdziale dotyczącym kształtowania komunikacji i infrastruktury. Lokalizacja przemysłu w mieście, w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej i terenów rekreacyjnych jest uciążliwa. Tereny przemysłowe wewnątrz terenów śródmiejskich są terenami o funkcji mieszanej przewidzianymi do restrukturyzacji. Nowe zakłady produkcyjne powinny powstawać na specjalnie do tego przygotowanym terenie parku technologicznego.
- Zagospodarowanie dla funkcji turystyczno-wypoczynkowej
Miasto nie wykorzystuje możliwości, które stwarza sąsiedztwo jeziora i lasu. Dla funkcji turystyczno – wypoczynkowej udostępniony jest mały fragment terenu przy ulicy Sportowej. Zagospodarowanie dla funkcji turystyczno-wypoczynkowej powinno być priorytetowe w strefie Jeziora Barlineckiego. Tereny te obecnie są zajmowane przez inne funkcje (przemysł, prywatne posesje, cmentarz), są zaniedbane i

trudnodostępne.

- Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych

Miasto nie dysponuje przygotowanymi terenami inwestycyjnymi. Lokalizacja większości nowych inwestycji jest wymuszona i utrudnia racjonalne zagospodarowanie terenów miasta. Nowe tereny inwestycyjne powinny być udostępniane sukcesywnie w miarę pojawiających się potrzeb – nadpodaż terenów budowlanych prowadzi do spekulacji gruntami i rozpraszania inwestycji, zaniedbania terenów już zagospodarowanych, a w rezultacie do wzrostu kosztów urbanizacji.

9.2.3 ZASADY REALIZACJI NOWYCH ZESPOŁÓW MIESZKANIOWYCH

- Zagospodarowanie i zabudowa nowych terenów mieszkaniowych wymaga przygotowania planistycznego oraz zabezpieczenia technicznych podstaw przeprowadzenia inwestycji tzn. uzbrojenia terenu zabudowy w celu właściwej koordynacji inwestycji i zapewnienia wysokiego standardu zagospodarowania terenu.
- Ustala się podział terenów inwestycyjnych na:
 - tereny możliwe do zabudowy plombowej, maksymalnie do 10 działek, realizowanej przy zachowaniu warunków urbanistycznych analogicznych jak dla istniejącej zabudowy sąsiedniej,
 - tereny skoncentrowanego inwestowania, których udostępnienie wymaga stosownej uchwały Rady Miejskiej oraz opracowania miejscowego planu lub planu regulacyjnego. W przypadku powierzenia całości obszaru przewidzianego do zainwestowania jednemu inwestorowi strategicznemu dopuszcza się opracowanie planu realizacyjnego z pominięciem opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Nie dopuszcza się lokalizacji nowej zabudowy jeśli jej intensywność, rozplanowanie, charakter i urządzenie terenu będzie niezgodne z planem.
- Dopuszcza się zmianę użytkowania istniejącej zabudowy mieszkalnej na inne cele jeśli:
 - nie spowoduje uciążliwości i nie pogorszy warunków zamieszkania w sąsiedniej zabudowie,
 - zostaną zabezpieczone miejsca do parkowania i dojazd do posesji.
- Dopuszcza się zmianę użytkowania zabudowy niemieszkalnej na mieszkalną jeśli funkcja ta jest zgodna z planem oraz jeśli:
 - -nie spowoduje to zakłócenia funkcjonowania terenów sąsiednich,
 - -zostaną zabezpieczone miejsca parkingowe i dojazd do posesji,
 - - wyposażenie w usługi i tereny otwarte odpowiada przyrostowi liczby mieszkańców.

9.2.4 ZASADY REALIZACJI USŁUG HANDLU

Robienie zakupów jest ważną czynnością codziennego życia. Kupowanie może być również sposobem spędzania wolnego czasu, a to ma wpływ na planowanie rozwoju obiektów handlowych. Zatrudnienie w dystrybucji i sprzedaży towarów jest ważnym aspektem ekonomicznym życia miasta.

Zasady lokalizacji obiektów handlowych

Obszar centrum miejskiego

Lokalizacja nowych sklepów w centrum miejskim powinna przyczyniać się do poprawy zakresu i jakości świadczonych usług. Należy kontrolować inne użytkowanie w obszarze centrum miejskiego po to, by utrzymać jego charakter i jakość. Rozproszenie usług handlu poza centrum musi być kontrolowane, gdyż może wpływać niekorzystnie na atrakcyjność centrum. Należy zapewnić odpowiednią ilość miejsc parkingowych obsługujących centrum miasta.

Zabrania się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedażnej powyżej 1000 m².

Lokalizacja usług na zewnątrz centrum

Supermarkety, domy towarowe i hurtownie należy lokalizować na zewnątrz centrum, jeśli ze względu na ich rozmiary, możliwość obsługi i dojazd nie mogą być lokalizowane na terenie centrum, pod warunkiem, że:

- nie będzie to miało niekorzystnego wpływu na atrakcyjność centrum,
- nie będzie to miało niekorzystnego wpływu na jakość środowiska i sieć dróg.

Lokalizacja obiektów handlowych o powierzchni sprzedażnej powyżej 1000 m² wymaga sporządzenia prognozy skutków budowy tych obiektów dla rynku pracy, komunikacji, istniejącej sieci handlowej oraz zaspokojenia potrzeb i interesów konsumentów.

Lokalne sklepy

Lokalizacja sklepów powinna służyć codziennym zakupom i nie tworzyć nadmiernej koncentracji, uciążliwej dla zabudowy mieszkaniowej. Usługi lokalizowane na terenach zespołów mieszkaniowych mogą służyć wyłącznie mieszkańcom tych zespołów.

Sklepy fabryczne

Lokalizacja sklepów przy fabryce jest możliwa, jeśli istnieje związek między produkcją w przedsiębiorstwie i asortymentem oferowanym w handlu detalicznym na terenie zakładów. Na terenie zakładów dopuszcza się ponadto małe sklepy służące zaopatrzeniu pracowników, traktowane jako zaplecze socjalne w miejscu pracy.

Lokalizacja innych sklepów niż wymienione na terenach przemysłowych jest niedopuszczalna.

9.2.5 ZASADY REALIZACJI NOWYCH TERENÓW PRODUKCYJNYCH

Na terenie gminy przemysł skoncentrowany jest w mieście Barlinku, decydując o jego głównej funkcji. Największe zakłady przemysłowe są to zakłady przemysłu drzewnego i metalowego. Utrzymanie funkcji przemysłowej w mieście ma istotne znaczenie wynikające z zasobów pracy, możliwości wykorzystania istniejącego zainwestowania oraz częściowo z bazy surowcowej.

Powinna nastąpić zmiana dotychczasowego profilu produkcji na wyżej kwalifikowany przemysł przetwórczy oparty o lokalne surowce i wyposażony w nowoczesne technologie, bezpieczne dla środowiska. Powinna również zmienić się struktura przedsiębiorstw. Preferowane będą małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP).

Studium nie przewiduje lokalizacji nowych, zakładów przemysłu szczególnie uciążliwego dla środowiska.

Drobna produkcja, usługi produkcyjne i rzemiosło

Zdecydowana większość małych zakładów produkcyjnych i usługowych funkcjonujących w gminie jest zlokalizowana na terenie miasta. Studium dopuszcza lokalizację małych, nieuciążliwych zakładów produkcyjnych i usługowych na terenach mieszkaniowych (IM – tereny o funkcji mieszanej) pod warunkiem, że ich funkcjonowanie nie wpłynie negatywnie na warunki zamieszkania na tych terenach.

Zakłady tzw. rzemiosła uciążliwego wymagają odizolowania od terenów mieszkaniowych. Dla lokalizacji tych zakładów oraz nowo tworzonych zakładów produkcyjnych w studium wyznacza się odrębne tereny tzw. tereny produkcyjno-składowe (PS), które powinny funkcjonować jako parki przemysłowe. Nowo tworzone zakłady produkcyjne powinny być oparte o lekkie, bezpieczne dla środowiska technologie i nie przekraczać zatrudnienia powyżej 200 osób.

Tereny składów

Tereny składów mogą towarzyszyć terenom przemysłowym i produkcyjnym jeśli nie powodują ekstensyfikacji wykorzystania terenów, nieopłacalnej ze względu na koszty uzbrojenia i utrzymania terenu oraz nie obniżają jakości estetycznej otoczenia.

9.3 AKTYWIZACJA FUNKCJI TURYSTYCZNO – WYPOCZYNKOWEJ

Od aktywizacji funkcji turystyczno-wypoczynkowej będzie zależeć w ciągu najbliższych 5 lat rozwój społeczno-gospodarczy gminy. Funkcja ta jest źródłem dodatkowego dochodu dla mieszkańców oraz stymulatorem jakości świadczonych usług i środowiska. Ma ona również decydujący wpływ na promocję. Obsługa tej funkcji jest ponadregionalnym zadaniem gminy, powinna być realizowana przy współpracy z gminami sąsiednimi.

9.3.1 STAN OBECNY

Położenie gminy w urozmaiconym, pojeziernym krajobrazie ma duże walory turystyczne. Sąsiedztwo lasu i jeziora, zaplecze usług i rozrywki rozwiniętych w mieście jest atrakcyjne dla przyjezdnych.

Barlinek ma też swoją tradycję w rozwijaniu turystyki, już w latach 20. ubiegłego wieku był znaną, dość ekskluzywną miejscowością wypoczynkową, „Perłą Pojezierza”, chętnie odwiedzaną przez wczasowiczów. Rozwojowi kurortu dopomogła kolej, która dotarła tu pod koniec XIX wieku oraz powstanie towarzystw krajoznawczych i historycznych. W Barlinku na początku XX wieku działało Towarzystwo Upiększania Lasu i Miasta, które współpracując z władzami miejskimi przy wsparciu miejscowych elit urządzało ścieżki spacerowe, punkty widokowe, oprawę miejsc utrwalony w legendach. Miasto posiadało miejski zakład kąpielowy, muzeum regionalne, 6 hoteli, salę sportową i kilka restauracji, szpital.

W powojennej historii Barlinka funkcja wypoczynkowa została zdominowana przez funkcję przemysłową i mieszkaniową i choć życie kulturalne w mieście jest bardzo bogate, standard usług turystycznych, a zwłaszcza jakość urządzenia terenów wypoczynkowych jest mniejszy niż w latach 20. Ruch turystyczny i bazę noclegowa obrazuje następujące zestawienie:

Obiekty noclegowe turystyki w 2000 roku

Miejscowość	Obiekty	Miejsca noclegowe		Korzystający		Udzielone noclegi		
		ogółem	całoroczne	ogółem	zagraniczni	ogółem	zagranicznym	
		stan w dniu 31 lipca			w okresie styczeń - wrzesień			
Barlinek	20229	8	334	80	5.549	1.451	19.165	4.082
Moryń	4436	7	288	62	2.130	495	9.285	1.444
Myślibórz	21894	5	360	138	4.981	910	12.472	2.428
Lipiany	6393	1	30	30	1.260	4	1.260	4
Połczyn Zdrój	17168	8	858	578	11.832	1.573	142.252	3.502
Międzyzdroje	6845	61	8.178	3.778	111.580	15.432	630.098	53.104

Powyższe zestawienie pokazuje skalę ruchu turystycznego w Barlinku i sąsiednich miastach o podobnych walorach oraz w jednym z najliczniej odwiedzanych kurortów nadmorskich. Można wyciągnąć wniosek, że ruch turystyczny jest uzależniony przede wszystkim od

unikalności walorów w skali kraju (wybrzeże morskie) oraz bazy, którą miasto ma do zaoferowania.

9.3.2 KIERUNKI ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO

Zasady rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej

Rozwój turystyki i rekreacji jest związany z możliwością spędzania wolnego czasu. Zagospodarowanie służące temu celowi musi odpowiadać różnym preferencjom i modelom oraz możliwościom różnych grup społecznych. Każdy obywatel ma konstytucyjnie zagwarantowane prawo do wypoczynku.

Ze względu na czas wypoczynek dzielimy na: codzienny (parki, zieleńce), cotygodniowy (miejsca piknikowe, obiekty sportowe, indywidualne letniska), doroczny (stała baza miejsc noclegowych).

Ze względu na sposób spędzania czasu możemy wyróżnić turystykę: pobytową (stałe miejsce pobytu), wycieczkową (stałe miejsce pobytu i trasy wycieczkowe), wędrowską (wytyczona trasa wędrowki i miejsc noclegów), specjalistyczną (wędkarstwo, żeglarstwo, myślistwo, jeździectwo) i sentymentalną (odwiedzanie miejsc urodzenia), agroturystykę (pobyt w gospodarstwach rolniczych), ekoturystykę (poznawanie i obserwacja środowiska przyrodniczego).

Problematyka ta wiąże się również ze stworzeniem możliwości odpoczynku biernego i czynnego, uprawiania sportu na różnym poziomie - amatorskim i wyczynowym.

Na kształtowanie funkcji turystyczno-wypoczynkowej będą miały wpływ następujące czynniki:

- odporność, pojemność i walory środowiska przyrodniczego – większość potencjalnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych w gminie podlega ochronie prawnej, ich pojemność rekreacyjna jest ograniczona;
- atrakcyjność przygotowanej oferty turystycznej: standard, charakter (np. nawiązanie do tradycji „luftbadu”);
- dostępność informacji, promocja;
- frekwencja – potencjalna ilość odwiedzających.

Studium zakłada:

- łatwą dostępność do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych dla wszystkich miejsc zamieszkania,
- pełną dostępność terenów rekreacyjno-wypoczynkowych dla ludności stałej gminy,
- możliwość amatorskiego uprawiania sportu w całej gminie,
- rozwój zagospodarowania turystycznego dostosowanego do walorów środowiska przyrodniczo-kulturowego, służącego rozwojowi i promocji wybranych obszarów w gminie,
- **wykorzystanie terenów poeksploatacyjnych na cele związane z rekreacją i wypoczynkiem,**
- w gminie będzie promowane zagospodarowanie dla:
 - turystyki wycieczkowej w oparciu o prywatne pensjonaty, indywidualne letniska

- i trasy spacerowo-wycieczkowe,
- turystyki specjalistycznej - wędkarstwa, żeglarstwa, myślistwa, jeździectwa,
 - agroturystyki w oparciu o gospodarstwa rolne na obszarach wiejskich,
 - turystyki sentymentalnej rozwijanej głównie w oparciu o aktywizację zabytków,
 - turystyki leczniczej w oparciu o bazę szpitalną i walory klimatyczne,
 - ekoturystyki rozwijaną w oparciu o walory przyrodnicze.

Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych i stworzenie bazy dla rozwoju turystyki będzie miało istotny wpływ na poprawę jakości środowiska i warunków zamieszkania w gminie.

Zasady rozmieszczenia bazy obsługi turystyki i rekreacji

Najatrakcyjniejsze pod względem krajobrazu i walorów przyrodniczych część gminy to jej południowe, leśne obszary, przechodzące na północy, wraz z jeziorem Barlineckim, w niezwykle malowniczą dolinę rzeki Płoni. W studium wydzielono trzy kategorie obszarów do zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego :

1. Obszar Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego (projektowanego wydzielenia Kulturowo-Krajobrazowego Parku "Źródłiskowa Dolina Płoni"), gdzie przewiduje się rozwój tzw. turystyki miękkiej, a baza będzie oparta głównie o adaptację starej zabudowy i zespołów pałacowo-ogrodowych. Wsiami letniskowymi, gdzie przewidziana jest lokalizacja drugich domów, będą Moczydło, Okunie, Janowo, Laskówko, Niepołcko.
2. Obszar otuliny parków krajobrazowych - gdzie zakłada się intensywne zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne. W Barlinku, który ma pełnić funkcję centrum obsługi ruchu turystycznego, zakłada się stałe zwiększanie miejsc o całorocznym użytkowaniu oraz podnoszenie standardu usług. Poza Barlinkiem ośrodkami obsługi turystyki i rekreacji będą: Moczkowo, Krzynka i Łubianka.
3. Obszar o przewadze funkcji rolniczej, w którym zakłada się utworzenie małych ośrodków wypoczynku świątecznego w oparciu o zespoły pałacowo-ogrodowe w Strapiu, Żelicach, Dzikowie i Starej Dzielinie oraz rozwój bazy dla agroturystyki.

Docelowa baza noclegowa dla turystyki i rekreacji

	Miasto Barlinek	Obszar wiejski	razem
Baza noclegowa ogółem	1.500	1.500	3.000
całoroczna	1.000	1.000	2.000
Sezonowa	500	500	1.000

9.3.3 TRASY TURYSTYCZNE

Trasy turystyczne piesze

Na terenie gminy są oznakowane 4 szlaki turystyczne:

1. szlak zielony (10 km) – pieszo-rowerowy dookoła Jeziora Barlineckiego
2. szlak żółty (6 km) – pieszy do źródeł rzeki Płoni
3. szlak czerwony (10 km) – pieszo-rowerowy z Barlinka do Krzynki i Płonna
4. szlak niebieski (22 km) – pieszo-rowerowy z Barlinka do Żydowa, Niepołcka przez rezerwat przyrody „Skalisty Jar Libberta” do Równa

Pomimo, że szlaki widnieją w przewodnikach turystycznych jako rowerowe to ich urządzenie oraz parametry (zwłaszcza odcinki bardzo strome) nie odpowiadają obecnie przyjętym standardom. W studium proponuje się wyznaczenie jeszcze dwóch pieszych szlaków turystycznych:

1. szlak czarny (ok. 14 km) – pieszo-rowerowy z Okuń do Moczydła
2. szlak granatowy (ok. 20 km) – pieszo-rowerowy z Barlinka do starego zakładu „BOMET” do Laskówka, Niepołcka i Żydowa.

Obecnie na terenie Puszczy Barlineckiej wytyczone są trzy ścieżki dydaktyczne:

1. wokół Jeziora Barlineckiego (pokrywa się w zasadzie ze szlakiem zielonym)
2. wokół Jeziora Okunie
3. „Ścieżka dębów” – biegnąca odcinkiem starej, brukowanej drogi z Okuń do Krzynki.

W miarę opracowywania dokumentacji dla projektowanych rezerwatów warto będzie udostępniać je właśnie poprzez urządzenie ścieżek dydaktycznych. W studium proponuje się wyznaczenie dwóch ścieżek dydaktycznych pokazujących wartości kulturowe:

1. „Ścieżka młynów” – biegnąca od ulicy Przeskok przez ulicę Fabryczną do Młyna-Papierni, przez młyn Leśny do Barlinka
2. „Folwark Strapie” -ścieżka dydaktyczna pokazująca jedyne w gminie w pełni zachowane i funkcjonujące założenie folwarczne z dworem i parkiem we wsi Strapie.

Trasy turystyczne rowerowe

Na terenie gminy projektowane są następujące turystyczne trasy rowerowe:

1. Kolejowa trasa rowerowa – prowadząca z Barlinka przez Mostkowo, Sulimierz do Myśliborza trasą nieczynnej kolei
2. Pętla Barlinecko – Nowogrodzka – prowadząca z Karska do Krzynk, Barlinka, Jagowa, Równa, Dzikowa, Rychnowa przez Kinice do Karska
3. Pętla Barlinecko – Pełczycka – prowadząca od granic gminy przez Moczydło, Okno, Krzynkę, Barlinek, Żydowo do Chrapowa i Pełczyc
4. Trasa dawnych folwarków – prowadząca z Dzikowa przez Strapie, Starą Dzielinę i Jarząbki do Żelic.

Wszystkie trasy rowerowe powinny być prowadzone i urządzone w harmonii z otaczającym krajobrazem. Powinny one włączać się w sieć regionalnych i międzynarodowych tras rowerowych. Również system miejskich i podmiejskich ścieżek rowerowych, obsługujących

codzienny ruch mieszkańców powinien łączyć się z turystycznymi trasami rowerowymi.

Trasy turystyczne kajakowe

Rzeka Santoczna od Jeziora Sitno Moczydelskie w kierunku południowym oraz rzeka Płonia od Młyna – Papierni w kierunku północnym są w przewodnikach turystycznych opisane jako trasy kajakowe. Obydwie rzeki na terenie gminy są dość wąskie i płytkie, nadają się jedynie do kameralnego podróżowania, jednak mogą stanowić bardzo atrakcyjne krajobrazowo szlaki turystyczne.

10. UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU UKŁADÓW KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

10.1 KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Do lat 90. gminę obsługiwała linia kolejowa normalnotorowa relacji Myślibórz - Barlinek - Choszczno z przystankami w Mostkowie i Dzikowie oraz dworcem w Barlinku. Ze względu na zły stan techniczny i bezpieczeństwo przewozów decyzją Pomorskiej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Szczecinie przewozy kolejowe zostały na tej linii zawieszony w kwietniu 1998 roku, a linia przeznaczona do likwidacji. Sieć kolei regionalnej powstała na Pomorzu Zachodnim w XIX wieku dla obsługi przede wszystkim terenów rolniczych, z czasem nabrała dużego znaczenia w obsłudze ruchu osobowego. Rozwój komunikacji samochodowej, poprawa stanu nawierzchni dróg oraz spadek jakości usług transportu kolejowego doprowadziły, pomimo zabiegów samorządów lokalnych do likwidacji kolei.

W studium zachowuje się możliwość utrzymania linii kolejowej na odcinku Barlinek – Choszczno i wznowienia na niej przewozów towarowych oraz w sezonie turystycznym przewozów pasażerskich. Utrzymanie tego odcinka linii kolejowej będzie wymagało przebudowy dworca z przelotowego na czołowy.

10.2 KOMUNIKACJA DROGOWA

10.2.1 STAN OBECNY

Na terenie gminy funkcjonuje rozbudowana sieć dróg. Składają się na nią drogi wojewódzkie, powiatowe, gminne. Powiązania zewnętrzne miasta i gminy z regionem pozostają w planie nie zmienione, a więc poprzez:

a) drogi wojewódzkie

nr 151 relacji Gorzów Wielkopolski - Barlinek -Recz

nr 156 relacji Lipiany – Barlinek - Strzelce Krajeńskie -Zwierzyn

b) drogi powiatowe

nr 11215 relacji Sulimierz - Jesionowo

nr 11113 " Barlinek - Nowogródek Pom.

nr 11216 " Jaromierki -Jesionowo

nr 2116Z " Karsko – do drogi wojewódzkiej 156

nr 11217 " Barlinek - Przelewice

nr 11116 " Łubianka -Karsko

nr 11222 " Barlinek - Chrapowo

nr 11228 " Płonno -Sarnik

nr 11230 " Płonno -Niesporowice

- nr 11227 " Kłodawa - do drogi 11119
- nr 11219 " Żydowo - Laskówko
- nr 11220 " Laskówko -Jagów

Drogi gminne w roku 2000

w granicach administracyjnych miasta				zamejskie			
ogółem w km	o twardej nawierzchni		remonty dróg w km	ogółem	o twardej nawierzchni		remonty dróg w km
	razem	w tym ulepszonej			razem	w tym ulepszonej	
20	19	15	0,1	93	22	8	-

Całkowita długość dróg w gminie wynosi 235,58 km, udział dróg wojewódzkich wynosi 17,2%, powiatowych 42,9 %, a gminnych 39,9 %. Drogi wojewódzkie poza drogą relacji Barlinek Gorzów są w złym stanie technicznym; drogi powiatowe w 43 % mają nawierzchnię z asfaltobetonu o średnim stanie technicznym, a w 34 % nawierzchnię z brukowca o bardzo różnym stanie technicznym. Załedwie 23% dróg gminnych ma nawierzchnię gruntową utwardzoną. Wskaźnik dróg w gminie o nawierzchni nieulepszonej (bruk + grunt) wynosi 57 km/100km² i jest prawie 5 razy większy od średniego w kraju wynoszącego 11,9 km/100 km². Wskaźnik gęstości wszystkich dróg w gminie wynosi 91,0 km/100 km² , natomiast w kraju 82,2 km.

Sieć dróg w gminie jest gęsta, alew złym stanie technicznym.

Przewozy pasażerskie w gminie zapewnia komunikacja PKS oraz prywatne linie przewozowe. Codzienne dowozy uczniów do szkół są zadaniem własnym gminy realizowanym przez prywatnych przewoźników.

Przewozy towarowe obsługuje transport zakładowy i prywatny.

Obciążenie transportem ciężkim powodują głównie:

1. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej PEC -dostawa opału
 - do ciepłowni miejskiej: 400 ton na miesiąc, 20 kursów miesięcznie
 - do szkół wiejskich 25 ton miesięcznie, 6 kursów miesięcznie
2. Barlineckie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego „BARLINEK.S.A” – dystrybucja towaru (deska podłogowa, tarcica, okleina, surowiec) w ciągu miesiąca 10960 ton, w ciągu dnia 520 ton:
 - kierunek Choszczno – 4460 ton
 - kierunek Strzelce – 1650 ton
 - kierunek Gorzów – 4850 ton
3. Fabryka Drzwi „BORNE”
4. Zakłady Urządzeń Okrętowych „BOMET”
5. Szczecińskie Kopalnie Kruszyw

Wskaźnik motoryzacji w gminie wyniósł w końcu 1998 r. 192 samochodów /1000 mieszkańców przy zakładanym 200 sam./1000 mieszk. dla małych miast w skali kraju.

Statystyka zarejestrowanych pojazdów na terenie gminy Barlinek: (dane z grudnia 1998 r.)

- motocykl	605
- samochód osobowy	3843 tj. 192 sam./1000 mieszk.
- samochodów ciężarowych w sumie	1474 tj. 73 sam./1000 mieszk.

w tym:

- samochód sanitarny	5
- autobus	36
- samochód ciężarowo-osobowy	105
- samochód ciężarowy-universalny	435
- samochód ciężarowy specjalizowany	188
- ciągnik samochodowy	66
- ciągnik rolniczy	642

Zakłada się wzrost średniego dobowego ruchu na drogach o 72% do roku 2015 oraz wzrost wskaźnika motoryzacji do ok. 250 sam./1000 mieszk.

Ulice miejskie

Przez miasto przechodzi szereg dróg ponadlokalnych i lokalnych: 3 drogi wojewódzkie i 4 powiatowe. Ruch generowany poza miastem wprowadzony jest w układ ulic miejskich, co szczególnie dotkliwie odczuwalne jest w rejonie Starego Miasta, tym bardziej, że udział transportu ciężarowego na terenie miasta dochodzi do 45%. Obsługę komunikacyjną miasta znacznie utrudnia nieczynna linia kolejowa, położenie centrum nad brzegiem dużego jeziora oraz bardzo zróżnicowana konfiguracja terenu. Według pomiaru generalnego z 1990 r. obciążenie głównej ulicy miejskiej Niepodległości wynosiło 6.200 pojazdów rzeczywistych na dobę w obu kierunkach. Obciążenie ulicy Niepodległości (w godzinie szczytu wynosi 940 pojazdów umownych na godzinę) oraz bardzo duży ruch pojazdów ciężkich jest wynikiem dominacji ruchu zewnętrznego nad ruchem wewnątrzmijskim. Szacunkowa przepustowość ulicy Niepodległości przy minimalnym poziomie swobody ruchu wynosi ok. 800 poj.um/h. Z powyższych danych wynika, że ulica obecnie już nie spełnia swojej mieszanej funkcji jako zbiorcza i tranzytowa. Jest więc ulicą niebezpieczną, uciążliwą i trudno przejezdną, ponadto leży w obrębie Starego Miasta i jej zabudowa podlega ochronie konserwatorskiej. Eliminacja ruchu tranzytowego i ciężarowego z centrum miasta jest więc uzasadniona i stanowi główny problem komunikacyjny miasta. Pozostałe ulice należy uporządkować pod względem funkcjonalnym i technicznym, co w znacznym stopniu uczyni komunikację w mieście.

Miasto nie jest przystosowane do ruchu rowerowego, stwarza on dodatkowe zagrożenie na drogach, choć jego udział w ruchu ulicznym wynosi zaledwie 1,7%.

W mieście brakuje miejsc parkingowych i garażowych, a istniejące, często nieprawnie, „garażowiska” zajmują cenne tereny inwestycyjne

10.2.2 KIERUNKI PRZEKSZTAŁCENÍ UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Sieć drogowa

- W gminie Barlinek układ komunikacyjny nie wymaga radykalnych zmian. Sieć drogowa jest gęsta, zapewnia dobre powiązanie zewnętrzne i wewnętrzne gminy. Natomiast ulec musi poprawie stan techniczny dróg oraz przeprowadzenie ruchu tranzytowego przez śródmieście.
- Z nowych inwestycji drogowych projektuje się nowe przejście drogi wojewódzkiej Nr 151 przez miasto Barlinek.
- Z powodu braku uzasadnienia w funkcjonowaniu dróg gminnych numer 11 23 030, 11 23 031 i 11 23 032, 11 23 025, 11 23 022, 11 23 013, 11 23 006, 11 23 002 proponuje się skreślenie ich z ewidencji gminnej.
- Należy zmienić funkcję i docelowo sposób urządzenia dróg, które mają przede wszystkim znaczenie turystyczne: drogi powiatowe numer 11 227, 11119, 11 216, 11 219 oraz gminne numer 11 23 020, 11 23 021, 11 23 023 (od Słowicza do Karska), 11 23 034, 11 23 027.
- Należy uznać za drogi gminne połączenia drogowe: Żelice – droga wojewódzka Nr 156, Kolonia Jarzabki – droga Nr 11 214, Niewstap – droga Nr 11 214, Kornatka – droga Nr 1123 010, Brunki – droga Nr 11113, droga Nr 11 218 – 11 216, Lutowo – droga Nr 11 216.
- Jako zasadę przy określaniu kolejności modernizacji dróg przyjąć należy, że w pierwszym etapie usprawnieniu podlegają drogi z trasami komunikacji zbiorowej autobusowej i drogi gruntowe.
- Prognoza ruchu w 2015 r obliczona na podstawie pomiaru generalnego z 1995 r dla dróg krajowych przedstawia się następująco:
 - droga nr 151 - odcinek Barlinek -Łubianka -4991 pu /dobę
 - odcinek Barlinek - Pełczyce - 4083 pu /dobę
 - droga nr 156 - odcinek Barlinek -Lipiany - 2950 pu /dobę
 - droga nr 156 - odcinek Barlinek – Strzelce - 2042 pu /dobę
- Na podstawie analizy prognozy ruchu i przepustowości dróg jednoznacznie wynika konieczność budowy obejścia drogowego centrum Barlinka, w I etapie obejście Starego Miasta ulicą Okrężną i dalej po śladzie linii kolejowej, w II etapie zmiana przebiegu drogi wojewódzkiej Nr 151 – nowy odcinek Moczkowo – droga Nr 156.
- Planowane jest obejście Płonna wynikające z uciążliwości lokalnego transportu kruszyw i drewna z rejonu Krzynki oraz konieczności ochrony Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

Zasady kształtowania układu komunikacyjnego miasta:

- przewidziany w studium układ podstawowy ulic: głównych, zbiorczych i lokalnych jest obowiązujący; układ ulic dojazdowych i wewnętrznych nie jest ściśle obowiązujący, należy jednak w przyszłych planach zagospodarowania przestrzennego zachować

- zasadę parcelacji terenu na działki budowlane,
- miasto powinno mieć dogodnie połączenie z otoczeniem,
 - przedłużenie dróg wojewódzkich stanowią ulice główne omijające centrum miasta,
 - przedłużenie dróg powiatowych stanowią ulice zbiorcze i lokalne,
 - należy maksymalnie ograniczyć ruch tranzytowy i ciężarowy w centrum, poprzez budowę obejścia drogowego Starego Miasta,
 - należy wprowadzić strefę śródmiejską dla ruchu samochodowego,
 - na terenach miejskich zespołów mieszkaniowych należy wprowadzić strefy ruchu uspokojonego,
 - należy opracować program budowy miejsc parkingowych i garażowych oraz podjąć uchwałę parkingową regulującą partycypację inwestorów w realizacji programu,
 - rozbudowa osiedli mieszkaniowych na Górnym Tarasie i w Moczku oraz parku przemysłowego przy Szosie do Lipian pociągnie za sobą potrzebę wprowadzania komunikacji miejskiej, tereny te znajdują się w 20' izochronie dojścia do centrum,
 - należy stworzyć system miejskich dróg rowerowych i spacerowych,
 - należy zapewnić wymagane przepisami udogodnienia dla poruszających się na wózkach inwalidzkich,
 - zaplecze techniczne motoryzacji programowane powinno być przy poziomie motoryzacji 1 samochód/ 1 rodzinę,
 - w planach zagospodarowania przestrzennego należy rezerwować pod przyszłą budowę lub modernizację dróg pas terenu o szerokości uwzględniającej ochronę użytkowników dróg i terenu przyległego przed wzajemnym niekorzystnym oddziaływaniem - rezerwację terenu realizuje się przez odmowę wydawania zezwoleń budowlanych.

Zaplecze techniczne motoryzacji

Przy bilansowaniu i projektowaniu miejsc postojowych należy przyjąć następujące zasady:

- parkingi przy ośrodkach usługowych w rejonie Starego Miasta działają wymiennie. W godzinach popołudniowych służą jako stałe miejsca postojowe dla mieszkańców tego rejonu. Z braku miejsca mogą być lokalizowane poza rejonem Starego Miasta. Zalecane oddalenie od celu podróży 100 -150 m,
- stałe miejsca postojowe liczone są tylko dla zabudowy wysokiej i średniej intensywności; lokalizacja na terenach brutto osiedli, zalecane oddalenie od celu podróży 50 m.
- mieszkańcy budownictwa jednorodzinnego garażują na własnych posesjach,
- dopuszcza się parkowanie wzdłuż ulic lokalnych, dojazdowych i zbiorczych, jeśli nie stanowi to zagrożenia i jest zgodne z przepisami prawnymi, a natężenie ruchu jest około 70 % niższe niż przepustowość danej ulicy,
- miejsca postojowe dla obiektów o innym niż mieszkaniowe przeznaczeniu należy programować indywidualnie do potrzeb w ramach określonej działki (np. zakłady pracy, urzędnictwo turystyczne, hotele itp.),

- lokalizacja wszelkich usług naprawczych związanych z samochodami z zachowaniem stref uciążliwości dla prowadzonej usługi.
- programuje się 1 stanowisko usługowe dla 300 pojazdów, czyli potrzebna ilość stanowisk usługowych naprawczych dla miasta wyniesie 20 szt. wraz z obsługą turystów, dla potrzeb gminy dodatkowo 6 stanowisk. Myjnie programuje się 1 urządzenie na 200 samochodów czyli dla potrzeb miasta i turystów 30 stanowisk, dla gminy 8 stanowisk.
- niezbędna ilość stacji paliw dla miasta i gminy wynosi trzy sztuki. Uzasadniona jest lokalizacja trzeciej stacji paliw w Barlinku dla potrzeb północnej części gminy oraz mieszkańców osiedla miejskiego "Górny Taras". Powierzchnia terenu potrzebna pod stację paliw wynosi 0,5 ha i uzależniona jest od programu stacji.
- docelowy bilans potrzeb miejsc postojowych, przy założeniu, że 1 samochód osobowy przypadając będzie na 1 gospodarstwo rodzinne wynosić będzie ok. 5000 sztuk.
- w studium wyznaczono wymagane lokalizacje parkingów ogólnodostępnych na terenach koncentracji usług, przy obiektach sportowych, większych zespołach zabudowy pensjonatowej oraz na terenie parku przemysłowego.

10.3 GOSPODARKA ENERGETYCZNA

10.3.1 ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Linie WN 110kV

Stan istniejący.

Przez teren gminy Barlinek przebiega linia napowietrzna WN 110kV relacji Stargard-Morzyczyn÷Gorzów Wlkp. W rejonie wsi Mostkowo z GPZ "Mostkowo" wykonany jest odczep do GPZ „Myślibórz”. Linie wybudowane są na słupach stalowych linkami gołymi typu AFI 6-240mm².

Ustalenia

Dla zapewnienia większej pewności zasilania po stronie WN 110kV należy wybudować linię relacji GPZ „Barlinek” -GPZ Choszczno , co zapewni zasilanie GPZ-tów na terenie gminy z innego ciągu linii WN

Główne punkty zasilania 110/15kV (GPZ)

Stan istniejący.

Z linii WN 110kV relacji Morzyczyn -Gorzów Wlkp. Zasilane są przelotowo dwie stacje

transformatorowe 110/145kV (Główne Stacje Zasilające):

-GPZ „Barlinek” wyposażony w dwa transformatory o mocy łącznej mocy 32 MVA (2 x 16MVA)

-GPZ „Mostkowo” wyposażony w jeden transformator o mocy 16MVA

Rezerwowe zasilanie gminy może odbywać się liniami SN 15kV z sąsiednich GPZ-tów w Myśliborzu, Strzelcach Krajeńskich oraz w Pyrzycach

Ustalenia

W stacjach 110/15kV występuje rezerwa mocy rzędu 16MVA. Przy dużym wzroście zapotrzebowania na energię istnieje możliwość zamontowania drugiego transformatora w GPZ „Mostkowo” oraz wymianie transformatorów na jednostki o większej mocy w GPZ „Barlinek”.

Sieć SN 15kV

Stan istniejący.

Sieć SN 15kV zbudowana jest w układzie pierścieniowym, z nielicznymi wyjątkami pracującymi promieniowo, z odczepami do pojedynczych stacji transformatorowych. Sieć kablowa w większości wykonana jest kablami o przekroju 120Al. Jednak w Śródmieściu istnieją odcinki wykonane kablami o przekrojach 35 i 50Al. Linie napowietrzne magistralne wybudowano przewodami typu AFI-6-70mm² odczepy do pojedynczych stacji - AFI-6-35mm². Korzystne usytuowanie GPZ -tów powoduje, że długość linii zasilających większość stacji transformatorowych nie przekracza 10km, co korzystnie wpływa na parametry dostarczanej energii i umożliwia pełne zaopatrzenie istniejących potencjalnych odbiorców.

Zasilanie w energię elektryczną jest jednym z ważniejszych czynników decydujących o rozwoju gminy.

Układ sieci oraz lokalizacja GPZ-tów pozwalają na pełne zaopatrzenie wszystkich istniejących i nowych, przewidywanych w studium odbiorców w energię elektryczną.

Moc wszystkich transformatorów 110/15kV w obydwu GPZ-tach : $3 \times 16 = 48$ MVA oraz moc wszystkich transformatorów 15/0,4kV : 28,5 MVA o 100% przewyższają obecnie maksymalne obciążenie szczytowe rzędu 18 MVA.

Spełnione są podstawowe parametry zaopatrzenia w energię elektryczną

- pewność zasilania
- podaż energii.

Ustalenia

Dla zasilania nowych terenów przewidzianych pod budownictwo mieszkaniowe na terenie miasta i gminy należy wybudować nowe stacje transformatorowe 15/0,4kV w oparciu o istniejący układ sieciowy. Linie SN - w układzie

pierścieniowym, wyłącznie liniami kablowymi. Dla zapewnienia większej pewności zasilania istniejących i nowych odbiorców należy wykonać połączenie odcinków linii nr 215 i 210 w układ pierścieniowy w rejonie Moczydło-Czarnolas oraz wybudować nową linię z GPZ „Barlinek” do stacji transformatorowej „POM”.

Bilans mocy dla gminy Barlinek na rok 2015

A. Tereny mieszkaniowe

W celu określenia szacunkowego zapotrzebowania w moc szczytową dla poszczególnych jednostek na potrzeby budownictwa mieszkaniowego z uwzględnieniem usług , handlu i drobnego przemysłu przeprowadzono obliczenia wg poniższego algorytmu :

$$P_s = \{P_m \times n + PUP \times n + P_{o\acute{s}w} \times l\} \times K$$

gdzie :

- $P_m = 1,2$ kW - zapotrzebowanie mocy na jednego mieszkańca
- n - liczba ludności
- $PUP = 0,15$ kW - zapotrzebowanie mocy odbiorów użyteczności publicznej na osobę
- $P_{o\acute{s}w} = 5$ kW/km \times l - ilość kilometrów ciągów oświetleniowych - moc na cele oświetlenia ulicznego
- K = współczynnik jednoczesności zgodnie z wytycznymi określonymi w Przepisach Budowy Urządzeń Elektrycznych

Miejscowość	Nr jednostki urbanistycznej	docelowa ilość mieszkańców	przyrost ilości mieszkańców	całkowite zapotrzebowanie mocy P_s (kW)
Barlinek	1.1	4.859	0	1.320
Barlinek	1.2	2.300	150	930
Barlinek	1.4	1.895	0	767
Barlinek	1.5	2.460	0	996
Barlinek	1.6	1.090	480	441
Barlinek	1.8	3.200	1.600	1.180
Barlinek	1.9	3.600	3.600	1.215
Barlinek	1.10	1.135	0	459
Barlinek	1.12	5.100	4.800	1.480
Barlinek	1.13	3.300	2.625	1.230
Barlinek	1.14	2.700	2.700	1.120
Barlinek	2.1	1,000	1.000	405
Barlinek	3.1.	950	480	384
Barlinek	3.2.	1.890	1.800	765

Barlinek	4.1	275	240	112
Barlinek	4.2	2.300	150	930
Dziedzice		162	0	85
Dzikowi		141	0	76
Krzyńka		230	0	124
Lutówko		309	0	165
Łubianka		161	0	86
Moczkowo		837	0	338
Moczydło		133	0	72
Mostkowo		896	0	362
Płonno		332	0	179
Rychnów		651	0	325
Stara Dziedzina		146	0	79
Strąpie		196	0	106
Pozostałe miejscowości na terenie gminy		912	0	370

Zapotrzebowanie ogólne : $P_{SA} = 16\ 700\text{kW}$

B. Tereny przemysłowe , produkcyjne i składowe

Ogólna powierzchnia przeznaczona na tereny przemysłowe, produkcyjno-składowe, przemysłu wydobywczego, techniczne i produkcji zwierzęcej na terenie Gminy Barlinek wynosi : $S = 192\text{ ha}$.

Do bilansu przyjęto obciążenie mocą szczytową $P_i = 200\text{ kW}$ na jeden hektar terenów.

Przyjęty współczynnik jednoczesności : $k = 0,4$

Zapotrzebowanie ogólne : $P_s = P_i \times S \times k = 15.300\text{kW}$

C. Całkowite zapotrzebowanie mocy dla całej gminy Barlinek $P_c = 32.000\text{ kW}$

Zapewnienie należytej obsługi w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną wszystkich terenów jest możliwe bez ponoszenia dużych nakładów finansowych.

10.3.2 ZAOPATRZENIE W GAZ

Gazociągi wysokiego ciśnienia

Stan istniejący

Przez teren gminy, w jej wschodniej części, w rejonie wsi: Płonno, Krzynka, Okunie i Moczydło przebiegają dwa gazociągi wysokiego ciśnienia relacji Odolanów - Police. Są to gazociągi:

- a) \varnothing 500 mm na wysoki metan
- b) \varnothing 250 mm na gaz zaazotowany

Miasto zasilane jest gazociągiem wysokiego ciśnienia, doprowadzającym gaz ziemny (GZ - 50) "wysoki metan" poprzez stację redukcyjno - pomiarową I stopnia zlokalizowaną we wschodniej części miasta, w rejonie ulicy Strzeleckiej, o przepustowości $Q = 3200 \text{ m}^3/\text{h}$. Wyprowadzony ze stacji gazociąg średniego ciśnienia \varnothing 200 zasila trzy stacje II stopnia w rejonie :

- 1) ul. Strzelecka (nad jeziorem), o wydatku $Q_1 = 600 \text{ m}^3/\text{h}$,
- 2) ul. Okrętowa, na terenie GASPOLu, o wydatku $Q_2 = 1200 \text{ m}^3/\text{h}$,
- 3) ul. Okrętowa, na terenie Z.U.O. „Bomet” nr 1, o wydatku $Q_3=2600 \text{ m}^3/\text{h}$.

Dwie pierwsze stacje II stopnia pracują na rzecz miasta, a trzecia na potrzeby przemysłu okrętowego.

Ustalenia

Należy wykonać stacje redukcyjno pomiarowe na trasie gazociągu, na wysokości wsi Moczydło, leśniczówki Okno oraz wsi Płonno.

Trwają prace planistyczne związane z przeprowadzeniem gazociągu wysokiego ciśnienia, który połączy gazociąg „Odolanów-Police” (na wysokości Wołdowa w gminie Przelewice) z gminami Myślibórz, Trzcińsko Zdrój i Chojną. Na trasie gazociągu należy przewidzieć odpowiednią ilość stacji redukcyjno-pomiarowych tak, by można było zaopatrzyć w gaz przewodowy miejscowości na terenie gminy.

Sieć magistralno-rozdzielcza

Sieć gazowa magistralno -rozdzielcza zasila 95 % mieszkań na terenie miasta i wsi Moczkowo. Według stanu z końca roku 1997 sieć rozdzielcza miała długość 48,7 km i obsługiwała 4235 odbiorców w gospodarstwach domowych i 10 odbiorców adresowych, nielimitowanych. Pobór gazu przez stację redukcyjną I. stopnia zaopatrującą Barlinek i Moczydło, wynosi 5423 tys. m^3 n/rok przy poborze szczytowym 21185 tys. m^3 n/rok.

Gaz płynny w butlach

Na terenie gminy z gazu płynnego "propan-butan" korzystają przede wszystkim mieszkańcy wsi. Zużycie gazu płynnego w butlach wynosi (stan z 1998 r):

miasto Barlinek - 24 t/rok

teren gminy -158 t/rok

Prognozy rozwoju gazownictwa

Istniejąca sieć przesyłowa pozwala na zaopatrzenie w gaz miasta i Moczkowa oraz po rozbudowie wsi Moczydło, Okunie, Płonno, Krzynka, Brunki i Rychnów.

Realizacja drugiej nitki gazociągu wysokiego ciśnienia relacji północ - zachód przez teren gminy pozwoli na zaopatrzenie w gaz pozostałych miejscowości gminy: Równa, Lutówka, Osiny, Strąpia, Dziedzic, Dzikowa, Mostkowa. Dzięki tej inwestycji będzie można docelowo wyeliminować gazociąg wysokiego ciśnienia przebiegający przez teren starego miasta oraz zaopatrzyć w gaz nowe zespoły mieszkaniowe i tereny produkcyjne w mieście.

Zapewnienie należytej obsługi w zakresie zaopatrzenia w gaz wszystkich terenów jest możliwe pod warunkiem poniesienia nakładów finansowych na rozbudowę sieci średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych.

10.3.3 ZAOPATRZENIE W CENTRALNĄ CIEPŁĄ WODĘ

Źródła ciepła

Stan istniejący

1. Kotłownia miejska - opalana na miał węglowy, wymaga modernizacji z powodu niskiej sprawności kotłów, braku wyposażenia w filtry odsiarczające, braku odpowiedniej aparatury kontrolno-pomiarowej. Po zawieszeniu przewozów na linii kolejowej miał węglowy jest dostarczany do kotłowni transportem samochodowym. Moc kotłowni wynosi 17,44 MW (1MW rezerwy mocy).
2. Kotłownie przemysłowe o łącznej mocy 41,0 MW :
 - Zakładów Urządzeń Okrętowych „BOMET” S.A. (zaopatruje także „Gaspol”),
 - Zakładów Przemysłu Drzewnego „Barlinek” S.A. (zaopatruje także osiedle mieszkaniowe Kossaka) opalana w części na przemysłowe odpady drzewne,
 - Betoniarni przy ul. Gorzowskiej.
3. Kotłownie lokalne miejskie - to głównie kotłownie o małej mocy opalane gazem.
4. Kotłownie lokalne wiejskie - to głównie kotłownie koksowe w budynkach szkół (Mostkowo, Rychnów, Płonno, Dziedzice, Osina, Moczkowo), dwie kotłownie w budynkach gorzelni (Strąpie i Płonno) oraz kotłownie w osiedlach PGR w Mostkowie i Lutowku.

Sieci ciepłe

Śródmieście i Górny Taras zaopatrywane są w ciepło poprzez sieć wysokoparametrową 150/80°C. Do niej przyłączone są za pośrednictwem węzłów cieplnych sieci niskotemperaturowe. Stan techniczny sieci ciepłowniczych preizolowanych (długość całkowita 3914 m) jest bardzo dobra. Sieć tradycyjna o wysokich parametrach eksploatowana od 10 lat jest w stanie technicznym dostatecznym (długość całkowita 2249 m, w tym 1696 m na estakadzie). Sieć tradycyjna o niskich parametrach wymaga wymiany (długość całkowita 4225 m).

Sieć ciepła obsługuje około 60 % mieszkań w mieście i bardzo niewielki procent mieszkań na wsi.

Dalsze zaopatrywanie mieszkań w centralną ciepłą wodę wymaga poniesienia nakładów inwestycyjnych na modernizację kotłowni miejskiej i sieci ciepłowniczej. Zaopatrzenie nowych terenów mieszkaniowych i produkcyjnych bez rozbudowy i modernizacji kotłowni miejskiej lub budowy nowych kotłowni lokalnych jest niemożliwe.

10.3.4 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Wprowadzenie

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii jest w obecnych czasach jedną z alternatyw uzyskiwania energii, która pozwala ominąć spalanie zasobów paliw kopalnych. Takie rozwiązanie jest w większości przypadków zgodne z założeniami szeroko rozumianej ekologii oraz ochroną przyrody. Energia pochodząca z tzw. źródeł odnawialnych składa się głównie z energii promieniowania Słońca oraz energii wnętrza Ziemi. W przypadku energii Słońca, wykorzystuje się bezpośrednio jego energię promieniowania elektromagnetycznego, jak również pośrednio energię Słońca zmagazynowaną w sile poziomych ruchów powietrza generowanych w procesach termodynamiki atmosfery ziemskiej, oraz obiegu wody w przyrodzie. Energia ciepła Ziemi to przede wszystkim pozostałość po procesie formowania się planety oraz naturalny rozkład pierwiastków promieniotwórczych w jej wnętrzu.

Energia promieniowania słonecznego

Warunki pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego w Polsce są generalnie oceniane jako dobre. Przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego można osiągnąć dobre wyniki. Największe szanse rozwoju w krótkim okresie mają technologie konwersji termicznej energii promieniowania słonecznego, oparte na wykorzystaniu kolektorów słonecznych. Ze względu na wysoki udział promieniowania rozproszonego w całkowitym promieniowaniu słonecznym, praktycznego znaczenia w naszych warunkach nie mają słoneczne technologie wysokotemperaturowe oparte na koncentratorach promieniowania słonecznego. Z punktu widzenia wykorzystania energii promieniowania słonecznego w kolektorach płaskich najistotniejszymi parametrami są roczne wartości nasłonecznienia (insolacji) - wyrażające ilość energii słonecznej padającej na jednostkę powierzchni płaszczyzny w określonym czasie. Roczna koncentracja promieniowania słonecznego w Polsce na płaszczyznę poziomą waha się w granicach 950 - 1250 kWh/m², natomiast średnie usłonecznienie wynosi 1600 godzin na rok. Warunki meteorologiczne charakteryzują się bardzo nierównym rozkładem promieniowania słonecznego w cyklu rocznym. Około 80% całkowitej rocznej sumy nasłonecznienia przypada na sześć miesięcy sezonu wiosenno-letniego, od początku kwietnia do końca września, przy czym czas operacji słonecznej w lecie wydłuża się do 16 godzin na dzień, natomiast w zimie

skraca się do 8. Najlepsze warunki występują na obszarach wybrzeża południowego Bałtyku, lecz zachodnia część Polski z górnym dorzeczem Odry, gdzie między innymi² położona jest gmina Barlinek również posiada korzystne warunki usłonecznienia (w kWh/m²):

Rok (I-XII)	Półrocze letnie (IV-IX)	Sezon letni (VI-VIII)	Półrocze zimowe (X-III)
985	785	438	204

Wykorzystanie energii słonecznej dzięki zastosowaniu kolektorów słonecznych jako instalacji przydomowej pokrywa 50-60% rocznego zapotrzebowania na podgrzewanie ciepłej wody. Dzięki zastosowaniu energii słonecznej zmniejsza się wykorzystanie miału węglowego, gazu i oleju, a co za tym idzie zmniejsza się emisja dwutlenku węgla do atmosfery.

Energia słoneczna jest bezpłatna, a do tego efektywna; jej lokalne zastosowanie nie wymaga dużych nakładów inwestycyjnych. Jest to najbardziej dostępne źródło energii, choć w naszych warunkach klimatycznych ma jedynie rolę uzupełniającą.

Energia wiatru

Energia poziomych ruchów atmosfery, czyli energia wiatru jest przekształconą formą energii słonecznej. Ocenia się, że ok. 1-2% energii słonecznej dochodzącej do Ziemi ulega przemianie na energię kinetyczną wiatru, stanowi to 2700 TW. 25% tej energii przypada na stumetrowej grubości warstwę powietrza atmosferycznego otaczającego bezpośrednio powierzchnię Ziemi. Wiatry wijące nad powierzchnią lądów, jeśli uwzględnimy różne rodzaje strat oraz możliwości rozmieszczenia instalacji wiatrowych, mają potencjał energetyczny o mocy 40 TW. Tylko 10% tej wartości przewyższa cały potencjał śródlądowej energii wodnej i wynosi 20 razy więcej niż obecna moc zainstalowanych na świecie elektrowni.

Prędkość wiatru, a więc i energia jaką można z niego czerpać, ulega zmianom dziennym, miesięcznym i sezonowym. Szczęśliwie zarówno w cyklu dobowym jak i sezonowym (lato-zima) obserwuje się korzystną zbieżność między prędkością wiatru a zapotrzebowaniem na energię. Dodaje to wartości energii uzyskiwanej z wiatru, gdyż często jest dostępna wówczas, gdy jest potrzebna. Pozwala to na częściowe wypieranie z sieci energetycznej mocy tradycyjnych elektrowni, co przekłada się na redukcję emisji spalin.

Wiatr jest czystym źródłem energii, nie emitującym żadnych zanieczyszczeń. W korzystnych warunkach wiatrowych (przy prędkości średniej długoterminowej $V > 5.5$ m/s na wysokości wirnika) cena jednostkowa energii pochodzącej z tego źródła może być, i często jest, niższa od ceny energii z konwencjonalnych elektrowni ciepłych.

Dla regionu zachodniej części Polski z górnym dorzeczem Odry, warunki wiatrowe ulegają nieco pogorszeniu na tle Polski. Średnia, roczna prędkość wiatru w tym rejonie kształtuje się na poziomie ok. 4.0 - 4.5 m/s.

Dla lokalizacji pojedynczych siłowni wiatrowych lub farm wiatrowych stosuje się otwarte przestrzenie pozbawione istotnych przeszkód terenowych oraz posiadające podłoże o umiarkowanej szorstkości. Do takich zastosowań świetnie nadają się tereny rolnicze, które w

związku z rozwojem energetyki wiatrowej nie potrzebują zmian w MPZP. Tereny zalesione oraz tereny cenne przyrodniczo trudno adaptuje się do pracy siłowni wiatrowych, lokalizacja takich obiektów jest tu wręcz niemożliwa. Pod tym względem obszar gminy Barlinek stawia duże ograniczenia, ponieważ większą jego część zajmują tereny Barlineckiego Parku Krajobrazowego oraz jego otuliny. Cała część południowo-wschodnia jest więc wyłączona, jeżeli chodzi o możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Część północno-zachodnia gminy ma dość dobre warunki podłoża atmosfery -brak zalesienia i duży udział otwartych powierzchni oraz zróżnicowana rzeźba, co potencjalnie może klasyfikować ten obszar jako cenny z punktu widzenia energetyki wiatrowej. Jednak lokalizacja konkretnych siłowni wiatrowych może mieć miejsce w wyniku bardziej szczegółowej analizy szeregu innych czynników i poniesienia nakładów inwestycyjnych.

Energia ze źródeł geotermalnych

Wody geotermalne powstają w wyniku ogrzewania wód podziemnych przez magmę lub gorące skały. Wykorzystanie wód geotermalnych nie zawsze jest możliwe ze względu na skład chemiczny wody, problemy techniczne lub finansowe, pomimo iż potencjał geotermalny jest 380.000 razy większy niż całkowite roczne zużycie energii pierwotnej na świecie.

Wody geotermalne uważane są powszechnie za odnawialne źródło energii. Jednak aby można było użyć takiego sformułowania muszą być spełnione odpowiednie warunki użytkowania wód, tzn. woda po oddaniu ciepła musi być zatłaczana z powrotem, a tempo wydobywania i obniżania temperatury zbiornika nie powinno przekraczać szybkości ponownego ogrzania się wody we wnętrzu ziemi. Taki warunek spełniony jest wyłącznie w przypadku wód o bardzo wysokiej temperaturze.

W obrębie gminy Barlinek występują dość dobre warunki wykorzystania źródeł geotermalnych. Poziomym wodonośnym jest kompleks piaskowcowy Jury Dolnej zalegający na głębokości 1100-1300 m. Najlepsze warunki geotermalne występują w seriach piaskowców Hetangu i Synemuru o miąższości ok. 100-150 m. Ocenia się (Tomasz Kuźniak, Instytut Surowców Energetycznych AGH), iż wydajność eksploatacyjna wód geotermalnych wyniesie nie mniej niż 150 m³/h (ciśnienie subartezyjskie). Spodziewana temperatura wód geotermalnych na wypływie (tj. na głowicy otowru produkcyjnego) wyniesie 55-60 °C, co daje temperaturę ok. 65-70 °C *insitu*, na głębokości ok. 1600 m.

Dokładne zestawienie temperatur przedstawia tabela:

głębokość w [m]	zakres temp. [°C]	temp. średnia [°C]
1425-1665	63-65	64
1605-1770	67-69	68
1670-1980	69-72	70,5

Mineralizacja całkowita wód geotermalnych kształtuje się w granicach 90 g/l. Są to solanki chlorkowo-sodowe, może występować podwyższona zawartość jodu i bromu, co daje

potencjalną możliwość wykorzystania wód w celach balneologicznych. Ocenia się również, iż ciepłownicza instalacja geotermalna bazująca na eksploatacji wód wgłębnych pojedynczą parą otworów tj. otworem produkcyjnym i chłonnym może, przy danych warunkach hydrogeotermalnych, osiągnąć moc cieplną nie mniejszą niż ok. 4 MW - zakładając schłodzenie wody głębinowej do temperatury 35 °C.

Perspektywicznie przewiduje się możliwość wykorzystania ciepła geotermalnego, w związku z występowaniem korzystnych warunków hydrogeotermalnych w rejonie gminy Barlinek w kompleksie piaskowcowym Jury Dolnej, na głębokości 1100 -1300 m p.p.t. Ciepło geotermalne i solanki po uzyskaniu pozytywnych wyników dalszych badań specjalistycznych, mogłyby być wykorzystywane na cele lecznicze, rolnicze, ogrodnicze i grzewcze. Miasto Barlinek mogłoby stać się ważnym ośrodkiem lecznictwa uzdrowiskowego, obok szeroko rozwiniętej funkcji rekreacyjno - wypoczynkowej.

Energetyka wodna

Energetyka wodna jest w Polsce stosowana w niewielkim stopniu i wykorzystuje ten potencjał energetyczny cieków w 11%, co stawia nas na ostatnim miejscu w Europie. Budowa dużych elektrowni wodnych związana jest z ogromnymi nakładami finansowymi i aktualnie w kraju nie są prowadzone praktycznie żadne prace nad rozpoczęciem realizacji nowych dużych obiektów. Natomiast rozwija się dział energetyki wodnej o małych mocach jednostkowych, tzw. mała energetyka wodna budowana przeważnie na istniejących (często zdewastowanych) stopniach wodnych. Zazwyczaj przyjmuje się określenie małych elektrowni wodnych na podstawie sumy mocy zainstalowanych generatorów. W zależności od państwa lub organizacji wielkość tej mocy przyjmowana jest różnie, związane jest to ze stopniem uprzemysłowienia i proporcjami pomiędzy mocami elektrowni wodnych a pozostałymi pracującymi w danym kraju. W Polsce przyjęło się stosować określenie małej elektrowni wodnej dla obiektów o mocy zainstalowanej do 5 MW. Niekiedy spotyka się również określenie MEW dla obiektów o mocy zainstalowanej do 0,5 MW.

Ranga techniczno-ekonomiczna MEW nie wynika tylko z ich udziału w krajowym bilansie energetycznym lecz jest związana przede wszystkim z wykorzystaniem lokalnych możliwości produkcji energii elektrycznej; nie bez znaczenia jest również fakt, że w przypadku elektrowni prywatnych dają one źródło utrzymania pewnej grupie osób, szczególnie na obszarach o dużym bezrobociu.

Na obszarze gminy Barlinek występują dwa ciek, Młynówka oraz Płonia, które można zakwalifikować jako przydatne w produkcji energii odnawialnej na niewielką skalę. Obecnie na rzece Płoni występuje kilka progów wodnych, które niegdyś zasilają wały turbin lokalnych młynów. Przy stosunkowo niewielkich nakładach inwestycyjnych

mogąone zostać zaadaptowane na małe elektrownie wodne o mocy ok. 45 kW. Według obliczeń inż. K. Głębockiego średni przepływ roczny Płoni wyliczony został na 0.268 m³/s, przy najwyższym przepływie 10.1 m³/s oraz najniższym 0.064 m³/s.

10.3.5 NIEKONWENCJONALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Do niekonwencjonalnych źródeł energii, które mogą być brane pod uwagę w ogólnym bilansie zaopatrzenia gminy w ciepło należą:

1. odpady drzewne -Nadleśnictwo Barlinek gwarantuje dostawę 1000 m³ rocznie opał u iglastego i liściastego, jest to źródło obecnie wykorzystywane,
2. słoma z czterech zbóż podstawowych oraz rzepaku - wg danych Urzędu Miasta i Gminy 5000 t, dostawy niegwarantowane, jest to źródło niewykorzystane,
3. odpady przemysłowe -głównie z produkcji Zakładów Przemysłu Drzewnego, jest to źródło w części wykorzystane w ciepłowni zakładowej,
4. odpady bytowe - 4800 t rocznie -nie podlegają segregacji, jest to źródło niewykorzystane,
5. osady pościekowe -miejska oczyszczalnia ścieków wytwarza 800 t rocznie osadów pościekowych odwodnionych na prasie taśmowej do 78%, jest to źródło niewykorzystane.

Dalsze, efektywniejsze wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii jest możliwe tylko przy poniesieniu nakładów na zmiany technologii wytwarzania ciepła oraz zapewnieniu stałych dostaw.

10.3.6 KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI ENERGETYCZNEJ

Priorytetem w rozwoju gospodarki energetycznej gminy jest

1. zapewnienie dostaw do wszystkich odbiorców, wymaga to:
 - a) rozbudowy istniejącej infrastruktury,
 - b) zapewnienia pełnego dostępu do sieci producentom i odbiorcom energii,
 - c) skojarzonego wytwarzania energii.
2. zapewnienie zrównoważonego rozwoju, co wymaga:
 - a) oszczędzania energii (modernizacja infrastruktury, termomodernizacja zabudowy, technologie energooszczędne),
 - b) ograniczenia emisji do atmosfery zanieczyszczeń powstających w procesie wytwarzania energii,
 - c) ochrony nieodnawialnych źródeł energii,
 - d) wspierania stosowania odnawialnych i niekonwencjonalnych źródeł energii.

Powyższe kierunki rozwoju gospodarki energetycznej powinny znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich programach i planach, a przede wszystkim w:

- znowelizowanym projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię

elektryczną i paliwa gazowe (zgodnie z ustawą prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r.).

10.4 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

10.4.1 ZAOPATRZENIE W WODĘ

Zasoby wód podziemnych

Obszar gminy Barlinek w całości mieści się w jednostce hydrogeologicznej pierwszego rzędu w regionie szczecińskim oraz trzech jednostkach niższego rzędu - rejonach różniących się między sobą ilością warstw wodonośnych w czwartorzędzie, głębokością występowania i zasobnością. Poziom wodonośny w utworach trzeciorzędowych występuje na całym obszarze, a jego zasobność jest z reguły niższa od poziomu czwartorzędowego. Poziom trzeciorzędowy tworzą piaski drobno i średnioziarniste, zalegające na głębokości około 180 m p. p. t. Miąższość do 40 m, a wydajność od kilku do 85 m³/h. Wody są pod ciśnieniem dochodzącym do 1700 kPa.

W całym rejonie warstwa pierwsza, przypowierzchniowa często nie posiada izolacji utworów słabo lub nieprzepuszczalnych i jest narażona na zanieczyszczenia ściekami komunalnymi lub produktami nawożenia. Na bazie czwartorzędowego poziomu wodonośnego funkcjonuje kilkadziesiąt ujęć wód podziemnych. Posiadają je prawie wszystkie miejscowości i zakłady pracy.

Strefa wód zwykłych (słodkich) w regionie szczecińskim sięga do głębokości 200 - 300 m od powierzchni terenu i obejmuje kompleks utworów kenozoicznych. Poniżej tej głębokości mogą wystąpić wody podziemne o mineralizacji powyżej 1g/dcm².

W latach dziewięćdziesiątych opracowano koncepcję ochrony zbiorników wód podziemnych dla której punktem wyjścia była zasada, że: „ wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają szczególnej ochronie, polegającej zwłaszcza na niedopuszczeniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania. Na terenie Polski wyznaczono 180 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Na terenie gminy Barlinek wyznaczono obszar w okolicy Barlinka o powierzchni 170 km² o numerze 135 -Zbiornik (QSM) Barlinek, którego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 51,5 tys. m³/d, przy średniej głębokości ujęcia 50 m. Jest to zbiornik stożków sandrowych o miąższości warstwy wodonośnej nie przekraczającej 30 m. Cechuje się dobrą odnawialnością zasobów, lecz jest to zbiornik odkryty, co umożliwia łatwe rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń na znacznych obszarach. Takie obszary wymagają najwyższej ochrony wód podziemnych.

Zestawienie przybliżonych zasobów wód podziemnych na terenie gminy Barlinek

1.	zasoby statyczne	930 mln m ³
2.	zasoby dynamiczne stałe	175,5 tys. m ³ /d
	(przepływ w warstwie) w tym :	
	zasoby dynamiczne z infiltracji	99,3 tys. m ³ /d

3.	moduł zasobów eksploatacyjnych	300 m ³ / d / 1 km ²
4.	zasoby eksploatacyjne	78 tys. m ³ / d
5.	łącna wartość zatwierdzonych wydajności eksploatacyjnych ujęć	48 tys. m ³ / d
6.	rzeczywista wartość poboru	30 tys. m ³ / d

Z powyższego zestawienia wynika, że wartość poboru wód podziemnych na terenie gminy stanowi 15 - 20 % potencjalnych zasobów dynamicznych i 30 % zasobów odnawialnych poprzez infiltrację. W stosunku do potencjalnych zasobów eksploatacyjnych (czyli ilości wody, którą można pobierać w sposób trwały w określonej jednostce czasu z udokumentowanego poziomu użytkowego) zasoby zatwierdzone wynoszą 60 - 65 %, pobór rzeczywisty 35 - 40%. Tak więc na obszarze gminy Barlinek istnieją korzystne warunki dla uzyskiwania zasobów wód podziemnych w ilości co najmniej dwukrotnie² wyższej od obecnego poboru, a przy module zasobów w wysokości 300 m³/ d/ 1 km należy obszar gminy zaliczyć do obszarów wysoko zasobowych. Również zasoby jakościowe wód nie budzą² zastrzeżeń (poza nielicznymi wyjątkami), lecz dość rozległa strefa alimentacyjna (160 km²) niesie możliwość łatwego przenikania zanieczyszczeń odpowierzchniowych.

Wodociągi wiejskie

W 36 jednostkach osadniczych w gminie, 27 korzysta ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę, z wodociągów. Większość miejscowości posiada wodociągi zbiorowe. Wodociągi lokalne znajdują się na terenie wsi: Okunie (obsługujący były ośrodek wypoczynkowy), Moczydło oraz w osiedlach leśnych lub leśniczówkach. Pozostali mieszkańcy zaopatrują się w wodę ze studni kopanych.

Ogółem 2800 gospodarstw domowych na terenach wiejskich jest przyłączonych do sieci wodociągowej, co stanowi ok. 54% mieszkańców wsi.

Przeгляд jakości eksploatowanych wód podziemnych wskazuje na stosunkowo nieznaczne zanieczyszczenia wody związkami żelaza i manganu. Wodociągi zbiorowe posiadają z zasady niezbędne urządzenia do usuwania tych zanieczyszczeń, ale brak jest najczęściej urządzeń do chlorowania wody, co powoduje okresowe zanieczyszczenia bakteriologiczne.

Stan techniczny wodociągów wiejskich nie jest dobry, wymaga modernizacji i remontów.

W niektórych wodociągach nie przewidziano wymaganej przepustowości sieci na cele przeciwpożarowe w ilości 5 l/sek., co wymaga korzystania z istniejących stawów lub jezior, bądź ze zbiorników wody pożarowej.

W związku z niedostatecznym zabezpieczeniem ujęć wody podziemnej przed ingerencją osób niepowołanych lub zwierząt, zachodzi konieczność:

- ogrodzenia studni głębinowych w strefie bezpośredniej ochrony ca 10 m,

- zabezpieczenia i zamknięcia włączów do obudowy studni
- zabezpieczenia stacji wodociągowych przed wstępem osób.

Wodociągi miejskie

Wodociągi miejskie uruchomiono w roku 1908, w związku z rozwijającą się ówczesnie funkcją uzdrowiskową miasta. Wodociągi mimo powojennej rozbudowy zachowały nadal swój dawny układ technologiczny. W skład systemu wodociągowego funkcjonującego w mieście wchodzi dawna stacja wodociągowa i uzdatniania wody, sieć magistralna pracująca w systemie ciśnieniowym, zbiornik wyrównawczy o pojemności 360 m³, usytuowany na rzędnej terenu 87,64 m npm. Rozrost miasta na Górnym Tarasie wywołał konieczność rozbudowy wodociągów. W celu zasilenia osiedla wybudowano hydrofornię II przy ulicy Kombatantów. Obok wodociągów miejskich pracują w mieście wodociągi lokalne w Zakładach Urządzeń Okrętowych, Cegielni, Betoniarni i na terenie ogrodów działkowych. Szpital miejski, mimo wybudowania własnego ujęcia wody z hydrofornią strefową, korzysta nadal z wodociągu miejskiego, tworząc lokalnie drugą strefę zasilania. Podobnie Zespół Szkół Zawodowych przy ul. Szosowej zaopatruje się w wodę przy pomocy hydroforni strefowej, zasilającej lokalnie II strefę ciśnienia.

Wodociąg komunalny aktualnie posiada 7 czynnych studni głębinowych, z których cztery są w ciągłej eksploatacji a pozostałe stanowią ujęcie rezerwowe. Dla ochrony ujęcia wyznaczono trzy strefy ochronne:

- 1 strefa ochrony bezpośredniej - od 8 do 10 m wokół poszczególnych studni
- 2 strefa ochrony pośredniej wewnętrznej - 200 m od granicy strefy bezpośredniej
- 3 strefa ochrony pośredniej zewnętrznej -496,296 ha.

Zatwierdzone zasoby ujęć wodnych w kategorii "B" zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną wynoszą :

$$Q = 580 \text{ m}^3/\text{h}, \text{ przy depresji } S = 5 - 12 \text{ m}$$

Łączne udokumentowane zasoby wód podziemnych w kategorii "B" występujące w obszarze miasta wynoszą :

L.p.	Nazwa zakładu	Zasoby eksploatacyjne w kat. "B"			
		Liczba Studni	Wydajność Qe (m ³ /h)	Depresja Se (m)	promień zasięgu R (m)
1	2	3	4	5	6

1.	Wodociąg miejski ul. Strzelecka	7	580	5 -12	204
2	Zakłady Drzewne ul. Przemysłowa	3	270	6,8	313
3.	ZUO "Bomet" nr 1 ul. Okrętowa	3	112	6,8	243
4.	ZUO "Bomet" nr 2 ul. Fabryczna	1	25	12,1	37
5.	Pracownicze Ogrody Działkowe	3	87	1,5	110
6.	Kotłownia rejonowa ul. Św. Bonifacego	2	48	4,3 – 5	82
7.	Betoniarnia ul. Gorzowska 33	1	26	3,1	46
8.	Cegielnia ul. Ogrodowa	1	7	1,8	35
9.	Szpital Miejski ul. Szpitalna 11	1	6	1,7	48
10.	Leśniczówka	1	6	2,6	150
	razem	23	1167	x	x

Maksymalne godzinowe zużycie wody wszystkich użytkowników ocenia się na ok. 560 m³/h, co stanowi 48% istniejących zasobów.

Produkcja wody wodociągu komunalnego w latach dziewięćdziesiątych oscylowała średnio od 3825 m³/d do 3960 m³/d. Straty wody wg danych oficjalnych podawano od 18,4 - 20 %W rzeczywistości ocenia się na dwukrotnie większe, ze względu na brak wodomierzy u wielu odbiorców lub ich niesprawność.

Zakłady Drzewne sprzedają wodę miastu w ilości 366 - 400 m³/d, dostarczając wodę dla osiedla Kossaka i zabudowy mieszkaniowej przy ulicach Szosowej i Przemysłowej.

Ogólnie stan techniczny sieci o łącznej długości 43 km jest w stanie dobrym, ok. 15 % wymaga wymiany, a stacja uzdatniania wody przy ujęciu miejskim wymaga remontu i modernizacji.

Prognoza zapotrzebowania wody

Prognoza zapotrzebowania wody do roku 2015 dla miasta wynosi :

- w dobie średniej $Q \text{ śr} /d = 5450 \text{ m}^3/d$
- w dobie maksymalnej $Q \text{ max} /d = 6330 \text{ m}^3/d$
- w godzinie maksymalnej $q \text{ max} /h = 390 \text{ m}^3/h$

Prognoza zapotrzebowania wody dla przemysłu korzystającego z ujęć własnych do roku 2010 wynosi :

- w dobie średniej $Q \text{ śr} /d = 2960 \text{ m}^3/d$
- w dobie maksymalnej $Q \text{ max} /d = 3090 \text{ m}^3/d$
- w godzinie maksymalnej $q \text{ max} /h = 274 \text{ m}^3/h$

Łączne zapotrzebowanie wody nie przekracza 60% istniejących zasobów wody podziemnej.

Poprawa zaopatrzenia w wodę

- Utrzymanie wszystkich obecnie eksploatowanych ujęć wody na terenie miasta, istniejące zasoby wód podziemnych w kat. "B" zabezpieczają potrzeby miasta do roku 2015, bez konieczności budowy nowych ujęć.
- Rozszerzenie ochrony ujęć i zabezpieczenie stref ochrony bezpośredniej i pośredniej, w tym zlewni jeziora Barlineckiego, poprzez eliminację źródeł zanieczyszczeń występujących w tych rejonach.
- Modernizację i rozbudowę stacji wodociągowej wraz ze stacją uzdatniania wody.
- Zmniejszenie strat wody w sieci poprzez uszczelnienie sieci, wymianę odcinków zużytych i niesprawnych zasuw i hydrantów. Należy stworzyć plan systematycznego wykrywania przecieków, pomiaru ciśnień w węzłach i wyposażenie budynków i mieszkań w sprawne wodomierze.
- Racjonalizacja wykorzystania wiejskich wodociągów

Zaopatrzenie w wodę pitną obecnych i przyszłych terenów osiedleńczych jest możliwe głównie poprzez modernizację istniejących wodociągów oraz rozbudowę sieci wodociągowej. Priorytetem jest zmniejszenie strat wody i poprawa jakości wody pitnej.

10.4.2 ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Stan obecny

Wiejski system odprowadzania i oczyszczania ścieków

Na terenie gminy Barlinek funkcjonują 3 wiejskie oczyszczalnie ścieków:

- w Rychnowie -oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu rów cyrkulacyjny z natleniaczem typu BJOX o max. przepustowości $Q = 60 \text{ m}^3/\text{d}$, przy czym ilość oczyszczanych ścieków wynosi obecnie ok. $30 \text{ m}^3/\text{d}$. Z uwagi na przestarzałe urządzenia obiekt wymaga modernizacji.
- w Mostkowie -oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna o przepustowości $Q = \text{ok.}50 \text{ m}^3/\text{d}$. Z uwagi na przestarzałe urządzenia obiekt wymaga modernizacji.
- w Lutówku -oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu Miniblok o max. przepustowości $Q = 55 \text{ m}^3/\text{d}$. Jest to oczyszczalnia oddana do użytku po modernizacji w grudniu 1999 roku o wysokich parametrach oczyszczania ścieków.

W zakresie istniejącej infrastruktury technicznej należy stwierdzić, że jedynie oczyszczalnia w Lutówku nadaje się do dalszej pracy bez konieczności inwestowania w jej modernizację. Oczyszczalnie w Mostkowie i Rychnowie wymagają, ze względu na ponad 25 -letni okres ich eksploatacji, modernizacji lub zastosowania innego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Część wsi Moczkowo jest włączona do miejskiego systemu kanalizacji. Pozostałe miejscowości gminy Barlinek pomimo zwodociągowania nie posiadają dotychczas systemów kanalizacyjnych z oczyszczalnią ścieków, a powstające ścieki odprowadzane są do

zbiorników bezodpływowych z wywozem nieczystości, ale przede wszystkim niekontrolowany odpływ ścieków nieoczyszczonych do gruntu.

Miejski system odprowadzania i oczyszczania ścieków

Komunalna oczyszczalnia ścieków

Miejska oczyszczalnia ścieków oddana do użytku w 1997 roku, jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z redukcją związków biogenych o max. przepustowości 7930 m³/d (Qśrd = 6100 m³/d).

Aktualna ilość oczyszczanych ścieków wynosi Qśrd = 3000 m³/d. Ponieważ większa część miasta Barlinek posiada ogólnospławną sieć kanalizacyjną, stąd znaczną ilość dopływających do oczyszczalni komunalnej ścieków stanowią wody opadowe. Oczyszczalnia posiada zbiornik wyrównawczy dla regulacji hydraulicznej w okresie opadów i poza nim.

Analizując aktualną sytuację w zakresie funkcjonowania kanalizacji ogólnospławnej i odprowadzania wód opadowych do komunalnej oczyszczalni w Barlinku należy stwierdzić, że obecnie oczyszczalnia posiada obciążenie hydrauliczne w granicach 85 % przy uwzględnieniu statystycznej ilości opadów (660 mm rocznie) w tym rejonie i przy założeniu wielkości opadów burzowych (ok. 5 mm/dobę).

Sieć kanalizacyjna

Na terenie miasta istnieje mieszana sieć kanalizacyjna. Stara część miasta posiada system ogólnospławny, natomiast nowe dzielnice kanalizację typu rozdzielczego. Kanalizacja wykonana jest z rur kamionkowych, żelbetowych i betonowych o średnicach od 200 mm do przekroju jajowego 700/1050 mm. Łączna długość kanalizacji w mieście wynosi 28,6 km, w tym 9,0 km kanalizacji sanitarnej, 2,1 km kanalizacji deszczowej 17,4 km kanalizacji ogólnospławnej.

Ścieki dopływają do oczyszczalni kolektorem ogólnospławnym o średnicy 800 mm. Główne kolektory ogólnospławne znajdują się w ulicach Gorzowskiej, 31.Stycznia, Niepodległości, 1.Maja, Ogrodowej i Strzeleckiej.

Wody opadowe z osiedla Górny Taras są prowadzone kolektorem poprzez podoczyszczalnię w ulicy Ogrodowej do kanału Młynówki. Podoczyszczalnia nie ma wyposażenia do wytrącania związków ropopochodnych. W rejonie ulicy Gorzowskiej i Okrężnej wody opadowe odprowadzane są ze zlewni cząstkowych bezpośrednio do jeziora Barlineckiego trzema wylotami zrzutowymi do rowów melioracyjnych. Do Kanału Młynówki natomiast odprowadza się ścieki z burzowców z czterech przelewów deszczowych kolektora "A" oraz szereg lokalnych zrzutów wód opadowych ze zlewni cząstkowych, położonych na starym mieście i górnym tarasie.

Zakłady przemysłowe odprowadzają ścieki nieoczyszczone do kanalizacji miejskiej lub do Płoni. Zakłady Drzewne i Zakład Urządzeń Okrętowych "Bomet" nr 1 zlokalizowane na "Górnym Tarasie" powinny posiadać podoczyszczalnię ścieków przemysłowych, które mogą utrudniać proces oczyszczania lub wpływać na stan sieci kanalizacyjnej.

Na terenie dawnego Z.U.O. "Bomet" przy ul. Fabrycznej posiada oczyszczalnię mechaniczną, dwukomorową z kręgów betonowych $\phi 1500$, dla ścieków sanitarnych oraz łapacz tłuszczów i olejów. Nie posiada natomiast oczyszczalni ścieków przemysłowych. Odbiornikiem nieoczyszczonych ścieków jest rzeka Płonia, do której ścieki z kanalizacji odpływają rowami otwartymi. Ścieki te są wprowadzane silnie rozcieńczone wodami źródłanymi z czterech studni kopanych z samo wypływem dochodzącym do $Q = 80 \text{ m}^3/\text{h}$.

Prognoza zmian

Problem odprowadzania i oczyszczania ścieków z terenów wiejskich gminy Barlinek związany jest ze zróżnicowaniem w zainwestowaniu w systemy zaopatrzenia w wodę oraz systemami kanalizacyjnymi w poszczególnych miejscowościach gminy. Realizacja wodociągu wywołuje zwielokrotnienie ilości powstających ścieków, stąd konieczność realizacji sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków w układach indywidualnym, zbiorczym lub grupowym.

Przyjęcie określonego modelu systemu kanalizacyjnego musi wynikać z ilości ścieków powstających na obszarze miejscowości, gęstości zabudowy, która określa ekonomiczną opłacalność realizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych oraz wskaźnika efektywności inwestycji, który daje pogląd na opłacalność ekonomiczną realizacji konkretnych sieci grupowych uwzględniając koszty budowy i eksploatacji systemu.

W przypadku miejscowości wiejskich poważnym problemem jest eksploatacja systemu kanalizacyjnego, a szczególnie oczyszczalni ścieków. Koszty eksploatacji oraz zagadnienia organizacji tej eksploatacji (zakład komunalny, firma prywatna itp.) sprzyja realizacji systemów grupowych z jednym eksploatatorem systemu. W ostatnich latach, w związku z rozwojem technologii zbierania i przesyłania ścieków coraz bardziej opłacalne stają się systemy grupowe, gdzie istotne znaczenie mają koszty eksploatacji oczyszczalni ścieków przy zmniejszeniu kosztów przesyłu ścieków.

Wykorzystanie oczyszczalni komunalnej w Barlinku do obsługi miejscowości położonych w gminie wiąże się z dociążeniem hydraulicznym obiektu oraz zwiększeniem zawartości ścieków surowych, co poprawić może funkcjonowanie części biologicznej oczyszczalni. Powyższe działania powinny być realizowane równolegle z budową rozdzielczego systemu kanalizacji w mieście Barlinek.

W ramach analiz koncepcji realizacji systemów kanalizacyjnych w miejscowościach gminy Barlinek, gdzie jest to ekonomicznie lub technicznie uzasadnione brane są pod uwagę miejscowości z gmin sąsiednich.

W przypadku gminy Barlinek do analiz włączono Jesionowo i Laskowo z gminy Przelewice oraz Jedlice z gminy Lipiany.

Na terenie gminy istnieje wyraźny podział na zlewnie: chronioną - rzeki Płoni i mniej restrykcyjną - rzeki Myśli. Zlewnie Santocznej i Kłodawki leżą na terenie Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, na którym istnieje zakaz odprowadzania wód oczyszczonych do gruntu.

Zgonie z tym nie przewiduje się przerzutów ścieków z innych zlewni do zlewni rzeki Płoni pomimo, że mogą być one oczyszczone w pełni wymaganym zakresie.

Założenia koncepcji gospodarki ściekowej

- Najkorzystniejszym ekonomicznie rozwiązaniem w zakresie budowy kanalizacji ścieków bytowo-gospodarczych na obszarze gminy Barlinek jest realizacja ogólnogminnego systemu kanalizacji grupowych: Brunki, Krzynka, Płonno, Janowo, Lutówko, Osina, Dziedzice, Stara Dziedzina, Strąpie, Dzikowo, Rychnów, Mostkowo, Równo i Laskowo z gminy Przelewice. Ścieki z tego systemu kanalizacji odprowadzane byłyby do komunalnej oczyszczalni w Barlinku.
- Uwzględniając obostrzenia związane z formalnym zakazem przerzutu dodatkowych ścieków do zlewni rzeki Płoni, oraz strefy B ochrony pośredniej ujęcia wód powierzchniowych na jeziorze Miedwie, rozwiązaniami do przyjęcia są systemy kanalizacyjne przedstawione w obu wariantach nr 1 układów funkcjonalnych I i II:
 - kanalizacja grupowa obejmująca następujące miejscowości: Krzynka, Płonno, Brunki, Równo, Janowo, Lutówko, Osina i Laskowo z odprowadzeniem ścieków do komunalnej oczyszczalni ścieków w Barlinku;
 - kanalizacja grupowa obejmująca następujące miejscowości: Dziedzice, Stara Dziedzina, Strąpie, Dzikowo, Mostkowo, Rychnów z odprowadzeniem ścieków do istniejącej oczyszczalni ścieków w Mostkowie po jej modernizacji i rozbudowie do ok. 500 m³/d.
- Miejscowości Łubianka i Moczydło przewidywane są do obsługi siecią zbiorczą i lokalną oczyszczalnią ścieków.
- Miejscowość Żydowo przewidywana jest do obsługi siecią zbiorczą i lokalną oczyszczalnią ścieków, ale ze względu na graniczną opłacalność tej inwestycji należy na poziomie projektowym rozpatrzyć możliwość rozwiązań indywidualnych.
- W pozostałych miejscowościach przewidziane są rozwiązania indywidualne.
- Dla optymalnego funkcjonowania systemów kanalizacyjnych w gminie Barlinek ważne jest przyszłe odciążenie komunalnej oczyszczalni ścieków w Barlinku z wód opadowych dostających się tam poprzez istniejącą kanalizację ogólnospławną.
- Priorytetowym zadaniem inwestycyjnym w zakresie tworzenia ogólnogminnego systemu kanalizacji grupowych, ze względu na istniejącą już sieć kanalizacyjną we wsiach Mostkowo i Rychnów oraz stan techniczny oczyszczalni ścieków w tych miejscowościach, jest modernizacja i rozbudowa oczyszczalni w Mostkowie oraz włączenie do niej ścieków z Rychnowa.

Bez poniesienia nakładów inwestycyjnych na budowę kanalizacji deszczowej oraz rozbudowę sieci kanalizacji rozdzielczej dla zespołu miejskiego miasta Barlinka oraz modernizacji wiejskich oczyszczalni ścieków nie jest możliwe zgodne z obowiązującym prawem odprowadzenie i oczyszczenie ścieków z istniejących terenów, a także zainwestowanie nowych terenów rozwojowych gminy i miasta.

10.5 GOSPODARKA ODPADAMI

Stan obecny

Gminnym systemem usuwania odpadów objęte jest miasto Barlinek i następujące wsie: Dziejnice, Janowo, Jaromierki, Krzynka, Lutówko, Łubianka, Moczkowo, Mostkowo, Nowa Dziejzina, Osina, Płonno i Strąpie. Z terenów objętych wywozem trafia rocznie na wysypisko 24300 m³ odpadów komunalnych, w tym: 23800 m³ odpadów z Barlinka i 1500 m³ odpadów ze wsi. Na wysypisku są również składowane odpady przemysłowe i budowlane tj.: gruz, odpady pogalwaniczne i polakiernicze, przeterminowane odczynniki chemiczne, zaolejone masy piaskowe i rdzeniowe żużle odlewnicze oraz odpady stałe z oczyszczalni ścieków. Odpady przemysłowe -pochodzące z obróbki drewna, nie nadające się do spalania lub zmieszane z materiałami niepalnymi z Zakładów Drzewnych, wywożone były na wysypisko odpadów przemysłowych koło Wierzchowa. Większość odpadów zagospodarowuje się lub sprzedaje. Trociny spalane są w dwóch kotłowniach zakładowych w całości, kora i wióry są sprzedawane indywidualnym klientom. Odpady przemysłowe w Zakładach Urządzeń Okrętowych " Bomet " - złom stalowy, akumulatorowy i złom metali nieżelaznych zakład odwozi transportem samochodowym do hut lub zakładów przetwórczych, jako surowce wtórne. Szlakęz kotłowni i odlewniczą odbierają liczni kupcy na miejscu. Wywozi się jedynie oleje przepracowane do CPN w Myśliborzu lub Pырzycach, a wapno pokarbidowe w ilości 10 ton rocznie na wysypisko komunalne.

Na terenie miasta tylko w niewielkim stopniu odpady są segregowane, głównie poprzez ustawienie specjalnych pojemników do selektywnej zbiórki surowców wtórnych oraz prowadzenie skupu surowców wtórnych.

Gmina eksploatuje dwa wysypiska odpadów komunalnych:

1. wysypisko we wsi Rychnów - utworzone w wyrobisku po eksploatacji żwiru jako wysypisko wiejskie, w odległości 1 km od zabudowań wsi, w zasadzie jest już wypełnione. Powierzchnia wysypiska 1,17 ha; eksploatację wysypiska jako komunalnego rozpoczęto w 1990 roku. Gmina posiada projekt rekultywacji wysypiska, jedna k nie jest on realizowany;
2. wysypisko we wsi Strąpie - utworzone z przekształcenia małego wysypiska wiejskiego, znajduje się w odległości 0,5 km od zabudowań wsi, praktycznie też już wypełnione. Powierzchnia wysypiska 0,94 ha; eksploatację wysypiska jako komunalnego rozpoczęto w 1994 roku. Obecnie trwają prace projektowe i planistyczne związane z rozbudową wysypiska w Strąpiu i utworzenia Zakładu Zagospodarowania Odpadów.

Obydwa wysypiska usytuowane są na naturalnym podłożu uszczelnianym gliną. Brak jest kontroli odcieków z wysypisk, jak również nie ma systemu odgazowującego. W części wysypiska w Strąpiu zorganizowano kwaterę dla odpadów poprodukcyjnych z zakładów „BOMET”. Na żadnym z wysypisk nie badano zagrożenia dla środowiska, brak jest badań składu i zasięgu odcieków. Obydwa wysypiska nie posiadają praktycznie żadnego zaplecza

socjalnego. Stan sanitarny wysypisk jak również ich prowadzenie są nieodpowiednie.

Prognoza ilości i składu odpadów

Prognozę ilości i składu odpadów oparto o następujące założenia:

1. wytyczne Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie, które przyjmują dla miast do 20000 mieszkańców roczny wzrost nagromadzenia śmieci od 1,5% do 5%,
2. prognozę demograficzną zakładającą nieznaczny wzrost liczby mieszkańców do roku 2010,
3. objęcie wywozem śmieci wszystkich miejscowości oraz terenu sąsiedniej gminy Przelewice i Nowogródek Pomorski,
4. wzrost stopnia uciepłowienia mieszkań,
5. ograniczenie przyrostu odpadów z tworzyw sztucznych,
6. wzrost ilości opakowań ze szkła i kartonu.

Dla tak przyjętych założeń ocenia się wzrost nagromadzenia odpadów komunalnych do roku 2010 - 35 000 m³/rok z terenu gminy i 8 800 m³/rok z terenu dwu gmin sąsiednich.

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami

W obecnej sytuacji rozwiązanie kwestii wywozu i składowania odpadów jest najpilniejszym zadaniem gminy.

Rozważane są trzy warianty:

1. rozbudowa istniejącego wysypiska odpadów we wsi Strąpie,
2. budowa nowego wysypiska w pobliżu wsi Brunki lub pomiędzy Dziejczami i Mostkowem,
3. wywóz odpadów na mające powstać powiatowe wysypisko w pobliżu Myśliborza.

Niezależnie od przyjętego wariantu należy:

1. Dokonać oceny stanu istniejących wysypisk w Rychnowie i Strąpiu, z uwzględnieniem inwentaryzacji fizjograficznej oraz ewidencji nagromadzonych odpadów wraz z oceną stopnia komprymacji i procesów rozkładu zachodzących w złożu odpadów. W miarę możliwości ustalić prawdopodobieństwo udziału odpadów niebezpiecznych. Opracować i wykonać rekultywację terenu.
2. Zinwentaryzować potencjalne miejsca występowania nielegalnych miejsc składowania odpadów oraz odpadów niebezpiecznych takich jak: mogilniki, grzebieliska wraz z oceną stopnia skażenia środowiska.
3. Opracować gminny program gospodarki odpadami uwzględniający wszystkich wytwórców odpadów oraz instrumenty ekonomiczne i prawne, dotyczący ochrony przed „dzikimi” wysypiskami.
4. Zorganizować monitoring gospodarki odpadami.

5. Przystąpić do realizacji gminnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów.
6. Rozpocząć selektywną zbiórkę odpadów u źródła ich powstawania:
 - nieorganiczne
 - organiczne
 - wielkogabarytowe
 - budowlane

połączoną z szeroką akcją edukacyjną wśród wszystkich mieszkańców.

11. USTALENIA STANDARDÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU KATEGORIE PRZEZNACZENIA TERENU

Dla potrzeb studium teren gminy podzielono na tereny budowlane i niebudowlane. Podział terenów na budowlane i niebudowlane oraz podział tych terenów na podstawowe kategorie użytkowania (zgodnie z rozdziałem 3 studium) jest wiążącym ustaleniem studium. Określenie w studium kategorii przeznaczenia terenów stanowi ustalenie struktury funkcjonalno - przestrzennej. Kategorię przeznaczenia terenu należy rozumieć jako ustalenie dominującej funkcji oraz zasad i standardów zagospodarowania terenu. Inne użytkowanie terenu niesprzeczne z kategorią może być ustalone tylko w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

11.1 TERENY BUDOWLANE

Tereny budowlane wskazane w studium służą lokalizacji zabudowy. Na terenach budowlanych wydzielono następujące kategorie przeznaczenia terenu:

Tereny mieszkaniowe:

MM	Tereny miejskich zespołów zabudowy
SM	Tereny śródmiejskich zespołów zabudowy
CM	Tereny centralne miasta i miejsca koncentracji usług
IM	Tereny o funkcji mieszanej
PM	Tereny podmiejskich zespołów zabudowy
RM	Tereny wiejskich zespołów zabudowy
OG	Tereny dla potrzeb powszechnych

Tereny wypoczynkowe:

AR	Tereny zabudowy rezydencjonalnej
PW	Tereny zabudowy pensjonatowej
UT	Tereny obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych

Tereny gospodarcze i techniczne:

PS	Tereny produkcyjno - składowe
PP	Tereny przemysłowe
PR	Tereny zakładów produkcji rolnej
PE	Tereny przemysłu wydobywczego
TT	Tereny techniczne

Tereny komunikacji

KK	Tereny komunikacji kolejowej
KD	Tereny komunikacji drogowej
KS	Tereny zaplecza komunikacji samochodowej

TERENY MIESZKANIOWE

Tereny miejskich zespołów zabudowy - MM

Tereny miejskich zespołów zabudowy służą przede wszystkim celom mieszkaniowym. Funkcja mieszkaniowa jest na tych terenach funkcją podstawową, która należy chronić. Inne przeznaczenie terenu, wymienione poniżej, dopuszcza się pod warunkiem nie powodowania uciążliwości dla funkcji mieszkaniowej. W obrębie miejskich zespołów zabudowy należy dążyć do wydzielenia terenów służących wyłącznie celom mieszkaniowym.

1. Na terenach miejskich zespołów zabudowy dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) budynków mieszkalnych;
 - 2) pomieszczeń w budynkach mieszkalnych dla potrzeb indywidualnego miejsca pracy, pod warunkiem nie powodowania uciążliwości dla funkcji mieszkaniowej;
 - 3) sklepów, usług gastronomicznych oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych dla zaopatrzenia tego terenu;
 - 4) obiektów: biurowych, służących celom religijnym, kulturalnym, socjalnym i zdrowotnym;
 - 5) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce, dla samochodów osobowych do 3,5 t;
 - 6) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 7) ulic układu obsługującego;
 - 8) zieleni ogólnodostępnej;
 - 9) ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych do 10 miejsc postojowych.
2. Na obrzeżu terenów miejskich zespołów zabudowy, na styku z ulicami zbiorczymi i lokalnymi, na działkach budowlanych przylegających do tych ulic, w szczególności

dopuszcza się lokalizację usług ogólnomiejskich, pod warunkiem:

- 1) zapewnienia dojazdu i dojazdu do usług wyłącznie od strony ulicy zbiorczej lub lokalnej;
 - 2) nie powodowania ruchu dojazdowego do obiektu poprzez tereny mieszkaniowe;
 - 3) nie powodowania ograniczeń użytkowania sąsiednich terenów.
3. Na terenach miejskich zespołów mieszkaniowych w szczególności nie dopuszcza się lokalizowania:
- 1) obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania terenów mieszkaniowych ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów;
 - 2) parkingów i garaży dla samochodów ciężarowych i autobusów oraz ich przyczep.
4. Na terenach miejskich zespołów mieszkaniowych należy wyznaczać strefy wyciszonego ruchu.
5. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny śródmiejskich zespołów zabudowy -SM

Tereny śródmiejskich zespołów zabudowy służą celom mieszkaniowym oraz lokalizacji usług właściwych dla śródmiejskiej strefy miasta. Są to tereny w przeważającej części zabudowane, podlegające przekształceniom zmierzającym do podniesienia ich standardu.

1. Na terenach śródmiejskich zespołów zabudowy dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) budynków mieszkalnych;
 - 2) pomieszczeń w budynkach mieszkalnych dla potrzeb indywidualnego miejsca pracy, pod warunkiem nie powodowania uciążliwości dla funkcji mieszkaniowej;
 - 3) sklepów, usług gastronomicznych oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych również lokalizowanych w niższych kondygnacjach budynków mieszkalnych;
 - 4) małych hoteli i pensjonatów (do 50-ciu miejsc noclegowych);
 - 5) obiektów biurowych i administracyjnych;
 - 6) obiektów służących celom oświatowym, religijnym, kulturalnym, socjalnym i zdrowotnym;
 - 7) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce, dla samochodów osobowych do 3,5 t;
 - 8) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 9) ogólnodostępnych garaży i parkingów;
 - 10) ulic układu obsługującego;

- 11) zieleni ogólnodostępnej.
2. W szczególności na terenach śródmiejskich zespołów zabudowy nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania śródmiejskich terenów mieszkaniowych ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów.
3. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny centralne miasta i miejsca koncentracji usług- CM

Tereny centralne miasta i miejsca koncentracji usług służą przede wszystkim lokalizacji obiektów handlowych, gastronomicznych, organizacji gospodarczych, administracyjnych i społecznych.

1. Na terenach centralnych miasta i w miejscach koncentracji usług dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) obiektów biurowych i administracyjnych;
 - 2) obiektów handlu detalicznego, gastronomii, rozrywkowych;
 - 3) hoteli i pensjonatów;
 - 4) obiektów służących celom oświatowym, religijnym, kulturalnym, socjalnym zdrowotnym;
 - 5) budynków mieszkalnych i mieszkań wbudowanych na wyższych kondygnacjach;
 - 6) garaży i miejsc parkingowych w niezbędnej ilości wynikającej z obsługiwanej funkcji, umieszczonych na własnej działce;
 - 7) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 8) ogólnodostępnych garaży i parkingów;
 - 9) ulic układu obsługującego;
 - 10) zieleni ogólnodostępnej.
 - 11) stacji benzynowych jako funkcji towarzyszącej budynkom garażowym i parkingowym.
2. W szczególności na terenach centralnych miasta i strefach koncentracji usług nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania terenów centralnych miasta i miejsc koncentracji usług ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów.
3. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny o funkcji mieszanej -IM

Tereny o funkcji mieszanej przeznaczone są dla celów mieszkaniowych oraz innych funkcji w tym funkcji produkcyjnej realizowanej jako małe, rodzinne przedsiębiorstwo. Na terenach już zainwestowanych należy dążyć do złagodzenia lub wyeliminowania uciążliwości sąsiedztwa zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno-składowej.

1. Na terenach o funkcji mieszanej dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) budynków mieszkalnych;
 - 2) pomieszczeń w budynkach mieszkalnych dla potrzeb indywidualnego miejsca pracy, pod warunkiem nie powodowania uciążliwości dla funkcji mieszkaniowej;
 - 3) obiektów dla małych przedsiębiorstw, pod warunkiem ograniczenia uciążliwości dla środowiska do własnej działki;
 - 4) sklepów, usług gastronomicznych;
 - 5) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce;
 - 6) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 7) ulic układu obsługującego;
 - 8) zieleni ogólnodostępnej.
 - 9) ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych o liczbie do 25-ciu miejsc postojowych.
2. W szczególności na terenach podmiejskich zespołów mieszkaniowej nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania podmiejskich terenów mieszkaniowych ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów.
3. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny podmiejskich zespołów zabudowy -PM

Tereny podmiejskich zespołów zabudowy przeznaczone są dla celów mieszkaniowych oraz innych funkcji występujących w strefie podmiejskiej, a nie kolidujących z funkcją mieszkaniową. Są to tereny o funkcji mieszanej, specyficznej dla podmiejskiej strefy miasta i powinny mieć charakter zespołów zabudowy jednorodzinnej. Są to również tereny osiedli popegeerowskich, które należy przekształcić zgodnie z wiejskim charakterem terenów sąsiednich.

1. Na terenach podmiejskich zespołów zabudowy dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) budynków mieszkalnych jedno lub dwu rodzinnych, wolnostojących na wydzielonych działkach budowlanych;
 - 2) pomieszczeń w budynkach mieszkalnych dla potrzeb indywidualnego miejsca

- pracy, pod warunkiem nie powodowania uciążliwości dla funkcji mieszkaniowej;
- 3) budynków gospodarczych związanych z utrzymaniem domu i ogrodu oraz budynków gospodarczych przeznaczonych na hodowlę zwierząt dla własnych potrzeb;
 - 4) małych pensjonatów (do 25-ciu miejsc noclegowych);
 - 5) sklepów, usług gastronomicznych oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych dla zaopatrzenia tego terenu;
 - 6) ogrodów i szklarni;
 - 7) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce, dla samochodów osobowych do 3,5 t;
 - 8) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 9) ulic układu obsługującego;
 - 10) zieleni ogólnodostępnej.
 - 11) ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych o liczbie do 10-ciu miejsc postojowych.
2. W szczególności na terenach podmiejskich zespołów zabudowy nie dopuszcza się okalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania podmiejskich terenów mieszkaniowych ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów.
3. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny wiejskich zespołów zabudowy -RM

Tereny wiejskich zespołów zabudowy służą przede wszystkim zamieszkaniu i prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Są to tereny istniejącej zabudowy rolniczej na obszarze wiejskim. Teren ten stopniowo traci swój charakter typowo rolniczy i przekształca się w wielofunkcyjną zabudowę, gdzie funkcja mieszkaniowa jest chroniona.

1. Na terenach wiejskich zespołów zabudowy dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) budynków mieszkalnych;
 - 2) budynków gospodarczych służących hodowli zwierząt i potrzebom prowadzenia gospodarstwa rolnego, o ile plan w ustaleniach szczegółowych nie ogranicza tego rodzaju funkcji;
 - 3) sklepów, usług gastronomicznych oraz nieuciążliwych zakładów rzemieślniczych dla zaopatrzenia tego terenu;
 - 4) małych pensjonatów (do 25-ciu miejsc noclegowych);
 - 5) ogrodnictw i szklarni;
 - 6) pomieszczeń w budynkach mieszkalnych dla potrzeb indywidualnego miejsca pracy, pod warunkiem nie powodowania uciążliwości dla funkcji

- mieszkańcovej;
- 7) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce, dla samochodów do 3,5 t oraz specjalistycznego sprzętu rolniczego;
 - 8) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 9) ulic układu obsługującego;
2. W szczególności na terenach wiejskich zespołów zabudowy dopuszcza się adaptację istniejącej zabudowy na cele nie związane z rolnictwem, jeśli nie jest to sprzeczne z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i z charakterem miejscowości.
 3. W szczególności na terenach wiejskich zespołów zabudowy nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania terenów zabudowy wiejskiej ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów.
 4. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny dla potrzeb powszechnych -OG

Tereny dla potrzeb powszechnych służą funkcjom związanym z obsługą mieszkańców. Rodzaj, wielkość i położenie nowych terenów dla potrzeb powszechnych ustala się i rezerwuje w planie w zależności od liczby i lokalizacji miejsc zamieszkania osób korzystających z tych terenów i urządzeń.

1. Na terenach dla potrzeb powszechnych dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) obiektów administracji publicznej;
 - 2) obiektów: oświaty, nauki i kultury;
 - 3) obiektów służby zdrowia;
 - 4) obiektów i urządzeń socjalnych;
 - 5) obiektów i urządzeń sportowych;
 - 6) obiektów kultu religijnego;
 - 7) obiektów służących ochronie mienia i bezpieczeństwa mieszkańców;
 - 8) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, lokalizowanych na własnej działce;
 - 9) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 10) mieszkań dla pracowników i dozoru obiektów;
 - 11) ulic układu obsługującego;
 - 12) zieleni ogólnodostępnej.
2. W szczególności na terenach dla potrzeb powszechnych nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania terenów dla potrzeb powszechnych ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla

- zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów;
3. Lokalizacja obiektów dla potrzeb powszechnych musi zapewnić poprawne funkcjonowanie obiektu i nie może spowodować uciążliwości dla terenów mieszkaniowych.

TERENY WYPOCZYNKOWE

Tereny zabudowy rezydencjonalnej -AR

Tereny zabudowy rezydencjonalnej służą przede wszystkim wypoczynkowi. Funkcja ta jest na tych terenach funkcją podstawową, lecz nie jedyną. Inne przeznaczenie terenu, wymienione poniżej, dopuszcza się pod warunkiem zachowania wartości zabytkowych obiektów.

1. Na terenach zabudowy rezydencjonalnej dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) budynków pensjonatowych;
 - 2) mieszkań dla właścicieli;
 - 3) obiektów służących celom oświatowym, kulturalnym, socjalnym i zdrowotnym;
 - 4) hoteli;
 - 5) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce, dla samochodów osobowych do 3,5 t;
 - 6) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 7) ulic układu obsługującego;
 - 8) zieleni ogólnodostępnej;
 - 9) ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych o liczbie do 10-ciu miejsc.
2. W szczególności na terenach zabudowy rezydencjonalnej dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej bez możliwości rozbudowy, z zaleceniem adaptacji na funkcje zgodne z kategorią terenu oraz odtworzenia obiektów zniszczonych.
3. W szczególności na terenach zabudowy rezydencjonalnej nie dopuszcza się lokalizowania parkingów i garaży dla samochodów ciężarowych.
4. Na terenach zabudowy rezydencjonalnej może zostać określone ograniczenie w sposobie użytkowania obiektów zabytkowych.
5. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny zabudowy pensjonatowej - PW

Tereny zabudowy pensjonatowej służą przede wszystkim wypoczynkowi. Funkcja ta jest na tych terenach funkcją podstawową, lecz nie jedyną. Inne przeznaczenie terenu, wymienione

poniżej, dopuszcza się pod warunkiem nie powodowania uciążliwości dla funkcji wypoczynkowej.

1. Na terenach zabudowy pensjonatowej dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) budynków pensjonatowych;
 - 2) mieszkań dla właścicieli pensjonatów;
 - 3) sklepów, usług gastronomicznych i innych dla zaopatrzenia tego terenu;
 - 4) małych hoteli (do 50-ciu miejsc noclegowych);
 - 5) garaży i miejsc postojowych dla potrzeb własnych, na własnej działce, dla samochodów osobowych do 3,5 t;
 - 6) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, urządzenia odprowadzające ścieki;
 - 7) ulic układu obsługującego;
 - 8) zieleni ogólnodostępnej;
 - 9) ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych o liczbie do 10-ciu miejsc.
3. W szczególności na terenach zabudowy pensjonatowej dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej bez możliwości rozbudowy, z zaleceniem adaptacji na funkcje zgodne z kategorią terenu.
4. W szczególności na terenach zabudowy pensjonatowej nie dopuszcza się lokalizowania:
 - 1) obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania terenów zabudowy pensjonatowej ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów;
 - 2) parkingów i garaży dla samochodów ciężarowych i autobusów oraz ich przyczep.
5. Na terenach zabudowy pensjonatowej lub ich częściach, ze względu na ograniczoną pojemność rekreacyjną i intensywność wykorzystania terenu, może zostać określone ograniczenie liczby miejsc w budynkach pensjonatowych.
6. Na terenach zabudowy pensjonatowej obowiązuje strefa wyciszonego ruchu.
7. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych UT

Tereny urządzeń turystycznych i sportowych służą obsłudze turystyki, sportowi i rekreacji. Na terenach tych dopuszcza się lokalizację ogólnodostępnych obiektów i urządzeń niezbędnych dla realizacji podstawowej funkcji terenu.

1. Na terenach urządzeń turystycznych i sportowych dopuszcza się lokalizowanie:

- 1) obiektów sportowych,
 - 2) przystani wodnych,
 - 3) kąpielisk,
 - 4) schronisk i stanic,
 - 5) pól namiotowych i kempingów,
 - 6) urządzonych tras spacerowych i rowerowych,
 - 7) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu tych terenów w elektryczność, gaz, ciepło, wodę, i odprowadzenie ścieków;
 - 8) zespołów garaży i parkingów dla potrzeb obiektów na własnym terenie, oraz parkingów ogólnodostępnych dla potrzeb miasta;
 - 9) ulic układu obsługującego,
 - 10) zieleni ogólnodostępnej.
2. W szczególności na terenach urządzeń turystycznych i sportowych nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania tych terenów ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów.

TERENY GOSPODARCZE I TECHNICZNE

Tereny produkcyjno-składowe - PS

Tereny produkcyjno-składowe służą lokalizowaniu małych i średnich zakładów produkcyjnych i składów, o ile obiekty te w wyniku swej działalności nie ograniczają dopuszczalnego w planie użytkowania innych terenów.

1. Na terenach tych dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) zakładów produkcyjnych, wszystkich rodzajów magazynów i składowisk, o ile te obiekty w wyniku swej działalności nie powodują ograniczenia możliwości dopuszczonego w planie użytkowania innych terenów;
 - 2) obiektów handlowych, biurowych, administracyjnych i wystawienniczych;
 - 3) stacji benzynowych;
 - 4) zespołów garaży i parkingów dla potrzeb obiektów na własnym terenie oraz dla potrzeb ogólnomiejskich na terenach wydzielonych;
 - 5) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę i odprowadzenie ścieków;
 - 6) mieszkań dla nadzoru i personelu będącego w stałej gotowości oraz mieszkań dla właścicieli lub kierowników zakładów;
 - 7) ulic układu obsługującego;
 - 8) zieleni izolacyjnej.
2. W szczególności na terenach produkcyjno-składowych nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem

użytkowania terenów produkcyjno składowych ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów.

3. W toku postępowania lokalizacyjnego obowiązuje wymóg uzgodnienia zamierzeń inwestycyjnych z Wojewódzkimi Służbami Ochrony Środowiska i Inspekcji Sanitarnej, a w przypadku inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska wymóg opracowania zbiorczej oceny wpływu inwestycji na środowisko. Wymóg ten obowiązuje również w przypadku rozbudowy, adaptacji lub modernizacji już istniejących zakładów produkcyjnych.
4. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny przemysłowe - PP

Tereny przemysłowe służą wyłącznie umieszczaniu zakładów przemysłowych, których lokalizacja na innych terenach budowlanych na terenie miasta jest niedopuszczalna.

1. Na terenach tych dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) zakładów przemysłowych wszystkich rodzajów, których działalność nie powoduje ograniczenia dopuszczonego w planie użytkowania innych terenów;
 - 2) magazynów, składów;
 - 3) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę i odprowadzenie ścieków;
 - 4) stacji benzynowych;
 - 5) ulic układu obsługującego;
 - 6) zieleni izolacyjnej.
2. W szczególności na terenach przemysłowych nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania terenów przemysłowych ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów. Wymóg ten obowiązuje również w przypadku rozbudowy, adaptacji lub modernizacji już istniejących zakładów przemysłowych.
3. W toku postępowania lokalizacyjnego obowiązuje wymóg uzgodnienia zamierzeń inwestycyjnych z Wojewódzkimi Służbami Ochrony Środowiska i Inspekcji Sanitarnej, a w przypadku inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska lub uciążliwych dla środowiska, wymóg opracowania zbiorczej oceny wpływu inwestycji na środowisko.
4. Ze względu na uciążliwość zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta w przypadku modernizacji lub rozbudowy obowiązuje opracowanie zbiorczej oceny wpływu inwestycji na środowisko.
5. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny przemysłu wydobywczego - PE

Tereny przemysłu wydobywczego służą wydobyciu kopalin w granicach udokumentowanego złoża, dla którego użytkownik posiada aktualną licencję.

Dopuszcza się jedynie czasowe wykorzystanie terenu. W trakcie eksploatacji złoża obowiązują następujące ustalenia:

1. W toku postępowania lokalizacyjnego obowiązuje wymóg uzgodnienia zamierzeń z Państwowymi Służbami Ochrony Środowiska i Inspekcją Sanitarną oraz Geologiem Wojewódzkim.
2. Z uwagi na uciążliwość inwestycji dla środowiska obowiązuje wymóg sporządzenia zbiorczej oceny wpływu inwestycji na środowisko.
3. Dopuszcza się składowanie mas ziemnych i skalnych, w tym nadkładu.
4. Dopuszcza się wstępną obróbkę urobku np. kruszenie i sortowanie.
5. Dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach
6. Dopuszcza się uprawy rolne i leśne.
7. Dopuszcza się zieleni urządzoną i nieurządzoną.
8. Dopuszcza się przeprowadzenie dróg (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, w sposób nie kolidujący z przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu.
9. Rekultywacja terenu powinna być sukcesywnie prowadzona już w trakcie eksploatacji. Po zakończeniu eksploatacji, teren musi być zrekultywowany w zależności od obecnych i przyszłych potrzeb – w kierunku leśnym, rolnym lub zadrzewieniowo-zakrzewieniowym, z możliwością jego wykorzystania na cele turystyczne i rekreacyjne. Na obszarze zrekultywowanym dopuszcza się zabudowę mieszkaniową i pensjonatową.

Tereny techniczne -TT

Tereny techniczne służą lokalizacji obiektów i urządzeń obsługi technicznej terenów zurbanizowanych lub sieci przesyłowych infrastruktury technicznej.

1. Na terenach technicznych dopuszcza się lokalizację:
 - 1) ujęć wody i stacji wodociągowych;
 - 2) oczyszczalni i przepompowni ścieków;
 - 3) ciepłowni wysokotemperaturowych;
 - 4) stacji redukcyjno-pomiarowych gazu;
 - 5) głównych punktów zasilania energią elektryczną;
 - 6) zabudowy niezbędnej dla obsługi funkcji;
 - 7) zieleni izolacyjnej.

2. W szczególności na terenach technicznych nie dopuszcza się lokalizowania obiektów budowlanych, jeśli są one sprzeczne ze sposobem użytkowania terenów produkcyjno-składowych ze względu na ilość, położenie, rozmiary lub powodowaną uciążliwość. Powyższe zastrzeżenia obowiązują także dla zmian użytkowania lub rozbudowy istniejących obiektów.
3. W toku postępowania lokalizacyjnego obowiązuje wymóg uzgodnienia zamierzeń inwestycyjnych z Wojewódzkimi Służbami Ochrony Środowiska i Inspekcji Sanitarnej, a w przypadku inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska wymóg opracowania zbiorczej oceny wpływu inwestycji na środowisko. Wymóg ten obowiązuje również w przypadku rozbudowy, adaptacji lub modernizacji już istniejących zakładów produkcyjnych.
4. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny zakładów produkcji rolnej -PR

Tereny zakładów produkcji rolnej służą umieszczaniu obiektów hodowlanych, zakładów, baz i składów przemysłu rolnego oraz technicznego zaplecza gospodarstw rolnych, które na innych terenach budowlanych nie są dopuszczone. Są to przede wszystkim tereny byłych folwarków i majątków PGR.

1. Na terenach tych dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) obiektów inwentarskich i produkcyjnych;
 - 2) magazynów, składów płodów rolnych i środków do produkcji rolnej;
 - 3) technicznego zaplecza gospodarstw rolnych;
 - 4) zespołów garaży baz sprzętu i parkingów dla potrzeb własnych;
 - 5) obiektów socjalnych, administracyjnych i mieszkalnych dla pracowników nadzoru;
 - 6) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenów budowlanych w elektryczność, gaz, ciepło, wodę i odprowadzenie ścieków;
2. Dopuszcza się adaptację terenu i obiektów istniejących zakładów na cele innej działalności gospodarczej nie kolidującej z realizacją funkcji podstawowej.
3. Ze względu na szczególne warunki ochrony, wyklucza się możliwość bezściołowego chowu zwierząt. Istniejące fermy bezściołowe tego typu zobowiązane są do zmiany technologii.
4. W toku postępowania lokalizacyjnego obowiązuje wymóg uzgodnienia zamierzeń inwestycyjnych z Wojewódzkimi Służbami Ochrony Środowiska i Inspekcji Sanitarnej oraz wykonania zbiorczej oceny wpływu na środowisko.
5. Ze względu na uciążliwość zakładów produkcji rolnej, w tym zwierzęcej, w przypadku ich modernizacji, adaptacji lub rozbudowy również obowiązuje opracowanie zbiorczej oceny wpływu inwestycji na środowisko.
6. Inne użytkowanie terenu poza ustalonym dla kategorii jest niedopuszczalne.

Tereny komunikacji: drogowej - KD, kolejowej -KK

Tereny komunikacji drogowej (KD) i kolejowej (KK) służą lokalizacji dróg oraz urządzeń i obiektów związanych z obsługą ruchu samochodowego i kolejowego.

1. Na terenach komunikacji drogowej dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) jezdni, ścieżek rowerowych, chodników;
 - 2) pasów postojowych przyulicznych i zatok parkingowych dla samochodów;
 - 3) zatok przystankowych dla pojazdów komunikacji zbiorowej i taksówek;
 - 4) wiat przystankowych;
 - 5) dworców autobusowych, zespołów parkingów ogólnodostępnych i stacji obsługi technicznej w miejscach do tego wskazanych;
 - 6) zieleni przyulicznej i izolacyjnej;
 - 7) pasów technicznych uzbrojenia sieci infrastruktury;
 - 8) urządzeń organizacji ruchu;
 - 9) oświetlenia ulic;
 - 10) elementów wyposażenia ulic i urządzenia przestrzeni publicznych.
2. Lokalizacja obiektów i urządzeń oraz elementów urządzenia przestrzeni publicznych jest dopuszczalna pod warunkiem nie powodowania ograniczenia lub zagrożeń dla ruchu ulicznego.
3. Na terenach komunikacji kolejowej dopuszcza się lokalizowanie:
 - 1) wydzielonych torowisk dla komunikacji kolejowej;
 - 2) urządzeń technicznej obsługi ruchu kolejowego;
 - 3) dworców i przystanków kolejowych.

Tereny zaplecza komunikacji samochodowej

Tereny zaplecza komunikacji samochodowej (KS) są to tereny ogólnodostępnych parkingów dla samochodów osobowych i autobusów oraz dworców autobusowych i stacji paliw i obsługi samochodów. Na terenach tych dopuszcza się wprowadzenie zabudowy związanej wyłącznie z obsługą terenu. Zaleca się wprowadzenie nasadzeń zieleni niskiej i zadrzewień oraz zastosowanie odpowiednich nawierzchni i sposobu odprowadzenia wód opadowych.

11.2 TERENY NIEBUDOWLANE

Tereny niebudowlane są to tereny nie służące lokalizacji zabudowy. Lokalizacja wszelkiej zabudowy na terenach niebudowlanych, poza przypadkami wskazanymi w studium, jest niedopuszczalna. Na terenach niebudowlanych dopuszcza się prowadzenie korytarzy infrastruktury technicznej. Na terenach niebudowlanych wydzielono następujące kategorie przeznaczenia terenu:

Tereny otwarte

LS	Tereny lasów
LZ	Tereny do zalesienia
WO	Tereny wód otwartych
TO	Tereny otwarte urządzone

Tereny zieleni urządzonej:

ZP	Tereny parków i skwerów
ZI	Tereny zieleni izolacyjnej
ZC	Tereny zieleni cmentarnej
LP	Tereny parków leśnych

Tereny rolne:

RPo	Tereny chronione upraw polowych
RP	Tereny upraw polowych
Rpe	Tereny upraw przeciwozyjnych
RZ	Tereny użytków zielonych
Rze	Tereny nieużytków rolnych
RD	Tereny ogrodów działkowych
RO	Tereny ogrodów, sadów i plantacji
WOr	Tereny stawów hodowlanych

TERENY OTWARTE

Tereny lasów -LS

Tereny leśne stanowią lasy, w rozumieniu art. 3 Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. Nr 101 poz.444 z późn. zmianami), za wyjątkiem terenów zabudowanych. Tereny leśne zawierają obszary lasów gospodarczych (LS), lasów ochronnych (LSo), rezerwatów przyrody (R) i użytków ekologicznych (UE).

1. Działalność gospodarczą na terenach leśnych należy prowadzić zgodnie z planem urządzenia lasu.
2. W wyniku zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lasy ochronne uzyskują odrębny status prawny. Również odrębny status prawny mają lasy leżące w granicach rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i narodowych oraz użytków ekologicznych.
3. Na terenach leśnych dopuszcza się:
 - 1) hodowlę lasu;
 - 2) budowę i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych, linii podziału

przestrzennego lasu, dróg leśnych, liniowych elementów infrastruktury technicznej;

- 3) lokalizację parkingów leśnych;
- 4) urządzenie pieszych, rowerowych i konnych tras turystycznych, pod warunkiem nie powodowania kolizji z celami ochrony na obszarach wskazanych do ochrony w studium.

Tereny do zalesienia -LZ

Tereny do zalesienia są to tereny o obecnie rolniczym przeznaczeniu, na których zaleca się wprowadzenie zalesień.

1. Tereny do zalesień kwalifikuje się ze względu na:
 - niską klasę bonitacji gleby i małą przydatność dla celów produkcji rolnej,
 - konieczność uzupełnień systemu terenów zielonych na obrzeżu terenów zurbanizowanych,
 - konieczność ochrony i uzupełnień zwartych kompleksów leśnych.
2. Na terenach tych dopuszcza się, do czasu zalesienia, kontynuację dotychczasowego sposobu użytkowania.
3. Na terenach tych nie jest dopuszczalne lokalizowanie wszelkiej zabudowy.

Tereny wód otwartych - WO

Tereny wód otwartych stanowią wody powierzchniowe płynące i stojące. Zgodnie z ustawą Prawo wodne określającej m.in. warunki ochrony i korzystania z wód:

1. Zagospodarowanie i użytkowanie nie może ograniczać dostępu do wody, ograniczać wykonywania rybactwa i wędkarstwa, przybijania i przymocowywania do brzegów statków i tratw, ustawiania znaków żeglugowych oraz wykonywania robót konserwacyjnych, (jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej);
2. Odprowadzenie oczyszczonych ścieków do wód otwartych, zabudowa i obudowa zbiorników wodnych oraz pobór wody związany ze szczególnym korzystaniem z wód wymaga pozwolenia wodno-prawnego.

Tereny otwarte urządzone -TO

Tereny otwarte urządzone (TO) są to tereny obecnie użytkowane jako tereny rolnicze, a stanowiące w studium:

- otwarte tereny spacerowe,
- strefę ekspozycji zespołów zabytkowych i chronionych.

1. Na terenach otwartych dopuszcza się:
 - 1) prowadzenie upraw polowych, łąk i pastwisk pod warunkiem nie ograniczania
 - 2) dostępności terenu;
 - 3) wypas zwierząt hodowlanych;
 - 4) prowadzenie tras pieszych, rowerowych i konnych;
 - 5) budowę i utrzymanie liniowych elementów infrastruktury technicznej;
 - 6) budowę i utrzymanie melioracji wodnych6) lokalizacje plenerowych urządzeń rekreacyjnych.
2. Na terenach otwartych zabrania się:
 - 1) lokalizowania wszelkiej zabudowy;
 - 2) zalesienia, zakładania sadów i plantacji krzewów;

TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ

Tereny parków i skwerów - ZP

Tereny parków i skwerów służą przede wszystkim codziennemu wypoczynkowi mieszkańców.

1. Parki i skwery są głównym elementem systemu zieleni miejskiej, który powinien zapewnić:
 - 1) możliwość wypoczynku codziennego i świątecznego mieszkańcom,
 - 2) powiązanie z otaczającymi miasto terenami otwartymi i leśnymi;
 - 3) odpowiednie zaplecze dla funkcji wczasowej;
2. Tereny parków i skwerów należy chronić przed innym użytkowaniem.
3. Na terenach parków i skwerów dopuszcza się:
 - 1) lokalizację elementów urządzenia i wyposażenia terenu w formie małej architektury, dostosowanej do specyfiki terenów parkowych,
 - 2) odtworzenie historycznej kompozycji.

Tereny zieleni izolacyjnej - ZI

Tereny zieleni izolacyjnej są to tereny komponowanej i urządzonej zieleni wysokiej -leśnej, parkowej lub ogrodów przydomowych pełniące funkcję ochronną w stosunku do innych terenów chronionych. Oprócz znaczenia przyrodniczego zespoły zieleni izolacyjnej odgrywają ważną rolę w kompozycji krajobrazu. Dobór gatunków zieleni i ich kompozycja wymagają opracowania projektowego.

Tereny zieleni cmentarnej -ZC

Tereny zieleni cmentarnej to zabytkowe cmentarze - czynne i zamknięte. Stanowią one szczególny rodzaj terenów dla potrzeb powszechnych, który oprócz funkcji grzebalnej ma duże wartości kulturowe.

1. Na terenach zieleni cmentarnej dopuszcza się lokalizację obiektów sakralnych i administracyjnych dla obsługi tego terenu.
2. Założenie cmentarza wymaga spełnienia szczególnych warunków, w tym ustanowienia strefy ochrony sanitarnej.
3. Należy chronić tereny nieczynnych cmentarzy historycznych przed innym zagospodarowaniem.

Tereny parków leśnych - LP

Tereny parków leśnych są to zespoły zieleni leśnej o funkcji gospodarczej, przystosowane do funkcji wypoczynkowej. Na terenach parków leśnych należy urządzić trasy piesze i konne, miejsca wypoczynku oraz parkingi leśne.

TERENY ROLNE

Tereny rolne stanowią grunty, w rozumieniu art. 2 Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (z dnia 3 lutego 1995 r. Dz.U. Nr 16, poz. 78, z późn. zmianami), za wyjątkiem terenów zabudowanych, tzn. gruntów pod budynkami i urządzeniami wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych, których dotyczą ustalenia dla terenów budowlanych oraz zabytkowych parków wiejskich, których dotyczą ustalenia dla zieleni parkowej.

Tereny chronionych upraw polowych -RPo

Tereny upraw polowych służą prowadzeniu intensywnej gospodarki rolnej zgodnej z ograniczeniami wynikającymi z istniejących stref ochrony lub zagrożeń.

1. Na terenach tych dopuszcza się jedynie:
 - 1) uprawy polowe;
 - 2) utrzymanie zadrzewień śródpolnych i wiatrochronnych;
 - 3) grodzenie;
 - 4) utrzymanie melioracji wodnych;
 - 5) budowę i utrzymanie dróg, linii energetycznych i innych elementów infrastruktury technicznej;
 - 6) utrzymanie historycznej zabudowy gospodarczej.
2. Na terenach upraw polowych RP dopuszcza się zalesienia lub przekształcenia w użytki zielone.

3. Na terenach upraw przeciwoerozyjnych Rpe zaleca się stosowanie specjalnej technologii upraw dostosowanej do warunków fizjograficzno - glebowych oraz prowadzenie innych zabiegów przeciwoerozyjnych.

Tereny użytków zielonych -RZ

Tereny użytków zielonych stanowią łąki i pastwiska służące prowadzeniu upraw łąkarskich i wypasowi zwierząt hodowlanych.

1. Na terenach tych dopuszcza się jedynie:
 - 1) uprawę łąk i pastwisk;
 - 2) budowę i utrzymanie dróg, linii energetycznych i innych elementów infrastruktury technicznej;
 - 3) utrzymanie zadrzewień śródpolnych i wiatrochronnych;
 - 4) gradzenie;
 - 5) utrzymanie melioracji wodnych.

Tereny nieużytków rolniczych - Rze

Tereny nieużytków rolnych są to tereny nieprzydatne dla upraw rolniczych. Stanowią je przede wszystkim oczka wodne, zieleń śródpolna, bagna, torfowiska. Tereny nieużytków stanowią powierzchnie czynne przyrodniczo i mające duże znaczenie w utrzymaniu poziomu wód gruntowych. Tereny nieużytków po rozpoznaniu i zdokumentowaniu wskazuje się do ochrony jako użytki ekologiczne (zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 października 1991 r., tekst jednolity z 12 października 2000r.), dla których wprowadza się zakaz przekształcania na inne cele oraz zakaz odwadniania.

Tereny ogrodów, sadów i plantacji - RO

Tereny sadów i plantacji służą prowadzeniu upraw sadowniczych i innych na gruntach rolnych przeznaczonych na ten cel.

1. Na terenach tych dopuszcza się jedynie:
 - 1) uprawy sadownicze i inne
 - 2) budowę i utrzymanie dróg, linii energetycznych i innych elementów infrastruktury technicznej
 - 3) utrzymanie zadrzewień śródpolnych i wiatrochronnych
 - 4) gradzenie
 - 5) utrzymanie melioracji wodnych
 - 6) budowę altan i budynków gospodarczych do 20 m powierzchni i 4,5 m wysokości, nie służących zamieszkaniamu.

Tereny ogrodów działkowych -RD

Tereny ogrodów działkowych służą wypoczynkowi i ogrodnictwu.

1. Na terenie ogrodów działkowych dopuszcza się lokalizację:
 - 1) altan i małych, parterowych domów letnich o powierzchni nie przekraczającej 25 m² nie służących stałemu zamieszkaniu;
 - 2) budynku mieszkalnego dla dozorczy i budynku świetlicy;
 - 3) obiektów pomocniczych służących zaopatrzeniu terenu w elektryczność, gaz, ciepło, wodę i odprowadzenie ścieków;
2. Lokalizacja ogrodów musi zapewniać dogodny dojazd i zlokalizowanie parkingów ogólnodostępnych.
3. Sposób zagospodarowania ogrodów działkowych powinien zapewniać oprócz realizacji indywidualnych ogrodów, możliwość spacerowania i odpoczynku w miejscach ogólnodostępnych.

Tereny stawów hodowlanych -Wor

Tereny stawów rybnych służą prowadzeniu gospodarki rybnej. Są to zbiorniki wodne przystosowane do chowu i hodowli ryb, których budowa i funkcjonowanie pozwala na okresowe odwodnienie.

1. Zasady tworzenia, budowy i funkcjonowania stawów hodowlanych reguluje Ustawa prawo wodne z dn. 24 października 1974 r. wraz z późniejszymi zmianami.
2. Budowa stawu rybnego wymaga uzyskania ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu zgodnie z Ustawą prawo budowlane z dn. 24 października 1974 r. oraz pozwolenia wodno - prawnego na użytkowanie wód zgodnie z Ustawą prawo wodne.
3. Lokalizacja nowych obiektów stawowych oraz warunki funkcjonowania już istniejących są uzależnione od spełnienia warunków w strefach ochronnych.

12. REALIZACJA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

12.1 USTALENIA DLA OBSZARÓW PLANISTYCZNYCH

Dla potrzeb zapisu studium na terenie gminy wydzielono następujące obszary planistyczne:

- MIASTO BARLINEK (1)
- BARLINECKIE POLE (2)
- BARLINECKO-GORZOWSKI PARK KRAJOBRAZOWY „PUSZCZA BARLINECKA” (3)
- BARLINECKI PARK KULTUROWO-KRAJOBRAZOWY „ŹRÓDLISKOWA DOLINA PŁONI” (4)
- PRĄDNO (5)
- PUSZCZA BARLINECKA (6)

- **ZAŚCIANEK (7)**

Dla poszczególnych obszarów planistycznych, charakteryzujących się zbliżonymi warunkami przyrodniczymi oraz sposobem zagospodarowania i użytkowania, sformułowano wytyczne zagospodarowania przestrzennego. Wewnątrz obszarów planistycznych wskazano wydzielenia wewnętrzne, stanowiące obszary spójne pod względem przestrzennym i planistycznym. Ustalenia studium odnoszą się do obszaru planistycznego lub do wydzielenia wewnętrznego.

12.1.1 MIASTO BARLINEK (1)

Położenie obszaru

Jednostka planistyczna Miasto Barlinek położona jest w centralnej części gminy, na zachodnim brzegu Jeziora Barlineckiego. Granice jednostki wyznaczają: od północy i wschodu granica zwartej kompleksu lasu i droga Barlinek - Gorzów tj. granica Barlinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, od zachodu - zwarty obszar pól stanowiących rozłogi wsi Dzikówko, Ożar i Osina. Na terenie jednostki wydzielono następujące strefy:

- 1.1 Stare Miasto
- 1.2 Nowe Miasto
- 1.3 Stary Tartak
- 1.4 Osiedle Stodolne
- 1.5 Zydlung
- 1.6 Świętego Bonifacego
- 1.7 Górny Taras
- 1.8 Osiedle Szkolne
- 1.9 Nowy Widok
- 1.10 Barlinecki Park Technologiczny
- 1.11 Strefa Przemysłowa
- 1.12 Za Torami
- 1.13 Osiedle Moczkowo
- 1.14 Dolinka

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie

Miasto Barlinek tradycyjnie pełni rolę ośrodka administracji stopnia gminnego. Jest ośrodkiem miejskim, który w zakresie szpitalnictwa, szkolnictwa ponadpodstawowego oraz kultury obsługuje również obszar gmin przyległych. Szpitalnictwo, nauka, kultura, bankowość, a także w niewielkim stopniu - wypoczynek i turystyka mają w Barlinku swoją utrwaloną tradycją pozycję i wyróżniają go spośród innych miast w regionie. Główną funkcją miastotwórczą, obok obsługi ludności i mieszkalnictwa, jest w Barlinku funkcja przemysłowa i usługi produkcyjne. Do największych zakładów produkcyjnych należą: Barlineckie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego „Barlinek” S.A., Zakłady Urządzeń Okrętowych „BOMET” i Fabryka Wytwarzania Metalowych „METPOL”. Zakłady przemysłowe koncentrują się w północnej i

zachodniej części miasta oraz zajmują najatrakcyjniejsze obecnie tereny na styku Starego Miasta i parku krajobrazowego.

Barlinek jest miastem historycznym, o udokumentowanej tradycji sięgającej XIII wieku. W strukturze przestrzennej miasta historyczny ośrodek pełni nadal funkcję centrum miejskiego, choć jego położenie w stosunku do rozwijającego się układu miejskiego jest coraz bardziej peryferyjne. Rozwój przestrzenny miasta napotyka na bariery fizjograficzne: jezioro, Puszcę Barlinecką, wzgórza morenowe. Bariery cywilizacyjną stanowi nieużytkowana dziś linia kolejowa przecinająca teren miasta.

Tylko 33% zabudowy miasta pochodzi sprzed 1945 roku. Jest to zabudowa historyczna, często o wartościach zabytkowych. Ma ona decydujący wpływ na wartość środowiska kulturowego i atrakcyjność przestrzeni miejskiej.

Zabudowa mieszkaniowa powstała po 1945 roku stanowi 67% ogółu zabudowy, w tym po roku 1970 zrealizowano aż 52% istniejącej zabudowy. Większość tej zabudowy ma charakter bloków mieszkalnych, o niskim standardzie architektonicznym i urbanistycznym. Zabudowa ta zaważyła negatywnie na możliwości kontynuacji historycznie ukształtowanej kompozycji przestrzeni miasta. W układzie przestrzennym miasta brakuje urządzonych terenów rekreacyjnych oraz przestrzeni publicznych poza centrum.

Zagrożenia i konflikty

Podstawowymi konfliktami w rozwoju miasta jest konflikt pomiędzy funkcją przemysłową a funkcją mieszkaniową i wypoczynkową oraz pomiędzy komunikacją tranzytową i funkcją centrum miejskiego. Następstwem tych konfliktów jest:

- narastająca uciążliwość zamieszkania,
- obniżenie standardu centrum miejskiego,
- peryferyjne powstawanie dzielnic mieszkaniowych z utrudnionym dostępem do nich,
- zahamowanie rozwoju funkcji wypoczynkowej,
- obniżenie atrakcyjności miasta.

Zagrożeniem w rozwoju miasta jest również brak uzbrojonych i przygotowanych do urbanizacji terenów budowlanych, co w konsekwencji powoduje powstawanie substandardowej, rozproszonej zabudowy, podnosząc koszt jej realizacji i eksploatacji.

Dalszy brak respektowania wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustaleń zawartych w planie ochrony parku krajobrazowego, kierowanie ruchu inwestycyjnego na zewnątrz układu miejskiego oraz brak obejścia komunikacyjnego Starego Miasta, może doprowadzić w rezultacie do konfliktów społecznych, trudności z pozyskaniem inwestorów i utraty pozycji miasta w regionie.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

STARE MIASTO (1.1)

- Realizacja obejścia drogowego -odciążenie układu komunikacji lokalnej z ciężkiego ruchu tranzytowego; utworzenie strefy pieszej.
- Rewaloryzacja historycznego układu staromiejskiego oraz pozostałości murów miejskich - odtworzenie przebiegu ulicy Rybackiej.
- Ochrona i konserwacja historycznej zabudowy.
- Odtworzenie kwartałowej zabudowy obrzeżnej.
- Rewitalizacja części miasta w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora - odtworzenie historycznej kompozycji zieleni.
- Integracja i harmonizacja współczesnej zabudowy - docelowo likwidacja zabudowy blokowej.
- Rozwinięcie funkcji centrum, ograniczenie funkcji mieszkaniowej.
- Obiekty usługowe dostosowane skalą i formą do historycznej siatki parcelacyjnej.

NOWE MIASTO (1.2)

- Realizacja obejścia drogowego - zmiana układu drogowego i odciążenie komunikacji lokalnej z ciężkiego ruchu tranzytowego; utworzenie wydzielonej trasy rowerowej.
- Rewaloryzacja historycznego układu kompozycji ulicy 1.Maja.
- Ochrona i rewaloryzacja historycznej zabudowy.
- Ograniczenie funkcji przemysłowej -restrukturyzacja terenów przemysłowych, łagodzenie konfliktów z funkcją mieszkaniową.
- Rewitalizacja założenia urbanistycznego szpitala miejskiego wraz z parkiem leśnym: wzbogacenie funkcji terenu poprzez realizację zespołu pensjonatów.
- Obiekty usługowe dostosowane skalą i formą do historycznej siatki parcelacyjnej.

STARY TARTAK (1.3)

- Rewitalizacja zabytkowego zespołu Starego Tartaku -dawnej fabryki krzesel adaptacja zespołu na centrum wypoczynku i rekreacji.
- Realizacja zespołu pensjonatów wraz z układem ulic obsługujących.
- Docelowo ograniczenie i zamknięcie terenu cmentarza komunalnego.
- Ochrona i odtworzenie historycznej zabudowy ulicy Gorzowskiej oraz rewaloryzacja parku pocmentarnego.
- Ochrona pozostałości po cmentarzu żydowskim.
- Przeprowadzenie i urządzenie ciągu spacerowego wzdłuż brzegów jeziora Barlineckiego.

OSIEDLE STODOLNE (1.4)

- Zmiana układu drogowego - realizacja obejścia Starego Miasta.
- Przebudowa i rekompozycja ulicy 31.Stycznia.

- Realizacja zespołów zabudowy: mieszkaniowo-usługowej przy ulicy 31.Stycznia i jednorodzinnej przy ulicy Ogrodowej.
- Humanizacja terenu Osiedla Stodolnego -urządzenie terenu zieleni osiedlowej.
- Rewaloryzacja historycznego układu kompozycji ulicy Gorzowskiej.

ZYDLUNG (1.5)

- Ochrona funkcji mieszkaniowej - wprowadzenie strefy uspokojonego ruchu.
- Ochrona i uzupełnienie historycznej kompozycji urbanistycznej oraz zabudowy.
- Urządzenie ogólnodostępnego terenu spacerowego wzdłuż Kanału Młynówki.

ŚWIĘTEGO BONIFACEGO (1.6)

- Realizacja obejścia drogowego - zmiana układu drogowego i odciążenie komunikacji lokalnej z ciężkiego ruchu tranzytowego; utworzenie wydzielonej trasy rowerowej.
- Przywrócenie przewozów towarowych i pasażerskich na trasie kolejowej Barlinek - Choszczno; przebudowa układu dworca z przelotowego na czołowy.
- Restrukturyzacja terenów produkcyjno-składowych.
- Modernizacja ciepłowni miejskiej -doprowadzenie bocznicy kolejowej.
- Rozszerzenie funkcji mieszkaniowej.
- Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni miejskiej.
- Ochrona i rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej o wartościach zabytkowych, w szczególności zespołu Młyna Fabrycznego i cegielni.
- Rekultywacja terenu wyrobiska piasku przy cegielni – wymóg opracowania programu wyznaczającego kierunek i termin rekultywacji.

GÓRNY TARAS (1.7)

- Kontynuacja budowy osiedla (wzrost o około 2 tys. mieszkańców) w formie zespołów jedno i wielorodzinnej zabudowy o średniej intensywności i maksymalnej wysokości do 3 - 5 kondygnacji.
- Wytworzenie strefy śródmiejskiej z centrum handlowym.
- Urządzenie ogólnodostępnych terenów sportowo-rekreacyjnych na styku osiedla i parku kulturowo-krajobrazowego; połączenie terenu osiedla z parkiem trasami spacerowymi; czytelne oznaczenie granicy parku i granicy projektowanego rezerwatu przyrody „Wilcze Jary”.
- Rozbudowa układu drogowego -stworzenie strefy uspokojonego ruchu oraz urządzenie wydzielonych tras rowerowych.

OSIEDLE SZKOLNE (1.8)

- Budowa obwodnicy wewnętrznej dla ruchu osobowego w przedłużeniu ulicy Kombatantów.
- Budowa osiedla mieszkaniowego na około 3 -4 tys. mieszkańców w formie zabudowy obrzeżnej kwartałów o wysokości do 3 kondygnacji.

- Wytworzenie strefy śródmiejskiej wzdłuż nowo projektowanej ulicy łączącej teren szkoły i kościoła z obwodnicą.
- Urządzenie terenu zieleni parkowej i głównego ciągu pieszego biegnącego w kierunku ulicy Tunelowej.

NOWY WIDOK (1.9)

- W okresie perspektywicznym realizacja nowej dzielnicy miasta o charakterze miasta - ogrodu, zabudowie jednorodzinnej o niskiej intensywności. Do czasu realizacji zabudowy mieszkaniowej -tereny otwarte.
- Rezerwacja terenu dla nowej szkoły potrzebnej do obsługi terenów mieszkaniowych.
- Udostępnienie terenu nowego cmentarza komunalnego -realizacja kaplicy cmentarnej lub kościoła na zamknięciu ulicy.
- Urządzenie ogólnodostępnego terenu zieleni na styku osiedla i parku kulturowo-krajobrazowego; połączenie terenu osiedla z parkiem trasami spacerowymi; czytelne oznaczenie granicy parku i granicy projektowanego rezerwatu przyrody „Wilcze Jary”.
- Rozbudowa układu drogowego -stworzenie strefy uspokojonego ruchu oraz urządzenie wydzielonych tras rowerowych.

BARLINECKI PARK TECHNOLOGICZNY (1.10)

- Realizacja nowych terenów produkcyjno-składowych o powierzchni 33 ha, w formie parku technologicznego, z możliwością w perspektywie stworzenia miejsc pracy.
- Teren ma służyć przyciągnięciu inwestorów spoza miasta, ale również ma pełnić rolę lokalnego inkubatora przedsiębiorczości, wspieraniu małego i średniego biznesu.
- Teren obsługiwany przez obwodnicę wewnętrzną łączącą go w sposób bezkolizyjny z trasami wylotowymi z miasta i dzielnicami mieszkaniowymi.
- Przewiduje się lokalizację czystych, wysoko przetworzonych technologii, zakładów nie powodujących pogorszenia stanu środowiska.
- Układ parcel regularny, ulice wewnętrzne zadrzewione, wymóg realizacji zieleni urządzonej i miejsc parkingowych dla własnych potrzeb, na własnej działce.
- W północnej części terenu przewiduje się powiększenie terenu ogrodów działkowych, a w południowej zachowanie i powiększenie sadów jako ważnego ciągu zieleni izolacyjnej; poprowadzenie ścieżki rowerowej po śladzie kolei.
- Z uwagi na wysoką klasę gleb w tej części miasta i nakłady inwestycyjne związane z udostępnieniem terenu dla inwestycji nie można dopuścić do ekstensywnego wykorzystania terenu i rozproszenia inwestycji.

STREFA PRZEMYSŁOWA (1.11)

- Realizacja obwodnicy wewnętrznej miasta łączącej strefę przemysłową w sposób bezkolizyjny z trasami wylotowymi z miasta i dzielnicami mieszkaniowymi.
- Zainwestowane już tereny przemysłowe i techniczne do modernizacji i uzupełnienia; funkcja produkcyjno-składowa realizowana podobnie jak na terenie sąsiedniego

parku technologicznego.

- Teren ogrodów działkowych u zbiegu ulicy Przemysłowej i Szosy do Lipian docelowo przeznacza się pod funkcję usługowo-mieszkaniową, a teren położony na przeciw ZUO „BOMET” pod centrum usługowe (możliwość przeniesienia supermarketów z terenu Starego Miasta).
- Teren pomiędzy Szosą do Lipian i linią kolejową powinien zachować funkcję ogrodów działkowych jako ważnego ciągu zieleni izolacyjnej; poprowadzenie ścieżki rowerowej pośladzie kolei.
- Realizacja terenu obsługi komunikacji: stacji benzynowej, stacji obsługi samochodów, parkingu ogólnodostępnego oraz docelowo zieleni parkowej dla zachowania ciągłości pasa zieleni izolacyjnej.

ZA TORAMI (1.12)

- Realizacja obwodnicy wewnętrznej miasta łączącej w sposób bezkolizyjny drogę wojewódzką do Gorzowa z drogą w kierunku Szczecina ze strefą przemysłową.
- Realizacja zespołu jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej i zespołu zabudowy mieszkaniowo-rzemieślniczej przy dawnej linii kolejowej na około 4,5 tys. mieszkańców.
- Rezerwacja terenu dla budowy nowej szkoły, obsługującej nowe tereny mieszkaniowe.
- Rekultywacja terenu wyrobiska kruszyw przy betoniarni.
- Restrukturyzacja terenu betoniarni.
- Realizacja ogólnodostępnej zieleni parkowej – parku leśnego, na terenie nie nadającym się ze względów fizjograficznych do zabudowy.
- Wydzielenie strefy uspokojonego ruchu na terenie mieszkaniowym.

OSIEDLE MOCZKOWO (1.13)

- Realizacja obwodnicy wewnętrznej miasta łączącej w sposób bezkolizyjny drogę wojewódzką do Gorzowa z drogą w kierunku Szczecina ze strefą przemysłową.
- Powiększenie terenu osiedla zabudowy jednorodzinnej.
- Rozbudowa i zmiana układu drogowego; wydzielenie strefy uspokojonego ruchu na terenie mieszkaniowym.
- Wytworzenie strefy koncentracji usług i urządzenie terenu ogólnodostępnej zieleni parkowej.
- Ograniczenie ilości wjazdów na posesje z drogi do Gorzowa; obsługa komunikacyjna terenu z ulic wewnętrznych.

DOLINKA (1.14)

- W okresie perspektywicznym realizacja podmiejskiego zespołu mieszkaniowego o niskiej intensywności dla około 3 tys. mieszkańców. Do czasu realizacji zabudowy mieszkaniowej -tereny otwarte.

- Rezerwacja terenu dla budowy nowej szkoły, obsługującej nowe tereny mieszkaniowe.
- Realizacja ogólnodostępnej zieleni parkowej – parku leśnego na terenie nie nadającym się ze względów fizjograficznych do zabudowy.

12.1.2 BARLINECKIE POLE

Położenie obszaru

Jednostka planistyczna Barlineckie Pole zajmuje północno-środkową część gminy. Jej granice wyznaczają: od wschodu -górną krawędź zalesionych zboczy doliny Płoni oraz granice miasta od północy -granice administracyjne gminy, od zachodu i południa zwarte kompleksy gruntów rolnych stanowiące rozłogi wsi Strąpie, Dzikowo i Brunki. Na terenie jednostki wydzielono następujące strefy:

2.1 Osina

2.2 Ożar

2.3 Lutówko

2.4 Równno

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie

Jednostka Barlineckie Pole obejmuje tereny o intensywnej gospodarce rolniczej, stanowiące historycznie ukształtowane zaplecze rolne miasta. Stąd jest to obszar rozproszonego osadnictwa kolonizacyjnego o drobnej parcelacji, z dwoma większymi, pochodzącymi z XIX wieku założeniami folwarcznymi w Janowie i Lutówku. W północnej części jednostki zlokalizowana jest stara, średniowieczna wieś rycerska Równno, w której znajduje się ruina XIII. wiecznego granitowego kościoła. Jest to obszar morenowy, lekko sfalowany, bezleśny, o dużych walorach krajobrazowych. Sieć hydrologiczną stanowią: jezioro Gostyń i ciąg mniejszych jezior znajdujących się w rynn timer subglacialnej przecinającej północną część jednostki. Tworzą one lokalny korytarz ekologiczny. Całość jednostki leży w strefie ochronnej Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego oraz w strefie zlewni Płoni, chronionej ze względu na ujęcie wody pitnej dla Szczecina z jeziora Miedwie położonego w tej zlewni.

Zagrożenia i konflikty

Podstawowym zagrożeniem dla rozwoju społeczno-gospodarczego tej jednostki jest osłabienie jej podstawowej funkcji rolniczej oraz dalsza dekapitalizacja i dewastacja zabudowy. Dotyczy to również założeń pałacowo-ogrodowych i folwarcznych, które stanowią wartość kulturową tego obszaru. Ich dalsza dewastacja, tak jak ma to miejsce w Lutówku, doprowadzi do degradacji całego obszaru i przekreśli możliwość wprowadzenia uzupełniającej funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Inne zagrożenia to:

- Naruszenie równowagi środowiska przyrodniczego przez nadmierną chemizację upraw rolniczych, złą gospodarkę stawową niski standard techniczny zabudowy
- Nadmierna koncentracja zabudowy o charakterze podmiejskim w sąsiedztwie granic

miasta, powstanie „ulicowych”, ekstensywnych układów urbanistycznych obniżających walory krajobrazowe i o niskich walorach zamieszkania

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Głównymi funkcjami jednostki będą : rolnictwo i obsługa rolnictwa i funkcja ochronna, a części graniczącej z parkiem kulturowo-krajobrazowym turystyka.

osadnictwo

Na terenie jednostki planistycznej położone są wsie: Osina, Lutówko, Równo -są to dawne wsie folwarczne, których główną funkcją jest i pozostanie rolnictwo. Osadnictwo rozproszone rozwinęło się na pozostałym obszarze jednostki. Są to: wieś Rówienko - kolonia Równa, folwark Lutowo i Moskowo - w rejonie Lutówka, Jaromierki w rejonie Barlinka oraz dwa obszary o rozproszonej zabudowie wiejskiej : Ożar, Dzikówko, Nierybno.

- Należy ograniczyć rozwój osadnictwa rozproszonego poprzez zakaz lokalizacji nowego budownictwa poza istniejącymi siedliskami. Obowiązuje to szczególnie w strefie kształtowania obrzeża miasta, mającej na celu m.in. niedopuszczenie do zlania się obszarów zabudowy miejskiej i wiejskiej od strony północno-zachodniej miasta.
- Ze względu na istniejące zainwestowanie obszaru i dogodne połączenie z ośrodkami obsługi nie przewiduje się w planie koncentracji osadnictwa i wykształcenia nowych ośrodków obsługi.

rolnictwo

W jednostce panują bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. Ze względu na wymogi ochrony środowiska przyrodniczego realizacja funkcji rolniczej na tym terenie ma pewne ograniczenia. W jednostce obowiązuje :

- zakaz bezściełowej technologii chowu zwierząt,
- zakaz lokalizacji dużych ferm chowu zwierząt - o koncentracji powyżej 200 DJP,
- ograniczenie nadmiernego gnojowicowania i stosowania sztucznych nawozów oraz chemicznych środków ochrony roślin ze względu na możliwość degradacji gleb oraz skażenia wód gruntowych i powierzchniowych,
- prowadzenie upraw przeciwozyjnych na glebach zagrożonych erozją, • ochrona zieleni śródpolnej i oczek wodnych,
- zalecenie stosowania upraw ekologicznych w bezpośredniej strefie Parku.

gospodarka rybacka

Gospodarka rybacka nie stanowi istotnej formy gospodarowania w tym obszarze ze względu na ubogą sieć hydrologiczną i brak większych zbiorników wodnych.

Ze względu na wymogi ochronne dla tego obszaru w jednostce obowiązuje:

- nakaz podporządkowania gospodarki stawowej wszystkim wymogom ochronnym ustanowionym na tym terenie,
- renaturyzacja obiektów stawowych nieeksploatowanych lub degradujących

środowisko przyrodnicze i krajobraz, lub zrealizowanych bez pozwolenia wodnoprawnego

- zakaz sytuowania zabudowy gospodarczej towarzyszącej stawom bez pozwolenia na budowę
- zakaz grodzenia terenu stawów

turystyka i wypoczynek

W jednostce, która stanowić będzie strefę otulinową dla Barlineckiego Parku Kulturowo-Krajobrazowego "Źródłiskowa Dolina Płoni" powinna rozwinąć się funkcja obsługi turystyki i rekreacji. Ze względu na walory środowiska i silnie rozwinięte rolnictwo można podzielić jednostkę na dwie strefy różne pod względem zagospodarowania turystyczno - wypoczynkowego:

- strefa bezpośrednio przyległa do parku, gdzie preferowany będzie rozwój funkcji wypoczynkowo-turystycznej z ośrodkami obsługi w Osinie i Równie, zwłaszcza te formy, które są ograniczone na terenie parku np. wypoczynek zbiorowy, caravanning.
- strefa rozwiniętego rolnictwa, gdzie preferowana będzie turystyka krajoznawcza i indywidualny wypoczynek na wsi tzw. "wczasy pod gruszą". Bazą dla tej formy wypoczynku będą głównie prywatne gospodarstwa rolne. Istnieje możliwość zagospodarowania brzegów jeziora Gostyń dla tej funkcji.

przemysł i produkcja

Wszelka produkcja odbywająca się w obszarze jednostki musi być dostosowana do wymogów ochrony środowiska i krajobrazu obowiązujących w tym obszarze. Preferowane w tym obszarze powinny być zakłady przemysłu związane z rolnictwem. W obszarze o rozproszonym osadnictwie dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych, małych zakładów produkcyjnych i produkcyjno-usługowych nie wymagających ciężkiego transportu, które mogą powstawać również wyniku restrukturyzacji indywidualnych gospodarstw rolnych. Na terenie jednostki obowiązuje:

- zakaz lokalizacji produkcji uciążliwej lub mogącej pogorszyć stan środowiska,
- rozwijanie funkcji produkcyjnej w oparciu o małe zakłady przetwórstwa rolnego oraz usług i rzemiosła nieuciążliwego, lokalizowane w obrębie istniejących działek siedliskowych.

kształtowanie krajobrazu i zabudowy

W kształtowaniu krajobrazu i zabudowy tego obszaru należy:

- zachować strefę ekspozycji Parku między drogą Barlinek-Równo a granicą Parku,
- zachować, a w rejonie wsi Lutówko odtworzyć, tradycyjną kompozycję krajobrazu wiejskiego
- ograniczyć zabudowę w strefie kształtowania obrzeża miasta jako, w przyszłości, strefy buforowej zieleni i terenów otwartych oddzielających miasto od obszarów wiejskich,

- podnieść standard i jakość przestrzeni zabudowy wiejskiej,
- kształtować nową zabudowę zgodnie z warunkami miejsca i w harmonii ze starą zabudową;
- zachować czytelność rozplanowania i kompozycji historycznej wsi • objąć ochroną jako użytki ekologiczne miejsca wskazane w roz.7.
- zachować historyczny przebieg i brukową nawierzchnię drogi powiatowej nr 11217.

OSINA (2.1)

Osina leży w środkowej części jednostki planistycznej, przy drodze Barlinek - Laskowo. Główną funkcją wsi będzie produkcja rolna, obsługa ludności.

Nowe miejsca pracy mogą powstać:

- w wyniku rozwinięcia funkcji usługowej i związanej z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym terenu,
- w wyniku przekształcenia istniejących gospodarstw rolnych,
- jako drobne, nieuciążliwe warsztaty produkcyjne, dopuszczone na terenach mieszkaniowych.

Układ przestrzenny wsi posiada dwa punkty koncentracji - jeden stanowi zespół budynków kościoła i szkoły, drugi zespół zabudowy skupionej przy dawnym folwarku. Należy dążyć do związania terenu szkoły i kościoła z terenami otwartymi łączącymi wieś Osinę, Lutówko i Janowo.

Nowa zabudowa powinna być skupiona w pobliżu dawnego folwarku po to, by można wykształcić czytelne centrum wsi. W rozplanowaniu zabudowy i urządzaniu terenów otwartych należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie czytelnej ekspozycji parku Doliny Płoni z drogi Osina - Lutówko.

OŻAR (2.2)

Wydzielenie wewnętrzne tworzą pojedyncze, rozproszone gospodarstwa i małe folwarki wsi Ożar, Dzikówko, Niewstap. Główna funkcja tego obszaru to funkcja produkcji rolnej. Nie należy skupiać miejsc zabudowy, ani tworzyć strefy centralnej, zachowując dotychczasowy charakter zabudowy. Z czasem ta strefa może stać się zapleczem sadowniczo-ogrodniczym miasta. Preferowane będą uprawy sadownicze. Należy chronić zieleń śródpolną i obsadzenia dróg.

LUTÓWKO (2.3)

Wieś Lutówko leży w środkowej części jednostki planistycznej, przy drodze Barlinek - Laskowo. Głównymi funkcjami wsi będą produkcja rolna i obsługa rolnictwa, mieszkalnictwo. Nowe miejsca pracy mogą powstać:

- w wyniku rewitalizacji terenu dawnego folwarku
- jako małe zakłady usługowe i produkcyjne na terenie zabudowy mieszkaniowej
- w wyniku przekształcenia indywidualnych gospodarstw rolnych.

W układzie przestrzennym wsi wyróżnia się czytelnie oś kompozycji założenia folwarcznego: aleja drzew z ruiną pałacu i parkiem w zamknięciu osi. Lokalizacja nowych budynków inwentarskich i rozbiórki zabudowy folwarcznej w znacznym stopniu wpłynęły na dezintegrację kompozycji przestrzennej i obniżenie jej wartości, zarówno estetycznych jak i użytkowych. Należy dążyć do odtworzenia kompozycji zabudowy folwarcznej skupionej wokół czworobocznego dziedzińca, który stanowił w przeszłości centrum wsi.

Nowa zabudowa mieszkaniowa - bloki mieszkalne została zlokalizowana na obrzeżu wsi i nie łączy się ani formalnie, ani funkcjonalnie z całością założenia wsi. Należy dążyć do powiązania nowej zabudowy z układem wsi poprzez:

- uzupełnienie nową, niską zabudową terenu osiedla bloków
- urządzenie terenów otwartych, rekreacyjno -spacerowych, które zwiążą w krajobrazie "starą" i „nową” wieś w jedną całość, dadzą oprawę ekspozycji zabudowy w otwartej przestrzeni.

RÓWNO (2.4)

Równo leży w północnej części jednostki planistycznej, przy granicy gminy. Główną funkcją wsi będzie produkcja rolna i obsługa rolnictwa. Nowe miejsca pracy mogą powstać:

- w wyniku przekształceń indywidualnych gospodarstw rolnych
- jako małe zakłady usługowe i produkcyjne na terenie zabudowy rolniczej
- w wyniku zagospodarowania dla funkcji turystycznej

Układ przestrzenny wsi składa się z dwóch części:

1. założenia folwarcznego i związanego z nim zespołu pałacowo - ogrodowego ze wzgórzem kościelnym i cmentarzem,
2. wsi ulicowej -z zabudową zagrodową skupioną wzdłuż drogi do Laskowa, będącej przedłużeniem osi kompozycji założenia folwarcznego.

Należy chronić historycznie ukształtowany układ przestrzenny wsi, nie dopuścić do zabudowania dziedzińca folwarku oraz parku. Zieleń parku powinna zostać odtworzona i służyć jako miejsce wypoczynku mieszkańcom wsi. Unikatowy zespół budynków folwarcznych krytych łupkiem może być adaptowany do współczesnych potrzeb jednak z zachowaniem zabytkowego charakteru architektury i rozplanowania.

W układzie przestrzennym wsi należy odtworzyć drogę prowadzącą wzdłuż wzgórza kościelnego i zachować swobodny dostęp do ruin kościoła oraz starego cmentarza.

12.1.3 BARLINECKO-GORZOWSKI PARK KRAJOBRAZOWY „PUSZCZA BARLINECKA”

Położenie obszaru

Jednostka planistyczna Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy „Puszcza Barlinecka” zajmuje południowo wschodnią część gminy. Od południa i wschodu granicę jednostki

wyznacza granica gminy (i województwa zachodniopomorskiego), granicę północną stanowi droga do Strzelc Krajeńskich, brzeg Jeziora Barlineckiego, zachodnią- droga Barlinek - Gorzów. Na terenie jednostki wydzielono następujące strefy:

3.1 Leśne Wzgórza

3.2 Słoneczny Stok

3.3 Przy Lesie

3.4 Jezioro Barlineckie

3.5 Puszcza Barlinecka

3.6 Okunie

3.7 Moczydło

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie

Jednostka ta stanowi zwarty kompleks leśny o wybitnych walorach przyrodniczo krajobrazowych, ze słabo rozwiniętą siecią osadniczą.

Teren jednostki obejmuje część miasta położoną po wschodniej stronie jeziora Barlineckiego, która historycznie pełniła funkcję dzielnicy wypoczynkowej miasta. Ten charakter utrzymał się do dziś mimo zrealizowania dwóch enklaw zabudowy jednorodzinnej. Na terenie jednostki znajdują się trzy wsie: Okunie, Moczydło i część wsi Moczkowo położonej po zachodniej stronie jeziora Barlineckiego, przy drodze Gorzów-Barlinek.

Główną funkcją tych wsi obecnie jest leśnictwo, rolnictwo i wypoczynek indywidualny - realizowany jako „drugi dom - letnisko”.

Ponadto, na terenie jednostki planistycznej znajdują się osady leśne: Okno, Dąbrowa, Czarnolas i Sucha.

Standard techniczny zabudowy jest niski i nie odpowiada współczesnym wymogom. Znaczne oddalenie wsi (poza Moczkwem) od centrum miejskiego, brak usług, zła komunikacja w połączeniu z brakiem miejsc pracy, składa się na bardzo złą sytuację materialną i społeczną mieszkańców.

Zagrożenia i konflikty

Teren leży w całości w granicach Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego i objęty jest ochroną. Zasady i warunki ochrony zawarte są w Planie Ochrony Parku, który z mocy prawa jest dokumentem nadrzędnym nad planami zagospodarowania przestrzennego. Każda działalność człowieka na tym terenie musi być podporządkowana celom ochrony. Z tego powodu głównym konfliktem funkcjonalno przestrzennym w tej jednostce jest konflikt pomiędzy postępującą urbanizacją, hodowlą lasu i pozyskiwaniem drewna a wymogami ochrony parku krajobrazowego. Zachowaniu równowagi ekologicznej i funkcji ochronnej zagraża:

- zbyt intensywna urbanizacja na obrzeżu miasta
- powstawanie zabudowy o charakterze miejskim i produkcyjnym w miejsce projektowanej zabudowy służącej wypoczynkowi w sąsiedztwie jeziora Barlineckiego
- dalsze pogorszenie sytuacji materialnej mieszkańców
- trwałe przekształcenie naturalnych form terenu

- niski standard zabudowy
- skażenie wód gruntowych spowodowane brakiem infrastruktury technicznej
- zachwianie równowagi hydrologicznej spowodowane niewłaściwą gospodarką stawową
- utrata odporności drzewostanów spowodowana obniżeniem ich wieku
- utrata walorów krajobrazowych i przyrodniczych, a co za tym idzie walorów turystycznych

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Barlinecko - Gorzowski Park Krajobrazowy obejmuje cały obszar jednostki; ustanowiony został dla prowadzenia zintegrowanej polityki ochronnej w tym obszarze. Dla strefy obowiązują ustalenia zawarte w Rozporządzeniu Nr 27 Wojewody Gorzowskiego z dnia 23 października 1991 r. oraz w Planie Ochrony Parku. Głównymi funkcjami obszaru będą funkcja ochronna i dydaktyczna, produkcja leśna, turystyka i wypoczynek. Na terenie jednostki obowiązują:

- strefa ochrony pośredniej ujęcia wody pitnej „Miedwie” i Moczkowo - ma na celu ochronę przed skażeniem i zanieczyszczeniem zasobów wody pitnej w rejonie zasilania Jeziora Miedwie
- strefa ochrony zbiornika zasobowego wód podziemnych
- strefy ochrony zbiorników wodnych - obowiązują w nich ustalenia zawarte w Rozporządzeniu Nr 13 Wojewody Gorzowskiego z dn. 28 września 1993.

Wszystkie ustalenia zawarte w w/w aktach prawnych mają zastosowanie na terenie jednostki planistycznej, a w szczególności obowiązują:

- zakaz eksploatacji i dokumentowania surowców naturalnych,
- zakaz zmiany stosunków wodnych - spiętrzania wody i tworzenia nowych obiektów stawów hodowlanych,
- zakaz przekształcania krajobrazu
- zakaz zabudowy poza terenami wskazanym w planie ochrony.

osadnictwo

Wybitne walory krajobrazowe: las komunalny, jeziora, stwarzają znakomite warunki dla rozwoju funkcji wypoczynkowej. Także już istniejące zainwestowanie - zespół plaży miejskiej i obiektów sportowych przesądza o przyszłym charakterze części miasta znajdującej się w tej jednostce. Funkcja turystyczno - wypoczynkowa jest uzupełniającą, a powinna stać się główną funkcją wsi Okunie i Moczydło i Moczkowo - powinny one przekształcić się we wsie letniskowe. Na terenie tych osad zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy poza istniejącymi działkami siedliskowymi do czasu uregulowania gospodarki wodno-ściekowej.

leśnictwo

Teren jednostki stanowi niemal w całości zwarty obszar leśny. Są to w większości lasy gospodarcze. Ze względu na utworzenie w tym obszarze Barlinecko - Gorzowskiego Parku

Krajobrazowej produkcja leśna jest dostosowywana do wymogów ochrony zawartych w Planie Ochrony Parku. Z powierzchni lasów gospodarczych wydzielone zostały lasy ochronne, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne i ostoje zwierząt. Całość zabiegów pielęgnacyjnych i gospodarczych odbywa się zgodnie z Operatem urządzeniowym lasu. W hodowli lasu należy dążyć do wzrostu odporności drzewostanu, między innymi poprzez utrzymanie i odtworzenie zbiorowisk zgodnych z siedliskiem oraz podwyższenie wieku drzew.

turystyka i wypoczynek

W obszarze tym ze względu na konieczność ochrony drzewostanów, wymogi regulaminowe Parku preferowana będzie :

- turystyka kwalifikowana: piesza, rowerowa i konna po wyznaczonych trasach,
- wypoczynek indywidualny, rodzinny, dla którego bazą będzie zabudowa pensjonatowa,
- prywatne gospodarstwa rolne przystosowane do pełnienia tej funkcji.

Na terenie Parku zabrania się:

- masowych form wypoczynku świątecznego i pobytowego
- uprawiania sportu motorowego i caravanningu.

rolnictwo i gospodarka rybacka.

Ze względu na dużą lesistość obszaru, słabe gleby i wymogi ochronne funkcja rolnicza będzie utrzymywać się jako baza dla rozwoju agroturystyki. Główną funkcją jezior będzie funkcja ochronna i rekreacyjna. Ze względu na ustalone dla obszaru wymogi ochronne oraz pogłębiające się od lat obniżenie poziomu wód gruntowych, gospodarka rybacka w tym obszarze ma ograniczone możliwości rozwoju.

Dla istniejących obiektów stawów hodowlanych ustala się:

- zakaz rozbudowy,
- nakaz podporządkowania gospodarki stawowej wszystkim wymogom ochronnym ustanowionym na tym terenie,
- renaturyzację obiektów stawowych nie eksploatowanych lub degradujących środowisko przyrodnicze i krajobraz,
- stawy zrealizowane bez pozwolenia wodno-prawnego lub niezgodnie z pozwoleniem muszą być traktowane jako samowola budowlana ze wszelkimi konsekwencjami wynikającymi z Prawa Budowlanego,
- budynki gospodarcze towarzyszące stawom muszą być dostosowane charakterem do tradycyjnej zabudowy wiejskiej z tego obszaru, a ich lokalizacja wymaga uzyskania pozwolenia na budowę,
- zabrania się grodzenia terenu stawów.

kształtowanie krajobrazu i form zabudowy

- kształtowanie krajobrazu i form zabudowy na terenie tej jednostki podporządkowane musi być wymogom obowiązującym w parku krajobrazowym,

- zachowanie istniejącego krajobrazu i wzbogacenie jego wartości poprzez pielęgnację, ochronę i odtworzenie form tradycyjnego krajobrazu kulturowego,
- wszelka działalność prowadząca do przekształcenia krajobrazu niezgodnego z jego charakterem jest zabroniona
- realizacja nowej zabudowy oraz każda inna działalność inwestycyjna podlega opiniowaniu przez Dyрекcję Parku
- lokalizacja wszelkiej nowej zabudowy wymaga sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego dla całej podjednostki -strefy
- należy ograniczać stosowanie sposobów przekrycia budynków do form tradycyjnych

LEŚNE WZGÓRZA (3.1)

- utrzymanie charakteru dzielnicy wypoczynkowej
- odtworzenie historycznego zagospodarowania: parku, promenady, tras spacerowych wokół jeziora Uklejno wraz z urządzeniami towarzyszącymi
- zmiana charakteru zabudowy służącej wypoczynkowi z sezonowego - campingi, na pensjonaty -działki min. pow. 2000 m² + 30 m² /1 pensjonariusza, łączące się ogrodami z zielenią parkową
- stworzenie bazy dla krótko pobytovej turystyki nad jeziorem Uklejno
- zapewnienie ogólnodostępnych parkingów
- przywrócenie funkcji pensjonatu budynkowi zajmowanemu obecnie przez Dom Dziecka (docelowo zmiana Państwowego Domu Dziecka na rodzinne domy dziecka)
- przeprowadzenie trasy rowerowej „Pętla Barlinecko-Pełczycka” i trasy pieszej wokół jeziora Barlineckiego
- renaturyzacja obiektów stawowych, likwidacja zabudowy gospodarczej o niskim standardzie technicznym i architektonicznym
- realizacja funkcji ochronnych zgodnie z Planem Ochrony Parku i wskazaniem zawartymi w roz.7.3
- zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy poza istniejącymi działkami siedliskowymi do czasu uregulowania gospodarki wodno-ściekowej

SŁONECZNY STOK (3.2)

- powstrzymanie przekształcania wiejskiej zabudowy siedliskowej w zabudowę produkcyjno mieszkaniową o charakterze podmiejskim,
- całkowity zakaz trwałego przekształcania terenu,
- realizacja podmiejskiej dzielnicy pensjonatowej o najwyższym standardzie - działki min. pow. 2000 m² + 30m² / 1 pensjonariusza, z ogrodami,
- zabudowa i zagospodarowanie realizowane w oparciu o prognozę wpływu inwestycji na krajobraz z uwzględnieniem ekspozycji panoramicznych w zespołach wnętr architektoniczno -krajobrazowych, z maksymalnym ograniczeniem zmian w fizjonomii krajobrazu,

- zakaz realizacji zabudowy w eksponowanych lokalizacjach na wyniesieniach terenu,
- zakaz lokalizacji zabudowy poza już istniejącą w strefie krawędziowej brzegu jeziora,
- urządzenie terenów otwartych i zaplecza usług turystycznych dla obsługi funkcji wypoczynkowej,
- zalesienia ochronne w strefie ochrony brzegowej jeziora,
- wprowadzenie wewnętrznej drogi obsługującej pensjonaty równoległej do drogi Barliek -Gorzów, jednostronnie zabudowanej dla zachowania pełnej ekspozycji wnętrza jeziora, lub systemu sięgaczy z placami manewrowymi
- zapewnienie ogólnodostępnych parkingów,
- realizacja funkcji ochronnych zgodnie z Planem Ochrony Parku i wskazaniem zawartymi w roz.7.3
- zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy poza istniejącymi działkami siedliskowymi do czasu uregulowania gospodarki wodno-ściekowej

PRZY LESIE (3.3)

- zachowanie urozmaiconego krajobrazu rolniczego z zadrzewieniami śródpolnymi i niewielkimi użytkami ekologicznymi o zróżnicowanej przydatności rolniczej oraz parcelacją gruntów charakterystyczną dla niewielkich gospodarstw rodzinnych,
- realizacja nowej zabudowy jedynie jako uzupełnienie istniejących siedlisk lub nowe siedliska zgodnie z wytycznymi jak w punkcie powyżej - zachowanie maksymalnej ekstensywności zabudowy,
- zakaz zbliżania się do granicy lasu na odległość mniejszą niż 100 m,
- realizacja funkcji ochronnych zgodnie z Planem Ochrony Parku i wskazaniem zawartymi w roz.7.3
- zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy poza istniejącymi działkami siedliskowymi do czasu uregulowania gospodarki wodno-ściekowej

JEZIORO BARLINECKIE (3.4)

- główną funkcją jeziora jest funkcja ochronna - jezioro leży w regionalnym korytarzu ekologicznym, wyspy na jeziorze zostały uznane za użytki ekologiczne,
- rekreacyjne wykorzystanie jeziora nie może naruszać jego równowagi biologicznej,
- funkcja gospodarcza jeziora musi być podporządkowana funkcji ochronnej i rekreacyjnej położenie jeziora w strefie B-GPKr nakłada wymóg zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych jeziora,
- położenie jeziora w strefie zasilania ujęcia wody pitnej nakłada wymóg utrzymania wód jeziora w I kl. czystości - zabrania się odprowadzenia do jeziora wszelkich nieoczyszczonych ścieków i wód deszczowych,
- należy zachować wolną od zabudowy strefę ekspozycji jeziora; projektowana nowa zabudowa nie może ograniczać wglądów na jezioro, ani zakłócać ekspozycji ścian wnętrza krajobrazowego jakim jest jezioro,
- poza strefą zurbanizowaną należy dążyć do naturalnego kształtowania brzegów

jeziora, pozostawiając pas min. 100 m wolnego dostępu do brzegów,

- odtworzenie historycznego ciągu spacerowego wokół jeziora wraz z jego urządzeniem.

PUSZCZA BARLINECKA (3.5)

- ograniczenie ruchu samochodowego przez teren parku; obsługa miejscowości poprzez „sięgacze” z dróg wojewódzkich,
- zmiana klasyfikacji i funkcji dróg,
- zachowanie historycznego przebiegu i nawierzchni brukowych starych dróg, wyeliminowanie z nich ciężkiego transportu leśnego
- przeprowadzenie i urządzenie tras rowerowych, konnych i pieszych,
- pozostawienie możliwości wypoczynku świątecznego, tylko w formie urządzonych miejsc piknikowych, bez możliwości nocowania,
- w strefach ochrony rezerwatowej przyrody działalność musi odbywać się zgodnie z planami ochrony sporządzonymi odrębnie dla każdego obiektu,
- gospodarkę stawową należy dostosować do wymogów ochrony parku, a w szczególności zabrania się zasilania obiektów stawowych w wodę z jeziora Okunie, obiekty nieczynne pozostawić jako użytki ekologiczne
- realizacja funkcji ochronnych zgodnie z Planem Ochrony Parku i wskazaniem zawartymi w roz.7.3

OKUNIE (3.6)

Okunie jest małą osadą leśną o luźnej zabudowie rozciągniętej wzdłuż dróg, leżącą w środkowej części jednostki planistycznej na terenie parku krajobrazowego, w strefie ochrony brzegowej wód jeziora Okunie i rzeki Santocznej. Głównymi funkcjami wsi będzie obsługa leśnictwa, wypoczynek.

Nowe miejsca pracy mogą powstać:

- w wyniku zagospodarowania terenu wsi dla funkcji turystycznej i wypoczynkowej,
- w wyniku przekształcenia indywidualnych gospodarstw rolnych.

Całość założenia wsi wraz z projektowanym rezerwatem przyrodniczo-krajobrazowym "Jezioro Okunie" i użytkiem ekologicznym leży w korytarzu ekologicznym o znaczeniu regionalnym. Należy chronić tereny otwarte wewnątrz wsi przed zalesieniem i zbyt intensywną zabudową jako strefę ekspozycji krajobrazu. Nowa zabudowa musi być dostosowana skalą i charakterem do zabudowy historycznej, czyli mieć układ siedliskowy dwu lub trzybudynkowy, z ogrodami; formy zabudowy, a zwłaszcza dachów, proste. Działki siedliskowe nie mniejsze niż 2000 m². Zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy poza istniejącymi działkami siedliskowymi do czasu uregulowania gospodarki wodno-ściekowej. W układzie przestrzennym wsi zakłada się lokalizację nowej zabudowy wewnątrz pętli drogi. Ze względu na obsługę ludności, kompletny brak usług i trudną komunikację (dojeżdża jedynie autobus szkolny) należy doprowadzić do powstania wielofunkcyjnej „świetlicy wiejskiej”, w

której koncentrowałoby się życie wsi.

MOCZYDŁO (3.7)

Wieś Moczydło leży w południowej części jednostki planistycznej PB, na terenie parku krajobrazowego w strefie ochrony brzegowej wód rzeki Santocznej. Głównymi funkcjami wsi będzie obsługa leśnictwa, turystyki i rekreacji. Nowe miejsca pracy powstaną:

- w wyniku przekształcenia indywidualnych gospodarstw rolnych.
- w wyniku zagospodarowania terenu wsi dla funkcji turystycznej i wypoczynkowej.

Całość założenia wsi wraz z projektowanym terenem rezerwatu przyrodniczo-krajobrazowego "Lubieszewko - Sitno" leży w korytarzu ekologicznym o znaczeniu regionalnym. Moczydło jest wsią o luźnej zabudowie rozciągniętej wzdłuż drogi obiegającej rozległe, podmokłe łąki. Historyczne centrum wsi znajduje się w północnej części układu. Nową zabudowę należy lokalizować przede wszystkim w miejscu dawniej istniejących siedlisk, na zewnątrz pętli drogi. Nowa zabudowa musi być dostosowana formą i charakterem do zabudowy historycznej: mieć układ siedliskowy dwu lub trzybudynkowy z ogrodami; formy zabudowy, a zwłaszcza dachów, proste. Działki siedliskowe nie mniejsze niż 2000 m². Należy chronić tereny otwarte wewnątrz wsi przed zalesieniem i zabudową jako strefę ekspozycji krajobrazu. Zabrania się lokalizowania wszelkiej zabudowy poza istniejącymi działkami siedliskowymi do czasu uregulowania gospodarki wodno-ściekowej. Część funkcji dydaktycznych Parku mogłaby być realizowana poprzez utworzenie Muzeum Puszczy Barlineckiej w jednej z opuszczonych zagród lub na terenie szkółki leśnej.

12.1.4 BARLINECKI PARK KULTUROWO-KRAJOBRAZOWY „ŹRÓDLISKOWA DOLINA PŁONI” (4)

Położenie obszaru

Jednostka planistyczna Barlinecki Park Kulturowo-Krajobrazowy „Źródłiskowa Dolina Płoni” zajmuje północno-wschodnią część gminy. Jej granice wyznaczają: od wschodu i północy granica administracyjna gminy, od południa - granica zwartego zainwestowania miejskiego, od zachodu - górna krawędź doliny Płoni. Na terenie jednostki wydzielono następujące strefy:

4.1 Źródła Płoni

4.2 Dolina Młynówki

4.3 Grądowa Dolina

4.4 Żydowo

4.5 Źródłiskowa Dolina Płoni

4.6 Janowo

4.7 Niepołcko

4.8 Laskówko

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie

Dolina rzeki Płoni ma swoje źródliska w południowej części jednostki, przepływa przez nią wzdłuż tworząc malownicze zakola; łączy się poza miastem z Kanałem Młynówki. Płonia jest zasilana wodami wybijającymi ze źródeł i strumieniami na całym swoim przebiegu. Energia rzeki nie jest wykorzystywana, a jej wody zasilają dziś jedynie stawy rybne. Zwarte drzewostany pokrywają blisko 50% powierzchni jednostki. W północnej części lasy porastają strome zbocza doliny rozrzeźbione licznymi trudnodostępnymi jarami i wąwozami. W południowej części (poniżej toru kolejowego) teren leśny jest bardziej dostępny ze względu na ukształtowanie. Większość lasów stanowią lasy ochronne (I grupy), ich funkcja gospodarcza jest ograniczona. Na terenie całej jednostki powstało i funkcjonuje wiele obiektów stawowych. Część z nich funkcjonuje bez pozwolenia wodno-prawnego. Stawy rybne w sposób znaczący zmieniają stosunki wodne, krajobraz oraz wpływają na czystość wód. Sieć osadniczą tworzą historycznie ukształtowane, małe wsie folwarczne, o rodowodzie średniowiecznym, których główną funkcją jest rolnictwo. Osadnictwo rozproszone znajdujące się w południowej części jednostki jest związane przede wszystkim z funkcjonującymi tu do niedawna osadami młyńskimi, które od czasów przedlokacyjnych powstawały nad Płonią. Na terenie jednostki strukturalnie funkcjonuje duży kompleks terenów przemysłowych należący do niedawna do Zakładów Urządzeń Okrętowych "Bomet", które powstały z przekształcenia przedwojennej Fabryki Pługów. Na terenie tym znajduje się kuźnia i ocynkownia, które mają niekorzystny wpływ na środowisko powodując hałas, zadymienie oraz toksyczne ścieki.

Zagrożenia i konflikty

Z dotychczas zarysowujących się konfliktów najpoważniejszym jest konflikt pomiędzy wymogami ochrony ustanowionymi w planie ochrony Parku a rozwijającą się gospodarką stawową. Głównym zagrożeniem dla jednostki jest:

- utrata walorów kulturowych i przyrodniczych,
- izolacja - dalsze zmniejszanie się liczby mieszkańców bez napływu ludzi z zewnątrz,
- postępująca dekapitalizacja zabudowy i obniżenie jakości środowiska zamieszkania,
- całkowity upadek rolnictwa,
- brak zainwestowania dla obsługi funkcji wypoczynkowej i turystycznej.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Funkcjami jednostki będą: rolnictwo i gospodarka rybacka, funkcja ochronna i naukowo-dydaktyczna, turystyka, leśnictwo.

Funkcja ochronna jest w tym obszarze realizowana poprzez utworzenie obiektów i stref ochrony:

- Barlinecko - Gorzowski Park Krajobrazowy -ustanowiony dla prowadzenia zintegrowanej polityki ochronnej w tym obszarze. Dla Parku obowiązują ustalenia zawarte w Rozporządzeniu Nr 7 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 sierpnia 1996 roku powiększającym teren Parku o Dolinę Płoni i zatwierdzającym Plan Ochrony Parku.

- Strefa ochrony pośredniej ujęcia wody pitnej "Miedwie".
- Strefy ochrony brzegowej rzeki Płoni i i zbiorników
- Strefy ochrony rezerwatowej -mające na celu ochronę zbiorowisk roślinnych już istniejących i projektowanych rezerwatów przyrody:

W jednostce obowiązuje:

- doprowadzenie wód rzeki Płoni do I klasy czystości,
- zakaz prowadzenia prac regulacyjnych i hydrotechnicznych na rzece Płoni i jej dopływach bez wykonania szczegółowego opracowania hydrologicznego,
- zakaz pozyskiwania torfu i kruszyw, wierceń i wysadzania w powietrze,
- szczególna ochrona źródeł i torfowisk,
- zakaz stosowania chemicznych środków nawożenia oraz ochrony roślin poza wyjątkowymi stanami klęski ekologicznej,
- zakaz wypalania i niszczenia szuwarów i roślinności przywodnej,
- ograniczenie wycinania drzew starszych niż 80 latnie bez zgody Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.
- ochrona i rewitalizacja wartości kulturowych zabudowy

rolnictwo

W jednostce panują dobre warunki przyrodnicze dla produkcji rolnej nastawionej na łąkarstwo, wypas bydła. Ze względu na szczególne warunki hydrogeologiczne oraz wymogi ochrony zasobów wody pitnej i zasobów przyrody, rolnictwo w tym obszarze powinno sprowadzać się do ekstensywnych upraw zachowujących obecny stan środowiska i jego walory. W jednostce obowiązuje:

- zakaz skoncentrowanego chowu zwierząt w systemie bezściółowym
- zakaz przekształcania łąk i pastwisk w grunty orne i zalewania wodą i zalesiania
- zakaz prowadzenia melioracji odwadniających
- prowadzenie upraw i zabiegów przeciwoerozyjnych
- zalecenie przekształcenia gruntów ornych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Płoni (w pasie ok. 50 m) na użytki zielone

gospodarka rybacka

Ze względu na wymogi ochronne dla tego obszaru w jednostce obowiązuje:

- zakaz prowadzenia wszelkich melioracji odwadniających zwłaszcza w rejonie źródeł,
- zakaz tworzenia nowych obiektów stawowych i rozbudowy istniejących ,
- nakaz podporządkowania gospodarki stawowej wszystkim wymogom ochronnym ustanowionym na tym terenie,
- renaturyzacja obiektów stawowych nieeksploatowanych lub degradujących środowisko przyrodnicze lub krajobraz,
- stawy zrealizowane bez pozwolenia wodno-prawnego lub niezgodnie z pozwoleniem muszą być traktowane jako samowola budowlana ze wszelkimi konsekwencjami

wynikającymi z Prawa budowlanego,

- budynki gospodarcze towarzyszące stawom należy dostosować charakterem do tradycyjnej zabudowy wiejskiej z tego obszaru, a ich lokalizacja wymaga uzyskania pozwolenia na budowę,
- zabrania się grodzenia terenu stawów

leśnictwo

Ze względu na funkcję lasów, planowaną i wykonywaną ochronę rezerwatową unikatowych zespołów roślinności oraz wybitne walory krajobrazowe obszaru w jednostce obowiązuje:

- ograniczenie funkcji gospodarczej lasów,
- konieczność wydzielenia specjalistycznych gospodarstw leśnych dla ochrony rezerwatowej,
- przebudowa gatunkowa lasów w kierunku zgodnym z siedliskiem, • ochrona starodrzewu,
- wydzielenie zabytkowych parków wiejskich z powierzchni lasu.

przemysł

Z uwagi na wysokie wymogi ochrony środowiska w tym obszarze ustala się:

- zakaz lokalizacji nowych zakładów przemysłowych,
- zakaz lokalizacji nowych terenów produkcyjno -składowych,
- ograniczenie niekorzystnego wpływu na środowisko istniejących zakładów przemysłowych produkcyjnych,
- możliwość lokalizacji małych zakładów produkcyjnych nie pogarszających stanu środowiska i nie generujących ciężkiego transportu, których lokalizacja dopuszczona jest na terenach wiejskich zespołów mieszkaniowych.

turystyka i wypoczynek

Walory środowiska przyrodniczego i kulturowego, wybitne walory krajobrazu jednostki oraz bliskość miasta stwarzają bardzo dobre warunki dla rozwoju turystyki i wypoczynku. Z uwagi na konieczność ochrony tych walorów przewiduje się rozwój przede wszystkim turystyki kwalifikowanej i wypoczynku indywidualnego. Nie należy przewidywać masowych form wypoczynku na terenie jednostki. Planuje się powstanie następującej bazy obsługującej funkcję turystyczno-rekreacyjną:

- Żydowo - obsługa agroturystyki, wypoczynek indywidualny,
- Niepołcko - pensjonat z zapleczem terenów rekreacyjnych,
- Janowo - pensjonat z zapleczem terenów rekreacyjnych,
- Laskówko - wieś letniskowa,
- Wilcze -gospodarstwo agroturystyczne.

Należy wytyczyć i urządzić turystyczne trasy rowerowe, konne i piesze oraz przywrócić walory trasie kajakowej rzeką Płonią.

nauka i dydaktyka

Teren jednostki w całości leży obecnie na obszarze Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Z uwagi na unikatowe połączenie walorów przyrodniczych i kulturowych obszar ten powinien zostać wyodrębniony (zgodnie z pracami dokumentacyjnymi prowadzonymi wcześniej) jako odrębny obiekt chroniony, stanowić bazę dla badań naukowych z dziedziny ekologii, botaniki, hydrologii, kulturoznawstwa, konserwacji zabytków i archeologii. Powinien być zapleczem dla dydaktyki i szeroko pojętej popularyzacji wiedzy o dziedzictwie regionu, jego historii, kulturze i przyrodzie. Bazę dla działalności naukowej i dydaktycznej stanowi Ośrodek Naukowo-Dydaktyczny ICOMOS Młyn-Papiernia. Ustanowienie Otwartego Muzeum Wsi w dolinie Płoni mogłoby wzmocnić funkcję naukowo-dydaktyczną całego terenu. Do tej funkcji mógłby również zostać przystosowany zespół pałacowo-ogrodowy w Niepołtuku.

ochrona środowiska kulturowego

- Ochrona środowiska kulturowego będzie realizowana poprzez ochronę konserwatorską wybranych obiektów architektonicznych oraz zespołów zabudowy wskazanych w planie oraz poprzez ochronę form i rozplanowania zabudowy w strefach ochrony konserwatorskiej.
- Przedmiotem ochrony będą szczególnie zespoły pałacowo-ogrodowe, zabudowa folwarczna oraz cmentarze wiejskie i młyny wodne. Dla jednostek osadniczych, w granicach których występuje nagromadzenie wartości kulturowych, a w ich sąsiedztwie przyrodniczych należy ustanowić strefę specjalną ochrony: zespół przyrodniczo-krajobrazowy, dla podkreślenia szczególnego związku pomiędzy tymi wartościami i warunkami ich ochrony.
- Ochrona środowiska kulturowego, polega również na ochronie tradycyjnego rolnictwa. Ustanowienie Otwartego Muzeum Wsi w dolinie Płoni ma na celu ochronę wartości kulturowych tego obszaru jako zespołu osadniczego o wybitnych walorach.

kształtowanie krajobrazu i zabudowy

Ze względu na wybitne wartości obszar jednostki jest obszarem szczególnego kształtowania krajobrazu. Polega to przede wszystkim na ochronie i kultywowaniu tradycyjnych form użytkowania, kompozycji i zabudowy krajobrazu, utrzymanie ekstensywnych form uprawy ziemi i renaturyzacji tego obszaru.

W kształtowaniu i ekspozycji krajobrazu powinno obowiązywać:

- zachowanie stref ekspozycji zabytkowych zespołów zabudowy, odtworzenie i urządzenie tras spacerowych,
- urządzenie punktów widokowych i poprawę widoków przez usunięcie elementów szpecących, wprowadzenie zieleni kurtynowej,
- skablowanie linii energetycznych na terenie wsi, a poza wsiami, jeśli skablowanie nie jest możliwe prowadzenie linii równoległe do dróg,

- zakaz prowadzenia linii wysokiego napięcia przez teren jednostki,
- zakaz zalesiania wnętrza doliny poza zadrzewieniami koniecznymi ze względów ochronnych,
- rekultywacja lub renaturyzacja terenów zdegradowanych przez niewłaściwe zabiegi melioracyjne lub wydobycie kruszyw,
- renaturyzacja stawów rybnych,
- zakaz lokalizacji zabudowy poza miejscami wskazanymi w planie,
- zabezpieczenie i ochrona starej zabudowy,
- lokalizacja nowej zabudowy zgodnej formą i materiałem z tradycyjną zabudową oraz o najwyższych walorach architektonicznych; ograniczenie stosowania sposobów przekrycia budynków do dachów symetrycznych, o tradycyjnej formie
- zachowanie i odtworzenie historycznego rozplanowania i kompozycji wsi
- zachowanie historycznego przebiegu i nawierzchni brukowej dróg wiejskich (w tym drogi powiatowej nr 11219)

ŹRÓDŁA PŁONI (4.1)

Wydzielenie wewnętrzne obejmuje zwarty teren leśny pomiędzy drogami Barlinek -Choszczno i Barlinek - Strzelce Krajeńskie. Główną funkcją terenu będzie funkcja ochronna, turystyczna i leśna.

- doprowadzenie gospodarki stawowej do zgodności z wymogami ochrony,
- przekształcenie lasu komunalnego w park leśny, z wytyczeniem tras spacerowych i miejsc piknikowych
- zabezpieczenie i wyeksponowanie śladów po osadach młyńskich,
- prawne ustanowienie rezerwatu krajobrazowo - torfowiskowego „Źródła Płoni”.

DOLINA MŁYNÓWKI (4.2)

Wydzielenie wewnętrzne jednostki obejmuje teren bezpośrednio przyległy do granic zwartego zainwestowania miasta pomiędzy drogami Barlinek -Żydowo i Barlinek - Laskowo. Głównymi funkcjami w tym obszarze będą: funkcja ochronna i naukowo-dydaktyczna, obsługa turystyki. Funkcjami uzupełniającymi będą rolnictwo i gospodarka rybacka, leśnictwo i produkcja przemysłowa. Takie przemieszanie funkcji na stosunkowo małym obszarze, spowodowane z jednej strony sąsiedztwem miasta z drugiej terenów o dużym bogactwie przyrody, stwarza sytuację szczególnie konfliktową.

Rozwiązanie tej sytuacji wymagać będzie:

- podporządkowania wszelkiej działalności gospodarczej wymogom ochrony środowiska, jego walorów przyrodniczych i kulturowych,
- powstrzymania dalszej urbanizacji terenu,
- ograniczenia rozwoju i niekorzystnego wpływu na środowisko funkcji przemysłowej,
- zaniechania melioracji odwadniających zwłaszcza w rejonie źródlisk,
- zabezpieczenia i rewaloryzacji zabudowy historycznej, w szczególności osad

młyńskich,

- prawnego ustanowienia rezerwatu krajobrazowo-florystycznego - Wilcze Jary,
- ukształtowania harmonijnej kompozycji panoramy miasta,
- uporządkowania strefy ekspozycji panoramy miasta,
- zachowanie i odtworzenie tradycyjnego charakteru kompozycji krajobrazu rolniczego,
- wzmocnienia funkcji naukowo-dydaktycznej terenu i Ośrodka Młyn-Papiernia.

GRĄDOWA DOLINA (4.3)

Teren wydzielenia wewnętrznego obejmuje lasy położone pomiędzy drogami Barlinek - Pełczyce i Barlinek - Żydowo. Główną funkcją terenu będzie funkcja ochronna, gospodarka leśna i stawowa.

W jednostce obowiązuje

- doprowadzenie gospodarki stawowej do zgodności z wymogami ochrony,
- zabezpieczenie i wyeksponowanie śladów po osadach młyńskich,
- prawne ustanowienie rezerwatu krajobrazowo - leśnego Grądowa Dolina,
- należy zachować układ i rozplanowanie folwarku Wilcze - nowa zabudowa powinna powstać w miejscu starej, zniszczonej, chronić ekspozycję wsi w krajobrazie.

ŻYDOWO (4.4)

Żydowo leży w środkowej części jednostki planistycznej w odległości 1 km od granic administracyjnych miasta.

Główną funkcją wsi będzie produkcja rolna oraz, jako funkcja uzupełniająca, obsługa turystyki.

- nowe miejsca pracy mogą powstać:
 - w wyniku przekształcenia istniejących gospodarstw rolnych,
 - w wyniku rozwinięcia bazy noclegowej i usługowej związanej z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym terenu,
- rewaloryzacja unikatowego założenia krajobrazowego składającego się z zabudowań gospodarczych folwarku, resztek pałacu, parku, stawu i cmentarza •ochrona otwartej przestrzeni ekspozycji założenia krajobrazowego przed zabudową i zalesieniem.
- opuszczoną zabudowę należy wykorzystać dla funkcji turystycznej
- nowa zabudowa powinna mieć charakter tradycyjny i nie wyróżniać się formą i kolorytem.
- prawne ustanowienie rezerwatu leśnego -Wąwozy pod Żydowem
- dla podtrzymania funkcji społecznych wsi należy przywrócić funkcję świetlicy wiejskiej w istniejącym, historycznym budynku.

ŹRÓDLISKOWA DOLINA PŁONI (4.5)

Wydzielenie to obejmuje północną część Doliny Płoni, w której przeważa funkcja rolnicza. Na terenie tym obowiązują takie zasady kształtowania krajobrazu i działalności jak dla całej jednostki planistycznej.

- ekologiczne kształtowanie krajobrazu,
- dostosowanie upraw rolniczych i hodowli do wymogów ochrony,
- zakaz zalesiania dna doliny,
- prowadzenie zabiegów ochronnych w rezerwacie geologiczno - krajobrazowo -leśnym „Skalisty Jar Libberta”
- wytyczenie i urządzenie tras turystycznych pieszych, rowerowych, oraz przywrócenie walorów trasie kajakowej na rzece Płoni.

JANOWO (4.6)

Wieś Janowo leży w strefie krawędziowej doliny, na jej zachodnim brzegu. Główną funkcją wsi będzie obsługa turystyki i produkcja rolna.

Nowe miejsca pracy mogą powstać:

- w wyniku adaptacji założenia pałacowego na cele funkcji turystycznej
- w wyniku przekształcenia indywidualnych gospodarstw rolnych •ochrona i rewitalizacja założenia pałacowo-ogrodowego wraz z folwarkiem
- należy chronić przed zalesieniem i zabudowaniem tereny otwarte wokół zabudowy i parku, stanowiące strefę ekspozycji zabytkowego zespołu.
- prawne ustanowienie i udostępnienie turystyczne rezerwatu florystycznego - Janowskie Murawy

NIEPOŁCKO (4.7)

Stara wieś, o rodowodzie cysterskim, leży w północnej części jednostki planistycznej nad rzeką Płonią. Główną funkcją wsi będzie produkcja rolna i obsługa ruchu turystycznego.

Nowe miejsca pracy powstaną:

- w wyniku rozwinięcia bazy noclegowej i usługowej związanej z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym terenu,
- w wyniku przekształcenia istniejących gospodarstw rolnych
- Należy zachować charakter i historyczne rozplanowanie wsi, a w miarę możliwości odtworzyć zniszczone elementy: dwór ryglowy, kościół ryglowy
- Należy chronić przed zalesieniem i zabudowaniem tereny otwarte wokół zabudowy i parku, stanowiące strefę ekspozycji zabytkowego zespołu.

LASKÓWKO (4.8)

Wieś Laskówko leży w północnej części jednostki planistycznej, nad rzeką Płonią Główną funkcją wsi będzie produkcja rolna i obsługa turystyki. Nowe miejsca pracy mogą powstać:

- w wyniku rozwinięcia usług agroturystycznych i indywidualnych,
- w wyniku przekształcenia istniejących gospodarstw rolnych.
- ochrona historycznej zabudowy dworskiej
- rewaloryzacja i udostępnienie turystyczne parku podworskiego
- powstrzymanie dekapitalizacji i rozbiórek zabudowy

12.1.5 PRĄDNO (5)

Położenie obszaru

Jednostka planistyczna Prądnio zajmuje środkowo-wschodnią część gminy. Jej granice wyznaczają: od południa granica Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, od wschodu i północy granica administracyjna gminy, od zachodu granica Barlineckiego Parku Kulturowo-Krajobrazowego. Na terenie jednostki wydzielono następujące strefy:

5.1 Krzynka

5.2 Płonno

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie

Teren jednostki planistycznej leży w strefie otuliny B-GPKr i częściowo w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody pitnej „Miedwie”. W centralnej części jednostki zlokalizowana jest kopalnia kruszyw. Dotychczas kopalnia wyeksploatowała złożę o powierzchni ok. **59 ha**.

Eksploatacja złoża trwa nadal w udokumentowanych granicach. Eksploatacja kruszyw na skalę przemysłową ma istotny, negatywny wpływ na środowisko. Powoduje ona trwałe przekształcenie i pustynnienie terenu, zachwianie równowagi hydrogeologicznej, wylesienie terenu, powstanie wydm piasku, hałas i ciężki transport. Poza wydobyciem kruszyw główną funkcją terenu jest rolnictwo, choć warunki dla jego rozwoju nie są najlepsze ze względu na niską klasę bonitacyjną gleb. Osadnictwo na terenie jednostki ciąży funkcjonalnie do zespołu miejskiego Barlinka. Osadnictwo skupia się w dwu ośrodkach: Krzynie i Płonnie łączących się zabudową rozciągniętą wzdłuż drogi łączącej obie wsie. Wzdłuż drogi do Strzelc Krajeńskich zlokalizowane są pojedyncze zabudowania.

Zagrożenia i konflikty

Głównym konfliktem funkcjonalno-przestrzennym w jednostce jest konflikt pomiędzy wydobyciem kruszyw i warunkami ochrony ustalonymi w strefie otulinowej Parku **oraz obszarem Natura 2000**. Zagrożeniami w jednostce są:

- pogłębiająca się degradacja krajobrazu,
- trwała zmiana stosunków wodnych, **która skutkować może zniknięciem z tego obszaru siedlisk zagrożonych gatunków ptaków,**

- niekontrolowany rozwój terenów produkcyjnych uciążliwych dla środowiska,
- brak nowych miejsc pracy,
- rozproszenie zabudowy,
- zanieczyszczenie wód podziemnych,
- transport kruszywa i związana z tym uciążliwość,
- zbyt ekstensywna zabudowa pensjonatowa i turystyczna, mająca negatywny wpływ na siedliska zagrożonych gatunków ptaków.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Głównymi funkcjami jednostki będą: mieszkalnictwo, produkcja i usługi produkcyjne, funkcja ochronna i wypoczynkowo-rekreacyjna. Głównymi kierunkami zagospodarowania będą:

- rekultywacja oraz w części zagospodarowanie na cele rekreacyjne i mieszkaniowe terenów poeksploatacyjnych
- zmiana układu drogowego - realizacja obejścia Krzynki i dzielnicy wypoczynkowej Barlinka
- realizacja nowych terenów mieszkaniowych i pensjonatowych
- włączenie jednostki do miejskiego systemu kanalizacji i przyłączenie do sieci gazociągowej

W strefie tej obowiązuje:

- minimalizowanie działań powodujących zmiany stosunków wodnych,
- poza terenem oznaczonym symbolem PE oraz istniejącymi terenami przemysłowymi zakaz wprowadzania nowych działalności uciążliwych dla środowiska lub działalności mogących pogorszyć jego stan,
- zakaz lokalizowania wszelkiej zabudowy poza istniejącymi działkami siedliskowymi do czasu uregulowania gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrona wartości przyrodniczych i kulturowych,
- harmonijne kształtowanie krajobrazu, zgodne z jego charakterem.

Ochrona środowiska kulturowego będzie realizowana poprzez ochronę charakteru, form i rozplanowania zabudowy w strefach ochrony konserwatorskiej oraz ochronę wybranych obiektów architektonicznych wskazanych w studium. Ze względu na planowany duży ruch budowlany w tej jednostce szczególnie ważne staje się zachowanie i pielęgnacja starej zabudowy, która jest świadectwem historii i kultury materialnej tego obszaru.

wydobycie kruszyw, przemysł

Nie przewiduje się powiększenia terenu kopalni kruszyw wskazanego w koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego „Krzynka II – I”, udzielonej decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego znak: DOŚ –III-ZN-7515/20/2006/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r., oraz możliwości eksploataowania złoża na terenach bezpośrednio przyległych do zabudowy. Nie dopuszcza się lokalizacji produkcji mogącej pogorszyć stan środowiska lub uciążliwej dla funkcji mieszkaniowej i wypoczynkowej. Każda działalność inwestycyjna i produkcyjna wymaga wykonania oceny wpływu na środowisko i uzyskania

akceptacji Dyrektora Parku. Należy przeprowadzić restrukturyzację terenów poprodukcyjnych - na terenie Krzynki preferuje się przeznaczenie ich pod zabudowę mieszkaniową, w Płonnie należy utrzymać ich funkcję produkcyjną.

rolnictwo

Funkcja rolnicza nie będzie w przyszłości funkcją podstawową tego obszaru. Część nisko produkcyjnych gruntów rolnych przeznacza się pod zalesienia. Pozostawia się jednak możliwość uprawy działek przyzagrodowych i możliwość produkcji rolnej prowadzonej w ramach małych gospodarstw rodzinnych.

turystyka

Położenie obszaru w bliskim sąsiedztwie miasta, na granicy atrakcyjnych turystycznie terenów, stwarza dobre warunki dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej pomimo znacznego oddalenia od jeziora Barlineckiego.

W jednostce będą preferowane następujące formy turystyki i rekreacji:

- wypoczynek indywidualny - rodzinny: drugie domy, pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne
- sport i turystyka kwalifikowana: hippika, kolarstwo, strzelectwo Sprzyjać temu będzie:
- udostępnienie nowych terenów dla inwestycji,
- urządzenia terenów otwartych i sportowych,
- powstanie gospodarstw agroturystycznych,
- dbałość o wysoką jakość krajobrazu, zwłaszcza walory estetyczne nowo powstającej zabudowy.

Głównym ośrodkiem obsługi ruchu turystyczno -wypoczynkowego będzie Krzynka, w Prądnie wykształci się nowy ośrodek obsługi funkcji rekreacyjnej, Płonno przejmie tę funkcję jako uzupełniającą.

kształtowanie krajobrazu i zabudowy

W kształtowaniu krajobrazu tego obszaru najważniejsze jest podniesienie jego jakości poprzez:

- rekultywacje wyrobisk po eksploatacji kruszyw w kierunkach: leśnym, zadrzewieniowym i zakrzewieniowym, rolnym lub jako tereny zielone rekreacyjne, z dopuszczeniem możliwości ponownego ich zagospodarowania na cele rekreacyjne i mieszkaniowe,
- zalesienia gruntów rolnych o niskich klasach,
- urządzenie terenów otwartych,
- likwidację elementów dysharmonijnych w krajobrazie (np. skablowanie napowietrznych linii energetycznych, usunięcie pozostałości po nie funkcjonujących zakładach produkcyjnych)
- podniesienie standardu starej zabudowy oraz urządzenia ulic i posesji
- realizację nowej zabudowy o najwyższym standardzie projektowym, z użyciem

naturalnych tradycyjnych materiałów budowlanych

- dostosowanie nowej zabudowy do wiejskiego charakteru krajobrazu;
- preferencję prostych, tradycyjnych form budynków i dachów.

KRZYNKKA (5.1)

Wieś Krzynka leży w zachodniej części jednostki, przy drodze Barlinek -Strzelce Krajeńskie dyszarmijnych odległości 1 km od miasta. Krzynka powinna przekształcić się w wieś o charakterze letniskowym, pomimo zlokalizowania w niej drobnej produkcji i rolnictwa indywidualnego. Głównymi funkcjami wsi będzie obsługa leśnictwa i turystyki. Nowe miejsca pracy mogą powstać:

- w wyniku rozwoju bazy noclegowej i usługowej związanej z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym terenu,
- w wyniku rozwinięcia produkcji i usług produkcyjnych nie uciążliwych dla środowiska,
- w wyniku przekształcenia istniejących gospodarstw rolnych;
- dla zachowania zwartości układu przestrzennego należy odtworzyć drugą oś kompozycji prostopadłą do ulicówki, prowadzoną między drogą Barlinek - Strzelce a granicą
- urządzenie terenów otwartych, które oprócz swojego funkcjonalnego znaczenia, będą miały istotny wpływ na ekspozycję wsi w krajobrazie i utrzymanie charakteru letniskowego miejscowości
- należy zachować starą zabudowę, która w kontekście nowej może zyskać na atrakcyjności; szczególnie należy chronić dom dawnego właściciela tartaku, ze względu na jego wartość historyczną, stylową i estetyczną.

PŁONNO (5.2)

Wieś Płonno leży w środkowej części jednostki planistycznej w odległości 3 km od Barlinka. Płonno powinno przekształcić się silny wielofunkcyjny ośrodek wiejski, który może się stać atrakcyjnym miejscem zamieszkania również dla pobliskiego Barlinka. Głównymi funkcjami wsi będą : mieszkalnictwo, obsługa ludności i turystyki, produkcja i usługi produkcyjne Nowe miejsca pracy mogą powstać:

- w wyniku zagospodarowania na cele produkcyjno składowe nowych terenów położonych przy istniejącej gorzelni,
- jako małe zakłady usługowe i rzemieślnicze na terenie zabudowy mieszkaniowej,
- w wyniku przekształcenia indywidualnych gospodarstw rolnych,
- w wyniku budowy bazy noclegowej i usługowej dla turystyki.
- w układzie przestrzennym wsi należy chronić owalnicowy układ północnej części wsi z zachowanym nawsiem i kościołem.
- należy zachować historycznie wykształcone centrum i nie dopuścić do rozproszenia

- zabudowy w południowej części wsi
- nowa zabudowa powinna mieć charakter wiejskiej zabudowy siedliskowej na działkach min. 2000m²

12.1.6 PUSZCZA BARLINECKA

Położenie obszaru

Jednostka planistyczna Puszcza Barlinecka zajmuje południowo - zachodnią, leśną część gminy. Granice jednostki wyznaczają: od wschodu i południa -szosa Gorzów - Barlinek i granica parku krajobrazowego, od zachodu granice administracyjne gminy, od północy granica zwarteo lasu poniżej wsi Rychnów. Na terenie jednostki wydzielono następujące strefy:

6.1 Puszcza

6.2 Łubianka

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie

Jest to część zwarteo kompleksu leśnego Puszczy Barlineckiej nie objęta granicami parku krajobrazowego, ale stanowiąca jego strefę otulinową. W jednostce znajduje się tylko jedna wieś Łubianka - leży w południowej części jednostki. Ponadto na terenie jednostki znajdują się małe osady leśne: Kryń, Słowicze, Więclaw i Machardów.

Zagrożenia i konflikty

W jednostce nie ujawniły się konflikty funkcjonalno-przestrzenne. Rozwijająca się gospodarka stawowa może zagrozić funkcji ochronnej ze względu na słabo rozwiniętą sieć hydrologiczną i pogłębiający się deficyt wody.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Główną funkcją jednostki pozostanie leśnictwo i funkcja ochronna; rolnictwo, turystyka i rekreacja będą funkcjami uzupełniającymi. Prowadzenie gospodarki leśnej jest podporządkowane rozwijającej się funkcji ochronnej, zgodnie z planem ochrony parku i operatem urządzeniowym lasu oraz wytycznymi zawartymi wroz.7.3.

leśnictwo i rolnictwo

Obszar jednostki stanowią zwarte drzewostany lasów gospodarczych z enklawami gruntów rolnych skupionych wokół wsi i osad.

Ze względu na wymogi ochronne dla tego obszaru w jednostce obowiązują:

- zakaz tworzenia nowych obiektów stawowych i rozbudowy istniejących
- nakaz podporządkowania gospodarki stawowej wszystkim wymogom ochronnym ustanowionym na tym terenie
- renaturyzacja obiektów stawowych nieeksploatowanych lub degradujących środowisko przyrodnicze lub krajobraz

- zabrania się grodzenia terenu stawów.

turystyka i rekreacja

Funkcja rekreacyjna może rozwijać się głównie jako:

- turystyka kwalifikowana piesza, rowerowa i konna w oparciu o sieć szlaków turystycznych i pól namiotowych
- wypoczynek pobytowy, którego bazę stanowić będzie wieś letniskowa Łubianka.

kształtowanie krajobrazu i form zabudowy

Kształtowanie krajobrazu i form zabudowy na terenie jednostki jest podporządkowane specjalnym wymogom obowiązującym w otulinie parku. Oznacza to zachowanie istniejącego krajobrazu oraz wzbogacenie jego wartości poprzez pielęgnację, ochronę i zachowanie jego tradycyjnych form. Wszelka działalność prowadząca do przekształcenia krajobrazu niezgodnego z jego charakterem jest niedopuszczalna. Realizacja nowej zabudowy oraz każda inna działalność inwestycyjna podlega opiniowaniu przez Dyrektora Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

PUSZCZA (6.1)

W północnej części jednostki wyznaczono duży cenny przyrodniczo obszar, który zgodnie z opracowywaną dokumentacją będzie miał status rezerwatu ornitologicznego pod nazwą „Machartowskie Bagna”. Należy dążyć do wyrównania granicy polno - leśnej i powiększenia terenu leśnego poprzez zalesienia w pierwszym rzędzie gleb o niskich klasach bonitacyjnych znajdujących się na obrzeżu lasu.

ŁUBIANKA (6.2)

Wieś Łubianka leży w północnej części jednostki planistycznej przy granicy administracyjnej gminy.

- główną funkcją wsi będzie obsługa leśnictwa i ruchu turystycznego i rekreacyjnego.
- nowe miejsca pracy powstaną:
 - w wyniku rozwoju bazy noclegowej i usługowej związanej z planowanym zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym
 - w wyniku przekształcenia istniejących gospodarstw rolnych
- należy zachować charakter zabudowy i układ przestrzenny wsi ulicowy bez wyraźnego centrum; nowa zabudowa będzie przede wszystkim uzupełnieniem już istniejącej zabudowy; powinna z nią współgrać formą i kolorytem
- należy ograniczyć stosowanie sposobów przekrycia budynków do dachów tradycyjnych
- w układzie przestrzennym wsi ważne jest zachowanie rozległych łąk i terenów otwartych, które stanowią strefę ekspozycji zabudowy i tereny spacerowe.

12.1.7 ZAŚCIANEK (7)

Położenie obszaru

Jednostka planistyczna Zaścianek zajmuje północno-zachodnią część gminy. Jej granice wyznaczają: od północy i zachodu - granice administracyjne gminy, od południa granica zwartego kompleksu lasów Puszczy Barlineckiej, od wschodu - granica rozłogów wsi Ożar i Dzikówko. Na terenie jednostki wydzielono następujące strefy:

7.1 Moczkowo

7.2 Brunki

7.3 Rychnów

7.4 Dzikowo

7.5 Swadzim

7.6 Mostkowo

7.7 Strąpie

7.8 Dziedzice

7.9 Jarząbki

Obecne zagospodarowanie i użytkowanie

Jest to typowo rolniczy teren, z ukształtowaną historycznie równomierną siecią osadniczą, na którą składają się duże wsie folwarczne o tradycji średniowiecznej i mniejsze XIX wieczne folwarkami. Rozwój rolnictwa ma w tym obszarze bardzo dobre warunki ze względu na jakość gleb, istniejące zainwestowanie oraz brak większych ograniczeń wynikających z ochrony środowiska. W obszarze jednostki zamieszkuje ponad 60% ludności z terenów wiejskich całej gminy, z tego większość w dwóch wsiach: Mostkowie i Rychnowie. Sieć hydrologiczna jest słabo rozwinięta, brak jezior poza Strąpiem. Rozległe podmokłe łąki w środkowej części jednostki są zapleczem dla chowu krów i do niedawna owiec. Sieć dróg jest dość gęsta. Większość zabudowy gospodarczej i mieszkaniowej pochodzi z okresu przedwojennego. Powstało właściwie jedno większe osiedle pegeerowskie w Mostkowie choć tzw. bloki wybudowano w Strąpiu, Rychnowie i Starej Dziedzinie. Przemysł i przetwórstwo rolne praktycznie w gminie nie istnieją.

Zagrożenia i konflikty

Zagrożeniami dla funkcjonowania tej jednostki są:

- załamanie się rolnictwa - utrata funkcji rolniczej
- pogłębienie się bezrobocia - odpływ ludności, patologia społeczne
- dekapitalizacja zabudowy
- upadek małych szkół wiejskich, brak placówek obsługi ludności
- lokalizacja inwestycji uciążliwych dla środowiska

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Głównymi funkcjami jednostki będą rolnictwo, przemysł rolny i produkcja oraz obsługa

ludności.

Obsługa turystyki i leśnictwo będą funkcjami uzupełniającymi. W studium przyjmuje się utrzymanie wszystkich elementów sieci osadniczej jako wartości tego terenu, przy założeniu restrukturyzacji obszarów wiejskich, rozwinięcia działalności gospodarczej i sfery usług.

osadnictwo i obsługa ludności

Z uwagi na dużą koncentrację ludności w tym obszarze oraz oddalenie od ośrodka gminnego, wsie powinny rozwinąć funkcję obsługi ludności. Ze względu na obsługę ludności powinna się wykształcić następująca hierarchia ośrodków:

- wiejskie ośrodki usług podstawowych: Rychów, Mostkowo, Dziejzice, Strapie, Dzikowo
- wsie elementarne: Stara Dziejzina, Nowa Dziejzina, Brunki - wsie folwarczne, które ze względu na położenie w sąsiedztwie dużych wsi nie przejmą żadnych funkcji obsługi ludności
- wsie letniskowe: Jarząbki, Żelice - małe wsie z pozostałościami założeń pałacowo-ogrodowych w sąsiedztwie terenów leśnych, które mogą przejąć funkcję obsługi funkcji wypoczynkowej
- osady wiejskie: Podgórze, Pustać, Kolonia Jarząbki, Niewstap, Swadzim, Kolonia Kornatki mniejsze folwarki i wybudowania, które nie wykształcą żadnych funkcji usługowych.

rolnictwo, gospodarka rybacka, leśnictwo

Funkcja produkcji rolnej i obsługi rolnictwa pozostanie podstawową funkcją tego obszaru. Konieczność restrukturyzacji rolnictwa i racjonalnego gospodarowania, zgodnego ze współczesną wiedzą o środowisku będzie sprzyjać rozwojowi tej funkcji. Powinna ona obejmować:

- zmiany struktury własnościowej - utworzenie gospodarstw rodzinnych
- powstanie usług w zakresie obsługi rolnictwa
- powstanie zakładów przetwórstwa rolnego
- rozwinięcie marketingu, pozyskanie rynku lokalnego
- dostosowanie kierunków produkcji do potrzeb rynku

Dla produkcji rolnej w jednostce obowiązuje :

- zakaz bezściółowej technologii chowu zwierząt • ochrona zieleni śródpolnej i oczek wodnych
- trwałe wycofanie z ewidencji gruntów rolnych użytków ekologicznych
- zalesienia gleb nieprzydatnych rolniczo
- zakaz nadmiernej chemizacji produkcji rolnej prowadzącej do degradacji gleby i skażenia wód gruntowych i powierzchniowych
- preferowanie ekologicznych metod produkcji.
- renaturyzacja obiektów stawowych nieeksploatowanych lub degradujących środowisko przyrodnicze lub krajobraz • ochrona zieleni parków wiejskich

przemysł

W obszarze jednostki powinna być preferowana lokalizacja przemysłu rolnego i związanego z rolnictwem. Przemysł i produkcja powinny być zlokalizowane w granicach jednostek osadniczych, przede wszystkim na terenach zabudowy popofolwarczej, po to, by zaktywizować funkcję tych jednostek, nie powodując rozproszenia zabudowy, konieczności dojazdów do pracy oraz zwiększenia nakładów inwestycyjnych na zagospodarowanie terenów i ich utrzymanie.

Lokalizacja przemysłu, zakładów produkcyjnych i składów wymaga:

- stosowania technologii nie powodujących ujemnego wpływu lokalizacji na środowisko
- dostosowania dróg i nawierzchni do transportu ciężkiego, jeśli taki transport będzie generowany lokalizacją oraz wyeliminowania ciężkiego transportu z centrum wsi.

turystyka i wypoczynek

Zagospodarowanie dla funkcji turystyczno-wypoczynkowej będzie miało istotny wpływ na rewitalizację ośrodków wiejskich. Preferowane będą:

- turystyka krajoznawcza, zwłaszcza rowerowa - szlaki i drogi turystyczne należy odpowiednio urządzić i oznakować
- wypoczynek wiejski "pod gruszą" -bazą dla tej formy wypoczynku będą odpowiednio przygotowane prywatne kwatery w gospodarstwach wiejskich,
- wypoczynek indywidualny -bazą dla tej formy wypoczynku będą przede wszystkim adaptowane na ten cel opuszczone gospodarstwa • ośrodki wypoczynku dla młodzieży - ośrodki kolonijne mogące funkcjonować w oparciu o istniejące szkoły wiejskie w Dziedzicach i Mostkowie, pałac w Starej Dziedzinie ośrodki wypoczynku świątecznego mogące funkcjonować w oparciu o urządzone tereny otwarte i parki wiejskie w Żelicach, Strapiu, Dzikowie, Brunkach i Jarząbkach.

kształtowanie krajobrazu i zabudowy

W kształtowaniu krajobrazu i zabudowy tego obszaru najważniejsze będzie:

- zachowanie czytelności rozplanowania i kompozycji historycznej wsi
- poprawa środowiska zamieszkania PGR-owskich osiedli mieszkaniowych
- zachowanie czytelnej ekspozycji w krajobrazie zabytkowych zespołów wiejskich
- dbałość o harmonijną kompozycję sylwety wsi •ograniczenie nowej zabudowy do granic jednostek osadniczych
- podniesienie jakości przestrzeni zabudowy wiejskiej
- kształtowanie nowej zabudowy zgodnie z warunkami naturalnymi i w harmonii ze starą zabudową; ograniczenie sposobów przekrycia budynków do dachów tradycyjnych, symetrycznych, dwuspadowych
- ochrona środowiska kulturowego -ochrona obiektów i zespołów architektury historycznej proponowanych do wpisania do rejestru zabytków oraz ochrona charakteru, form rozplanowania zabudowy w strefach ochrony konserwatorskiej.

MOCZKOWO (7.1)

Wieś Moczkowo leży w północno - zachodniej części jednostki, przy drodze Barlinek - Gorzów. Główną funkcją wsi będzie funkcja mieszkaniowa i obsługa funkcji rekreacyjnej.

- nowe miejsca pracy mogą powstać:
 - w wyniku rozwoju bazy noclegowej i usługowej związanej z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym
 - w wyniku rozwinięcia produkcji i usług produkcyjnych nie uciążliwych dla środowiska
 - w wyniku przekształcenia istniejących gospodarstw rolnych
- rewaloryzacja założenia pałacowo ogrodowego
- realizacja zespołu zabudowy mieszkaniowej podmiejskiej -linia zabudowy cofnięta od drogi Barlinek - Gorzów o min. 30 m
- urządzenie terenów otwartych i sportowo- rekreacyjnych
- zalesienie gruntów nieprzydatnych rolniczo - stworzenie strefy zieleni wysokiej na obrzeżu zainwestowania ciężącego do układu miejskiego lub w części pozostawienie tych terenów jako urządzonych terenów otwartych
- podłączenie do miejskiego systemu kanalizacji

BRUNKI (7.2)

Wieś Brunki jest położona w północnej części jednostki planistycznej, około 1km na zachód od drogi Barlinek -Gorzów.

- główną funkcją wsi będzie obsługa rolnictwa i produkcja rolna
- w kompozycji przestrzennej należy utrzymać kameralny, zwarty charakter wsi oraz brukowaną, obsadzoną drzewami drogę prowadzącą do wsi
- należy wprowadzić grupy zieleni wysokiej i niskiej wokół zabudowy fermy dla wkomponowania jej w otwarty krajobraz otaczających łąk i pól
- należy włączyć wieś do miejskiego systemu kanalizacji
- rewaloryzacja założenia pałacowo ogrodowego

RYCHNÓW (7.3)

Wieś Rychnów jest położona w południowej części jednostki planistycznej, przy zachodniej granicy administracyjnej gminy.

- główną funkcją wsi pozostanie obsługa rolnictwa i produkcja rolna oraz obsługa ludności
- nowe miejsca pracy mogą powstać jako :
 - w wyniku adaptacji części obiektów gospodarczo-składowych w centrum wsi na inne cele zgodne z kategorią terenu,
 - jako małe zakłady usługowe i produkcyjne na terenie zabudowy wiejskiej ,
 - w wyniku przekształcenie gospodarstw rolnych.
- należy zachować historyczny układ owalnicowy starej części wsi wraz zabudową historyczną, chronić strefę ekspozycji południowej panoramy wsi

- nową zabudowę należy sytuować jako uzupełnienie już istniejącej zabudowy zagrodowej, unikając rozproszenia zabudowy lub nadmiernego jej rozciągnięcia wzdłuż głównej drogi
- rekultywacja komunalnego wysypiska śmieci
- wariantowa lokalizacja gminnego wysypiska śmieci na wschód od miejscowości

DZIKOWO (7.4)

Wieś Dzikowo położona jest w środkowej części jednostki planistycznej przy drodze Barlinek -Mostkowo.

- główną funkcją wsi pozostanie funkcja produkcji rolnej; funkcjami uzupełniającymi będą: obsługa ludności i turystyki.
- nowe miejsca pracy mogą powstać głównie w oparciu o:
 - adaptację terenu dawnego folwarku na cele produkcyjno-składowe
 - przekształcenie indywidualnych gospodarstw
 - jako uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej
- należy zachować układ ulicowy wsi oraz chronić założenie parkowe i cmentarne wraz ze strefą ekspozycji wsi w krajobrazie
- nie można dopuścić do rozproszenia zabudowy i jej przypadkowego usytuowania, niezwiązanego z układem całej wsi
- rewitalizacja założenia pałacowo ogrodowego

Wieś PUSTAC: należy utrzymać zabudowę skupioną w granicach istniejących siedlisk, chroniąc tereny otwarte przed rozproszeniem zabudowy.

SWADZIM (7.5)

Wieś Swadzim leży w środkowej części jednostki, na północ od drogi Barlinek - Lipiany.

- główną funkcją wsi będzie pozostanie produkcja rolna.
- nowe miejsca pracy mogą powstać głównie w oparciu o:
 - adaptację terenu dawnego folwarku na cele produkcyjno-składowe
 - przekształcenie indywidualnych gospodarstw
- należy w kompozycji wsi zachować jej historyczny układ, lokalizując nową zabudowę w miejscu zniszczonej, starej zabudowy.
- rewitalizacja założenia pałacowo ogrodowego

MOSTKOWO (7.6)

Wieś Mostkowo jest położona w zachodniej części jednostki planistycznej, przy drodze Barlinek - Lipiany.

- główną funkcją wsi będzie obsługa rolnictwa i produkcja rolna oraz obsługa ludności i przemysł rolny.
- nowe miejsca pracy mogą powstać:
 - w wyniku aktywizacji i restrukturyzacji już istniejących terenów produkcyjnych
 - w wyniku zagospodarowania na cele produkcyjno-składowe nowego terenu

leżącego przy dawnej linii kolejowej,

-w wyniku przekształcenia istniejących gospodarstw rolnych

-jako małe zakłady usługowe i produkcyjne na terenie zabudowy mieszkaniowej

-jako obiekty użyteczności publicznej i usługowe

- wyznacza się rezerwę terenu pod inwestycje komunalne i produkcyjne na terenach o niskich kasach bonitacyjnych, położonych pomiędzy Mostkowem i Dziedzicami
- należy rozwijać nową zabudowę "do wewnątrz" układu, chroniąc historyczny układ południowej części wsi oraz obrzeże wsi przed rozproszeniem zabudowy
- należy poprawić ekspozycję wsi w krajobrazie poprzez urządzenie zieleni wokół bloków oraz terenów otwartych pomiędzy zabudową mieszkaniową a przemysłową
- rewaloryzacja założenia pałacowo-ogrodowego
- rozbudowa i modernizacja wiejskiej oczyszczalni ścieków jako docelowo obsługującą teren całej jednostki
- podłączenie wsi do projektowanego gazociągu

Wieś PODGÓRZE: funkcją wsi będzie produkcja rolna, a jako uzupełniająca funkcja rekreacji część zabudowy rolniczej może zostać adaptowana na funkcje letnisk prywatnych.

STRĄPIE (7.7)

Wieś Strąpie leży w północno-wschodniej części jednostki planistycznej.

- głównymi funkcjami wsi będą produkcja rolna i obsługa rolnictwa, przemysł rolny obsługa ludności
- nowe miejsca pracy mogą powstać w oparciu o:
 - istniejące tereny produkcyjne,
 - lokalizację małych zakładów produkcyjnych i usługowych na nowych terenach mieszkaniowych
 - przekształcenie indywidualnych gospodarstw rolnych,
 - rozwój usług turystycznych i infrastruktury społecznej.
- należy chronić powołując Park Kulturowy „Strąpie” historyczne rozplanowanie wsi wraz z zabudową jako największy i najlepiej w gminie zachowany zespół zabudowy folwarcznej oraz zespół pałacowo-ogrodowy
- należy chronić strefę ekspozycji tego zespołu od strony wjazdów do wsi
- rewaloryzacja założenia pałacowo-ogrodowego
- urządzenie terenów otwartych i rekreacyjnych oraz poszerzenie terenu zieleni parkowej
- rekultywacja komunalnego wysypiska śmieci
- lokalizacja Gminnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w sąsiedztwie wsi jest traktowana jako wariantowe rozwiązanie problemu utylizacji odpadów na równi z korzystaniem z powiatowego wysypiska śmieci

Wieś NOWA DZIEDZINA: główną funkcją wsi będzie produkcja rolna i przemysł przetwórczy.

DZIEDZICE (7.8)

Wieś Dziedzice leży w północnej części jednostki planistycznej, przy drodze Mostkowo-Jesionowo.

- głównymi funkcjami wsi będzie obsługa rolnictwa, produkcja rolna, obsługa ludności
- nowe miejsca pracy mogą powstać jako:
 - nowe tereny produkcyjno-składowe,
 - zagospodarowanie terenu dawnego folwarku,
 - małe zakłady produkcyjne i usługowe związane z nową zabudową mieszkaniową
 - przekształcenie indywidualnych gospodarstw rolnych,
 - rozwój infrastruktury społecznej.
- należy uczynić historyczny układ owalnicowy wsi z kościołem na nawsiu
- nieczytelną w dzisiejszym układzie wsi kompozycję parku podworskiego i założenia folwarcznego należy odtworzyć, lokalizując nową zabudowę na terenie dawnego folwarku i przeprowadzając rewaloryzację parku
- należy dążyć do czytelniejszego wykształcenia centrum wsi

Wieś STARA DZIEDZINA: funkcją wsi będzie produkcja rolna, jako funkcja uzupełniająca może rozwinąć się obsługa turystyki w oparciu o rewitalizację zespołu pałacowo-ogrodowego i zabudowań folwarcznych - jest to historyczna kompozycja, o dużych walorach i powinna być chroniona i eksponowana.

JARZĄBKI (7.9)

Wieś Jarząbki leży w północno-zachodniej części jednostki planistycznej, przy granicy gminy Przelewice.

- główną funkcją wsi będzie produkcja rolna i indywidualne lotniska
- należy dążyć do odtworzenia zieleni parkowej w układzie przestrzennym wsi oraz zabudowy terenu pofolwarcznego.

Wieś ŻELICE: główną funkcją wsi będzie produkcja rolna oraz obsługa turystyki w oparciu o rewaloryzację założenia pałacowo-ogrodowego.

12.2 ETAPOWANIE REALIZACJI - SCENARIUSZE PRZEKSZTAŁCENÍ

Jednym z efektów opracowania Studium jest zaprogramowanie prawdopodobnego, najbardziej pożądanego zagospodarowania terenu, w bliżej nieokreślonym, dość odległym czasie (10 -20 lat). Prawdopodobieństwo osiągnięcia takiego „idealnego” stanu jest spore, ale obwarowane wieloma założeniami, dlatego należy stworzyć scenariusz przekształceń układu urbanistycznego, aby dokładnie określić zdarzenia, które muszą kolejno po sobie nastąpić, by osiągnąć zamierzony efekt. Dla przykładu pokazano scenariusz pozytywny przekształceń oraz scenariusz negatywny, obydwa oparte o ten sam rysunek studium. Jeśli polityka przestrzenna nie będzie prowadzona konsekwentnie, a etapowanie inwestycji zostanie znacznie zmienione, wezmą górę negatywne trendy rozwojowe, a efekt pracy i wysiłku

mieszkańców gminy nie przyniesie oczekiwanych rezultatów.

1. Scenariusz pozytywny - wizja optymistyczna

Założenie: nastąpi zrównoważenie rynku pracy, a funkcje gospodarcze miasta rozwiną się w zgodzie z warunkami przyrodzonymi miejsca.

Efekt: miasto będzie się rozwijało harmonijnie, wykształcając układ koncentryczny, którego centrum pozostanie Stare Miasto. Jakość warunków zamieszkania wzrośnie, a wraz z nią atrakcyjność, i ranga Barlinka jako ośrodka miejskiego.

Etapowanie: zostaną podjęte inwestycje priorytetowe: Barlinecki Park Technologiczny, do którego zostaną przeniesione zakłady produkcyjne z centrum miasta, zostanie zrealizowane obejście drogowe Starego Miasta, powstanie nowy cmentarz, zostaną wykonane zalesienia, które z czasem przekształcą się w zielenią parkową

I etap - zostaną zagospodarowane tereny dla funkcji turystyczno-wypoczynkowej w strefie jeziora, powiększy się teren Barlineckiego Parku Technologicznego, powstaną zespoły mieszkaniowe jako kontynuacja już istniejących dzielnic

II etap - nastąpi rewaloryzacja Starego Miasta, powstaną zespoły mieszkaniowe jako dalsze uzupełnienie już istniejącej struktury miejskiej oraz podmiejski zespół w Moczkuwie (obejmujący również stary folwark), zostanie zrealizowany odcinek obwodnicy pomiędzy Szosą do Lipian i ulicą Szosową wraz z następnym fragmentem Barlineckiego Parku Technologicznego

III etap - zrealizowany jest ostatni odcinek obwodnicy łączący Szosę do Lipian z drogą do Gorzowa, porządkowane i zagospodarowywane są tereny na zewnątrz układu

2. Scenariusz negatywny - pesymistyczny

Założenie: nastąpi zrównoważenie rynku pracy, lecz funkcje gospodarcze miasta nie rozwiną się w zgodzie z warunkami przyrodzonymi miejsca.

Efekt: miasto będzie się rozwijało dysharmonijnie, wykształcając układy linearne wzdłuż tras komunikacyjnych, brak wyraźnego centrum, Stare Miasto zdegraduje się jako obszar centralny. Jakość warunków zamieszkania spadnie, atrakcyjność i ranga Barlinka jako ośrodka miejskiego zmaleje.

Etapowanie: nie zostaną podjęte konieczne inwestycje priorytetowe: Barlinecki Park

Technologiczny powstanie, ale nie zostaną tam przeniesione zakłady produkcyjne z centrum miasta, nie zostanie zrealizowane obejście drogowe Starego Miasta, nie powstanie nowy cmentarz, i nie zostaną wykonane zalesienia, które mogłyby z czasem przekształcać się w zieleń parkową

I etap - powstaną zespoły mieszkaniowe o przemieszanej funkcji, w znacznym oddaleniu od centrum, które nie będzie rewaloryzowane

II etap - miasto nie zyska nowych terenów dla funkcji wypoczynkowo-turystycznej, w związku z tym teren przy ulicy Sportowej będzie zbyt intensywnie wykorzystywany, jego atrakcyjność spadnie, tereny na obrzeżu starego centrum pozostaną zdegradowane

III etap – atrakcyjność Barlinka jako ośrodka miejskiego spadnie, nastąpi zastój inwestycyjny, nie będzie możliwe zrealizowanie pozostałych elementów zagospodarowania.

Oczywiście możliwych scenariuszy przekształceń może być znacznie więcej. Ważne jest, aby w długofalowej polityce przestrzennej przestrzegać ustalonych priorytetów, które zapewnią zrównoważony rozwój, to znaczy nie doprowadzą do jednoznacznego, definitywnego przekreślenia szans rozwojowych miasta i gminy.

12.3 OBSZARY, DLA KTÓRYCH OPRACOWANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OBOWIĄZKOWE

Dla całego obszaru gminy i miasta Barlinek był sporządzony i uchwalony przez Radę Miejską Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego. Plan ten traci swoją moc z końcem roku 2001. Plan wykonany był w konwencji planu ogólnego w skali 1: 25 000 dla obszaru gminy i 1: 5 000 dla miasta nie ustalał przebiegu linii podziału terenu na działki budowlane i linii zabudowy. Dla obszaru Starego Miasta Plan podtrzymywał ustalenia wcześniej (w 1984 roku) wykonanego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego. Mimo zobowiązania do sporządzenia planów miejscowych dla nowych terenów budowlanych, po roku 1994 nie opracowano właściwie (poza niewielkimi terenami przemysłowymi przy Lipowej i przy Szosie do Lipian oraz terenem mieszkaniowo-usługowym przy 31.Stycznia) istotnych planów. W tej sytuacji opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów, w których przewiduje się ruch inwestycyjny lub powinien on być wywołany przez politykę gminy jest zadaniem priorytetowym.

Ponad 80% terenu gminy objęta jest parkiem krajobrazowym i jego otuliną. Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym dla tego terenu musi być sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Również dla terenu Starego Miasta wpisanego do

rejestrze zabytków obligatoryjne jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Z uwagi na duży zakres terenów, dla których sporządzenie mpzp jest obligatoryjne, w studium zaleca się etapowanie opracowań planistycznych.

W I etapie jako opracowania priorytetowe określa się plany dla terenów:

- Starego Miasta – historycznego centrum miejskiego
- terenów o funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnej położonych nad jeziorem Barlineckim – Stary Tartak i Leśne Wzgórze
- Barlineckiego Parku Technologicznego •osiedli mieszkaniowych Górny Taras i Szkolne
- jednostki Krzynka
- jednostki Moczkowo
- wsi: Płonno i Mostkowo, zalecane w granicach zabudowy
- wsi: Żelice, Jarząbki, Stara Dzielcina, Dzikowo, Brunki, Niepołcko, zalecane w granicach założenia pałacowo-ogrodowego
 - dla realizacji gminnego systemu gospodarki ściekowej i gazyfikacji wsi w granicach
 - inwestycji. W II etapie należy sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów:
 - strefy przemysłowej
 - Osiedla Nowy Widok
 - terenów zabudowy pensjonatowej nad jeziorem Barlineckim, we wsi Moczkowo
 - terenów Parków Krajobrazowych W dalszych etapach należy sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów:
 - pozostałych terenów miejskich
 - pozostałych miejscowości w granicach zabudowy wiejskiej

Etapowanie opracowań planistycznych uwidocznione jest na schematach. Najwłaściwszą sytuacją byłoby sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy.

Podjęcie jakiegokolwiek działalności na terenach rolnych i przewidzianych do zalesienia należy poprzedzić obowiązkowym opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania.

Nowy plan miejscowy powinien obejmować swoimi granicami zwarty kompleks terenów o jednorodnej funkcji lub jednostkę elementarną wskazaną w Studium; nie należy sporządzać mpzp dla wybranych, pojedynczych działek geodezyjnych.

12.3a OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH dla obszaru objętego Zmianą Studium

W ramach zmiany Studium dla obrębu Krzynka – Płonno, na obszarze objętych zmianą Studium wyznacza się obszar - teren górniczy „Krzynka II” - dla którego obowiązkowe jest sporządzanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

12.3b OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W miarę ujawniających się potrzeb są sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Również zmiana Studium dla obr. Krzynka i Płonno wyznacza obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Granice tych obszarów zostały wysowane na rysunku zmiany Studium.

12.4 WNIOSKI DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMIN SĄSIEDNICH

Gmina Barlinek graniczy z sześcioma gminami, są to: Przelewice, Pełczyce, Strzelce Krajeńskie, Kłodawa, Nowogródek Pomorski, Lipiany. Barlinek i gminy: Pełczyce, Strzelce Krajeńskie, Kłodawa, Nowogródek Pomorski, są objęte wspólnym terenem chronionym - Barlinecko -Gorzowskim Parkiem Krajobrazowym. Część tego Parku, proponowana w studium do wyodrębnienia jako samodzielny obiekt chroniony: Kulturowo-Krajobrazowy Park „Źródłiskowa Dolina Płoni”, powinna objąć również gminę Przelewice. W tej sytuacji niezbędna wydaje się wspólnie prowadzona przez gminy polityka ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych krajobrazu. Współpraca ta powinna obejmować nie tylko wspólne plany ochronne Parków, ale również tworzenie infrastruktury technicznej, gospodarkę wodno-ściekową, utylizację odpadów. Ważnym elementem współpracy gmin powinna być promocja turystyki i rekreacji, wspólne opracowywanie i realizowanie tras turystycznych, np. rowerowych i kajakowych, informacji turystycznej, folderów. Powiat myśliborski w dawnych granicach był objęty strefą chronionego krajobrazu właśnie z uwagi na duże walory krajobrazowe i turystyczne. Utrzymanie linii kolejowej na odcinku Barlinek - Choszczno leży w żywotnym interesie gminy Barlinek i Pełczyce. Wznowienie przewozów towarowych i okresowo turystycznych na tej trasie obniżyłoby koszty towarów i zdjęło część ruchu towarowego z dróg tranzytowych. Przewozy pasażerskie stanowiłyby atrakcję turystyczną.

Formalny wniosek gmina powinna złożyć:

1. do gminy Pełczyce o:
 - utrzymanie linii kolejowej
 - zgodę na wyodrębnienie jako samodzielnego obiektu chronionego Kulturowo-Krajobrazowego Parku „Źródłiskowa Dolina Płoni”
2. do gminy Przelewice o:
 - uzgodnienie lokalizacji i wspólną realizację Zakładu Zagospodarowania Odpadów
 - uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego powiększenia terenu Kulturowo-Krajobrazowego Parku „Źródłiskowa Dolina Płoni” o część doliny znajdującą się granicach gminy Przelewice
3. do gminy Myślibórz o:
 - wspólną realizację „kolejowej” trasy rowerowej Głazów - Sulimierz - Mostkowo -Barlinek.

13. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Zmiana Studium wskazuje w obr. Krzynka i Płonno gm. Barlinek obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ponieważ proponowane docelowe zagospodarowanie tych obszarów spowoduje zmianę ich przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, wymogiem będzie tutaj uzyskanie na etapie sporządzania tych planów zgody na zmianę przeznaczenia gruntów. Granice wskazanych wyżej obszarów określa rysunek zmiany Studium.

Na pozostałym obszarze zmiany Studium zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne należy ograniczać tylko do przypadków niezbędnego przeprowadzenia dróg lub poszerzenia istniejących pasów drogowych oraz liniowych elementów infrastruktury technicznej.

14. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na obszarze objętym zmianą Studium w obr. Krzynka i Płonno zidentyfikowano zagrożenia związane z osuwaniem się mas ziemnych. W szczególności na zagrożenia te narażone są tereny, gdzie w niewłaściwy sposób składowane są masy ziemne lub skalne. Istnieje również możliwość osunięcia skarpy zbiorników wodnych na skutek częstego wahaniami poziomu lustra wody spowodowanego poborem technologicznym. W przypadku przesunięcia granicy obszaru eksploatacji zbyt blisko zabudowy wiejskiej może dojść do osunięcia się mas ziemnych, a w konsekwencji np. do naruszenia stabilności budynków. Przekształceniu może także ulec zasięg występowania poziomu wód podskórnych.

15. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W ramach zmiany Studium dla obr. Krzynka i Płonno nie wskazuje się obszarów, które należałoby objąć ochroną w formie filara ochronnego.

16. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

W ramach zmiany Studium przewidziano w obr. Krzynka i Płonno tereny do rekultywacji zlokalizowane w granicach obszaru oznaczonego na rysunku zmiany Studium jako „tereny do rekultywacji”. Szczegółowe sposoby rekultywacji powinny być określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

17. OBSZARY PROBLEMOWE

Zmiana Studium dla obr. Krzynka i Płonno wskazała obszar problemowy w rejonie eksploatacji kopalni „Krzynka II”. Obszar ten położony jest w sąsiedztwie wsi Płonno i Krzynka, co powoduje występowanie kolizji, tj. sprzecznych interesów wiążących się z ochroną przyrody, turystyką i rekreacją oraz wydobywaniem kruszywa naturalnego. W obszarze tym - wskazanym na rysunku zmiany Studium - należy więc podejmować różnorodne działania służące łagodzeniu istniejących oraz potencjalnych konfliktów przestrzennych i społecznych.

18. SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA

Dotychczasową strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru zmiany Studium ocenić można jako zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami przyrodniczymi tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze). Z niekorzystnych cech zagospodarowania przestrzeni i przejawów degradacji wymienić tu można w szczególności: wymagającą inwestycji proekologicznych kopalnię Krzynka II.

W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania, przy usprawnieniu funkcjonowania układów oraz stworzeniu warunków dla sukcesywnej eliminacji lokalnie niekorzystnych przejawów tego zagospodarowania, w szczególności w środowisku przyrodniczym i krajobrazie. W rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych przyjęto więc podstawową zasadę nierozpraszania zabudowy (tak pojedynczych obiektów, jak i większych ich zespołów)

poza ukształtowane skupione zespoły osadnicze. Dalszy rozwój przestrzenny osadnictwa polegać ma głównie na dopełnieniu (lub intensyfikacji) istniejących terenów zabudowanych lub na dodaniu nowych terenów bezpośrednio przylegających do granic układów osadniczych.

W strukturze docelowych jednostek terenowych wyróżniono następujące ich typy funkcjonalne (przeważające przeznaczenie):

- tereny przemysłu wydobywczego - ok. 59 ha
- tereny zakładów produkcji rolnej - ok. 4 ha
- tereny wiejskich zespołów mieszkaniowych – ok. 13 ha
- tereny obiektów i urządzeń turystycznych i sportowych, zabudowy pensjonatowej, tereny podmiejskich zespołów zabudowy mieszkaniowej - ok. 27 ha
- tereny zalesień lub tereny obiektów i urządzeń turystycznych i sportowych – ok. 35 ha
- tereny lasów – ok. 117 ha
- tereny do zalesienia – ok. 18 ha
- tereny komunikacji drogowej – ok. 13 ha.

Wyznaczono także tereny dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy i w ramach tych terenów wskazano tereny gdzie dopuszcza się wyłącznie gruntów z użytkowania rolnego i leśnego przy czym powierzchnia gruntów rolnych wymagających wyłączenia z użytkowania rolnego to ok. 38 ha, oraz ok. 8 ha terenów wymagających wyłączenia z użytkowania leśnego.

Dla poprawy bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz usprawnienia powiązań komunikacyjnych gminy, określono odpowiednie klasy techniczne dróg oraz wskazano ich zmodyfikowane przebiegi.

W związku z przewidywanym rozwojem turystyki oraz zapotrzebowaniem na nowe tereny rekreacyjne, wprowadzono na obszarze zmiany Studium funkcje terenu realizujące te zapotrzebowania, a zlokalizowane w najbardziej atrakcyjnych miejscach pod względem przyrodniczo - krajobrazowym, jak również ustalając możliwość adaptacji terenów poeksploatacyjnych na tereny zabudowy mieszkaniowej i pensjonatowej oraz zieleni rekreacyjnej.

Dla poprawy jakości środowiska, w szczególności zdegradowanych terenów poeksploatacyjnych, ustala się obszar wymagający rekultywacji, określając najbardziej korzystny jej kierunek oraz wprowadza się formy zagospodarowania terenu istotnie ograniczające możliwości wprowadzenia nowych inwestycji mogących niekorzystnie wpłynąć na środowisko, a także łagodzące niekorzystne sąsiedztwo przez wprowadzanie buforowych stref zieleni.

W związku z występowaniem na całym obszarze objętym zmianą Studium Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 135 – Zbiornik Barlinek (ONO), wskazano na

konieczność podjęcia stosownych działań zmierzających do otoczenia tego Zbiornika właściwą ochroną. Celem tych działań będzie zapobieganie dopływowi lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do tych wód, a w ślad za tym przeciwdziałanie pogarszania się ich stanu.

Biorąc pod uwagę istnienie konfliktu funkcjonalno-przestrzennego pomiędzy wydobyciem kruszywa, a istniejącymi w sąsiedztwie obszarami chronionymi (Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego oraz NATURA 2000), a także występowaniem siedlisk zagrożonych gatunków ptaków, zidentyfikowano kolejne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego. Do zagrożeń tych zakwalifikowano: trwałą zmianę stosunków wodnych oraz zanieczyszczenie wód podziemnych, transport kruszywa i związaną z tym uciążliwość, ekstensywną zabudowę pensjonatową i turystyczną. Biorąc pod uwagę także wcześniej wyszczególnione w zmianie Studium zagrożenia, wskazano na:

- konieczność ochrony dziko występujących roślin i zwierząt objętych ochroną poprzez zabezpieczenie ostoi i stanowisk roślin przed zagrożeniami zewnętrznymi, a w przypadku niemożności zapewnienia powyższego, zapewnienie przeniesienia roślin zagrożonych na nowe stanowiska i objęcia ich dalszą ochroną,
- konieczność minimalizowania działań powodujących zmianę stosunków wodnych,
- zakaz wprowadzania nowych działalności uciążliwych dla środowiska lub działalności mogących pogorszyć jego stan, poza tymi, które dopuszcza zmiana Studium,
- obowiązek podporządkowania się rygorom i zasadom zagospodarowania określonym w przepisach szczególnych, a dotyczących obszarów Natura 2000 i innych obszarów chronionych.